



PROJECTE DE FINAL DE CARRERA
LLICENCIATURA DE CIÈNCIES AMBIENTALS

GRUP: VOLALT4



DIEGO CUERVASSÁNCHEZ
PERE JIMÉNEZ BENET
DIEGO MIRANDA MILLOT
ORIOL SABATER DALMAU
(volalt4@gmail.com)

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Facultat de Ciències.
Edifici C Campus UAB
8193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès).
Tel.: 93 5811471. Fax.: 93 5814231.

ÍNDEX

AGRAÏMENTS

CAPÍTOL 1.

1.-INTRODUCCIÓ

1.1 EL MEDI ABIÒTIC

1.1.1. EL CLIMA

1.1.2. LA GEOLOGIA I LA GEOMORFOLOGIA

1.1.3. LA HIDROGEOLOGIA

1.1.4. L'EDAFOLOGIA

1.2 EL MEDI BIÒTIC

1.2.1. LA FLORA I VEGETACIÓ

1.2.2. LA FAUNA VERTEBRADA

1.2.3. ELS VOLTORS EUROPEUS

1.3 EL MEDI ANTRÒPIC

1.3.1. LA DEMOGRAFIA

1.3.2. CREIXEMENT VEGETATIU

1.3.3. SECTORS ECONÒMICS

CAPÍTOL 2.

2. JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS

2.1. JUSTIFICACIÓ

2.2. OBJECTIUS

2.2.1. OBJECTIUS GENERALS

2.2.2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

CAPÍTOL 3.

3. METODOLOGIA

CAPÍTOL 4.

4. ANTECEDENTS

4.1. VOLTORS A LA PENÍNSULA IBÈRICA

4.2. LA FUNDACIÓ TERRITORI I PAISATGE

4.3. MARC LEGAL

4.4. BIOGRAFIA DELS EXPERTS ENTREVISTATS

CAPÍTOLS 5.

5. RESULTATS

5.1. ELS NECRÒFAGS

5.1.1. POBLACIÓ DELS VOLTORS A ESPANYA

5.1.2. POBLACIÓ DE VOLTORS COMUNS A CATALUNYA

5.1.3. CENS DE NECRÒFAGS A ALINYÀ 2009-2011

5.2. GESTIO DEL PAS

5.3. DADES AGRÍCOLES I RAMADERES D'ALINYÀ

5.3.1. EVOLUCIÓ DELS USOS DEL SÒL A ALINYÀ 1982-2009

5.3.2. EVOLUCIÓ RAMADERIA A ALINYÀ 1982-2009

5.4. ENTREVISTES A EXPERTS

5.4.1. SALVADOR FILELLA

5.4.2. JORDI SARGUETAL

5.4.3. ALEIX MILLET

5.5. ENTREVISTA A RAMADERS

5.6. ENTREVISTA A CAÇADORS

5.7. RECURS DE NOTÍCIES

5.8. ENTREVISTES A LA POBLACIÓ D'ALINYÀ

5.9. EL TURISME I EL MEDIA NATURAL A CATALUNYA

5.9.1. TURISME I RECURSOS FAUNÍSTICS

5.9.2. ESTRATÈGIES DE FUTUR

5.9.3. ECOTURISME

5.9.4. TURISME ORNITOLÒGIC

CAPÍTOL 6.

6. DIAGNOSI

6.1. EVOLUCIÓ

6.1.1. CRONOLOGIA MARC LEGAL REFERENT ALS VOLTORS

6.1.2. EVOLUCIÓ SOCIOAMBIENTAL I DE LES POBLACIONS DE VOLTORS

6.2. PERCEPCIÓ

6.2.1. EVOLUCIÓ DE LA PERCEPCIÓ HUMANA SOBRE ELS VOLTORS

6.2.2. PERCEPCIÓ DELS VOLTORS A ALINYÀ

6.2.3. PREVISIONS DE FUTUR DELS VOLTORS A ALINYÀ

6.3. VIABILITAT

CAPÍTOL 7.

7. CONCLUSIONS

7.1. S'HAN COMPLERT ELS OBJECTIUS?

7.2. ACCIONS DE MILLORA

CAPÍTOL 8.

8. BIBLIOGRAFIA

CAPÍTOL 9.

9. PRESUPOST

CAPÍTOL 10.

10. ACRÒNIMS

CAPÍTOL 11.

11. PROGRAMACIÓ

11.1. PROGRAMACIÓ

11.2. AGENDA

CAPÍTOL 12.

12. ANNEXOS

12.1. ANNEX I

12.2. ANNEX II

12.3. ANNEX III

12.4. ANNEX IV

AGRAIMENTS

Abans de tot, agrair als tutors de l'assignatura de Projecte de la Llicenciatura de Ciències Ambientals del curs 2012/2013, pels seus consells en totes i cada una de les etapes de l'elaboració del projecte. Anomenar doncs al Dr. Martí Boada per la tutorització directe del projecte i per les sortides al camp en les que ens va acompanyar. Al Dr. Jordi Duch per ajudar-nos en la feina de tractament i anàlisi de dades cartogràfiques. A la Dra. Nuria Casacuberta Arola pels seus consells i correccions al llarg de tot el procés. I finalment al Dr. Joan Rieradevall per les seves correccions formals alhora de les presentacions a classe.

Gràcies també a tots els habitants d'Alinyà, que molt amablement ens van acollir i facilitar qualsevol informació que se'ls demanava, a més amés de fer-nos sentir com a casa. Destacar l'amabilitat i predisposició d'en Lluís Betriu, que a més a més de portar-nos per tota la vall i respondre'ns infinitat de preguntes, no dubtava en seure's i xerrar amb nosaltres de la realitat de la vall. També agrair a en Agustí, en Carlos, en Gilet, en Juanjo i en Rafael, ramaders d'Alinyà, perquè a més a més de respondre molt amablement unes entrevistes eternes, donar-nos lliçons de vida.

Cal destacar l'ajut essencial de l'Aleix Millet, persona sense la qual aquest treball no hagués estat el que és. Per la infinitat d'informació rebuda d'ell, i sobretot per tot el que ens ha ensenyat, sempre amb un somriure i i molta proximitat.

Un especial agraïment a en Salvador Filella i en Jordi Sargatal, per permetre'ns ocupar una mica del seu temps accedir a ser entrevistats.

També agrair als responsables de la Fundació Catalunya Pedrera, per les facilitats donades en la vall d'Alinyà.

Agrair a les nostres famílies, parelles i amics el suport donat durant tota la realització del projecte sobretot en aquells moments que les coses no es veien molt clares.

Finalment agrair també a tots els companys de l'assignatura, per fer les classe molt amenes. Destacar l'ajuda del grup Remcat i Educamb, per facilitar-nos tanta informació com precisàvem.

Moltes gràcies a tots i totes!

Volalt4



CAPÍTOL 1

1.- INTRODUCCIÓ A LA VALL D'ALINYÀ

La vall d'Alinyà representa un dels millors exemples de paisatge prepirinenc que, com moltes d'altres valls prepirinenques, s'ha vist profundament modificat per l'actuació humana des de temps prehistòrics. Aquesta profunda petjada que els humans deixen en la seva interacció amb el medi determina, en gran mesura, els trets paisatgístics i ecològics de l'entorn. Les activitats més destacades, dintre d'aquesta actuació antròpica a la vall d'Alinyà, són les agrícoles i les ramaderes, que han tingut com a conseqüències paisatgístiques més importants la reducció de la superfície arbrada i l'establiment de cultius, el prats de dall i les pastures. Les interaccions entre els humans i el medi, però, són dinàmiques i introdueixen un altre element molt important cara a l'elaboració d'un pla de gestió per al territori.

Durant els darrers anys, la millora i els canvis de les condicions productives i de transport globals ha portat a l'abandonament dels camps més marginals, de difícil accés i mecanització complicada. Com a conseqüència es poden trobar nombrosos guarets, reconeixibles fàcilment pels marges de pedra, i la concentració dels conreus i prats de dall actius a les vores dels nuclis urbans. Aquesta disminució de població a les zones rurals, generalitzada a tot territori europeu, també afecta d'una manera important a la vall d'Alinyà agreujant el procés d'abandonament de les activitats agrícoles i ramaderes, la qual cosa també accentua els canvis que repercuten sobre el medi i paisatgístics. El resultat d'aquests condicionants socioeconòmics són la disminució de la càrrega ramadera i, per tant, també el procés d'invasió per part del matollar, que es tradueix en una homogeneització paisatgística, amb la desaparició d'ambients agrícoles i ramaders tradicionals, que té una repercussió directa sobre la diversitat d'organismes que es mantenen en els ecosistemes agrosilvopastorals o sistemes socioambientals. Amb la pèrdua d'ambients i d'espècies agrosilvopastorals o socioambientals arribaran profunds canvis sobre el paisatge i l'equilibri entre organismes de la vall a curt, mitjà i llarg termini. El present treball desenvolupa una anàlisi sobre la relació que existeix entre tota aquesta dinàmica socioambiental a la vall i la presència evolutiva d'unes espècies molt marcades per l'actuació antròpica que s'arriben a trobar, fins i tot, amenaçades i en perill d'extinció, com ho són les grans aus necròfagues, concretament el voltor comú (*Gyps fulvus*) (actualment en expansió i sense amenaces), el trencalòs (*Gypaetus barbatus*), l'aufrany (*Neophron percnopterus*) i el voltor negre (*Aegypius monachus*).

1.1 MEDI ABIÒTIC

En aquest apartat es mostren els trets principals dels factors abiòtics que influeixen en els diversos sistemes ecològics, incloït el dels necròfags, que es poden trobar a la vall d'Alinyà. Aquest són la geologia i la geomorfologia, el clima, la hidrografia i l'edafologia.

1.1.1 EL CLIMA

A la vall d'Alinyà es distingeixen cinc factors climàtics ben diferenciats i importants. Aquest són la temperatura, la precipitació i la radiació solar els quals depenen plenament de l'altitud i l'orientació. Segons l'orientació i l'altitud es poden apreciar gradients molt diferents de temperatura i radiació que aporten a la vall un conjunt de microclimes que influeixen tant en la fauna com amb la flora i en l'ecosistema en general biodiversificant l'entorn. Segons aquests factors, a la conca del riu Perles es poden apreciar tres tipus de climes continentals axeromèrics, al no patir aquest entorn d'un estiu àrid.

Es pot observar entre 600 i 1200m per sobre el nivell del mar, que el clima representatiu és el d'un clima submediterrani, en primer lloc subhumit i en segon lloc humit, amb temperatures mitjanes anuals al voltant dels 12°C.

Entre els 1500m i els 1800m de les cotes més altes s'aprecia en aquest cas un clima eurosiberià amb unes temperatures mitjanes anuals, al voltant dels 7°C. Aquest clima provoca nevades i gelades habituals durant pràcticament mig any i abundants durant l'hivern.

La precipitació anual és superior a 650mm/any a les cotes baixes o de aproximadament 600m d'altitud i superior a 1000mm/any a cotes de més de 1200m.

La zona d'Organyà, amb la cota més baixa i més oriental de la vall, és més continental, que a Tuixén, zona amb una cota més alta i oriental. Té unes temperatures més baixes a l'hivern per efecte de l'inversió tèrmica i temperatures més elevades a l'estiu. Amb un clima molt més sec, Organyà té unes precipitacions anuals de 657mm i Tuixén de 1055mm.

A l'observatori d'Organyà, l'observatori més pròxim a la vall d'Alinyà, la temperatura mitjana anual és de 13°C, amb màximes absolutes de l'ordre de 38°C i mínimes de 8°C sota zero. La mitjana de les màximes és de 20,5°C i la de les mínimes és de 6,8°C. La humitat relativa mitjana és del 60% i la velocitat mitjana del vent és de 3m/s, amb direcció predominant de gregal (NE).

La vall i totes les seves contrades es troben a altituds superiors respecte l'observatori d'Organyà. Això fa pensar que a major altitud les temperatures disminueixen i les precipitacions augmenten.

En general, a la vall, no hi ha cap mes que s'apreciïn temperatures mitjanes inferiors als 0°C (temperatures glacials). Però durant l'hivern aquestes fàcilment són negatives.

La sequera no és important en cap dels microclimes de la zona tot i que podria ser present alguns anys a les solanes més baixes on els sòl tenen menys reserves hídriques. Els anys que la sequera apareix no son cobertes les necessitats hídriques màximes de la vegetació durant els mesos d'estiu. Curiosament, l'estació més seca és l'hivern amb precipitacions per sota del 20% anual.

1.1.2 LA GEOLOGIA I LA GEOMORFOLOGIA

La Vall d'Alinyà (*Figura. 01*) , situada a la comarca de l'Alt Urgell, província de Lleida, entre al Vall del Segre i la Serra del Cadí. Ocupa unes tretze mil ha (*Figura. 02*), mida aproximada de la conca hidrogràfica del riu Perles, el qual,

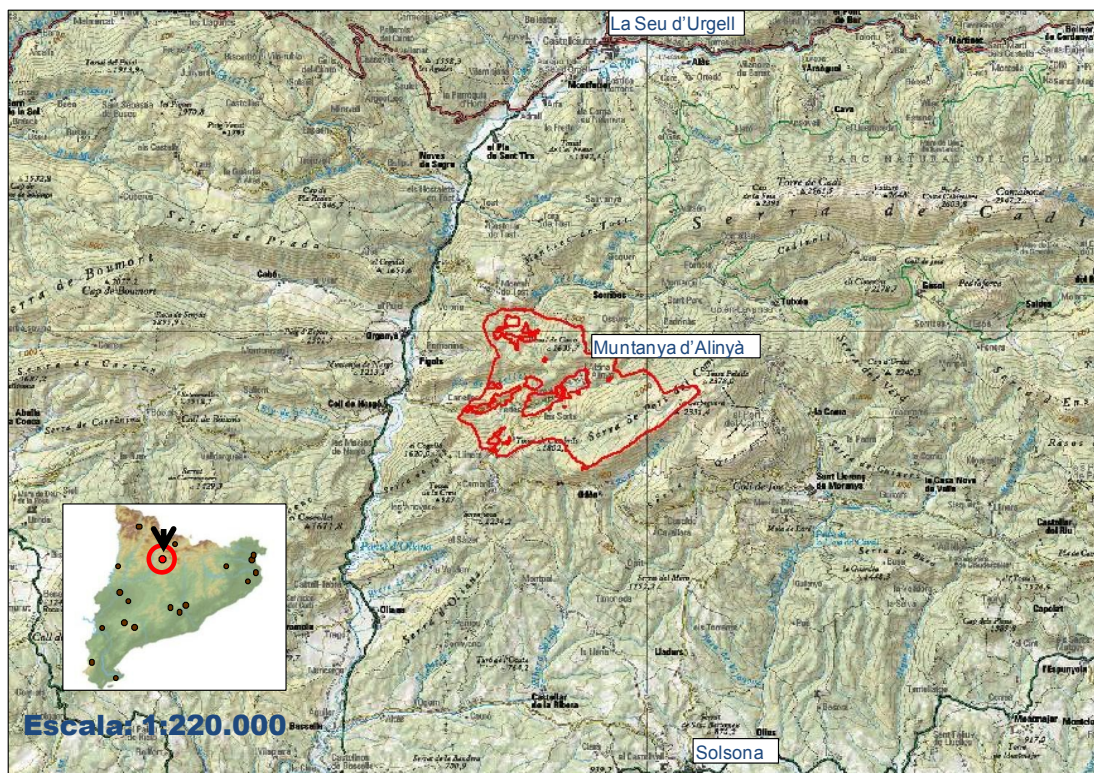


Figura 01: Ubicació en el territori de Catalunya de la propietat a Alinyà de la FTP. Font:FTP

desemboca al inici del pantà d'Oliana, essent d'aquesta manera aquest, un

afluent del riu Segre.

La vall davalla des de la serra del Port del Comte al E, fins arribar al riu Segre, al W, entre Organyà i Coll de Nargó.

Al N, és separat de la vall de la Vansa pels puigs Galliners (1634m) i de Ginestar (1730m) i per un llarg contrafort derivat del Pedró dels Quatre Batlles (2382m), punt culminant de la serra del Port del Comte.

Al S, la serra de Turp (1578m), la tossa de Cambrils (1813m) i la serra d'Odèn separen la vall d'Alinyà de la vall de les Anoves i de la vall de la ribera Salada.



Figura 02: Delimitació area propietat per la FTP a Alinyà. Font: FTP

La vall d'Alinyà, regió sud-pirinenca, és un indret d'alta complexitat geològica degut a la seva ubicació a l'extrem NE de la falla transcorrent del Segre. A l'W si troba l'acabament oriental de la meitat N de la unitat sud-pirinenca central, amb presència del Cretaci. A l'E, la unitat del Port del Compte, amb presència de l'Eocè, lligat en un passat geològic amb les serres del NE de Balaguer i amb la vora S de la zona tectònica del Pedraforca.

La serralada prepirinenca on es troba Alinyà mostra un clar predomini de materials calcaris, composició comuna de les serralades Mesozoiques prepirinenques, i una presència destacada de margues. Aquests dos tipus de roca presenten normalment una gran riquesa de fòssils. Cal esmentar, també, la presència de mineralitzacions de bauxita, i l'existència d'antigues i actualment abandonades activitats extractives de lignit, argiles i graves.

Degut a la naturalesa calcària, a la vall hi ha diverses manifestacions associades al modelat càrstic, com són les dolines que culminen el Port del Comte i abundants gralleres o bòfies (avencs) per tota la finca.

La vall d'Alinyà és una vall axial prepirinenca encaixada i voltada per alts contraforts. Tot i això les muntanyes en les seves parts altes presenten una fisonomia amable digne d'altres massissos no gaire llunyans com la



Figura 03: Orografia dels massissos d'Alinyà. Font: FCP

Serralada del Cadi o la Vall de Núria (*Figura. 03*). Però alhora es presenten contraforts amb parets i petits massissos que no tenen res a envejar al alt Pirineu. Els pendents fàcilment superen el 25% arribant a valors superiors al 70% en alguns llocs.



Figura 04: Imatge Roc Galliner amb la ermita de Sant Ponç i el Roc de Sant Ponç al davant. Font:FCP.

sobre el Coll del Portell, Basant W. En direcció al cim del Cogulló (1581m) (*Figura. 05*).

I en tercer i últim lloc, les parets



Figura 06 Parets de la Roca de la Pena. Font:FCP

Entre aquests i en primer lloc cal destacar degut a la seva espectacularitat les parets del basant S del Roc Galliner (1628m) (*Figura. 04*). Parets que acompanyen tot aquest massís passant també per sota de la Roca dels Collars (1169m).

En segon lloc la gran paret observable



Figura 05: Al fons el Coll del Portell amb la ermita de Sant Ponç. Font: FCP.

anticlinals que s'observen des de nombrosos punts al llarg de la vall, basant NW, sota el cim de la Roca de la Pena (1928m) (*Figura. 06*).

Tots els contraforts esmentats, són font, de riquesa ornitològica degut a les seves característiques i ubicació. Lloc de nombroses niuades, com les del voltor comú.

Són remarcables, també, els congostos i engorjats que es localitzen en alguns trams dels rius Perles i Lansa.

1.1.3 LA HIDROGRAFIA

Alinyà forma part de la conca hidrogràfica del Segre, conca tributària de l'Ebre. Els fluxos d'aigua han excavat la vall de l'E a l'W portant el nom de riu Perles o també anomenat riu Alinyà. Nascut a partir de les aportacions del riu de la Peça i els diferents barrancs, rases i torrents, el riu Perles, rep el seu màxim afluent del riu Canelles. Poc després de sortir de l'àrea de la finca d'Alinyà. Curiosament, el cabal del riu Perles és per aigua que arriba a la llera infiltrat i no en superfície.

Bona part de la xarxa fluvial de la vall triplica o dobla els cabals estivals a l'hivern. Però en les torrenteres i els barrancs de capçalera durant els mesos de més calor poder arribar a situacions d'eixut. La variabilitat de cabals és molt significativa a la vall on les diferències estacionals són força marcades.

El substrat calcari permeable de la zona afavoreix l'existència d'aqüífers donant lloc a nombroses fonts, surgències i a fenòmens d'infiltració.

Hidrològicament parlant, la vall presenta dues surgències d'aigües subterrànies remarcables. La font de Codonyes a l'W, que surt per una falla, drenant sòls calcaris del Cretaci inferior i encavalcada per margues i la font d'Aiguaneix, a l'E, don surten les aigües pluvials i nivals de la muntanya dels Quatre Batlles, com a nivell de base unes margues del Paleocè continental. A la vall, també hi ha altres petites surgències d'aigua regulars com la font dels Acens i la font de la Figarosa.

1.1.4 L'EDAFOLOGIA

Els sòls que es troben a la vall d'Alinyà són conseqüència dels factors climàtics, geològics i geomorfològics de la vall. El clima mediterrani subhumit, els substrats calcari i els pendents pronunciats amb orientacions N o S són els factors condicionants on actuen paràmetres com la vegetació i els usos del territori donant com a resultat els sòls d'aquest entorn.

A la zona s'ha determinat l'existència de tres tipus principals de sòls. Aquests són els Mol·lisòls, Entisòls i Alfisòls.

Els Mol·lisòls són sòls profunds, fèrtils i rics en matèria orgànica a partir de materials calcaris. Presenten unes tonalitats fosques. Els Entisòls són sòls amb escassa matèria orgànica i poca profunditat. Sòls d'unues tonalitats clares present en prats, pastures i herbassars d'alta muntanya. Els Alfisòls presenten acumulació d'argila el qual els dona una coloració vermellosa o rogenca.

L'orografia amb forts pendents que presenta la vall, afavoreix l'existència de processos de pèrdua de sòls degut a l'acció erosiva de l'aigua, per esquitx i escolament superficial o subsuperficial i desfavoreix els processos edafogènics.

A les muntanyes d'Alinyà, es pot apreciar el que s'anomena *badlands*. Són processos erosius, formats en vessants constituïts per substrats margosos, inestables i sense vegetació. En aquests s'han anat formant xaragalls cada cop més pronunciats, arribant finalment a un punt on l'erosió és irreversible.

1.2. MEDI BIÒTIC

Com en l'apartat anterior, en aquest, no és vol fer més que un incís en un altre factor molt important per els ecosistemes que és poden trobar a la vall d'Alinyà. En aquest cas és el medi biòtic.

1.2.1 LA FLORA I VEGETACIÓ

La vall d'Alinyà presenta una diversitat destacable, podent trobar fins a 931 tàxons, a més de 51 unitats de vegetació diferents, tal i com ho confirmen els estudis de l'ICHN. Aquesta varietat es deu al mosaic d'ambients en combinació als factors físics, els quals conformen un entramat biològic amb un ventall notable d'habitats.

Diversos factors físics són responsables d'aquesta riquesa florística:

- La ubicació geogràfica de la finca, a l'est de la vall del Segre i, per tant, a ponent dels Prepirineus orientals septentrionals. Es tracta, doncs, d'un àmbit submediterrani humit situat en una zona de transició bioclimàtica.
- La marcada variació altitudinal (de 600 a 2.400 m), unida a un relleu trencat on es barregen orientacions obagues i solelles.
- La natura calcària del substrat, comuna al conjunt dels Prepirineus, permet l'aparició d'espècies calcícoles que no es troben en els Pirineus axials degut a la natura silícica del sòl.

La vall d'Alinyà proporciona un bon exemple del paisatge vegetal característic de les serralades exteriors dels Prepirineus calcaris catalans. La varietat d'ambients generada per la combinació dels factors físics amb un empremta humana ben integrada al medi configuren un patrimoni vegetal harmònic, divers i amb uns valors de naturalitat remarcables.

Una gran part del territori és cobert de diferents menes de boscos, matollars i pastures establerts segons la zonació altitudinal alpina, i també per extensions importants de rocam; els conreus i les àrees antropitzades, al seu torn, ocupen sobretot les àrees de relleu suau de les parts baixes i de la muntanya mitjana. La vegetació calcícola i xeròfila de caràcter mediterrani o submediterrani hi és molt estesa i diversificada, fins i tot a les parts culminants; tanmateix, a l'alta

muntaña es fan també comunitats d'afinitat boreoalpina, les quals, en força casos, atenyen aquí el seu límit meridional d'àrea de distribució.

Degut a la barrera biogeogràfica que representen els Pirineus, molts dels tipus de vegetació més comuns a la vall d'Alinyà esdevenen, per contra, ben escassos en el context d'Europa occidental, per la qual cosa una gran part figuren a les llistes d'habitats d'interès comunitari, segons la Directiva 92/43 CEE, annex I.

La vegetació forestal

Els boscos i màquies esclerofil·les de carrasca (*Quercus rotundifolia*) amb boix (*Buxus sempervirens*), d'afinitat mediterrània, tenen alguns nuclis dins la finca en solells montans. Amb tot, estan molt més ben representats a l'exterior de la mateixa, en les parts més baixes de la vall, en direcció cap a Fígols.

Quant als boscos i bosquines caducifolis de caràcter no ripari, cal esmentar un petit nucli situat en un enclavament de rouredes seques de roure martinenc (*Quercus humilis*), espècie que presenta en aquest indret un cert grau d'hibridació amb el roure de fulla petita (*Quercus faginea*).

En qualsevol cas, el predomini forestal de la vall correspon als boscos aciculifolis. Hi trobem tres espècies de pins, dues de corresponents a l'estatge montà, la pinassa (*P. nigra* ssp. *salzmannii*) i el pi roig (*Pinus sylvestris*); i una de subalpina, el pi negre (*Pinus uncinata*).

Tot i que cada espècie té unes cotes altitudinals característiques no és estrany trobar formacions mixtes de pinassa i pi roig (al sector NW de la finca) o de pi roig i pi negre (al sector E). En qualsevol cas, la pinassa mai arriba a les cotes que ateny el pi roig, i aquest, al seu torn, es veu substituït completament pel pi negre a partir dels 1.800-1.900 m. Aquest bosc de coníferes s'enfila fins als 2.200 m, cota a partir de la qual desapareixen les formacions arbòries. Tant les formacions de pinassa com de pi negre, estan reconegudes com a d'interès comunitari per la directiva Hàbitats.

Els boscos de ribera –que es troben en bon estat en la major part dels cursos fluvials– estan formats per sargars, vernedes i diverses formacions mixtes. Les pollancredes, més artificialitzades, apareixen fonamentalment en les proximitats del Segre. Dins la finca només hi ha una plantació de pollancre, prop de Perles.

La vegetació arbustiva

Les formacions arbustives més freqüents tenen com a element comú el boix (*Buxus sempervirens*), present en comunitats diferents segons l'orientació solella o obaga. També s'hi poden trobar garrigues, brolles de romaní i argelagars. Cal esmentar però, que altres elements singulars com les savinoses (*Juniperus phoenicea*), els matollars oromediterranis xeroacàntics d'erioç (*Erinacea anthyllis*), que en aquest indret tenen una de les seves

localitats més septentrionals, i els matollars subalpins de ginebró (*Juniperus communis* ssp *nana*) i boixerola (*Arctostaphylos uva-ursi*).

La vegetació pràticola

La majoria de comunitats de prats i pastures, ja siguin mesòfiles o xeròfiles, gaudeixen de la categoria d'hàbitats d'interès comunitari. De fet, les úniques formacions no incloses en la directiva Hàbitats són les joncedes. No obstant, de les tres presents a la vall, una té un especial interès en l'àmbit que ens ocupa: la joncada amb serpoll blanc, que presenta una composició florística singular rica en endemismes (*Teucrium polium* ssp. *aragonense*, *Thymus serpyllum* ssp. *fontqueri*) i que presenta una àrea de distribució a Catalunya restringida a la Conca de Tremp i rodalies. Aquesta comunitat apareix a la vall de Canelles, en una àrea externa al límit de la finca.

A les cotes més altes són característics els prats subalpins de pèl caní (*Nardus stricta*), que apareixen de forma localitzada associats a ambients acidòfils, i els prats alpins d'ussona (*Festuca gautieri*).

La vegetació aquàtica i palustre

Tot i que aquestes formacions no estan especialment desenvolupades, s'han localitzat tres comunitats característiques: jonqueres i herbassars higròfils mediterranis a l'entorn del Perles, herbassars higròfils d'afinitat medioeuropea al Torrent de Gol, on ocupen una extensió prou significativa, i mulleres basòfiles de càrex, amb dos nuclis al barranc de l'Alzina.

La vegetació rupícola

S'han localitzat sis comunitats diferents, la majoria amb clara afinitat calcícola presents a pedrusques, tarteres i ambients rocallosos. Totes elles estan incloses en la directiva Hàbitats. Entre moltes altres espècies podem esmentar *Antirrhinum molle*, endemisme dels Prepirineus centrals, l'orella d'ós (*Ramonda myconi*) i la corona de rei (*Saxifraga longifolia*). La presència del julivert d'isard (*Xatardia scabra*), endemisme pirinenc, no ha estat confirmada dins la finca tot i que s'ha trobat en àrees properes (Port del Comte).

Els conreus i els prats de dall

Els conreus apareixen de forma força fragmentària i en alguns casos estan abandonats. Hi són representats tant els de secà, alguns d'ells amb clara afinitat mediterrània, com els de regadiu. Així, hi podem trobar des d'olivets i ametllers, a petites hortes, passant per conreus cerealístics, farratgers i de pastura. El conreu de les patates (trumfos) és característic de la zona, tot i que s'ha anat perdent en les darreres dècades.

Finalment, els prats de fromental (*Arrhenatherum elatius*), els característics prats de dall dedicats a la producció farratgera, són presents a la finca. Cal esmentar que gaudeixen de la categoria d'hàbitats d'interès comunitari.

1.2.2. LA FAUNA VERTEBRADA

Els estudis duts a terme per ICHN, que abasten tota la vall d'Alinyà fins al Segre i part de l'embassament d'Oliana, mostren una considerable riquesa faunística. A l'igual que passa amb la flora, la corologia de les espècies trobades mostra, a banda d'espècies d'àmplia distribució, tant espècies mediterrànies, com d'altres eurosiberianes o fins i tot boreoalpines. Un cop més, aquesta varietat cal atribuir-la a la privilegiada situació geogràfica de la finca i al marcat desnivell altitudinal que presenta. Els ambients més rics en espècies són, per aquest ordre: brolles i prats submediterranis, boscos submediterranis, boscos de ribera, brolles i prats subalpins i boscos subalpins.

Han estat identificades 254 espècies de vertebrats, de les quals, 15 són de peixos (10 d'elles introduïdes), 8 són amfibis, 12 són de rèptils, 35 de mamífers i 182 d'ocells, de manera que representen el 45%, 80%, 55%, 64% i el 90% de les espècies presents al conjunt dels Prepirineus centrals i occidentals (estesos des del Berguedà fins a la Ribagorça).

Quatre de les espècies existents són endemismes ibèrics o pirinencs: el barb comú (*Barbus bocagei graellsii*), el barb cua-roig (*Barbus haasi*), el tritó pirinenc (*Euproctus asper*) i l'isard (*Rupicapra pyrenaica*).

Els peixos, els amfibis i els rèptils

Entre els peixos hi trobem les espècies autòctones típiques del curs alt i mitjà del Segre: la truita comuna (*Salmo trutta fario*), el barb comú (*Barbus bocagei graellsii*), el barb cua-roig (*Barbus haasi*), la madrilla vera (*Chondrostoma toxostoma mieggi*) i la bagra comuna (*Leuciscus cephalus cephalus*). Tot i això, cal destacar el fet que dues tercers parts de les espècies de peixos (10/15) són al·lòctones.

Pel que fa als amfibis, cal destacar el tritó pirinenc (*Euproctus asper*) i el gripauet (*Pelodytes punctatus*), que és força abundant a les basses de muntanya i arriba a la inusual altitud de 2.000 m. El llistat d'espècies trobades es completa amb les següents: la salamandra (*Salamandra salamandra*), el tòtil (*Alytes obstetricans*) i el gripau comú (*Bufo bufo*), la reineta meridional (*Hyla meridionalis*), la granota roja (*Rana temporaria*) i la granota verda (*Rana perezi*).

Pel que fa als rèptils, és segura la presència de 4 espècies de lacèrtids, concretament el llargardaix ocel·lat (*Lacerta lepida*) i les sargantanes roquera, ibèrica i cua-llarga (*Podarcis muralis*, *Podarcis hispanica*, *Psammodromus algirus*), i 5 d'ofidis. La serp blanca (*Elaphe scalaris*) la serp verda (*Malpolon*

monspessulanus), la colobra llisa meridional (*Coronella girondica*), la colobra d'aigua (*Natrix maura*) i l'escurçó europeu (*Vipera aspis*). A aquestes espècies cal afegir el dragó comú (*Tarentola mauritanica*) i el vidriol (*Anguis fragilis*).

Els mamífers

En relació als mamífers, cal encara completar els estudis sobre insectívors, quiròpters i rosegadors. Ara com ara, entre els micromamífers hi trobem la musaranya comuna (*Crocidura russula*) i vuit espècies de rosegadors, entre els quals cal esmentar el liró gris (*Glis glis*) i el talpó de tartera (*Microtus nivalis*).

Quant als lagomorfs, cal destacar l'abundància de la llebre (*Lepus europaeus*), en contraposició a l'escassetat del conill (*Oryctolagus cuniculus*).

Pel que fa als artiodàctils, ultra l'omnipresent porc senglar (*Sus scrofa*), cal mencionar l'isard (*Rupicapra pyrenaica*), força abundant, fins al punt que se n'han comptabilitzat un centenar d'exemplars a la zona, el cabirol (*Capreolus capreolus*) i probablement el cérvol (*Cervus elaphus*), possiblement procedent de les repoblacions realitzades al Boumort.

Entre els carnívors hi trobem les següents espècies: la guineu (*Vulpes vulpes*), la marta (*Martes martes*), la fagina (*Martes foina*), el teixó (*Meles meles*), el gat mesquer (*Genetta genetta*) i el gat fer (*Felis silvestris*). Entre les espècies pendents de confirmació cal esmentar quatre mustèlids més: l'ermine (*Mustela erminea*), la mostela (*Mustela nivalis*), el turó (*Mustela putorius*) i la llúdria (*Lutra lutra*) que sí que es té constància de la seva presència a l'aiguabarreig del Segre amb el Perles.

Finalment, cal indicar que els registres històrics han permès documentar espècies emblemàtiques com l'ós bru (*Ursus arctos*), el llop (*Canis lupus*) i el linx (*Lynx sp.*).

Els ocells

Evidentment, el grup dels ocells és el més nombrós i sovint el més conspicu, fet que el prefigura com un dels més atractius de cara als visitants atrets pels valors naturalístics de la vall.

Cal destacar l'excel·lent nombre d'espècies de rapinyaires, tant diürns com nocturns, que s'han citat a la zona (més d'una vintena), bé que amb estatus ben diversos. Potser les tres espècies més emblemàtiques de la vall serien el trencau (*Gypaetus barbatus*), el voltor negre (*Aegypius monachus*) i l'àguila daurada (*Aquila chrysaetos*), ara bé, la vall es coneix per comptar amb les quatre espècies de voltors, entre elles el voltor comú (*Gyps fulvus*) i l'aufrany (*Neophron percnopterus*), a més del voltor negre i el trencau, esmentats anteriorment. També són dignes de menció l'aligot vesper (*Pernis apivorus*), l'àguila calçada (*Hieraetus pennatus*), l'esparver d'estany (*Circus cyaneus*) i el milà reial (*Milvus milvus*), tots nidificants a la vall. Pel que fa a les espècies

d'hàbits nocturns cal esmentar el duc (*Bubo bubo*), amb una parella localitzada a la roca de Sant Ponç, l'òliba (*Tyto alba*) i el mussol banyut (*Asio otus*).

Una altra espècie força significativa és el gall fer (*Tetraourogallus*), que té diversos nuclis de població a la finca en boscos de pi roig i pi negre. Els nuclis més significatius es localitzen en els boscos de pi negre ben desenvolupats que es troben a les obagues entre el Prat Llarg i el Prat Major. Se n'han localitzat cantadors a l'obaga de Companys, a la Cadolla Verda i al Prat d'Equa. La presència del gall fer és, sens dubte, un bon indicador de la qualitat ecològica d'aquests hàbitats.

Entre d'altres espècies particularment interessants es poden mencionar les següents: el picot negre (*Dryocopus martius*), la merla d'aigua (*Cinclus cinclus*), el botxí (*Lanius excubitor*), el durbec (*Coccothraustes coccothraustes*), la gralla de bec groc (*Pyrhacorax graculus*), la gralla de bec vermell (*Pyrhacorax pyrrhacorax*) i el corb (*Corvus corax*). I pel que fa a les de presència probable: la perdiu xerra (*Perdix perdix*), el raspinell pirinenc (*Certhia familiaris*), el pela-roques (*Trichodroma muraria*) i el pardal d'ala blanca (*Montifringilla nivalis*).

1.2.3. ELS VOLTORS EUROPEUS

Actualment resideixen quatre espècies de voltors a Europa, les quals presenten diferents estats de conservació, fent que sigui realment excepcional l'observació simultània d'aquestes.

A continuació es caracteritzen breument els voltors ibèrics:

Voltor comú (*Gyps fulvus*)



Es tracta del vultur més abundant a Alinyà i a la Península Ibèrica. Presenta menor densitat i longitud de plomes al cap i al coll, fet que els proporciona una millor higiene, ja que acostumen a introduir-se als cadàvers per menjar les parts toves i més fàcils d'aconseguir. (Aleix Millet, com. verb).

Figura 07: Estol de voltors comuns alimentant-se al "hide" de Tarrés. Font: pròpia.

El voltor comú (*Figura 07*) ha presentat una tendència poblacional positiva en els últims anys, en conseqüència, es tracta de la única espècies de voltor europeu que no qualifica per a cap categoria d'amenaça segons els criteris de UICN (2001). Tot i això, la reaparició de l'ús de verins en els últims anys, i els canvis legislatius provocats pels brots d'EEB (RD 1098/2002), poden afectar a les seves dinàmiques de creixement i productivitat, entre altres.

Es creu que l'increment en la població de voltors es degut a actuacions de conservació, com serien els PAS, la cria en captivitat, les reintroduccions o les recuperacions d'exemplars (Martí R, 2004).

Voltor negre (*Aegypius monachus*)

El voltor negre (*Figura 08*), el més gran i poderós dels voltors europeus, a més de ser l'únic dels seus congèneres que nidifica als arbres, tot i haver-se documentat exemplars que podrien haver arribat als tres metres d'envergadura (Clements J. F., 2010). Es tracta d'una espècie més primmirada a l'hora d'alimentar-se que no pas el voltor comú, ja que s'alimenta de músculs casi en exclusiva, evitant les vísceres.

La seva població ha mostrat una recuperació en els darrers anys, encara que la seva mida poblacional, relativament baixa, i la seva petita àrea de distribució a Espanya, qualifiquen l'espècie com a vulnerable (VU) segons l'UICN (2002).



Les majors amenaces que pot trobar aquest accipítrid, són l'ús de il·legal de verins, utilitzats en vedats de caça menor per a exterminar depredadors, a més de la disminució d'aliment disponible deguda al tancament de canyets. D'altra banda, aquesta espècie es mostra sensible a molèsties al seu hàbitat, com poden ser el trànsit d'excursionistes, l'apertura de carreteres, pistes i tallafocs, tales d'arbrat o incendis forestals (J.J. Sánchez Artés, 2004)

Figura 08: Exemplar de voltor negre repelant ossos dins la finca d'Alinyà. Font: Francesc Muntada.

Aufrany (*Neophron percnopterus*)

Característic per ser un voltor migrador, a més de ser el més petit dels voltors europeus, amb una envergadura mitja d'un metre i mig. Famós per ser l'única au capaç de fer ús d'eines, utilitzant pedres per a trencar la closca d'ous,



costum que l'ha fet mereixedor del sobrenom del "voltor savi". Es tracta d'un necròfag pacient a l'hora de menjar, ja que ha de cedir el lloc als seus parents de major mida, mentre que aquest menja les petites restes que queden disseminades pel terra, esperant el seu moment per poder arribar als trossos de pell i carn que deixen enrere els altres voltors (J.A. Donàzar, 2011).

Figura 09: Aufrany buscant insectes per a completar la seva dieta. Font: Casals i Jurado

Tot i que els censos mostren un augment poblacional, aquest augment es en realitat conseqüència del major esforç de mostreig. Es creu que la població ha anat disminuint des de mitjans del segle passat, i no es preveu que aquesta tendència es reverteixi a curt termini, fet que li atorga la qualificació d'espècie en perill (EN), segons les dades de l'UICN (2002). Els factors que provoquen aquesta tendència són, com en la resta de voltors, l'ús de verins i la disminució del menjar disponible per clausura de canyets, a més de l'impacte de la pneumònia hemorràgica vírica sobre les poblacions de conills, factors que han fet minvar les poblacions de voltors i les possibilitats de trobar menjar d'aquests (J.A. Donàzar, 2011).

Trencalòs (*Gypaetus barbatus*)

El trencalòs (*Figura 10*) és el més rar dels voltors europeus, així com la seva alimentació, exclusivament osteòfaga. Es tracta de l'últim dels comensals, ja que s'alimenta de les parts òssies que cap altre vultur vol, fet que el converteix



en el voltors més especialitzat de tots. Recentment ha estat descobert que el color ataronjat de les seves plomes ventrals es deuen a banys d'argila que freqüenten els trencalossos adults (A. Millet, *com verb.*)

Figura 10: Trencalòs en vol portant un os a les urpes. Font: Francesc Muntada.

El trencalòs està qualificada com a au en perill d'extinció (EN) per l'UICN (2002). Són diverses les amenaces a les que s'ha d'enfrontar aquesta espècie, però els tres factors que han causat un major nombre de baixes en el període 1990-2000 han estat: l'enverinament, la mort per electrocució en línies d'alta tensió i per últim, la mort directa a trets, representant unes incidències del 32%, 23,3% i 23,3% respectivament (R. J. Antor *et al*, 2004)

1.3. MEDI ANTRÒPIC

Els homes formem part del ecosistema i des de fa molts anys influïm en ell de manera violenta, causant forts impactes i perturbacions en el medi. Mitjançant una bona gestió i tenint en compte, a part del valor econòmic, la riquesa biòtica, abiòtica i el seu valor social i educatiu és pot arribar a ajudar a millorar la biodiversitat mitjançant la sostenibilitat. Aquest apartat vol fer una ullada a l'influència humana a la vall durant l'últim segle i sobretot els seus últims anys.

1.3.1 DEMOGRAFIA

La població de Figols-Alinyà l'any 2011 era de 282 habitants, amb una densitat de població de 2,8 hab./km², molt per sota de la mitjana comarcal que es trobava 8 vegades per sobre a 15,2 hab./km².

Els nuclis més poblats del terme són els que li donen nom: Figols i Alinyà. La resta de la població viu als pobles de l'Alzina, Canelles, Llobera, Perles, les Sorts, la Vall del Mig i Voloriu.

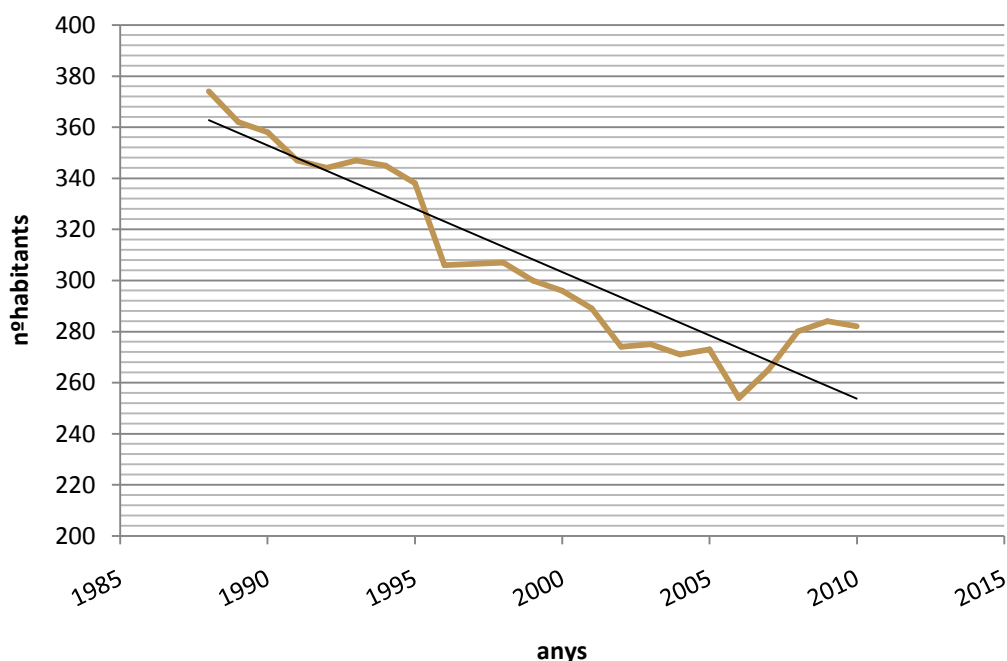


Figura. 11. Evolució Població Figols i Alinyà 1975-2011. Font: Elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

En la *Figura. 11* es pot observar una davallada continua de la població des de fa més de 30 anys. Degut a la migració cap a grans nuclis urbans i a l'abandonament dels sectors agrícoles i ramaders per l'alt cost i baix rendiment.

Tanmateix, es produeix un canvi dins la tendència a partir de l'any 2006, punt de mínima població, amb 254 hab., on s'observa com aquesta creix els següents anys fins arribar a 282 hab., el 2010, estabilitzant-se durant el 2011.

1.3.2 CREIXEMENT VEGETATIU

El creixement de la població és la variació en el nombre d'individus d'una població en un determinat període de temps, usualment un any, com a resultat del balanç entre naixements i morts. D'aquesta manera s'ha calculat el creixement vegetatiu de la població de Fígols i Alinyà, en el període 1975-2011 (Figura. 12).

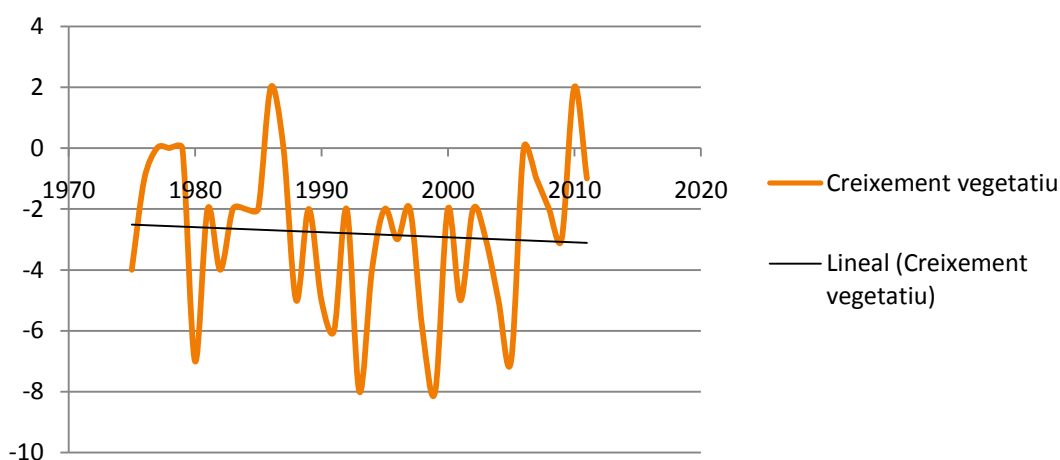


Figura. 12. Evolució Creixement Vegetatiu Fígols i Alinyà. Font: Elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

Es pot observar com entre el 1975 i el 2006 el creixement vegetatiu de la població de Fígols i Alinyà ha anat en un clar descens, tot hi que no sense fluctuacions. Algunes tant importants com les del 1986 únic any on el creixement vegetatiu és positiu, fruit d'un augment dels naixements i una davallada de les defuncions. D'altre banda també s'observa com en els últims 3 anys la població torna a superar el creixement zero, tenint altre vegada, en el 2010, el creixement màxim.

Es pot veure clarament com en els últims 6 anys els naixements han estat molt més nombrosos que els últims 20 anys.

Aquesta millora que s'observa els darrers 6 anys pot ser degut, en part, al treball fet per la FTP, amb la instal·lació de membres de l'equip a la zona, formant una nova unitat familiar.

1.3.3 SECTORS ECONÒMICS

El municipi de Fígols i Alinyà té com a principal activitat econòmica el sector primari. La ramaderia de carn és l'activitat econòmica predominant al municipi. També hi ha algunes explotacions de porcí i d'aviram i conreus de patates. La silvicultura, sempre ha estat present a la vall, ja fos per consum propi o per extreure'n un benefici econòmic. Fins a començaments del segle XX, la fusta dels boscos d'Alinyà es podia veure baixant, entre d'altres, amb raïes pel Segre.

En el sector industrial en el municipi existeixen algunes empreses dedicades a la construcció, derivades del creixement del sector en els últims anys.

En el sector serveis cal destacar la creació de diferents cases rurals, que amplien la oferta turística de la zona juntament amb els restaurants, cases de pagès i pensions existents.

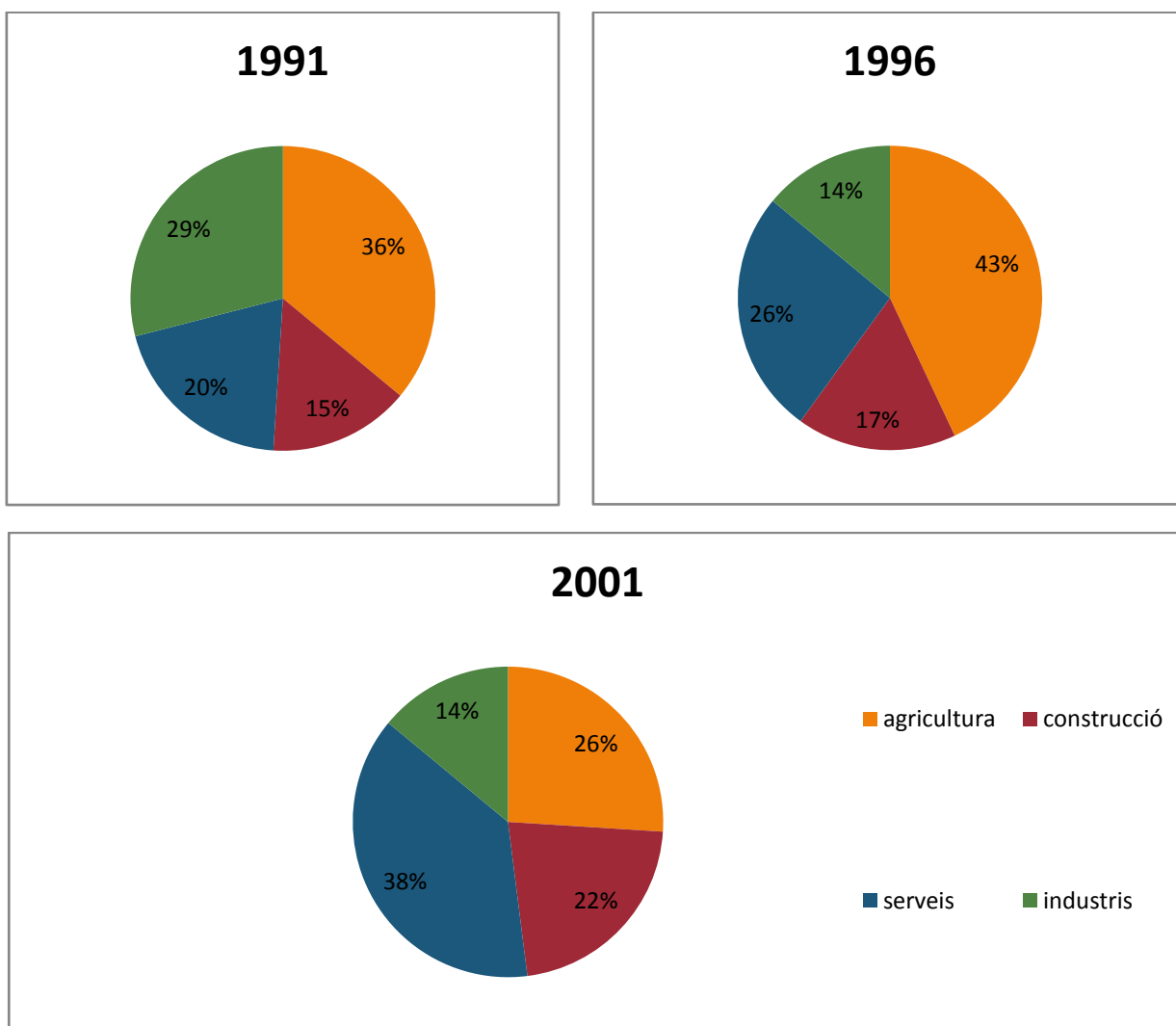


Figura 13. Ocupació de la població segons els sectors econòmics. Font: Elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

Es pot comprovar en la *Figura 09*, com en el 1991 més d'un terç de la població es dedicava a l'agricultura i/o ramaderia. Un 29% dedicada a la indústria. I la resta de població es repartia entre la construcció i els serveis.

En el 1996 s'observa un increment de la gent dedicada a l'agricultura i/o la ramaderia, fins a un 43%. Es pot veure una baixada dràstica de la gent q es dedica a la indústria, en front d'un principi d'increment de la població dedicada als serveis.

Les últimes dades obtingudes són del 2001. En aquestes, s'observa un canvi de paradigma en front de les de fa 10 anys. En el 2001 més d'un terç de la població es dedica als serveis. En canvi la gent que es dedica a l'agricultura o la ramaderia decau fins el 26%, un descens del 17% des del 1996. S'ha d'afegir a més, un augment de la gent que es dedica a la construcció.

L'agricultura

En els sector primari i especialment en el sector agrícola s'observa com en una finca de més de 10000 ha només 233 ha estan dedicades exclusivament a l'agricultura, *Taula 01*. D'aquetes 233ha, 218 ha estan dedicades el cultiu herbacis, 12 a l'olivera i 4 a la vinya, conreus tradicionals a Catalunya.

També s'observa que gairebé 1000ha estan dedicades a les pastures permanents. Fet que indica que la ramaderia és un sector clau.

Taula 01 .Superfícies agrícoles,i tipus de conreu Fígols i Alinyà. Font:Elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

Superfícies agrícoles utilitzades	Hectàrees
Terres llaurades	233
Pastures permanents	983
Total	1.217

Tipus de conreus	Hectàrees
Herbacis	218
Fruiters	0
Olivera	12
Vinya	4
Altres	0
Total	233

La ramaderia (2009)

Com s'ha comentat anteriorment la ramaderia és un sector important en la població de Fígols i Alinyà, com és de preveure en una població de muntanya. Les explotacions més destacades són les bovines i ovines amb 368 caps la primera i 1043 caps la segona. També cal destacar altres explotacions com el cabrum (326 caps), porcins (12caps), aviram (45 caps) i conilles (153 caps), Taula 02.

Taula 02 .Explotacions ramaderes de Fígols i Alinyà. Font:Elaboració pròpia a partir de dades del IDESCAT.

	Bovins		Ovins		Cabrum		Porcins	
Any	explot.	caps	explot.	caps	explot.	caps	explot.	caps
2009	8	368	6	1.043	5	326	3	12

	Aviram		Conilles mares		Equins	
Any	explot.	caps	explot.	caps	explot.	caps
2009	10	45,11	6	153	0	0

CAPÍTOL 2

2. JUSTIFICACIÓ

La vall d'Alinyà, és a dia d'avui l'únic indret d'Europa que presenta les quatre espècies de voltors nidificants del continent, en gran part, gràcies als esforços realitzats des de la Fundació Territori i Paisatge (FTP), que l'any 1999 començà a treballar a la zona per fer possible aquesta singularitat faunística.

La vall s'ha vist sotmesa en els últims anys a un despoblament sistemàtic, lligat a un abandonament del camp en favor de les ciutats. Aquest procés en conjunció a canvis legislatius provocats per l'aparició de l'encefalopatia espongiforme bovina (EEB), van tenir un impacte advers sobre les poblacions de necròfags, que van veure reduïda la disponibilitat de menjar a arrel d'aquests canvis normatius.

Les activitats humanes han donat lloc a un mosaic naturalitzat on l'home ha passat a ser un engranatge més dins d'aquest hàbitat, mantenint les pastures i prats de dall i regulant les poblacions de grans herbívors o omnívors, com seria el cas del porc senglar. Tot i això, l'abandonament del món rural obre les portes a un futur incert per als voltors i per a la pròpia vall

En resposta, aquest projecte pretén analitzar l'evolució de la vall i tots els agents que hi interaccionen amb la comunitats de carronyaires, alhora que recull les percepcions dels habitants d'Alinyà, per així poder analitzar la viabilitat d'un desenvolupament turístic sostenible a la vall, on els voltors suposarien el principal atractiu. De manera que aquest document planteja un desenvolupament econòmic de baixa densitat i respectuós amb la vall basat en l'ecoturisme, mitjançant el qual es resoldria el problema de la despoblació a Alinyà i acostaria el sistema a un nou equilibri, on la conservació dels voltors esdevé una estratègia de futur econòmicament rentable.

La conservació no té perquè suposar una despesa econòmica, així ho exposa en Jordi Sargatal, exdirector de la actualment extinta FTP: *"Als espais s'ha d'invertir, però perquè siguin coses sostenibles s'ha d'aconseguir que els espais protegits siguin un motor de desenvolupament"* (com. verb.).

2.1. OBJECTIUS

A continuació s'exposen els objectius que han permès la realització d'aquest projecte, partint d'uns objectius generals que progressivament han donat lloc a concretar una línia de treball:

2.1.1. OBJECTIUS GENERALS

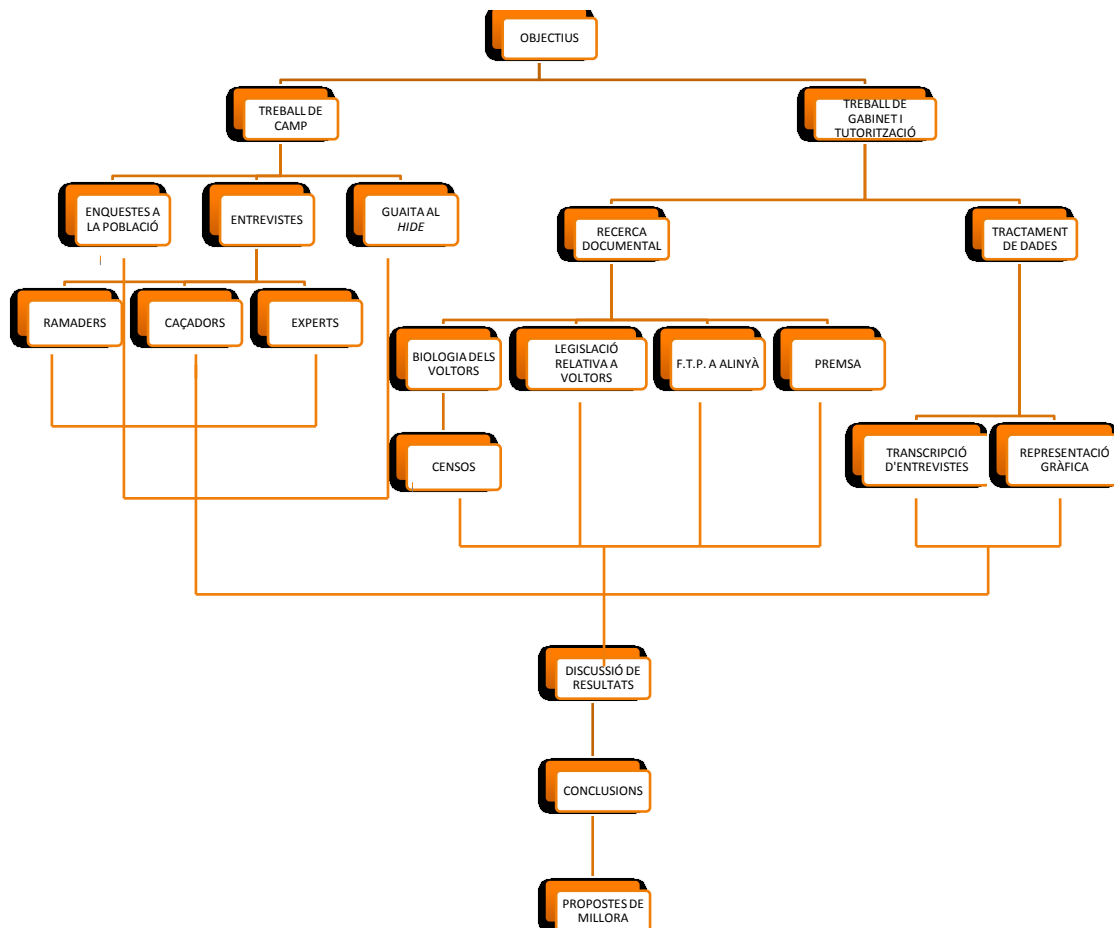
- Realitzar un anàlisi socioambiental dels voltors de la vall d'Alinyà.
- Analitzar l'evolució de les poblacions de necròfags i la percepció actual dels alinyencs, per tal de plantejar un desenvolupament ecoturístic sostenible per la vall d'Alinyà.

2.1.2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Relacionar l'evolució de la legislació relativa a necròfags amb l'evolució de les poblacions de necròfags.
- Identificar les relacions existents entre els ramaders i caçadors de la vall amb els voltors alinyencs.
- Descriure com ha evolucionat la percepció humana vers els voltors.
- Caracteritzar la percepció dels habitants de la vall respecte els voltors i la implantació d'una activitat turística sostenible a Alinyà.
- Realitzar una matriu DAFO que analitzi la viabilitat d'establir un negoci turístic ornitològic a la finca d'Alinyà, mitjançant el diagnòstic dels punts forts i punts dèbils.
- Proposar una estratègia d'acció que ajudi a establir una activitat turística de baixa densitat a la població d'Alinyà.

CAPÍTOL 3.

3. METODOLOGIA



Per mantenir un ordre en l'anàlisi socioambiental dels voltors de la vall d'Alinyà, plantejem uns objectius concrets i progressius. El mètode de treball té el propòsit de permetre una evolució del projecte clara i per fases, des de la recerca fins a la síntesis.

- En primera instància es va organitzar el grup, fent una aproximació als horaris i terminis del projecte.
- Seguidament es va dur a terme un procés de recull d'informació, fent ús de llibres, articles, documents i pàgines web, per tal de documentar les quatre espècies de voltors, i les característiques físiques i biòtiques de la vall d'Alinyà.

- Posteriorment van tenir lloc les tasques de treball de camp, on es va procedir a entrevistar ramaders, caçadors i experts en voltors; i a enquestar a part dels alinyencs. D'altra banda, es va realitzar una guaita en un *hide*.
- Finalment es va procedir a l'anàlisi dels resultats recaptats, que ens va permetre obtenir les conclusions.

Per a la realització del treball de camps va fer ús:

- Vehicle 4x4.
- Càmera fotogràfica i teleobjectiu.
- Material de gravació (càmera de vídeo, micròfon, ...).
- Material de recollida d'informació (llibreta de camp, llapis, ...).
- Equip d'òptica (prismàtics i telescopi).
- Mapes i ortofotomapes de la vall d'Alinyà.

Treball de camp:

D'una banda s'utilitzen entrevistes semiestructurades, que combinen preguntes dirigides i obertes. La realització i l'enregistrament d'aquestes, a tots els ramaders de la vall i als presidents de les dues associacions de caçadors que poden caçar actualment a la finca, van tenir lloc al Ribatell, l'actual centre d'informació de la vall. Pel que fa als experts, les entrevistes es van dur a terme en diferents indrets, intentant facilitar la tasca als entrevistats. Així doncs, l'enregistrament de les paraules de l'Aleix Millet va tenir lloc a Alinyà, les d'en Salvador Filella a Barcelona i les d'en Jordi Sargatal a l'Estartit.

D'altra banda es recorre a enquestes descriptives de resposta tancada, recurs utilitzat amb la població de la vall. La realització d'aquesta tasca es va fer de forma directa, aturant a la gent que passava pels carrers de l'Alzina i de Llobera, urbanitzacions que pertanyen a Alinyà. Aquesta estratègia es deguda a la coincidència d'una defunció el dia de presa de dades, ja que la família del difunt resideix al nucli del poble, fet que va obligar a realitzar les enquestes en zones més perifèriques per no crear molèsties als habitants.

Per últim, va tenir lloc una guaita per a voltors al *hide* de Tarrés, que va permetre obtenir material fotogràfic de primera qualitat sobre l'alimentació del volor comú a Alinyà.

Tractament de dades:

El tractament de les entrevistes ha consistit en la transcripció manual d'aquestes, mentre que les enquestes han estat sintetitzades fent ús de gràfics procedents de l'Excel. En conjunt permeten estudiar la percepció respecte els voltors de diferents agents socials de la finca.

Pel que fa als censos i estimacions, es procedeix a la seva representació gràfica mitjançant, de nou, l'Excel per tal d'obtenir tendències poblacionals de voltors, permetent així analitzar la seva evolució.

CAPÍTOL 4

4. ANTECEDENTS

L'evolució dels voltors a la península ibèrica durant l'últim segle, les actuacions de la FTP a la vall d'Alinyà i el marc legal que envolta i protegeix o limita els voltors és en gran part el que es mostra en aquest apartat.

4.1. VOLTORS A LA PENÍNSULA IBÈRICA

Els voltors ibèrics han mantingut una relació estreta amb l'home des de l'antiguitat, on aquests falconiformes van començar a incloure a la seva dieta restes animals derivades de la caça i més importantment, de la ramaderia. A més, tenien un important paper de neteja al camp de batalla, fent desaparèixer cadàvers i restes humanes, molt abundants en certs moments històrics degut a les nombroses guerres lliurades a la Península Ibèrica (Salvador Filella Cornadó).

La relació dels necròfags amb l'home té origen al paper que aquest ocupa dins l'ecosistema, actuant com a superpredador, el qual dins les seves activitats genera considerables quantitats de restes animals susceptibles de ser aprofitades pels carronyaires i més concretament pels voltors, que es troben a cúspide de la piràmide ecològica, beneficiant-se així tant de l'activitat de l'home, com de l'activitat de l'altre gran predador ibèric, el llop. Això és ben sabut al món rural, on encara alguns pastors ens recorden que els voltors en ocasions segueixen als llops en les seves caceres, amb l'objectiu de treure profit de les restes que els cànids deixen al seu camí. Temps enrere quan el llop era el superdepredador dominant a la Península Ibèrica, els voltors trobaven en les despulles de les preses del llop una font d'aliment regular.

Al ocupar el mateix lloc en la piràmide tròfica, el llop representa un competidor tròfic per a l'home, a més de l'amenaça que va suposar posteriorment per a la ramaderia, degut a aquest fet, trobem a les actes capitulars de la ciutat d'Andujar l'any 1650 una imposició als caçadors, els quals son obligats a matar almenys un llop anualment, a risc de ser multats en cas d'incompliment (Coronas 1991). Tot i la persecució de l'home amb caça directa, trampes i llaços, l'àrea de distribució del llop gairebé no es va veure alterada. A mitjans del segle XIX es va popularitzar l'ús dels verins com l'estricnina, l'acòlit o el fòsfor per tal de combatre el llop més eficaçment, així doncs, a mitjans del segle XX el llop es trobava en clar retrocés. Durant aquest segle es va continuar perseguint degut als interessos de propietaris de finques amb fins cinegètics, fins que a finals del segle XX el llop va passar a ser una espècie protegida degut al nombre alarmantment baix d'efectius.

L'enverinament de trossos de carn i el seu alliberament deliberat al medi per combatre el llop va tenir greus conseqüències sobre la fauna, ja que aquest mètode d'extermini és molt poc selectiu, fet que va provocar la mort de molts altres carnívors i carronyaires que s'alimentaven de la carn enverinada i dels cossos d'altres animals que havien mort per enverinament, magnificant així l'impacte del tòxic sobre la fauna. Degut a aquesta pràctica les poblacions ibèriques de voltors van experimentar fortes regressions poblacionals, ja que eren les principals perjudicades davant la persecució indiscriminada que mantenia l'home sobre el llop.

La relativament recent protecció del llop en la majoria de comunitats autònomes va suposar un descens de la persecució d'aquesta espècie i per tant, una davallada en els cassos d'enverinaments de voltors, tot i això encara hi han diferents agents amb interessos contraris al llop i altres carnívors, que no dubten en continuar utilitzant verins per a combatre il·legalment aquestes espècies que ocasionen baixes al seu bestiar o a espècies cinegètiques. En el període comprès entre l'any 1990 i el 2006 s'han comptabilitzat més de 13.000 cassos d'enverinament de fauna a Espanya, dels quals 1562 corresponen a volor comú, 648 a volor negre, 250 a aufrany i 33 trençalòs (Mauro Hernández, director del Laboratori Forense de Vida Silvestre). El més preocupant d'aquestes xifres és que s'estima que suposen un 10% dels cassos d'enverinament, podent emascarar així una problemàtica major. Es creu que el no abandonament definitiu d'aquesta pràctica es degut a diferents factors, entre ells:

- La maximització de guanys per part dels propietaris de les explotacions cinegètiques, que utilitzen verins per matar les vulgarment anomenades a Espanya “alimañas” o feristeles, com es coneixen a Catalunya.
- La por d'alguns ramaders al veure que els voltors en ocasions no esperen a que el bestiar dèbil mori, produint pèrdues i engendrant certa por i odi.
- La proliferació de gossos i gats silvestres que suposen un risc per a les persones i el ramat.
- L'amenaça del llop que es troba en lenta expansió.
- La facilitat per aconseguir substàncies tòxiques al comerç.
- La ineficàcia del sistema que permet escapar als infractors.

Als anys 90 va aparèixer l'encefalopatia espongiforme bovina, vulgarment anomenada *malaltia de les vaques boges*, que va generar una gran crisi alimentària i sanitària a nivell europeu, ja que es tracta d'un afeció transmissible a l'home a través del consum de certes parts d'animals infectats,

sense deixar de banda que malaltia també afecta a mamífers d'interès productiu, cinegètic o domèstic. La ràpida transmissió de la malaltia entre les vaques, té origen en l'alimentació amb pinsos elaborats a partir de farines càrniques provinents de remugants, part dels quals estaven infectats, de manera que es van prohibir aquests pinsos l'any 1994. Aleshores, a conseqüència de l'alarma social i la necessitat de gestionar els subproductes animals, ja que suposaven un vector de propagació de malalties entre aquests, va sorgir el Reglament de la Comissió Europea 1774/2002, derogat pel Reglament CE 1069/2009, que va suposar un canvi en la gestió dels cadàvers d'origen ramader no destinats al consum humà. A la pràctica, es retiraven del camp la gran majoria d'aquests cadàvers seguint les prescripcions sanitàries i mitjançant sistemes de transport oficials en les diferents Comunitats Autònomes, contràriament a la pràctica tradicional de deixar els cadàvers en canyets perquè els voltors fessin la seva tasca de neteja. L'aplicació d'aquesta llei ha tingut un important impacte sobre els carronyaires a nivell europeu, ocasionat una disminució de la taxa reproductiva, un augment d'ingressos de voltors desnodrits a Centres de Recuperació de Fauna Salvatge i canvis de comportament en els voltors, canvis que produeixen un major índex d'atacs a bestiar moribund o dèbil sense esperar a la seva mort; comportament que s'ha vist de forma més freqüent a arrel d'aquesta legislació.

A dia d'avui, tot i les nombroses pressions i perills als que s'enfronten aquests carronyaires, les 4 espècies objectes d'estudi presenten un creixement poblacional, més o menys pronunciat en funció del cas (*Taul03*):

Taula. 03. Estimes de les poblacions de voltors a España, expressades en nombre de parelles reproductores. Fonts principals: Atlas de las aves nidificantes de España, Martí R. (2004); Programas de seguimiento SEO/BirdLife 2008 (2010).

	Voltor comú	Voltor negre	Aufrany	Trencalòs
Anys 60	2000	200	-	20
1973	-	206	-	-
1974	-	-	800	-
1975	-	-	-	35
1977	-	-	2000	-
1978	-	-	-	38
1979	2762	-	-	-
1986	-	365	-	-
1987	-	-	-	40
1988	-	-	1349	-
1989	7772	774	-	-
1993	-	1027	-	-
1995	-	-	-	68
1997	-	-	-	77
1999	22455	-	-	-
2000	-	1301	1400	-
2001	-	1358	-	81
2006	-	1606	-	-
2008	25075	-	1504	-

2.2 FUNDACIÓ TERRITORI I PAISATGE

Des de l'adquisició per part de la Fundació Territori i Paisatge d'una finca de 5.352 ha a la vall d'Alinyà l'any 1999, finca que forma part d'una Reserva Nacional de Caça, RNC, i amb un cert grau de protecció natural, aquesta fundació es dedica a la gestió i protecció del territori mitjançant una planificació i estudis de base. Aquests inclouen:

- Un Pla Director d'Usos i Gestió (ERF, 2001), amb una proposta d'ordenació dels usos i un pla d'actuacions a desenvolupar, entre d'altres.
- Un Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal (2003), amb la recuperació de pastures i cultius farratgers, aclarides i franges perimetrals de prevenció d'incendis, i un projecte de planta de producció de combustible i d'aprofitament de la massa forestal, entre d'altres.
- Una Proposta de Parc Ramader (parc viu, 2004), amb un foment de la ramaderia extensiva, entre d'altres.
- Un Estudi de Dinamització Socioeconòmica, amb plans d'actuació, assessorament i convenis de col·laboració amb els habitants i propietaris, entre d'altres.
- Un Estudi dels Sistemes Naturals (2004, ICHN), que va representar desenvolupar un estudi de base en la zona realitzat per 18 equips d'experts durant 2 anys, i que s'ha publicat amb el títol Els Sistemes Naturals de la Vall d'Alinyà.
- Programa de Seguiment de Fauna i en la Reintroducció de Fauna Salvatge.

De totes les actuacions planificades per la Fundació, aquest treball es centrarà en la Gestió i Conservació de la Biodiversitat, concretament en el Programa de Seguiment de Fauna i en la Reintroducció de Fauna Salvatge.

Els dos punts més rellevants pel present estudi són la instal·lació d'un punt d'alimentació suplementària, PAS, per a aus necròfagues, en principi destinat a la recuperació del trencalòs i posteriorment aprofitat per d'altres aus necròfagues, i el Projecte de Reintroducció del Voltor Negre al Prepirineu català, concretament a la muntanya d'Alinyà, desenvolupat en col·laboració amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge, de la Generalitat de Catalunya, DMAH, a través de la RNC de Boumort. Aquest pla va significar un extens estudi de viabilitat de reintroducció d'aquesta espècie, la construcció d'una gabiola-volador, i l'alliberament de 26 exemplars fins a l'any 2010, entre d'altres coses.

A continuació es presenta una cronologia, tot i que durant els primers anys existeix poca informació, de les evolucions experimentades a la vall d'Alinyà

per la Fundació Territori i Paisatge dins la Gestió i Conservació de la Biodiversitat relacionades amb les poblacions de les aus necròfagues que són motiu d'aquest estudi:

- El 5 de març del 1998 es van iniciar les activitats de la Fundació Territori i Paisatge. Aquest primer any va servir per definir objectius i començar a traçar els camins de la Fundació.
- El segon any, el 1999, va representar l'arrencada definitiva, amb l'adquisició de finques, entre les quals destaca la muntanya d'Alinyà amb una extensió (5.352 ha) molt per sobre de les altres. Anteriorment a l'adquisició de la finca, la Muntanya d'Alinyà es trobava, i es troba, íntegrament dins d'una Reserva Nacional de Caça (RNC), la RNC del Cadí, creada el 1966. La qual consta de 46.591 ha amb una gran part inclosa dins dels límits del Parc Natural del Cadí-Moixeró i la resta és espai d'interès natural. Aquesta protecció comporta, evidentment, una certa protecció cinegètica.

L'espècie característica és l'isard (*Rupicapra pyrenaica*), que ha passat de 78 exemplars el 1968 fins als 2551 el 1999. També es troba el cabirol (*Capreolus capreolus*) i el cérvol (*Cervus elaphus*) reintroduïts els darrers anys, i el senglar (*Sus scrofa*), que és l'espècie més caçada per la població local de l'entorn de la reserva, activitat de la qual es nodreixen parcialment les aus necròfagues.

Les principals espècies protegides són el trenkalòs, l'àliga daurada, el falcó pelegrí, el mussol pirinenc, el duc, el picot negre i el gall fer. Les zones més altes, que corresponen a les pinedes de pi negre i prats alpins, es troben al PEIN i també a la Xarxa Natura 2000.

- Els anys 2000 i 2001 serveixen per la consolidació d'eines de gestió i per la progressió del procés d'adquisició del territori que, pel que fa a la finca d'Alinyà, va ser un procés per etapes. S'elabora el Pla d'Usos i de Gestió de la reserva d'Alinyà. La Fundació Territori i Paisatge selecciona el trenkalòs com a objecte d'especial atenció ja que es tracta d'una espècie amenaçada i emblemàtica i que actua com a bon indicador de l'estat de les muntanyes del nostre país. Els Pirineus representen un dels últims redutes per aquesta espècie i a Catalunya hi viu el 20% de la població europea. S'intensifiquen els esforços de conservació i el suport per part de la Fundació cap al Grup d'Estudi i Protecció del Trenkalòs (GEPT). Des de l'any 1992 només es compta amb una parella a la vall d'Alinyà i sense cap èxit de reproducció. Per una altra banda, els recomptes per parelles reproductores d'aus necròfagues els anys 2000 i 2001 a la finca d'Alinyà i el seu entorn donen els següents resultats: aufrany (*Neophron percnopterus*) 2 parelles i voltor comú (*Gyps fulvus*) 8 parelles.
- L'any 2002 és un any molt important pel que fa a la supervivència de les aus necròfagues en general, però sobretot per les quals són d'interès per a aquest estudi. Arrel de l'alarma suscitada a Europa, durant l'any 2001 especialment, per la malaltia de les vaques boges o Encefalopatia Espongiforme Bovina (EEB), que afecta especialment a la ramaderia bovina, s'imposen una sèrie de normatives noves molt severes que

condicionen de forma molt important l'alimentació de les aus necròfagues prohibint, entre d'altres coses, l'abandonament d'animals morts al camp. Algunes d'aquestes normatives són: Orden APA/1556/2002, de 21 de juny, per la que es deroga la Orden APA/67/2002, de 18 de gener, i s'estableix un nou sistema de control del destí dels subproductes generats en la cadena alimentària de la carn; Real Decreto 1098/2002, de 25 d'octubre, pel que es regula l'alimentació d'ocells rapinyaires necròfags amb determinats animals morts i els seus productes; "Reglament (CE) núm.1744/2002 del Parlament Europeu i del Consell de 3 d'octubre de 2002". A això s'ha d'afegir que, en el cas de cadàvers procedents de granges, es tenen totalment en compte que el ramat estigui indemne de brucel·losi.

La principal via d'alimentació de les aus necròfagues prové de la ramaderia domèstica, i aquesta contempla dues variants: l'abandonament dels cadàvers en el lloc on s'ha produït la mort (ramaderia extensiva), que serà pràcticament prohibida a partir de la nova normativa, i la mortalitat que es produeix en el règim d'estabulació o ramaderia intensiva, on els cadàvers són generalment eliminats mitjançant la incineració en centres externs adaptats a aquest objectiu.

A partir d'aquest moment es comença a practicar una tercera proposta que és la eliminació dels cadàvers a través del seu consum per part de les aus necròfagues sota condicions controlades. Per evitar la desaparició d'espècies amenaçades i en perill d'extinció, com ara el trençalòs, es comencen a fer abocaments de menjar per a aquestes aus necròfagues sota condicions controlades, especialment les sanitàries, en punts determinats: Punts d'Alimentació Suplementària (PAS). Aquests punts són diferents als canyets bàsicament en el compliment de les normatives i condicions i amb un objectiu clar de protegir les aus necròfagues, mentre que els canyets són punts, normalment situats estratègicament a prop d'explotacions ramaderes, que tenen per objectiu l'eliminació per mètodes "naturals" de cadàvers d'animals. Les aportacions alimentàries als dos PAS de la finca d'Alinyà, per part de la Fundació, van començar el 2 d'octubre del 2002. Aquestes aportacions alimentàries suplementàries també van destinades a intentar aconseguir un èxit reproductiu en la parella de trençalòs d'Alinyà.

També l'any 2002 es posa en marxa un estudi multidisciplinari dels sistemes naturals de la finca realitzat per la Institució Catalana d'Història Natural titulat "Els Sistemes Naturals de la Vall d'Alinyà".

- L'any 2003 es configuren noves adquisicions territorials per part de la Fundació Territori i Paisatge a la finca d'Alinyà. El febrer d'aquest any es va formalitzar l'adquisició de les parcel·les anomenades La Feixa i La Feixa de la Casa, a tocar del nucli de Llobera.

Dins el programa de recuperació d'espècies de fauna, es van construir sis vedrunes per a la reintroducció de conills amb els seus tancaments pertinents, alliberant un total de 168 exemplars com a culminació de la posta en marxa del projecte de reintroducció del conill de bosc (*Oryctolagus cuniculus*) iniciat el 2002 per part de la Fundació i en col·laboració amb la Societat de Caça d'Alinyà.

També es va finalitzar la construcció del PAS Coll del Portell. També durant el setembre aquest mateix any la Fundació BVCF (Black Vulture Conservation Foundation) del Programa Europeu de Conservació i la Fundació Territori i Paisatge van iniciar un estudi de viabilitat per a la reintroducció del vultur negre (*Aegypius monachus*) al pirineu català, concretament a la vall d'Alinyà.

A part es realitza un estudi cinegètic i les pertinents propostes de gestió.

- El 2004 es finalitza el procés d'adquisició de terrenys per part de la Fundació Territori i Paisatge a la finca d'Alinyà. Igualment s'inicia un pla de seguiment de rapinyaires nidificants a la finca d'Alinyà i el seu entorn i es desenvolupa un estudi de detecció de fauna salvatge (carnívors) amb trampes fotogràfiques automàtiques.

A les immediacions de la finca d'Alinyà neix un poll d'aufrany d'una de les dues parelles nidificants comptabilitzades la temporada 2000-2001.

També es construeixen tres noves vedrunes i una de suplementària i s'alliberen 100 nous exemplars de conill de bosc (*Oryctolagus cuniculus*) constatant nous naixements al llarg de l'any dins del pla de reintroducció d'espècies abans esmentat.

Durant l'any 2004 es finalitza i es publica l'estudi multidisciplinari dels sistemes naturals de la finca realitzat per la Institució Catalana d'Història Natural titulat "Els Sistemes Naturals de la Vall d'Alinyà".

- Durant el 2005 s'intensifica el seguiment de fauna incloent-hi un seguiment de la reproducció dels grans necròfags. També es fa un seguiment de la perillositat pels rapinyaires de les línies elèctriques de mitja tensió que passen per la finca d'Alinyà. Aquest any destaca la notícia del naixement del primer poll de trençalòs nascut a Alinyà d'una parella que nidifica en un penya-segat ubicat dins els límits de la finca al Roc Galliner. Aquest important fet es relaciona directament amb les aportacions periòdiques efectuades des de l'any 2003 al PAS del Portell.

Des dels dos PAS situats a la vall d'Alinyà (del Portell i Prat Major) s'han abocat, des del 2002 fins a finals de l'any 2004, 9,89Tn d'aliment, resultant una experiència molt fructífera en la gestió d'aquestes aportacions. L'atracció de necròfags ha estat sempre elevada. Les parelles d'aus necròfagues nidificants reproductores comptabilitzades a la vall d'Alinyà i el seu entorn l'any 2005 han augmentat des de l'any 2001 passant de dues a tres parelles d'aufrany, de 8 a 19 parelles de vultur comú i de 0 a 1 parella reproductora de trençalòs.

Aquest any també es finalitza l'estudi de la viabilitat de reintroducció del voltor negre (*Aegypius monachus*) al Prepirineu català i es posa en marxa el projecte de reintroducció del mateix. Amb aquest objectiu es comença una recerca d'emplaçaments per a la construcció del tancat d'alliberament (volader) i del lloc de *hacking*.

- Al llarg de l'any 2006 neix el primer poll d'aufrany (*Neophron percnopterus*) dins la finca. Aquesta dada representa l'inici de la recuperació d'una espècie que no criava en aquesta zona des de l'any 1997.

Com a continuació del projecte per a la reintroducció del voltor negre (*Aegypius monachus*) a Alinyà i a la serra de Boumort, que es va iniciar el 2005, a finals de setembre van arribar els dos primers exemplars de voltor negre, que es van instal·lar dins l'aviari construït per reintroduir-los. Aquests exemplars serviran per posar en marxa les instal·lacions i fer-hi activitats educatives i de sensibilització. El mateix dia, es va signar un acord entre la Fundació Territori i Paisatge i la Fundació Internacional per a la Conservació del Voltor Negre per continuar amb l'execució d'aquest projecte.

El programa d'estudi i seguiment de la fauna a la Muntanya d'Alinyà ha permès observar que la presència del voltor comú (*Gyps fulvus*) va en augment, amb una població de 25 parelles nidificants. Aquest fet està directament relacionat amb la gestió que la Fundació fa del punt d'alimentació suplementària, en què enguany s'han observat un màxim de 120 voltors simultàniament, la xifra més elevada des de la seva posada en marxa el 2003. Durant l'any 2006 també ha nascut un nou poll de la parella de trençalòs a Alinyà.

- Durant l'any 2007 i dins del projecte de reintroducció del voltor negre s'han alliberat cinc exemplars de voltor negre, quatre exemplars (dels quals tres joves i un adult) van ser cedits per la Fundació per a la Conservació del Voltor Negre, procedents d'un centre de recuperació d'Extremadura. L'altre exemplar (un poll), procedent del zoo de Plackendael (Bèlgica), es va reintroduir mitjançant la tècnica del *hacking*. Aquest projecte es fa en col·laboració amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, i també hi col·laboren tècnics del GREFA i experts en voltor negre de la Junta d'Extremadura.

El naixement d'un nou poll significa el tercer any consecutiu de cria de trençalòs a Alinyà, un espai que acull una de les sis parelles d'aquesta espècie que es reproduïxen a Catalunya. Les parelles de voltor comú que nidifiquen i es reproduïxen a la finca de la Fundació i en el seu entorn més immediat ja són 30. Alinyà es converteix en l'únic indret a Europa on es poden apreciar les quatre espècies de voltor existents.

- Durant el període 2007-2008 (entre el 7-11-2007 i el 8-10-2008) en total s'han abocat al PAS del Portell 14.166 kgde carn (repartits en 65 abocaments) gairebé un 50% més que en la campanya anterior (2006-

2007) i diversificant la tipologia dels mateixos, en relació a la gestió anterior del punt d'alimentació.

Durant el 2008, la major part dels dies hi ha hagut dues càmeres instal·lades simultàniament. Una de les càmeres té l'objectiu de realitzar el seguiment dels voltors comuns i de les marques que alguns duen per identificar-los i que s'alimenten al PAS d'Alinyà. L'altra càmera (localitzada a la zona on majoritàriament es posen les potes i els conills) té l'objectiu de fotografiar les altres espècies que utilitzen el PAS com el trençalòs, l'àguila daurada i el volor negre. També s'ha instal·lat un plafó informatiu des de Sant Ponç amb informació de les quatre espècies de necròfags que utilitzen el PAS, emmarcat dins de la part divulgativa del projecte per als excursionistes que freqüenten la zona i les visites anuals que es realitzen. Apart s'ha remodelat i construït una pantalla de fusta que tingui la funció de *hide* i que serveixi com a punt d'observació puntual per extreure imatges dels voltors durant les visites que els fotògrafs i càmeres de TV realitzen anualment a la finca d'Alinyà, per obtenir material amb l'objectiu de fer divulgació i conscienciació.

El mes d'octubre es va complir un any des de l'alliberament dels primers quatre exemplars de volor negre (*Aegypius monachus*). Es tracta dels primers voltors negres alliberats a Catalunya, els quals formen part del projecte de reintroducció que, des del 2007, la Fundació Territori i Paisatge està portant a terme a la muntanya d'Alinyà i el DMAIH de la Generalitat de Catalunya, a la RNC de Boumort. Els resultats són molt esperançadors ja que dels 14 exemplars alliberats fins ara des dels dos punts de reintroducció, n'hi ha cinc que s'han establert al Prepirineu català i dos més que estan en procés de fer-ho. Per tant, el 50% dels voltors romanen dins l'àrea de reintroducció.

Dins del projecte de reintroducció del conill de bosc s'han construït diferents vedrunes en dos sectors de l'espai en què s'hi han alliberat un total de 140 conills.

- El mes de març de l'any 2009 es van alliberar tres voltors de les infraestructures d'aclimatació de la Muntanya d'Alinyà i a l'agost un exemplar de volor negre mitjançant el mètode d'alliberament assistit (*hacking*), el qual al cap de trenta-vuit dies va fer els primers vols sobre la Muntanya d'Alinyà. Gràcies a aquest projecte, que es realitza en col·laboració amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, actualment hi ha catorze voltors estabilitzats a la zona pirinenca.

Durant el període d'estudi de l'any 2009 s'analitza els aports realitzats durant les 54 setmanes que comprenen el període de gestió del PAS entre les dates que comprenen el 6 de novembre de 2008 i el 9 de novembre de 2009. S'han realitzat 116 aports i en total s'han abocat al PAS 21.116 Kg de carn (repartits en els 116 abocaments) gairebé 7Tn més que la campanya anterior 2007-08.

- El 25 d'abril de 2010 va néixer a la Reserva Nacional de Boumort el primer poll de voltor negre del Pirineu. És un fet que no s'havia produït des de feia més 100 anys, quan els voltors negres van desaparèixer de la major part de la seva àrea europea de distribució. El poll és fill de dos exemplars de voltor negre alliberats l'any 2007, quan es va posar en marxa el Projecte de reintroducció del voltor negre a Catalunya. Aquest projecte es va iniciar amb l'alliberament dels primers exemplars d'aquesta espècie, i a l'any 2010 compta amb una població de 16 voltors negres que romanen habitualment dins de l'àrea de reintroducció (comarques del Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i l'Alt Urgell), i que han format durant aquesta primavera tres parelles estables establertes a la zona, una de les quals ha dut a bon terme el cicle reproductor amb el naixement d'aquest primer poll pirinenc.

Fins al moment, en el projecte El Retorn del Voltor Negre a Catalunya, s'han alliberat 27 exemplars, dels quals 25 voltors han estat alliberats a través de les instal·lacions d'aclimatació i 2 voltors negres mitjançant la metodologia del hacking.

Durant aquest 2010, entre les dates que comprenen el 12 de novembre de 2009 i el 12 de novembre de 2010, s'han abocat en total al PAS 30.753 Kg de carn (repartits en 98 abocaments) gairebé 10Tn més que la campanya anterior 2008-09. Hi ha un augment de les observacions d'espècies necròfagues que l'utilitzen el PAS com el voltor negre, l'aufrany i el trençalòs. Després de l'augment de la freqüentació de voltors comuns entre les campanyes 2007-08 i 2008-09, hi ha una estabilització, en la present campanya (2009-10), en l'ús d'aquesta espècie del PAS, respecte la campanya anterior (2008-09).

Aquest any, per una altra banda, també existeix una desvinculació entre la Fundació Territori i Paisatge i la finca d'Alinyà, ja que la Fundació desapareix degut a la reestructuració del sistema financer estatal i com a conseqüència de la desaparició de l'Obra Social Catalunya Caixa. A partir del 2010 hi han recursos econòmics per que en tres anys, és a dir, a partir de 2014, el PAS i tota la finca d'Alinyà sigui gestionada per una fundació independent i d'una manera més autosuficient.

- Durant l'any 2011 hi ha hagut una disminució dels aportes al PAS respecte les dues campanyes anteriors. Això es deu al canvi que s'ha produït respecte l'origen del menjar. Durant gran part de la campanya anterior (2010) i part de la campanya del 2011 el PAS s'abastia del menjar de l'escorxador d'Oliana. A partir del mes d'abril del 2011 es va canviar de subministrador, i d'ençà és l'escorxador de la Seu d'Urgell (Mafriseu). Aquest canvi ha fet que la quantitat d'aports i la quantitat de menjar hagi disminuït, la raó principal és la tipologia i qualitat de l'aliment disponible. Ara l'aliment és més variat i més específic per afavorir espècies minoritàries en nombre com l'aufrany, el voltor negre, el trençalòs i les dues espècies de milans.

En total s'han abocat al PAS 22.312,5Kg de carn (repartits en els 84 abocaments) gairebé 8,5Tn menys que la campanya anterior 2010.

Tot i existir aquesta disminució quantitativa en les aportacions del PAS, hi ha un augment de les poblacions de les quatre espècies de necròfags objecte d'aquest estudi que es reproduïxen molt favorablement a la muntanya d'Alinyà gràcies, en gran part, a aquestes aportacions.

- Amb les dades referents a l'any 2012 de censos i aportacions alimentàries del PAS, resulten molt rellevant la publicació el mes de novembre d'aquest 2012 al DOGC d'una nova normativa en la qual s'autoritza l'abandonament d'animals morts al camp per sobre del 1.400 m d'altitud. Aquest fet pot ser un nou inici en el lligam directe entre els ramaders i les baixes ocasionals dels ramats i els transformadors naturals de la matèria orgànica animal morta com són els necròfags.

2.3 MARC LEGAL

Recull de les legislacions Europees, Nacionals (Espanyoles) i Autonòmiques (Catalunya) en relació als voltors i la prohibició d'abandó d'animals morts degut a l'eradicació de l'encefalopatia espongiforme bovina.

2.3.1. LEGISLACIÓ EUROPEA

Directiva 79/409/CEE del Consell de 2 d'abril de 1979 relativa a la conservació de les aus silvestres. On es determinen els paràmetres bàsics i futurs estudis per el seu control i protecció. Es determinen les espècies en perill d'extinció, les que es poden sotmetre a règims de caça degut a la seva població i el control de contaminació que pugui afectar a aquestes aus.

Reglament 999/2001 del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de maig de 2001, pel qual s'estableixen disposicions per la prevenció, control i eradicació de determinades encefalopaties espongiformes transmissibles.

Reglament CE 1774/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 3 d'octubre de 2002, pel qual s'estableixen les normes sanitàries aplicables als subproductes animals no destinats al consum humà.

Aquest reglament sorgeix arran de la crisi alimentària que va comportar l'epidèmia d'encefalopatia espongiforme bovina, amb la qual es va constatar la importància que tenen els subproductes animals en la propagació de malalties entre aquests. En conseqüència, el Comitè director científic, compost per vuit experts científics independents, va arribar a la conclusió que els subproductes procedents d'animals no aptes pel consum humà no han d'entrar en la cadena

alimentària. D'altra banda, l'alimentació d'una espècie animal amb proteïnes derivades de cossos de la mateixa espècie, és a dir, el canibalisme, suposa un risc addicional de transmissió de malalties.

L'àmbit d'aplicació d'aquest reglament inclou:

- La recollida, el transport, l'emmagatzematge, la manipulació, la transformació i la utilització o eliminació de subproductes animals.
- La posta al mercat i, en casos específics, l'exportació i el trànsit de subproductes animals i els seus derivats.

Un altre tret a destacar d'aquest reglament és la classificació dels subproductes d'origen animal, definint-ne tres categories per ordre de perillositat, sent la 1 la més perillosa. A continuació, s'explicarà a grans trets quin tipus de material pertany a cada categoria:

- Materials de categoria 1: subproductes animals amb risc d'EET, residus de substàncies prohibides (com les hormones de creixement), contaminants ambientals (com les dioxines o els PCB).
- Materials de categoria 2: subproductes amb risc de contaminació d'altres malalties animal, com per exemple animals que hagin mort a l'explotació o que hagin estat sacrificats per eradicar malalties. També els fems, l'aparell digestiu i els productes d'origen animal que continguin residus de medicaments veterinaris i contaminants amb una concentració superior a la permesa per la legislació comunitària. Aquests es poden reaprofitar per usos diferents a l'alimentació animal després del corresponent tractament (fabricació de biogàs, compostatge, etc.).
- Materials de categoria 3: subproductes derivats d'animals sans sacrificats pel consum humà que poden ser usats per alimentació animal després d'un tractament adequat en plantes de processat.

El Reglament CE 1774/2002 també fa referència a la recollida, transport, emmagatzematge i enviament d'aquests residus.

Un apartat important del reglament és el d'excepcions. En ell es diu que els materials de les categories 2 i 3 poden utilitzar-se per l'alimentació dels següents animals:

- Animals de zoològic
- Animals de circ
- Rèptils i aus de presa
- Animals de pel·leteria
- Animals salvatges la carn dels quals no estigui destinada al consum humà

- Gossos procedents de gosses
- Cucs per hams

Els estats membres també podran autoritzar l'ús de material de la categoria 1 que continguin materials especificats de risc com a aliment per espècies necròfages protegides o en perill d'extinció prèvia consulta a l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària.

Reglament CE 1069/2009, del Parlament Europeu i del Consell de 21 d'octubre, pel qual s'estableixen les normes sanitàries aplicables als subproductes animals no destinats a consum humà, i pel qual es deroga el Reglament CE 1774/2002.

Aquest reglament intenta propiciar mesures més proporcionades al risc i clarificar el marc legal aplicable als subproductes d'origen animal. Pot ser el més destacable és que en ell s'estableix que les Autoritats Competents podran autoritzar l'alimentació d'animals salvatges amb material de categoria 2 i 3. També amb certs materials de categoria 1, concretament els cossos sencers o parts d'animals morts que continguin material específic de risc per alimentar espècies d'aus necròfages en perill protegides i altres espècies que visquin al seu hàbitat natural, amb la finalitat d'augmentar la biodiversitat. Contempla també la possibilitat de canviar la classificació dels residus d'origen animal, permetent que molts dels classificats per defecte com categoria 2 i sobre els quals s'ha comprovat que no presenten riscos significatius, es reclassifiquin com categoria 3.

Una altra novetat és que no tan sols permet l'ús dels abocadors ballats sinó que també contempla l'aportació de subproductes animals com a suplement alimentari fora d'aquests.

Reglament CE 142/2011, de la Comissió, de 25 de febrer, pel qual s'estableixen les disposicions d'aplicació del Reglament (CE) n° 1069/2009.

Aquest Reglament regula les normes d'aplicació de les actuacions per l'alimentació de les espècies necròfages. Determina les possibilitats d'alimentació, tant a abocadors com fora d'ells.

2.3.2. LEGISLACIÓ ESTATAL

Llei 4/1989 de 27 de març de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestre continguda en aquests espais.

Reial Decret 439/1990 de 30 de març pel qual es regula el Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades, en el qual estan continguts en l'Annex I, com a espècies en perill d'extinció el trençalòs, i en l'Annex II com a espècies d'especial interès tant el voltor comú com el voltor negre.

Reial Decret 1911/2000, de 24 de novembre, pel qual es regula la destrucció dels materials especificats de risc en relació a les encefalopaties espongiformes transmissibles.

Reial Decret 3454/2000, de 22 de desembre, pel qual s'estableix i regula el Programa Integral coordinat de vigilància i control de les encefalopaties espongiformes transmissibles dels animals.

Reial Decret 1429/2003, de 21 de novembre, pel qual es regulen les condicions d'aplicació de la normativa comunitària en matèria de subproductes d'origen animal no destinats al consum humà.

ORDRE MAM/1498/2006 de 26 d'abril per la qual s'inclouen en el Catàleg d'Espècies Amenaçades determinades espècies de flora i canvien de categoria algunes espècies d'aus incloses en aquest catàleg, com és el cas de l'Aufrany que entra en la categoria d'espècie d'especial interès

Reial Decret 664/2007, de 25 de maig, pel qual es regula l'alimentació d'aus rapinyaires necròfagues amb subproductes animals no destinats al consum humà, derogat posteriorment pel Reial Decret 1632/2011.

Reial Decret 1632/2011, de 14 de novembre, pel qual es regula l'alimentació de determinades espècies de fauna silvestre amb subproductes animals no destinats al consum humà.

Aquest Reial Decret estableix les normes bàsiques relatives als supòsits i condicions en que es permetrà l'ús de subproductes animals no destinats al consum humà.

2.3.3 LEGISLACIÓ AUTONÒMICA

Decret 148/1992 de 9 de juny pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar a les espècies de la fauna salvatge.

Decret 282/1994 de 29 de setembre pel qual s'aprova el Pla de recuperació del trençalòs a Catalunya.

Decret legislatiu 2/2008 de 15 d'abril pel qual s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals. Aquesta Llei té com a objectiu establir les normes generals per a la protecció i el benestar dels animals que es troben de manera permanent o temporal a Catalunya.

Ordre AAM/387/2012, de 23 de novembre, relativa a l'alimentació d'espècies necròfages d'interès comunitari.

Aquesta ordre està composta d'onze articles i té com a objectius establir el regim d'autorització aplicable a les explotacions ramaderes d'animals domèstics de les espècies bovina, ovina, caprina i equina que no siguin objecte d'aprofitament intensiu ubicades en zones de protecció per a l'alimentació d'espècies d'ocells necròfags d'interès comunitari, amb la finalitat d'efectuar l'alimentació d'aquestes espècies mitjançant la no-recollida dels animals morts de les explotacions. També establir el regim d'autorització de la creació de canyets o punts d'alimentació suplementària per a l'alimentació d'espècies d'ocells necròfags d'interès comunitari, en els quals s'hi podran dipositar materials de categoria 2 i 3 com també materials de categoria 1 d'animals domèstics de les espècies ovina, caprina i equina.

- Article 1. Estableix el règim d'autorització de les explotacions ramaderes ubicades en zones de protecció, on queda exceptuada la recollida dels animals morts. Regula també els canyets i els PAS (Punts d'alimentació suplementària) on s'hi podran dipositar materials.
- Article 2. Les autoritzacions indicades a l'article anterior requereixen la prèvia comprovació per part de l'òrgan competent en matèria de medi natural de que les necessitats alimentàries de les espècies d'ocells necròfags d'interès comunitari no estan cobertes i de que el seu estat de conservació millorarà amb les mesures adoptades en virtut d'aquesta Ordre.
- Article 3. Delimitacions de les zones de protecció per a l'alimentació d'espècies d'ocells necròfags d'interès comunitari. Monts públics, comunals o no, d'altituds superior a 1400 metres.
- Article 4. Requisits per a l'autorització de les explotacions ramaderes

- Article 5. Obligacions dels titulars d'explotacions autoritzades referides al trasllat i a la traçabilitat de les baixes. Traslladar les baixes a distàncies superiors de 100 metres de cursos d'aigua, llacs, basses o estanys, així com de carreteres, camins principals o nuclis urbans.
- Article 6. Procediment d'autorització de les explotacions ramaderes
- Article 7,8 i 9. Requisits, obligacions i autoritzacions dels canyets o PAS.
- Article 10. Suspensió cautelar i revocacions de les autorització
- Article 11. Infraccions i sancions

CAPITOL 5

5. RESULTATS

En l'inventari es recull tant les dades obtingudes de població de voltors a Espanya, com de volor comú a Catalunya, com la població de necròfags observats en els aports del PAS. Així com també el nombre d'aports, la quantitat d'aliment i la seva tipologia.

En la part més econòmica de la vall d'Alinyà es presenta l'evolució dels usos del sòl de la vall i l'evolució de la ramaderia de la zona estudiada.

Tant mateix també s'inclou la informació recopilada en forma d'entrevistes a diferents experts, ramaders i caçadors seguint els procediments anteriorment descrits en la metodologia, una recopilació de notícies de la premsa sobre els voltors i un recull dels resultats de l'enquesta realitzada als habitants de Fígols-Alinyà.

5.1- RECURLL DE DADES DE NECRÒFAGS

En aquest apartat es mostra les dades recollides de les diferents poblacions de voltors d'Espanya els últims anys. Així com les parelles nidificants de volor comú a Catalunya des del 1979 fins el 2009. També es presenta el recull de dades censades sobre els voltors a la vall d'Alinyà i el nombre d'aports i la seva composició.

5.1.1 DEMOGRAFIA DELS VOLTORS A ESPANYA

Les dades extretes de les poblacions espanyoles de voltors estan representades en la *Figura. 14*, aquesta figura representa la tendència d'aquesta població en un gràfic d'escala logarítmica per a poder representar les tres espècies de voltors presents a l'estat. Es pot observar com la població dels quatre tipus de voltors han anat augmentant en els últims anys.

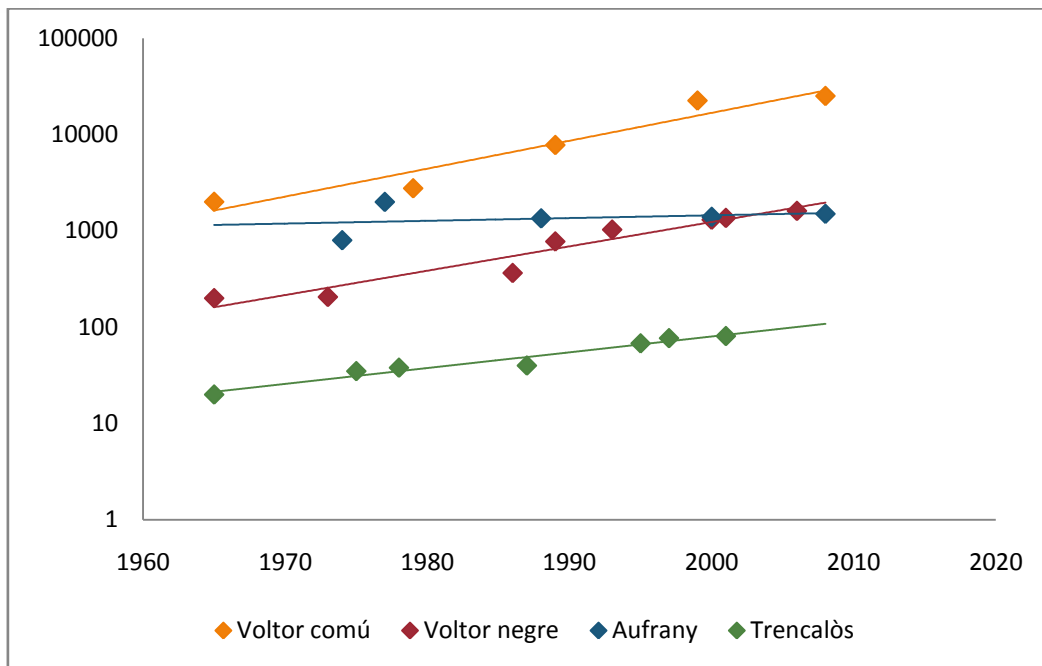


Figura.14. Evolució de les quatre espècies de voltors a l'Estat Espanyol. Font: Atlas de las aves nidificantes de España, Martí R. (2004); Programas de seguimiento SEO/BirdLife 2008 (2010).

5.1.2. POBLACIÓ DE VOLTORS COMUNS A CATALUNYA

A Catalunya tant a nivell poblacional com espacial podem dir que ens trobem amb un procés de creixement continuat (*Figura 15*) .

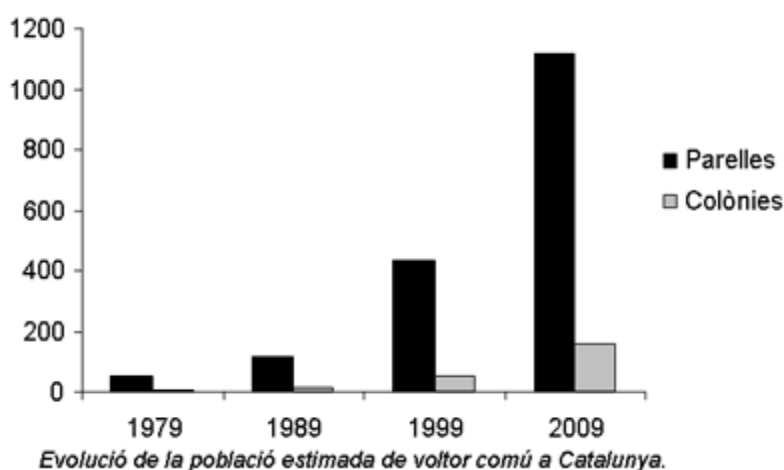


Figura 15. Evolució de la població estimada de voltor comú a Catalunya .Font:

L'increment poblacional del nombre de parelles i colònies ha motivat un procés de recolonització envers el nord i l'est de la seva anterior àrea de distribució. Així, de 50 colònies comptabilitzades el 1999 situades a les comarques més

majoritàriament occidentals del Prepirineu de Lleida, s'ha passat a 158 l'any 2009, situades a les comarques de l'Alta Ribagorça, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, l'Alt Urgell, el Berguedà, el Solsonès, el Ripollès, la Noguera, el Montsià, el Baix Ebre, el Priorat, el Segrià i la Terra Alta.

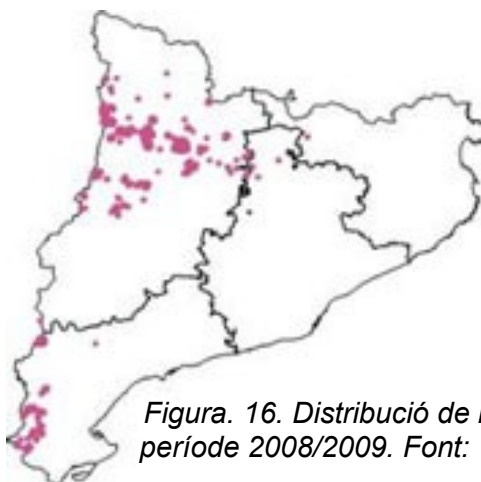
Població reproductora a catalunya durant el 2008-2009

Els resultats totals obtinguts a Catalunya han donat un total de 124 colònies i 34 parelles aïllades, considerades com a tals les que es troben allunyades a > 1 km de la colònia més propera. Això suposa un total de 116 parelles, *Taula 04*.

Taula 04. Població de voltor comú a Catalunya (2008-2009). Font:

	Colònies	Parelles aïllades	Parelles segures	Parelles estimades
N	124	34	940	1116

Mida i distribució de la població a catalunya



La població reproductora es reparteix per la meitat nord-oest i es concentra majoritàriament a la província de Lleida, *Figura 16*.

Figura. 16. Distribució de las colònies de voltor comú a Catalunya durant el període 2008/2009. Font:

5.1.3. CENS DE NECRÒFAGS A ALINYÀ 2009-2011

En la Vall d'Alinyà, s'ha implementat una forma pràctica per a fer una estimació de la població d'aus necròfags a la zona. Utilitzant el Punt d'Alimentació Suplementari i les addicions d'aliments es fa un contacte aproximat però el més fiable possible de les aus que venen a alimentar-se.

Així en la taula que podem trobar en l'ANNEX III i les *Figures 17, 18, 19 i 20* següents podem observar les dates dels censos i el nombre d'aus de cada espècie de necròfags; Voltor Comú, Voltor Negre, Trençalòs i Aufrany.

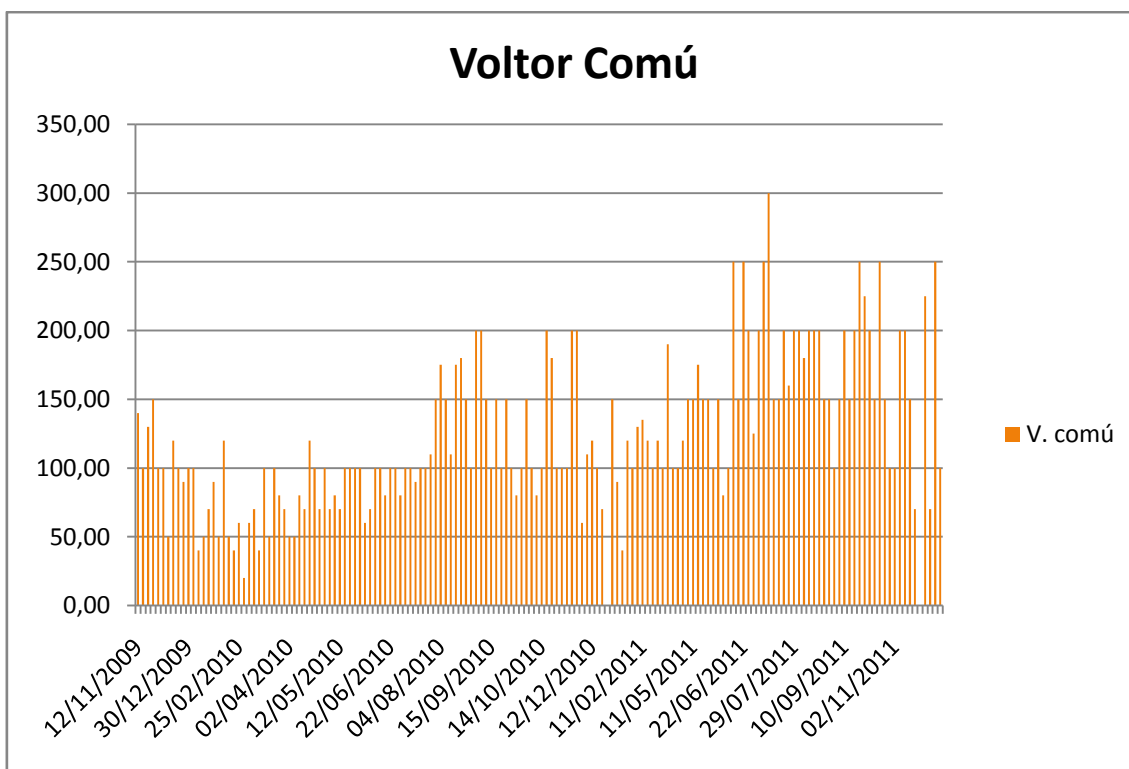


Figura 17. Avistaments de voltor comú en el PAS d'Alinyà (2009-2011). Font: Memòria PAS Alinyà 2011

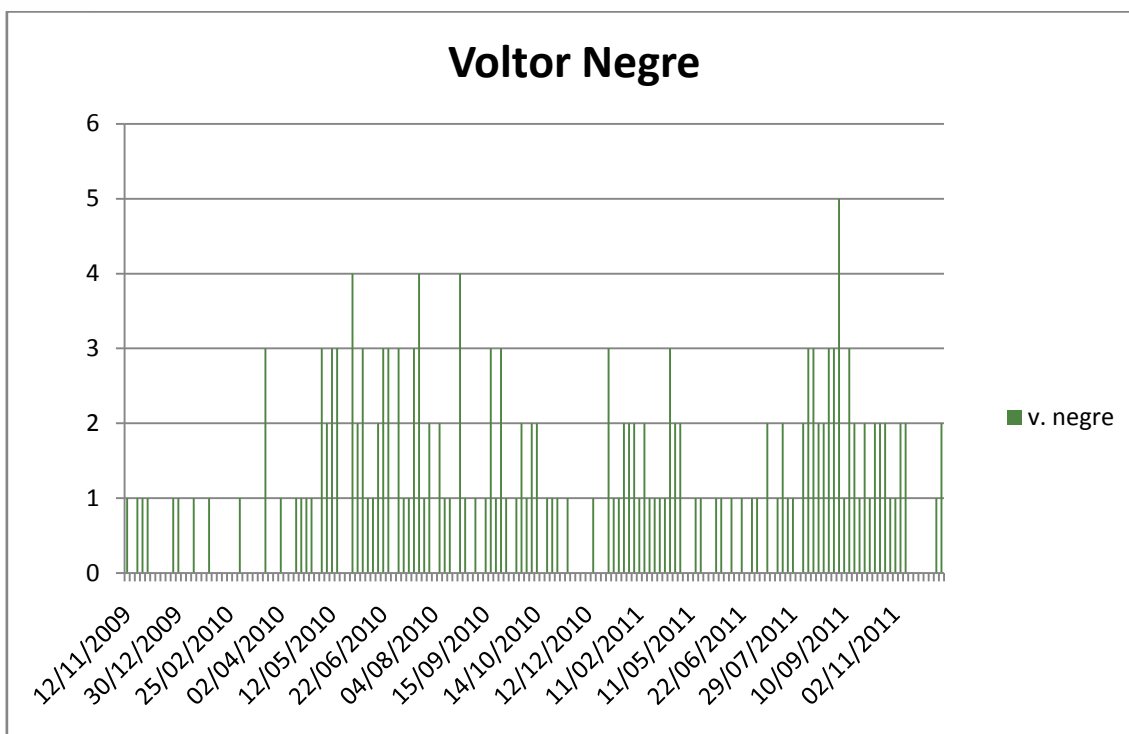


Figura 18. Avistaments de voltor negre en el PAS d'Alinyà (2009-2011). Font. Memòria PAS Alinyà 2011

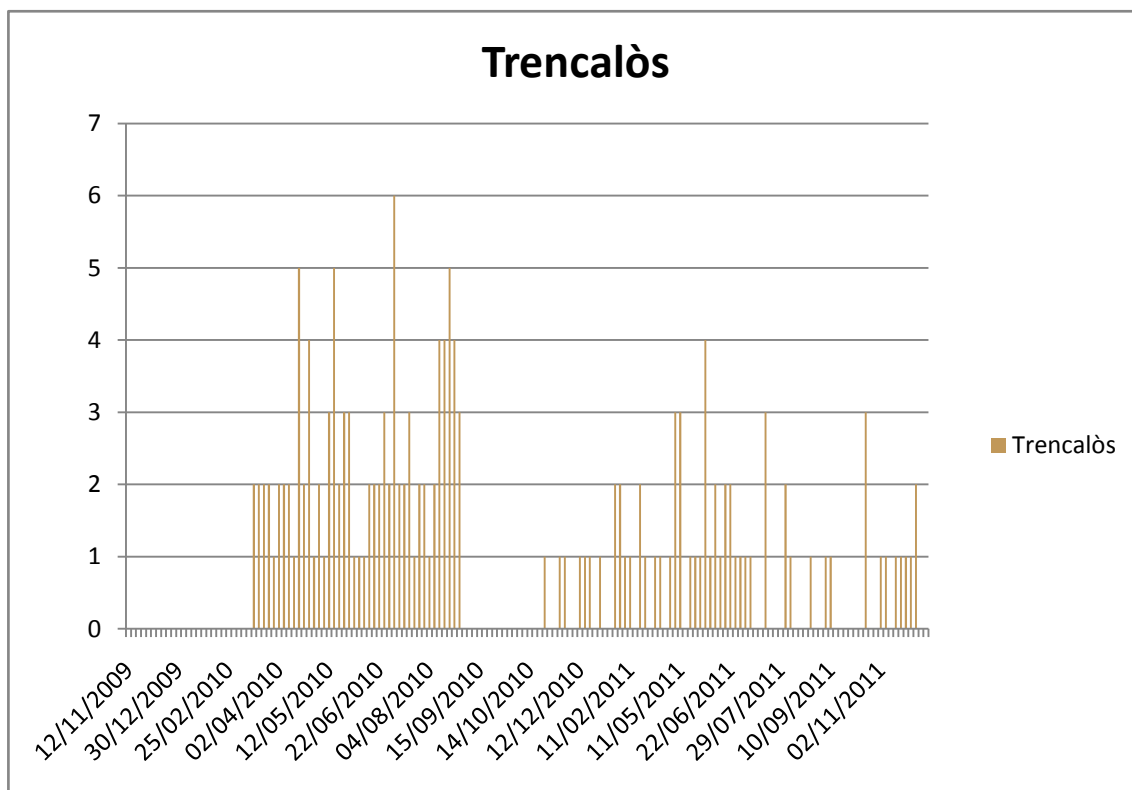


Figura 19. Avistaments de trencalòs en el PAS d'Alinyà (2009-2011). Font. Memòria PAS Alinyà 2011

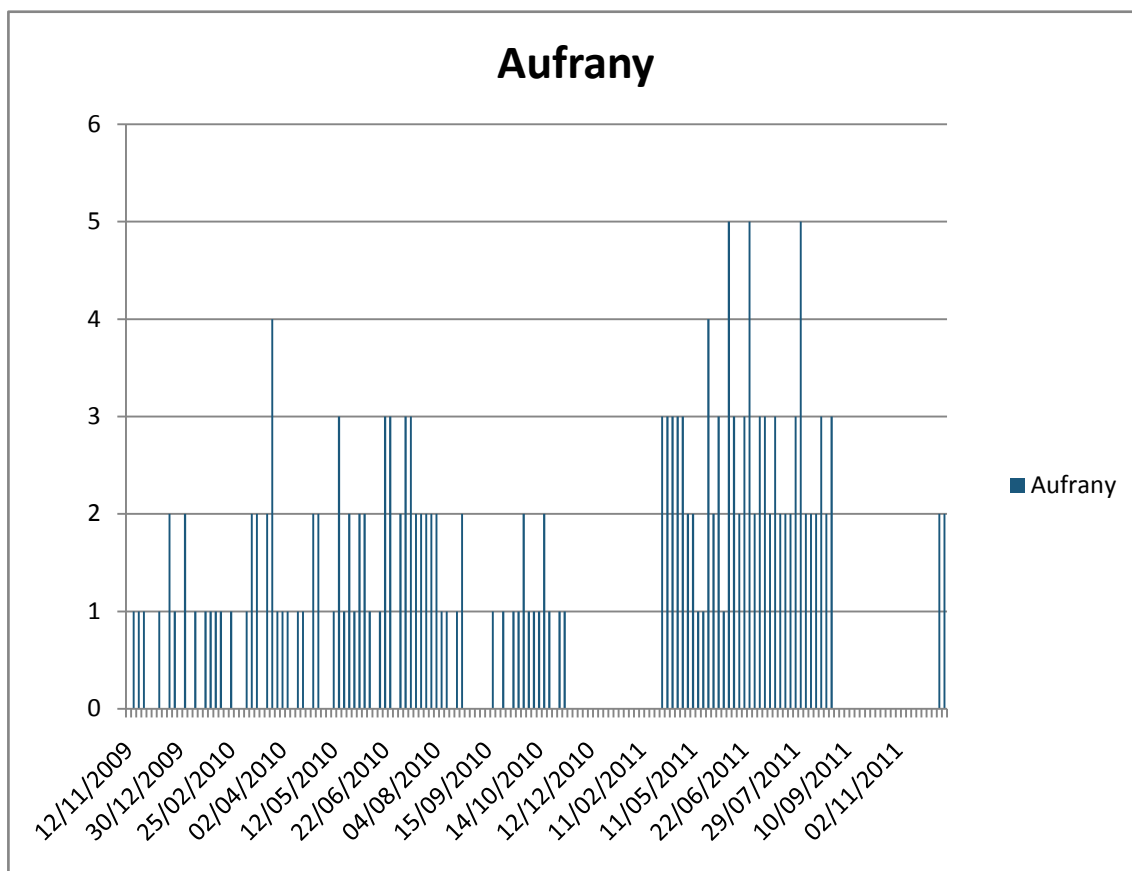


Figura 20. Avistaments d'Aufrany en el PAS d'Alinyà (2009-2011). Font: Memòria PAS Alinyà 2011

5.2. GESTIO DEL PAS

En aquest apartat es mostrara el recull de dades obtingudes de la gestió del PAS d'Alinyà, centrant l'atenció en els aport alimentaris anuals, la tipologia d'aquets.

5.2.1. SEGUIMENT APORT ALIMENTARI

A continuació es mostra el numero d'aports alimentaris que s'ha dut a terme anualment en el PAS entre els anys 2008 fins el 2011 (*Figura 21*), així com el total de Quilograms al llarg de cada any (*Figura. 22*)

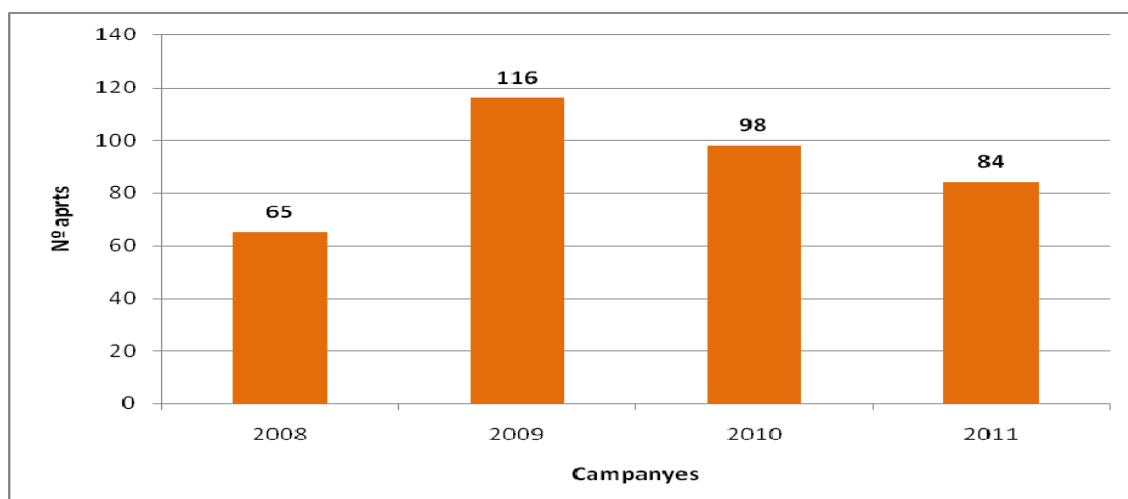


Figura. 21. Aport anual en el PAS d'Alinyà (2008-2011). Font: Memòria PAS Alinyà 2011

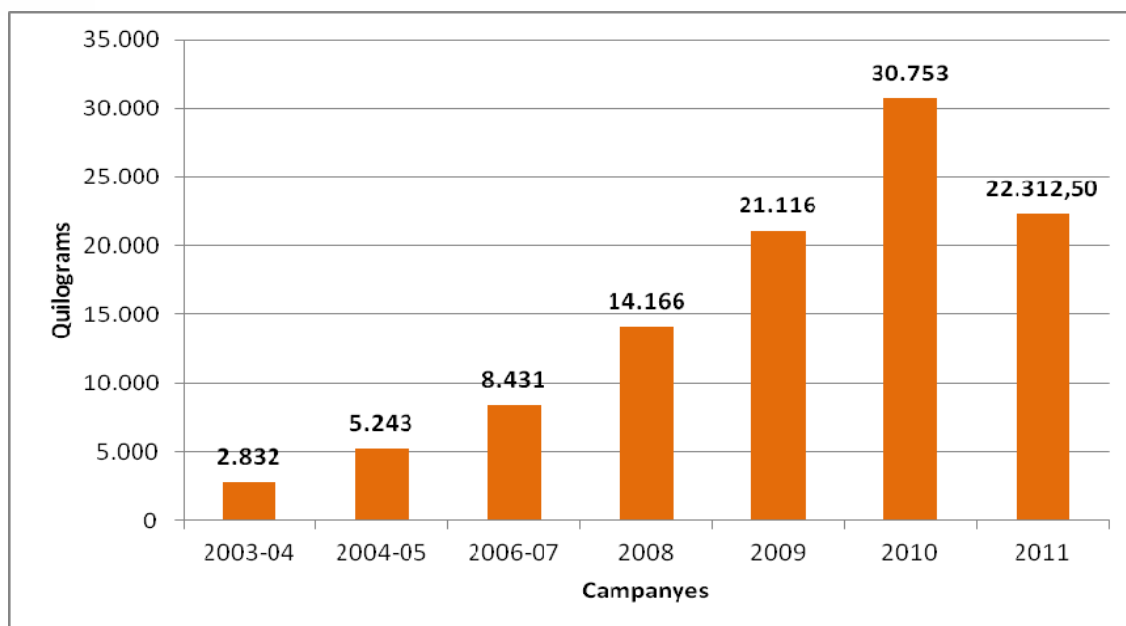


Figura .22. Quilograms anual en el PAS d'Alinyà (2003-2011). Font. Memòria PAS Alinyà 2011

5.2.2. TIPOLOGIA DELS ALIMENTS EL 2011

El total d'aports durant l'any 2011 va ser de 22.312,50 Kg. Però la tipologia de carn a cada aport varia. En la *Figura 23* es pot observar el percentatge de cada tipus d'aport fet en l'any 2011, així com els quilograms totals de cada tipus.

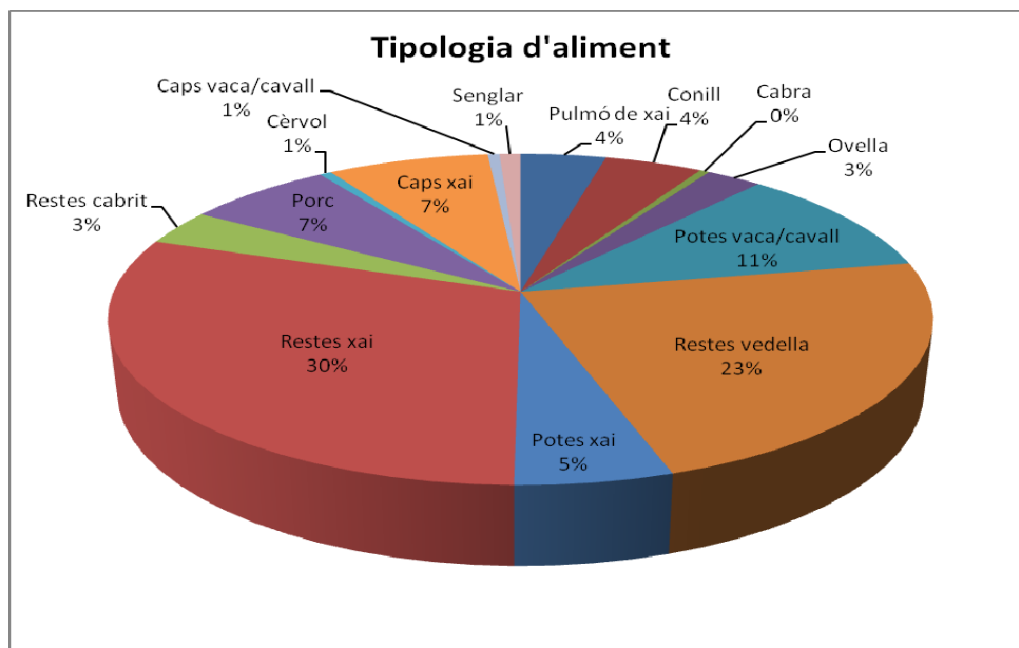


Figura 23. Tipologia d'aliments aportats en el PAS d'Alinyà 2011. Font: Memòria PAS Alinyà 2011

5.3. ACTIVITATS AGRÍCOLES I RAMADERS D'ALINYÀ

S'han obtingut dades sobre l'evolució dels usos del sòl i el nombre de bestiar, de la localitat d'Alinyà, entre els anys 1982 i 2009.

5.3.1. EVOLUCIÓ DELS USOS DEL SÒL A ALINYA 1982-2009

En la *Figura 24, 25 i 26* es pot observar l'evolució que ha tingut els diferents tipus d'usos del sòl en la Vall d'Alinyà, des del 1982 fins el 2009. Diferenciant les terres llaurades, les pastures permanents i els terrenys forestals.

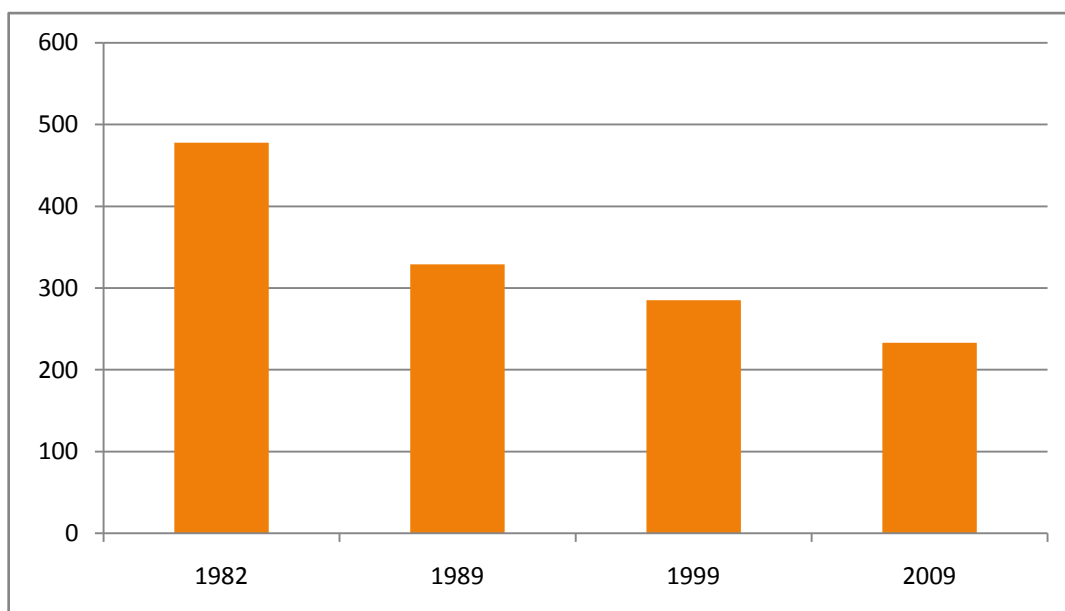


Figura 24. Evolució de les ha de terres llaurades 1989-2009. Font: IDESCAT

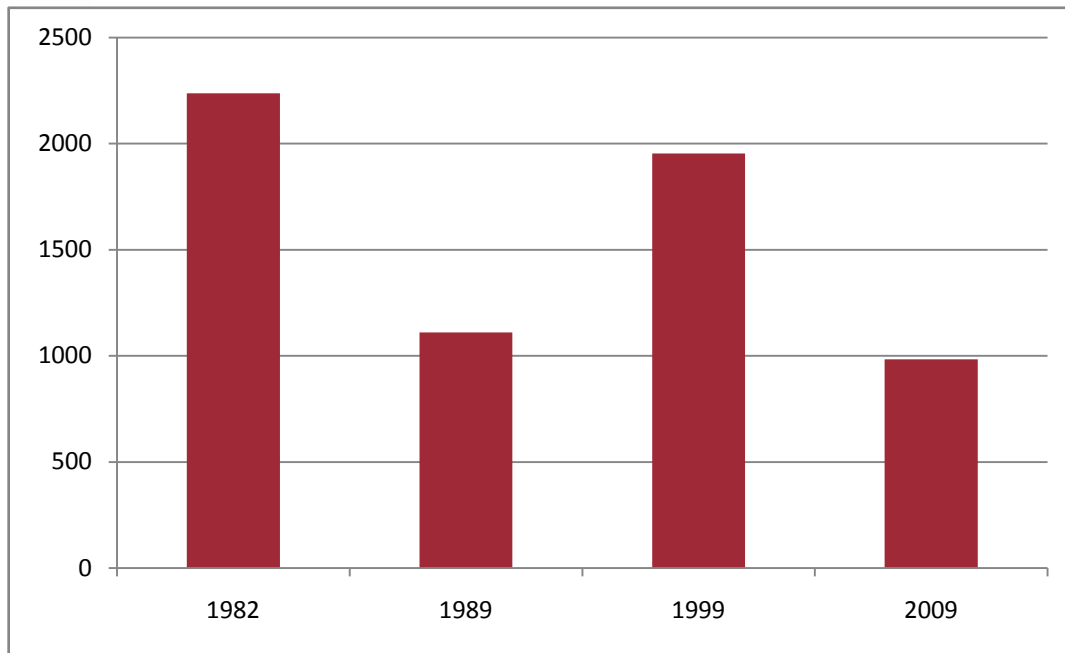


Figura 25. Evolució de les ha de Pastures Permanents 1989-2009. Font: IDESCAT

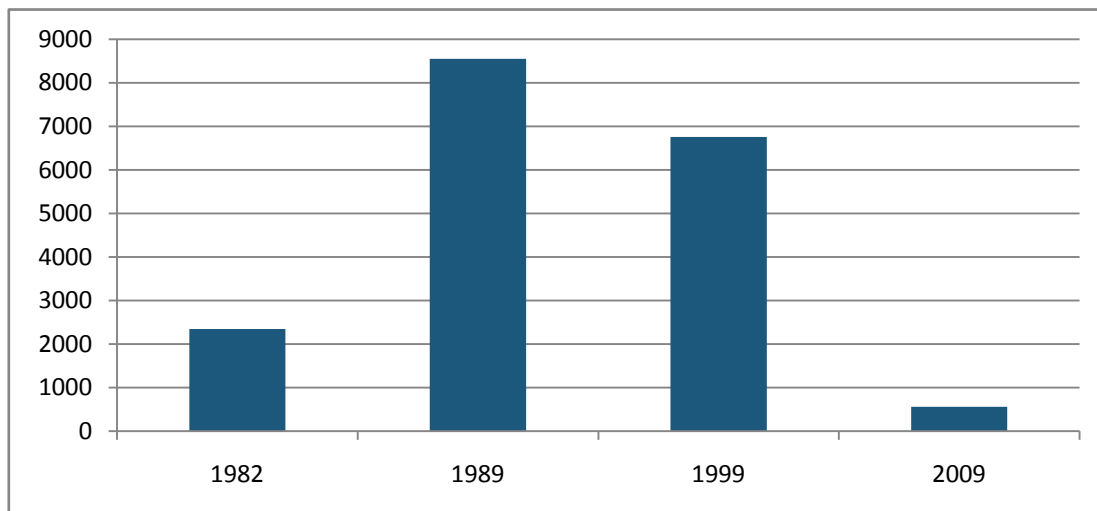


Figura 26. Evolució de les ha de Terrenys Forestals 1989-2009. Font: IDESCAT

5.3.2 EVOLUCIÓ RAMADERIA A ALINYA 1982-2009

En aquest apartat es mostra l'evolució de la ramaderia (*Figura. 27*), utilitzant com a indicador el nombre de caps de bestiar de cada espècie. D'aquesta manera trobarem representats el bestiar boví, oví, cabrí i equí.

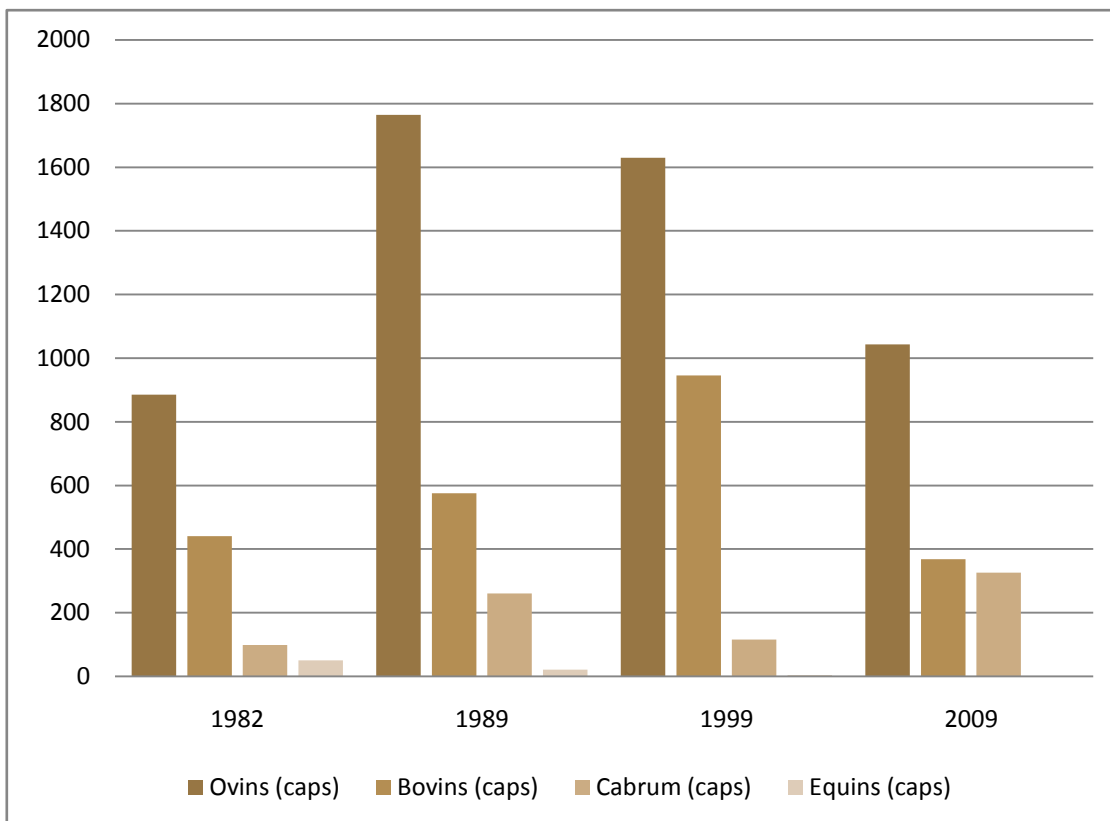


Figura 27. Evolució del nombre de caps de cada tipologia en la vall D'Alinyà 1989-2009. Font: IDESCAT

5.4 ENTREVISTES A EXPERTS

Per a la realització d'aquest projecte es important tenir una visió del passat més recent i del present dels voltors a Catalunya a més a més d'una relativa visió del que pot ser el futur. L'entrevista a Salvador Filella ens aporta la visió de la població respecte els voltors i les primeres incursions realitzades als Pirineus i als Ports de Beceit per alimentar clandestinament a aus necròfages. En Jordi Sargatal ens ajuda a comprendre que ha significat la Fundació Territori i Paisatge per la vall d'Alinyà i el perquè és va reintroduir el volor negre a la vall. I finalment l'Aleix Millet ens ensenya que signifiquen els voltors pel territori, que aporten els PAS i quin futur pot deparar-se de la nova ORDRE AAM/387/2012. Sense aquestes persones, la seva feina, esforç, enginy i perseverança, la reserva d'Alinyà en si i la conservació i reintroducció d'aus necròfages, mai hauria esdevingut.

En aquest punt, trobarem una petita descripció bibliogràfica dels entrevistats, juntament a algunes frases rellevants extretes de les entrevistes que els van ser realitzades. S'ha de tenir en compte, que no només s'ha utilitzat per efectuar la diagnosi del treball les frases seguidament exposades. Però degut a la singularitat i la amplitud d'informació aportada, per part dels entrevistats, s'ha optat per deixar escrit en aquest apartat una mostra del que és pot trobar a les transcripcions completes de les entrevistes. Tota la informació respecte aquestes, la podem trobar al ANNEX IV.

Al ANNEX IV podem trobar les transcripcions de les entrevistes a Salvador Filella, Jordi Sargatal i Aleix Millet. Cada entrevista consta de tres parts, segons la temàtica de les preguntes que s'efectuaven. A més a més, al CD entregat amb els projecte, s'inclouen els àudios sencers de les entrevistes als tres experts. Recomanem la seva audició.

5.4.1 SALVADOR FILELLA



Figura 28: Salvador Filella durant l'entrevista. Font: Pròpia.

Salvador Filella Cornadó (*Figura. 28*) comença ja ven jove com aprenent per a Taxidermista el 1959 i el 1967 entra per oposicions, al Museu de Zoologia de Barcelona com a funcionari ocupant una plaça sobre aquest mateix ofici. Aquest mateix any, entra com a becari en el Parc Zoològic de Barcelona en el Departament de Retolació. On el 1870 entra en plantilla dins el Departament de Veterinària i reproducció de les aus.

No es desvincula d'aquestes dos institucions fins el 1984, que fou obligat per la llei d'incompatibilitat on fou obligat a elegir entre una de les dos institucions. Salvador és quedar dins el Zoo de Barcelona on el 1985 fou nombrat com a Conservador auxiliar.

Dins de les dos institucions, Salvador, sempre desenvolupar tasques relacionades amb les aus, els rorquals i cetacis. A part, desenvolupà infinitats d'altres serveis, dirigint ja l'estació de Meteorologia del Zoo, l'àrea de jocs infantils, el magatzem, la seguretat, etc

Fora del àmbit laboral, el 17 de desembre de 1960, entra com a soci numerari a la Secció Regional Catalana de la Societat Espanyola d'Ornitologia. També formà part del Cos de Vigilants Honoraris Forestals per la extinció d'incendis Forestals, organitzar multitud d'activitats ornitològiques on es col·locaren caixes niu i recomptes periòdics d'aus.

El 1972 inicià juntament amb altres ornitòlegs de camp prospeccions per l'estudi de les aus carronyaires a Catalunya. Començaren un programa de creació de menjadors artificials, per aquestes aus, en el Prepirineu de Lleida i als Ports de Tortosa-Beceit tot col·laborant amb ICONA i la Generalitat aconseguint fixar i que es reproduïssin les poblacions de Voltor Comú o Lleonat, Aufrany, etc.

Ha assistit i ha impartit multituds de seminaris i jornades ornitològiques i d'altres temes sempre relacionats amb la natura i els animals.

Aquest és un petit i breu resum sobre un home, Salvador Filella, que a dedicat gran part de la seva vida al que més estima, la natura.

- Com va començar tot

“En l'empresa de taxidèrmia es parlava de la guerra civil, “la batalla del Ebro”, i la quantitat de voltors que s'havien vist. Així amb en Francisco vam parlar de començar a prospectar la zona dels ports de Tortosa, ja que potser encara quedava aquest tipus de fauna, i així ho vam fer.” Anys 60-70.

“Navarra van muntar el primer menjador artificial, entre els anys 69-70, amb un Hide per observar, que va funcionar molt bé.”

“Nosaltres varem decidir de muntar la menjadora aquí, ja que pràcticament no hi havia aus necròfagues.”

“Un cop els menjadors tenien un bon funcionament, es van organitzar un programa de cens de població. Ens reuníem un grup de col·laboradors del museu per a dur-ho a terme. Consistia en col·locar-se en parelles al voltant de la menjadora i controlar els individus que entraven i sortien. Així si una parella contava tres voltors en un punt, es que hi havia tres, però si a més a més en un altre punt s'havien observat dos més, és que hi havia cinc. Era un contacte molt rudimentari ja que en aquella època no disposàvem de la tecnologia d'avui en dia, ni walkitalquis, ni mòbils, ni binocles com els d'avui en dia.”

- **Normatives**

“hi havia normatives de sanitat que prohibien deixar cadàvers en el camp, obligava a enterrar-los. Cosa que sanitàriament també era una equivocació, ja que hi havia la possibilitat de contaminar les aigües subterrànies.”

- **La població i els voltors**

“Els primers anys dels menjadors eren unes activitats ultrasecretes. No se li deia a ningú ni que es feia, ni que donaven de menjar. Si esperes a uns animals que venen a menjar, amb unes escopetes, allà pots fer una matança. O es pot enverinar una part d'aquell menjar.”

“La població els veia com alimanyes. Hi havia una buitrera als ports de Tortosa, que un any abans que nosaltres anéssim a estudiar-la un terratinent d'allà va agafar una vaca i la va omplir d'estornina, carregant-se deu o dotze voltors.”

“La població de aleshores consideraven que tots els animals depredadors, carnívors, sense cap utilitat cinegètica es tenien de matar.”

- **L'ecoturisme**

“Això jo ho veig molt positiu i necessari. Hem de pensar que totes aquestes tasques de protecció de la natura tenen unes despeses i aquestes despeses evidentment tal i com està la societat ara no hi ha cap país que les pugui fer d'una manera ample. Hi ha hagut un empobriment de la societat global i aquest empobriment fa que s'hagi de buscar una rendibilitat a les coses”

5.4.2 JORDI SARGATAL

Jordi Sargatal (*Figura 29*), nascut a Figueres (Alt Empordà) el 27 de juliol de 1957.

Zoòleg des de 1972 i especialitzat en ornitologia, gran amant de la natura i sobretot del les zones humides i el seu ecosistema.

Dirigeix des de 1982 fins 1985 el Servei de Control de Mosquits de la Bahía de Roses i del Baix Ter.

Activista per la defensa i conservació dels Aiguamolls de l'Empordà, va ser posteriorment al crear-se el parc Director d'aquest des de 1984 fins 1998.



Figura 29: Jordi Sargatal durant l'entrevista. Font: Pròpia.

Aquest mateix any i fins el 2009 va convertir-se en Director de la Fundació Territori i Paisatge de la Obra Social de Caixa Catalunya la qual tenia com a objectiu col·laborar en la conservació de la Natura i la adquisició de zones d'interès natural i paisatgístic. La fundació comprà durant aquest anys, 24 espais naturals (7834ha) juntament amb els drets de tala de 142ha de boscos madurs del Pirineu al Pallars Sobirà i firmà 60 convenis de col·laboració i assessorament territorial (136000ha). A més a més, va col·laborar amb 700 projectes de conservació i educació ambiental entre moltes altres coses.

Actualment és des del 2010, Director General del Grup Mascort, dedicat al turisme sostenible.

És també editor de l'editorial Lynx, editorial dedicada a l'ornitologia, coordinador del Observatori del Medi Rural i de la Biodiversitat (Ministeri de Medi Ambient) i col·laborador de molts altres projectes sempre relacionats amb el medi Natural.

- Alinyà

"Alinyà va ser un gran repte i un cas d'enamorament. L'any 1998 neix F.T.P. que ha de comprar finques per començar a protegir, aleshores van començar a arribar un allau d'ofertes de finques i de cop ens va arribar la notícia de que s'estava venent la finca privada més gran de Catalunya de casi 5000 ha i en visitar-la em va impressionar"

"Mantenir espais naturals no costa res, Alinyà mateix era esplèndida quan es va comprar i no s'havia gastat ni un duro, el que costa és recuperar aquests espais un cop l'home els ha alterat, però el medi per si sol té mecanismes d'autoregeneració"

- **La fundació**

“la majoria de projectes que teníem des de la fundació es van veure estroncats, vull dir hi han projectes com el dels voltors on sí s’han assolit els objectius ja que els voltors han tornat, però tots els projectes de desenvolupament que teníem, tristament la majoria han quedat estroncats. A l’arribada havíem de fer un centre d’informació, que potser estava desmesurat, el parc viu, i unes quantes coses més que van quedar totes parades.”

“i nosaltres el que vam fer va ser intentar posar una mica d’ordre, però estaria bàsicament igual encara que, sense voltors, és a dir, sense el canyet els voltors segurament que no hi serien.”

- **Sostenibilitat i turisme**

“Als espais s’ha d’invertir, però perquè siguin coses sostenibles s’ha d’aconseguir que els espais protegits siguin un motor de desenvolupament”

“L’ecoturisme juga un paper clau a l’hora de donar vida a aquestes zones, amb un desenvolupament respectuós i lligat a la compra de productes de la terra”

“llocs com el Japó, on hi han pobles sencers que viuen de l’ecoturisme. Un exemple perfecte són les illes que hi han al sud del Japó, en una zona d’arrossars. Un cop han collit l’arròs fan grans tancats i tiren arròs trencat o fet malbé, arròs que els hi costaria diners desfer-se d’ell. Aleshores les grues en migració fan parada en aquests camps per alimentar-se, de manera que han passat de rebre 400 grues, a rebre 12.000 exemplars. La zona ha passat de trobar-se deprimida a rebre cada any més de 2,5 milions de visitants que arriben a l’hivern a gaudir d’aquests animals; és fantàstic”

5.4.3 ALEIX MILLET

Aleix Millet (Figura 30), especialista en aus necròfagues i amb 10 anys d'experiència amb projectes i gestió de fauna al Pirineu català. Des del 2004 i fins l'actualitat juga un paper fonamental per el manteniment del PAS d'Alinyà i la reintroducció del voltor negre, com a responsable del seu projecte de reintroducció als Pirineus. I com a Tècnic de l'Àrea de Territori i Medi Ambient de la Fundació Catalunya - La Pedrera, a la Muntanya d'Alinyà.



Figura 30: Aleix Millet durant l'entrevista. Font: Pròpia.

Posseeix estudis de Tècnic forestal i Tècnic mediambiental (IUSC), un Màster en gestió de fauna i gestió forestal (IUSC) i un Postgrau en Interpretació ambiental i del patrimoni (UOC), entre d'altres.

Dinàmic i entusiasta de la seva feina, aconsegueix transmetre els seus sentiments i les seves ganes de lluita per tirar endavant el projecte instaurat a la vall d'Alinyà.

- Els PAS

“El 2000 és va prohibir l'abandó d'animals morts i per tot Catalunya és va crear una xarxa de punts d'alimentació controlats per substituir les mancances d'alimentació que la normativa havia deixat, respecte els voltors. Aquest és el motiu per el qual va néixer aquest PAS.”

“La falta d'aliment va fer que es crees la xarxa de 20 punts d'alimentació que hi ha a Catalunya, els quals, mai han de convertir-se en la base de la seva alimentació, sinó, un complement”

“Al llarg dels anys, la ramaderia ha anat baixant i hi ha unes poblacions importants de voltors que possiblement depenien dels animals morts dels ramats. Els PAS supleixen això.”

- L'actiu d'Alinyà

“amb els anys s'ha vist que l'espectacle que es pot observar a Alinyà és un actiu turístic per la vall. Aquest, s'ha d'obrir al món i s'ha de vendre d'una manera sostenible i amb respecte a la natura”

- **L'ordre AAM/387/2012**

“A partir de 1400m es podran deixar els animals morts a les zones on el departament de medi ambient a marcat com a prioritàries”. Concretament, “aquí Alinyà, a partir de 1400m tot és considerat zona prioritària per l'alimentació de necròfags”. Però és pot dir que això ja es feia, perquè ningú et venia a buscar un animal mort a aquestes altures, degut a les pistes d'accés i l'orografia de les muntanyes. L'única diferència és que ara serà legal. La sorpresa de la normativa és que per sota d'aqueta cota, tots els ramaders de Catalunya, amb els tràmits administratius concrets, podran sol·licitar obrir un punt d'alimentació sempre que es compleixin uns requisits.”

“Si es comencen a obrir nous punts d'alimentació, creant una xarxa homogènia per el territori, s'efectuarà un repartiment per el territori dels voltors”

“els propis ramaders que demanaran i gestionaran els punts d'alimentació. No serà una persona externa que imposarà aquests PAS. A més els ramaders ja no tindran que pagar l'assegurança de recollida anual d'animals morts que fins ara tenien pagar. És la gent pròpia del territori que es beneficiarà d'aquest fet”

- **Els voltors**

“Actualment hi ha 1200 parelles de voltors i hi ha gent que diu que hi han masses. Concretament de voltor comú. Un excés de voltor comú pot afectar fins i tot a les altres espècies de voltors”

- **La FTP**

“La gent ha vist que nosaltres intentem potenciar la vall i que s'ha d'aprofitar aquest actiu per el seu propi benestar. S'ha creat convivència tant entre la població, com amb la fundació i els propis voltors i ara amb la nova normativa ells encara tenen molt més a dir.”

5.5 ENTREVISTES A RAMADERS

S'han entrevistat als cinc ramader de la vall d'Alinyà. L'Agustí Betriu (*Figura 31*), en Carlos Puit (*Figura 32*), en Gilet (*Figura 33*), en Juanjo Lecum (*Figura 34*) i en Rafael (*Figura 35*). A les taules, *Taula 05* fins *Taula 09*, podem observar, un extracte de la seva opinió, extreta de les entrevistes, sobre la nova ORDRE AAM/387/2012, els PAS, els voltors, els seus atacs i els seu futur.

TAULA 05: Opinió de l'Agustí sobre la normativa AAM/387/2012, els Punts d'Alimentació Suplementaria, la incidència d'atacs sobre els seus ramats, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

AGUSTÍ → Ramader boví	
Normativa	<i>“Una zona de 500 metres pot ser tan inaccessible i amb una quantitat de rapinyaires tal, que facin una tonteria al fixar-se en el límit de 1400 metres” (com. verb.).</i>
P.A.S.	<i>“El punt d'alimentació de Sant Ponç està bé, però el punt de guaites de Tarrés hauria d'estar separat per tanques” (com. verb.).</i>
Atacs	<i>“Dos atacs de voltors a cries que havien nascut en nits fredes i estaven mig gelades” (com. verb.).</i>
Voltors	<i>“Al volor comú l'han deixat pujar massa” (com. verb.). “Els voltors no són animals valents, jo no el considero un animal que mata, encara que jo m'he trobat aquest dos cassos” (com. verb.).</i>
Voltors i futur	<i>“Quan es cansin de pagar i en quan es deixi d'alimentar els voltors, es poden tornar agressius i atacar les besties” (com. verb.).</i>



Figura 31 i 32:
Agustí i Carles,
respectivament,
durant
l'entrevista.
Font: Pròpia.

TAULA 06 : Opinió d'en Carles sobre la normativa AAM/387/2012, els Punts d'Alimentació Suplementària, la incidència d'atacs sobre el seu ramats, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

CARLES → Ramader boví	
Normativa	<i>"Potser més que de la cota hauria de dependre de la accessibilitat del terreny, ja que moltes vegades el que impossibilita la recollida és la orografia, més que no pas l'altitud" (com. verb.).</i>
P.A.S.	<i>"La meua opinió no és ni bona ni dolenta, ja que jo haig de continuar pagant una assegurança per la recollida de cadàvers, que en realitat no utilitzo" (com. verb.).</i>
Atacs	Cap
Voltors	<i>"Ells no m'han portat problemes a mi i mentre sigui així aquests animals no interfereixen negativament amb la meua activitat" (com. verb.).</i>
Voltors i futur	<i>"No hi haurà cap problema sempre i quan no ataquin a les bèsties" (com. verb.).</i>



Figura 33: Gilet durant l'entrevista. Font: Pròpia.

TAULA 07: Opinions d'en Gilet sobre la normativa AAM/387/2012, els Punts d'Alimentació Suplementaria, la incidència d'atacs sobre el seu ramat, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

GILET → Ramader oví	
Normativa	<i>"No entenc perquè s'aplica això dels 1400 metres" (com. verb).</i>
P.A.S.	<i>"Crec que són una bona cosa" (com. verb.).</i>
Atacs	<i>"En un parell d'ocasions he tingut problemes amb animals que van atacar les meves ovelles. Una vegada vaig veure corbs que intentaven menjar-se un be que acabava de néixer. Una altra vegada van ser uns gossos salvatges que van atacar les ovelles i en van matar dues" (com. verb.)</i>
Voltors	<i>"Tinc un bon concepte dels voltors a la vall sempre i quan no siguin massa nombre" (com. verb.).</i>
Voltors i futur	<i>"Haurien de fer que el voltor negre i el trençalòs creixessin més en nombre. Voltors comuns n'hi ha molts i si no tenen sempre per menjar poder arribar a atacar algun animal" (com. verb.).</i>



Figura 34: Juanjo durant l'entrevista. Font: Pròpia.

Taula 08: Opinions d'en Juanjo sobre la normativa AAM/387/2012, els Punts d'Alimentació Suplementaria, la incidència d'atacs sobre el seu ramat, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

JUANJO → Ramader caprí	
Normativa	<i>“La cota hauria de ser inferior, sempre i quan hi hagin voltors que en puguin treure profit i estalviar-nos les despeses associades a la desaparició d'aquests cadàvers” (com. verb.).</i>
P.A.S.	<i>“Es tracta d'una bona acció” (com. verb.).</i>
Atacs	<i>“Cap, encara que vegades els corbs intenten matar els cabrits recent nascuts” (com. verb.)</i>
Voltors	<i>“Són animals que s'encarreguen de desfer-se de les meves despulles, de manera que en tinc cap problema sinó al contrari” (com. verb.).</i>
Voltors i futur	<i>“No crec que generin conflictes a la vall, sempre hi quan les poblacions de voltors no estiguin sobredimensionades” (com. verb.).</i>



Figura 35: Fafael durant l'entrevista. Font: Pròpia.

Taula 09: Opinions d'en Rafael sobre la normativa AAM/387/2012, els Punts d'Alimentació Suplementària, la incidència d'atacs sobre el seu ramat, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

RAFAEL → Ramader equí	
Normativa	<i>"Potser no totes les zones presenten poblacions de necròfags que es facin càrrec d'aquestes despulles. Però aquells llocs que presenten la fauna necròfaga necessària i les instal·lacions adients, és una manera d'abaratir el preu de producció de la carn" (com. verb.).</i>
P.A.S.	<i>"Són necessaris ja que només una de les 4 espècies de voltors es troben fora de perill, de manera que avui dia aquest PAS estan especialment pensats per aufrany, trençalòs i voltor negre" (com. verb.).</i>
Atacs	<i>"Cap de moment" (com. verb.).</i>
Voltors	<i>"Tinc un bon concepte" (com. verb.).</i>
Voltors i futur	<i>"Una bona població de voltors pot atacar un animal malalt que es trobi a les portes de la mort i matar-lo, sobretot quan es tracta de voltors joves en dispersió que troben dificultats per aconseguir menjar" (com. verb.).</i>

5.6 ENTREVISTES A CAÇADORS

S'han entrevistat als dos caps de les dos colles de caçadors de la Vall d'Alinyà. En Lluís Betriu (Figura. 36) i en Celso Grau (Figura. 37). A les taules, Taula 10 i Taula 11 podem trobar els extractes de l'entrevista realitzada, més importants, sobre la seva opinió de la caça, el PAS, els voltors i el seu futur a la vall d'Alinyà.



Figura 36: Lluís durant l'entrevista.
Font: Pròpia.

Taula 10: Opinió d'en Lluís sobre la caça, els Punts d'Alimentació Suplementaria, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia

Lluís → President colla de caçadors

Caça

“ En realitat ha canviat el tipus d'animals que es poden caçar. Abans es podien caçar més fàcilment la llebre, el conill i la perdiu. Avui és més fàcil trobar porc senglar, cabirol o l'isard ” (com. verb.).

P.A.S.

“Les despulles com el cap, les entranyes, la pell o les potes ho donem a l'Aleix que ho aboca al P.A.S. per als voltors, de manera que són útils per a nosaltres” (com. verb.).

Voltors

“ Tinc una bona opinió dels voltors, ja que si no tinguéssim voltors aquí, en deixar un animal mort al camp al cap d'un temps encara hi seria i podria provocar problemes de contaminació i de contagis o també el perdre els gossos que podrien anar a menjar d'aquest animal mort i no tornar en dies” (com. verb.).

Voltors i futur

“Els voltors no representen cap amenaça, més aviat al contrari. Només en el cas que els voltors anessin creixent molt en nombre i es trobessin en una situació que no tinguessin prou menjar, podrien arribar a ser una amenaça, i aleshores potser si que se'ls hauria de controlar” (com. verb.).



Figura 37: Celso durant l'entrevista. Font: Pròpia.

Taula 11: Opinió d'en Celso sobre la caça, els Punts d'Alimentació Suplementaria, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

CELSO → President societat de caçadors	
Caça	<i>“Hi ha hagut un gran augment de senglars especialment. També han augmentat els cabirols, i els isards s’han mantingut perquè fa uns 4 o 5 anys van patir el pestivirus, tot i això, ara no hi ha tant conill ni perdiu com abans.” (com. verb.).</i>
P.A.S.	<i>“ Intentem aprofitar tota la peça, tret de les vísceres i altres despulles que les donem a l’Aleix per que les porti als voltors mitjançant el P.A.S. ” (com. verb.).</i>
Voltors	<i>“Des del meu punt de vista crec que és el millor que podia haver passat al poble, també parlo com a restaurador. La presència de voltors està aportant un turisme al poble que sempre és beneficiós per l’economia local. A més, crec que l’Aleix està fent una gran tasca en aquest sentit. Ara, en aquests moments crec que els voltors no representen cap amenaça” (com. verb.).</i>
Voltors i futur	<i>“De moment no hi ha hagut cap queixa ni cap problema. En principi, el pagès aquí parla malament dels voltors perquè en són un nombre massa gran, però crec que poc a poc la gent aquí es va familiaritzant amb els voltors i Alinyà es coneix pels voltors. Si el PAS no els donés de menjar, i com la població ha crescut molt, potser sí que aquests animals podrien atacar en un lloc o altre i representarien una amenaça ” (com. verb.).</i>

5.7. RECULL DE NOTÍCIES

Els diaris, com ara ho és internet i les xarxes socials, antigament i encara en l'actualitat, són fons inesgotables d'informació i de notícies que ajuden a veure el pensament de la societat en la que vivim i alhora influeixen en el pensament d'aquesta.

Aquest apartat recopila informació periodística relacionada amb els voltors en el nostre país. Es mostren breus paràgrafs o frases de notícies de la premsa escrita del últims 15 anys per poder veure quin tipus d'informació s'ha difós sobre les aus necròfagues.

Les notícies senceres les podem trobar als *ANNEX II* del projecte. Aquestes es troben dividides per diaris nacionals, autonòmics o comarcals. S'han elegit quatre notícies per àmbit essent per tant dotze les exposades.

Diaris d'origen nacional

Diari: "El País"

Data de la publicació: 22-6-1997

Títular: "Unos expertos cuestionan los ataques de buitres a ovejas vivas en Navarra y el País Vasco"

"Los buitres leonados (*Gyps fulvus*) no han dejado de ser carroñeros para actuar como aves depredadoras, según han puesto de relieve especialistas en biología y comportamiento de las especies carroñeras que habitan España, reunidos en Pamplona. Esta evolución es imposible, a juicio de estos expertos, que atribuyen la proliferación de denuncias en Navarra (son ya 70) y Álava (11) sobre ataques a ovejas vivas a un estado de "psicosis colectiva" generada, según su criterio, por informaciones propias del "pseudocientifismo" de algunos medios de comunicación."

Diari: "El País"

Data de la publicació: 15-2-2001

Títular: "El ataque de los 'buitres locos'"

"Tenemos constancia de que los buitres de la comarca de Els Ports han atacado ya a animales débiles, como terneros u ovejas que acababan de parir, provocándoles la muerte'. El delegado de la Unió ha manifestado su 'preocupación, porque con la retirada de los cadáveres los buitres no tienen

qué comer, y si están sufriendo hambre, el peligro es que intensifiquen los ataques”

Diari: “El País”

Data de la publicació: 17-4-2012

Titular: “El ataque de un centenar de buitres causa la muerte de 35 ovejas en el Pirineo”

“Una bandada de un centenar de buitres leonados atacó el pasado fin de semana a un rebaño de 500 ovejas en una explotación ganadera de Sarroqueta, en el término municipal de El Pont de Suert (Alta Ribagorça). El ataque causó la muerte de 35 carneros, algunos por los picotazos de las aves y la mayoría por asfixia.”

Diariis d’origen autonòmic

Diari: La Vanguardia

Data de la publicació: 22-6-2007

Titular: “Decenas de buitres leonados sobrevuelan Alemania en busca de alimento”

“El fenómeno es consecuencia de la prohibición de dejar ganado muerto en el campo, una de las medidas adoptadas por la UE como consecuencia de la crisis de las "vacas locas" y para evitar la extensión de la enfermedad.”

“El veto ha hecho que en España se hayan registrado ataques de buitres a animales vivos, así como esta migración anómala de las aves hacia el norte de Europa.”

Diari: La Vanguardia

Publicació: 20-12-2011

Titular: “Investigadores piden abordar los ataques de buitres al ganado y el uso de cebos envenenados contra especies amenazadas”

“Entre el 2005-2010” - “en el conjunto de España se documentaron "243 casos de envenenamientos de buitres leonados" algunos de ellos específicamente dirigidos intencionadamente contra buitres leonados.”

"Los efectos colaterales del uso ilegal de cebos envenenados en otras especies amenazadas como el quebrantahuesos o el alimoche constituyen una importante amenaza para la conservación de estas especies"

Diaris d'origen comarcal

Diari: Regió7.cat

Data de la publicació: 27-3-2009

Titular: Tots els atacs de voltors d'aquest 2009 s'han produït a la comarca del Solsonès

"Els atacs de voltors que han tingut lloc durant el 2009 a bestiar viu s'han concentrat únicament i exclusivament a la comarca del Solsonès. En total han mort 9 caps de bestiar vacum. L'any passat aquests atacs es van concentrar a la Cerdanya, i anteriorment al Pallars Sobirà i fa uns anys a Osona."

Diari: Comarquesnord

Data de la publicació: 14-12-2011

Titular: Atac de voltors a ramat prop d'herbeset

"un gran nombre d'aus carronyeres es van encebar amb una vaca"

"els voltors van començar atacant els ulls de la víctima i després devorarien la part del darrere del animal"

"L'atac ha succeït al menjador de les vaques i possiblement l'afectada es va quedar endarrerida respecte al grup amb el que pastava. Els voltors han estat bona part del matí per la zona i finalment atacarien a esta vaca. Al costat de l'animal mort es podien trobar plomes dels voltors."

Diari: Regió7.cat

Publicació: 1-12-2012

Titular: Els ramaders podran deixar bestiar mort a la muntanya per alimentar voltors

"El departament d'Agricultura ha publica un nou reglament que autoritza els ramaders de ramaderia extensiva d'alta muntanya a deixar els animals morts a zones de pastura incloses les de protecció per a l'alimentació d'espècies d'ocells necròfags com els voltors. La mesura busca alimentar aquestes espècies i ha sigut aplaudida per Unió de Pagesos."

5.8 ENQUESTES A LA POBLACIÓ D'ALINYÀ

L'objectiu de les enquestes a la població d'Alinyà és obtenir informació sobre la visió i percepció que la població resident o la de segona residència tenen dels voltors. I també, per veure, la seva opinió sobre l'obertura de la vall al turisme i sobretot al turisme ornitològic. Se'ls fan preguntes per saber el seu nivell de coneixement, les pors que poden tenir sobre els necròfags i la influència que pot haver tingut sobre ells la FTP.

Resultats i comentaris de l'enquesta:

- Respecte els enquestats:

HABITANTS ENQUESTATS

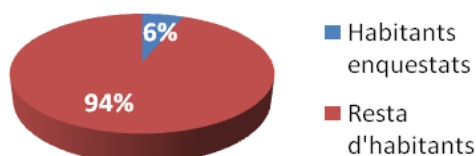


Figura 38. Font Elaboració pròpia

Per obtenir uns bons resultats, l'objectiu era efectuar enquestes al 10% del habitants de la vall d'Alinyà. Finalment només es van poder realitzar 17 enquestes, un 6% del total *Figura 38*.

El 65% del enquestats són homes i el 35% dones, *Figura 39*.

GÈNERE DEL ENQUESTATS

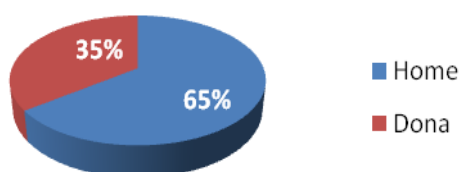


Figura 39 FontElaboració pròpia

ETS FILL DE LA VALL D'ALINYÀ?

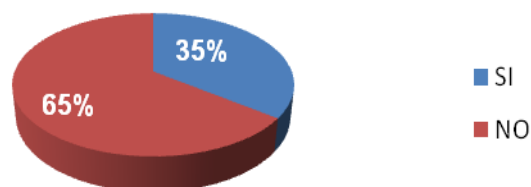


Figura 40 FontElaboració pròpia

Dels 17 enquestats, només el 35% són nascuts a la vall, *Figura 40* i el 65% i tenen residència (*Figura 41*). D'aquests només el 36% (4 persones) i viuen com a primera residència (*Figura 42*).

TENS CASA A LA VALL D'ALINYÀ?

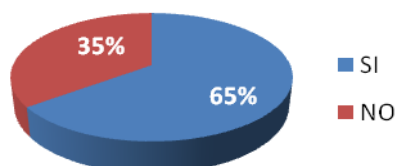


Figura 41 Font: Elaboració pròpia

RESIDEIXES TOT L'ANY?

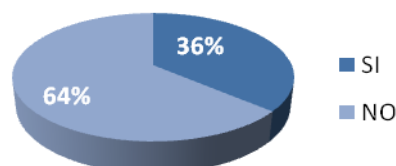


Figura 42. Font: Elaboració pròpia

Els oficis dels enquestats són variats, no hi ha cap sector que ressalti per sobre dels altres. Per saber més sobre aquests resultats, es poden trobar en l'ANNEX IV.

- Respecte els seus coneixements:

En aquest seguit de preguntes és vol saber el seu nivell d'estudis, si tenen aficions relacionades en el medi que els envolta i avaluar el seu coneixement sobre els voltors.

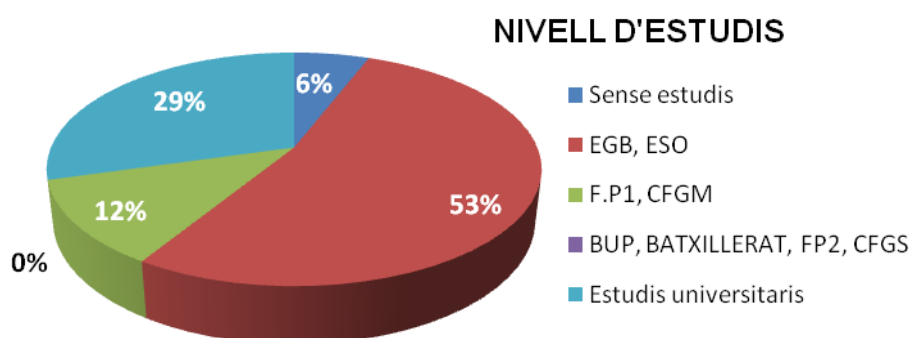


Figura 43 Font: Elaboració propia

El 6% no té estudis (habitants de més edat) i el 53% té els estudis mínims reglamentaris (Figura 43).

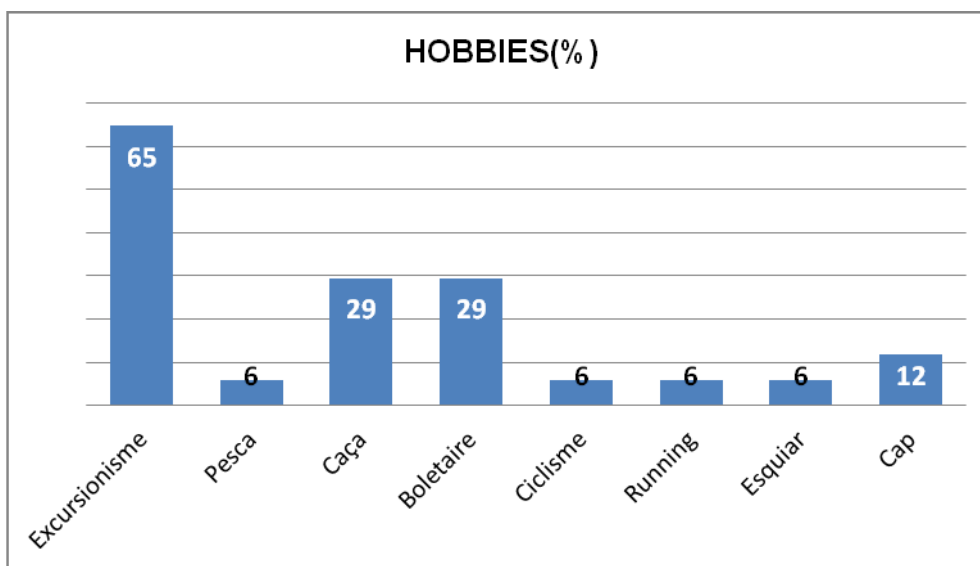


Figura 44 Font:Elaboració propia

El 12% dels enquestats no presenta cap afició esportiva o de lleure relacionada amb el medi natural que els envolta. En canvi el 65% practica l'excursionisme i al 29% els agrada la caça i anar a buscar bolets, Figura 44.

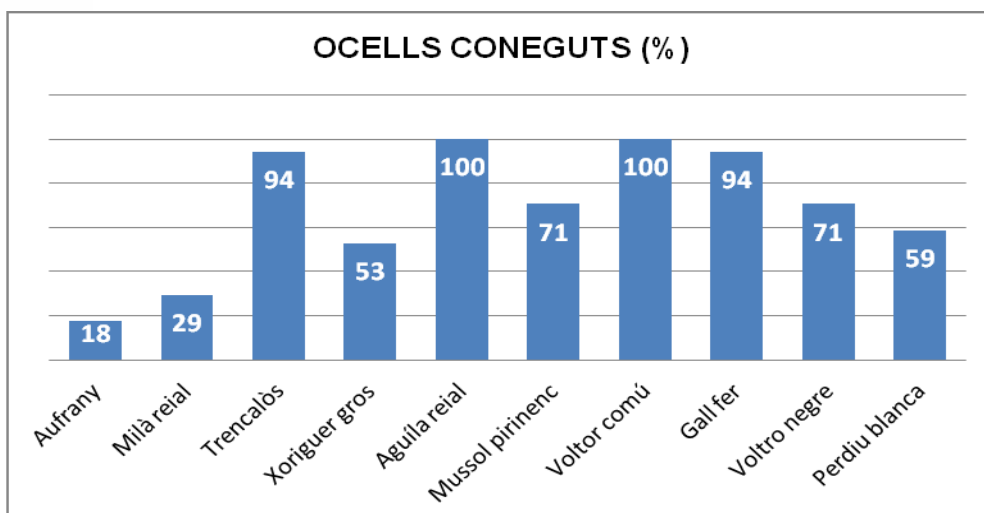


Figura 45 Font:Elaboració propia

Amb la *Figura 45*, veiem que tots els enquestats tenen algun coneixement d'alguns ocells del seu entorn, els més coneguts són l'Aguila reial i el Voltor comú (100%). Aquest gràfic té com a finalitat però mostrar, si el nom dels voltors de la zona és conegut per els habitants de la vall. Els resultat ens demostra que el Aufrany només és conegut per el 18% del enquestats, seguit del Voltor negre amb un 71%. Tant el Trencalòs, 94% i com ja hem vist, el Voltor comú, 100%, el seu nom és molt reconegut.

El 94% dels enquestats sap que hi ha voltors per la zona (*Figura 46*), però només el 12% coneix que hi han 4 tipus de voltors a Europa, *Figura 47*.

El 94% sap que els necròfags mengen restes d'animals morts i el 53% pensa que poden menjar també animals vius febles o dèbils. Només un 29% creu que mengen animals vius, però hi ha dubtes sobre les parts del cos que poden ser aprofitades per aquests carronyaires, *Figura 48*.

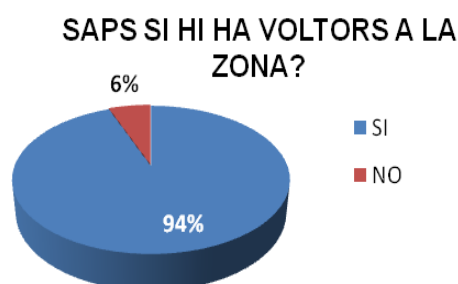


Figura 46. Font: Elaboració propia

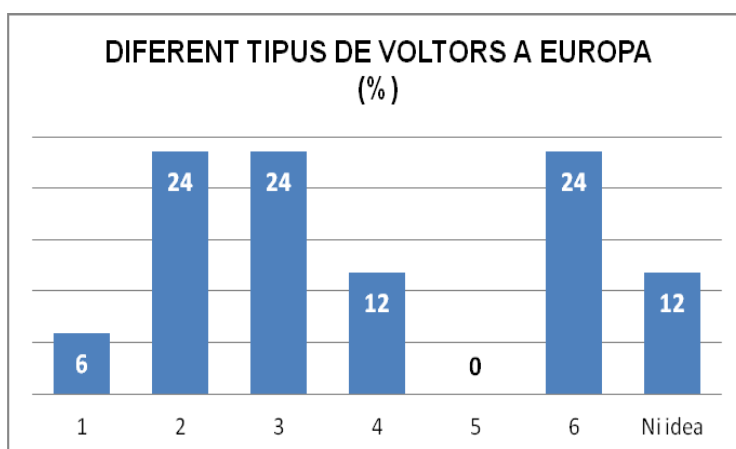


Figura 47. Font: Elaboració propia

- Respecte la percepció sobre els voltors

Els figures a continuació volen mostrar la percepció i visió dels habitants de la vall sobre els voltors amb els que conviuen, partint de la problemàtica que hi ha en els mitjans de comunicació que des de fa anys informa sobre atacs de voltors a animals vius, com mostrem en aquest treball a l'apartat d'informació sobre la premsa. Segons aquests mitjans degut al desenvolupament demogràfic que han patit i a la prohibició de deixar animals morts al camp, els necròfags han començat a atacar animals vius, visió contrària segons els experts en la matèria.

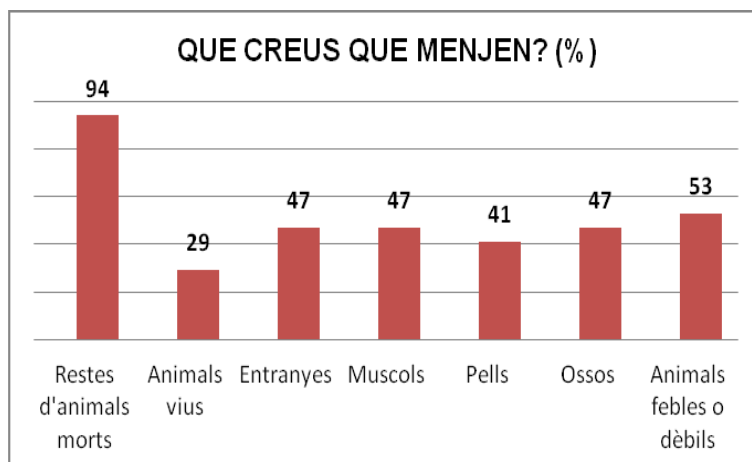


Figura 48. Font: Elaboració propia

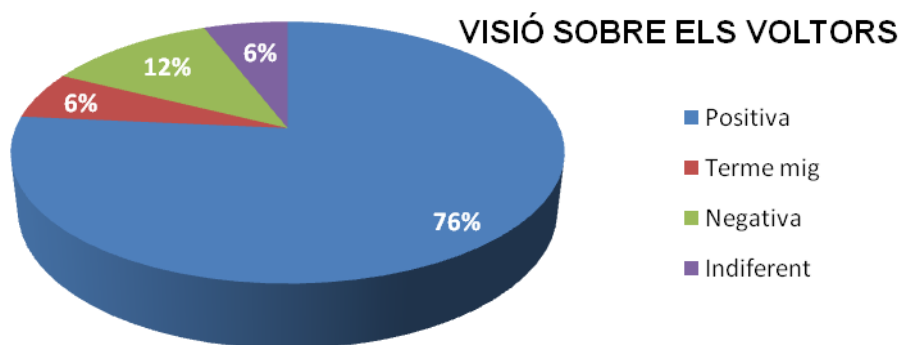


Figura 49 Font: Elaboració propia

El 76% dels enquestats té una visió positiva, *Figura 49*, i el 59% no ha sentit mai notícies negatives sobre els necròfags, *Figura 50*. El 41% ha escoltat notícies sobre atacs a animals febles i també a animals vius. Han sentit notícies com que els necròfags s'enporten i maten els vedells i sobre caçadors que maten expressament als voltors.

El 59% no creu que puguin ser perillosos però hi

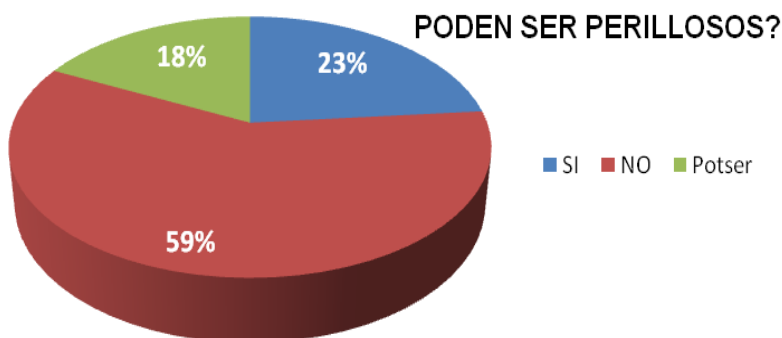


Figura 50. Font:Elaboració propia

ha un 23% que sí, *Figura 51*. Aquests últims pensen que si és queden sense menjar i degut al seu gran nombre a la vall, en un futur poden ser perillosos.

El 94% no creu que hi hagi un problema a la vall, xifra molt alta, però hi ha un 6% que comença a dubtar i no ho acaba de decidir-se, Opinen que estan molt a prop de les poblacions, poden portar malalties i que hi ha molta densitat, *Figura 52*.

HAS SENTIT MAI NOTICIES NEGATIVES?

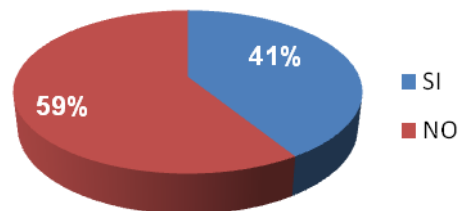


Figura 51, Font: Elaboració propia

En els últims anys hi ha hagut un augment demogràfic dels voltors a la vall i un augment de les seves concentracions. El 41% creu que és positiu l'augment demogràfic dels voltors respecte el 29% que opina que és negatiu. El 31% el desconeixia o li és indiferent aquest fet. *Figura 53*.

ELS VOLTORS SÓN UN PROBLEMA PER LA VALL?

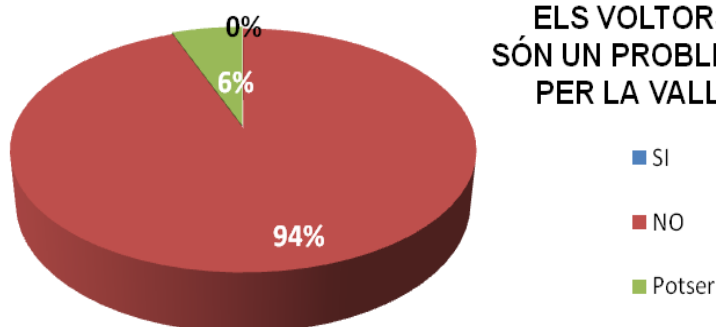


Figura 52. Font: Elaboració propia

VISIÓ SOBRE EL DESENVOLUPAMENT DEMOGRÀFIC DELS VOLTORS

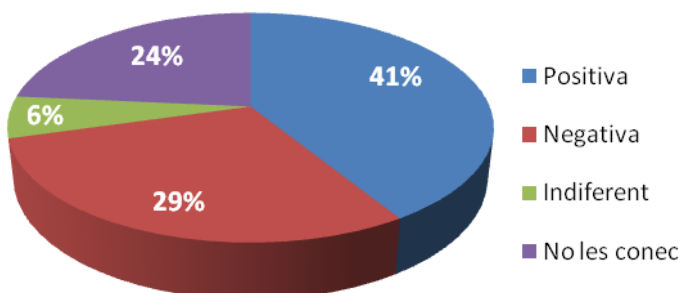


Figura 53 Font. Elaboració propia

- Respecte la FTP i els voltors

En aquest projecte és important conèixer la relació que la FTP ha tingut amb la vall i com la senten els seus habitants. I sobretot, la influència que aquesta pot haver tingut amb la seva visió i percepció sobre els necròfags.

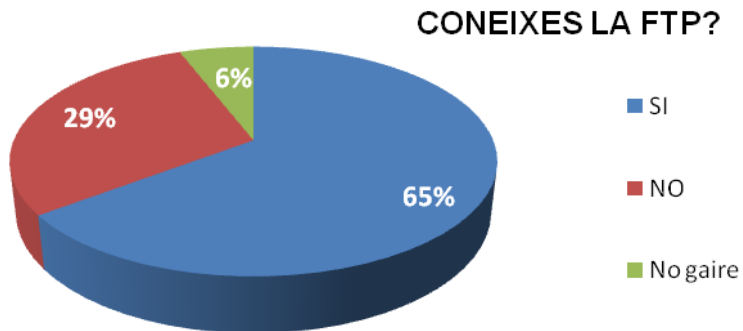


Figura 54 Font: Elaboració propia

El 65% dels enquestats coneixen la Fundació Territori i Paisatge, *Figura 54* i el 53% creu que les seves actuacions a la vall han estat positives en termes generals. Cap dels enquestats creu que les actuacions han estat negatives però un 35% les desconeix, *Figura 55*.

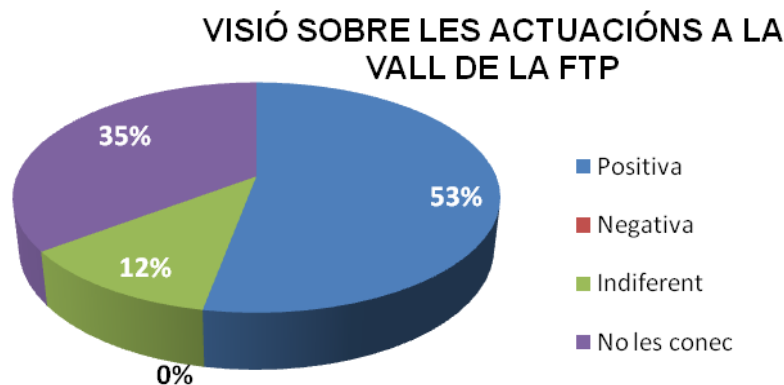


Figura 55 Font: Elaboració propia

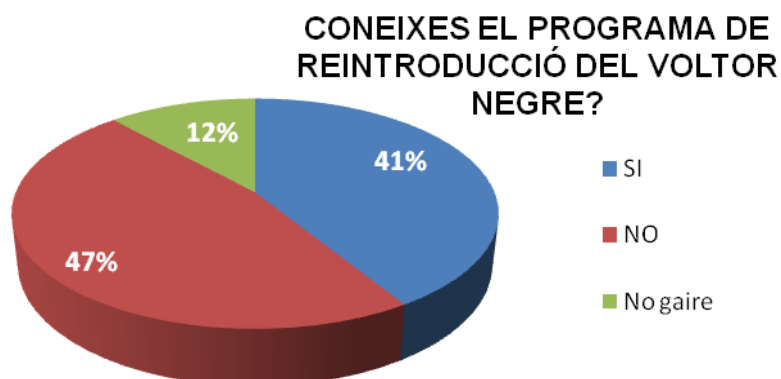


Figura 56 Font: Elaboració propia

Fa 10 anys que el programa de reintroducció del Vultur Negre està actiu a la vall d'Alinyà. Les dades recollides ens mostren que el 53% coneix el programa de reintroducció del vultur negre, dels quals, el 12% no el coneix gaire. El 47% diu que no el coneix gens, *Figura 56*. Però el 59% opina que és positiva, *Figura 57*.

VISIÓ SOBRE LA REINTRODUCCIÓ V.NEGRE

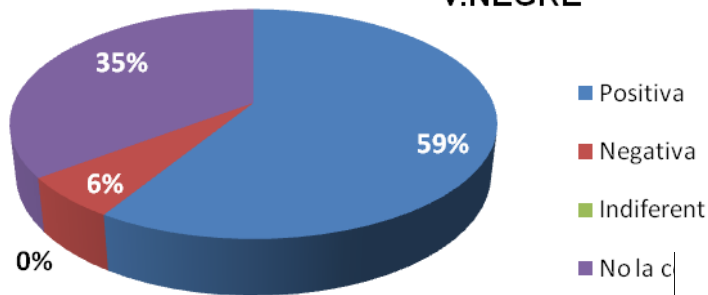


Figura 57 Font: Elaboració propia

El 41% dels enquestats creu que falta informació sobre els voltors, o no se senten ben informats sobre el programa de reintroducció del volor negre. El 59% no ho creu així, Figura 58.

TROBES A FALTAR INFORMACIÓ SOBRE VOLTORS?

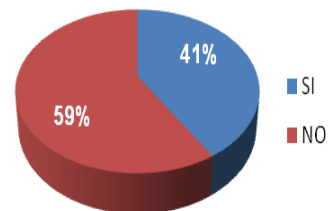


Figura 58 Font: propia

TROBES A FALTAR INFORMACIÓ SOBRE FTP?

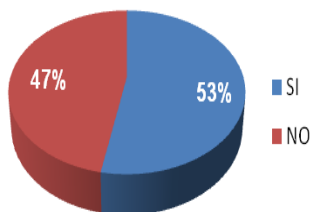


Figura 59 Font: propia

El 53% creu que els falta informació sobre la FTP, no es senten suficientment informats. (Figura 59)

- Respecte el futur turistic de la vall

La Vall d'Alinyà, és una vall singular dins el Prepirineu. Com ja s'ha explicat té la presència dels quatre voltors Europeus. Aquest fet i el contorn magnífic amb infinitats de possibilitats on es troba ubicada, donen peu a un possible aprofitament turistic de baixa densitat i amb respecte amb el medi. Per dur a

VEURIES POSITIU UN TURISME ORNITOLÒGIC BASAT AMB VOLTORS?

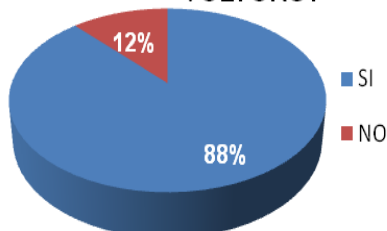


Figura 60 Font: propia

T'AGRADARIA QUE LA VALL ESTIGUES MÉS OBERTA AL TURISME?

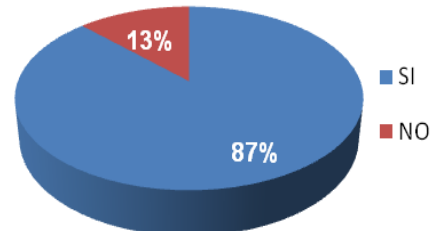


Figura 61 Font: Elaboració propia

terme un futur o present projecte relacionat amb aquest fet, és important saber la opinió i visió que tenen els seus habitants sobre aquesta possibilitat.

El 87% del enquestats veu necessari o li agradaria obrir la vall al turisme, *Figura 60*, i el 88% veu positiu un turisme ornitològic, *Figura 61*, o ecoturisme a la vall, 94%, *Figura 62*.

Alguns dels enquestats han comentar que la vall pateix la carència de bona informació indicativa de cara el turisme i bones senyalitzacions internes, per indicar a la gent forana com arribar bé als diferents pobles i indrets de la vall. La falta de bones carreteres i la deficiència de manteniment de camins del rodal

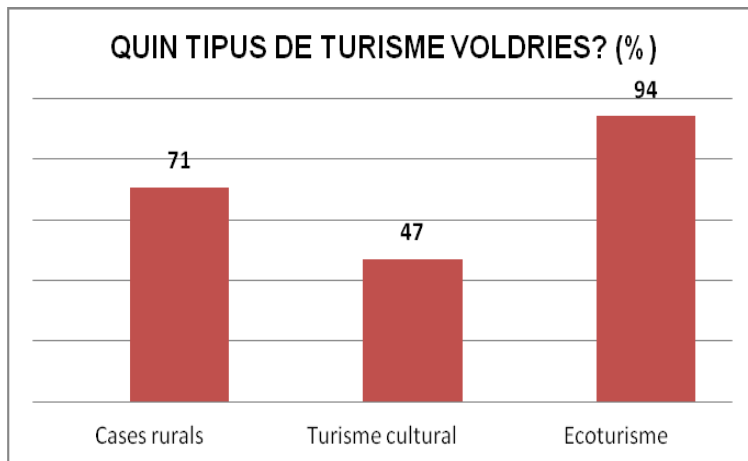


Figura 62 Font: Elaboració pròpia

va ser un altre dels temes comentats. Aquests són factors importants a tenir en compte de cara al turisme. Turisme respectuós, per tornar la vida a la vall, en general un turisme limitat i responsable és el que van transmetre alguns del entrevistats. Tot i això, un 13% van recalcar que la vall està bé tal com està i fins i tot van esmentar que els

molestaven la gran quantitat de boletaires que venien per aquestes contrades.

Tots els comentaris efectuats en aquest apartat, van ser comunicats als entrevistadors verbalment, aquest han estat escrits per ajudar a entendre la visió del habitants de la vall d'Alinyà. No es personalitza cap comentari al haver-se efectuat l'enquesta de forma anònima.

5.9. EL TURISME I EL MEDIA NATURAL A CATALUNYA

A Catalunya, les activitats turístiques específiques aporten el 11% del PIB de la comunitat (Juan Antonio Duro, URV, 2010). Els últims anys, s'ha efectuat una desconcentració del turisme de les zones més habituals, Barcelona i la costa. Les comarques amb un menor grau de desenvolupament econòmic han tendit a mostrar un creixement del PIB turístic específic superior, resultant aquest sector un motor econòmic de desenvolupament, segons dades del 2005-2008 del PIB per càpita.

Les comarques amb major dependència d'ocupació turística es situen a la marca Pirineus i al litoral. Les més dependents són la Vall d'Aran amb un 60%, el Pallars Sobirà amb un 49%, l'Alta Ribagorça amb un 43%, la Selva amb un

26%, l'Alt Urgell amb un 25%, el Baix Empordà amb un 24% i l'Alt Empordà amb un 23%.

Catalunya té un gran potencial turístic gracies al seu gran patrimoni natural i cultural, segons l'Atles de Turisme a Catalunya, ATC. Aquest divideix els usos turístics i productes de la comunitat en 5 grups:

- Medi natural i paisatge cultural
- Història i cultura
- Recursos naturals, activitat turística i esport
- Equipaments de recreació, oci i salut
- Organització d'esdeveniments i atracció de visitants

Dins l'ús turístic sobre els Recursos naturals, activitat turística i esport s'inclou:

- Neu i estacions d'esquí i muntanya
- Espai costaner i activitat nàutica-esportiva
- Fauna i activitat turístiques
- Camps de golf
- Noves activitats turístiques i recreatives en el medi natural (esports d'aventura)

L'apartat que ens interessa per aquest projecte, tot i que és important tenir present les altres possibilitats, és el de Fauna i activitats turístiques.

5.9.1 TURISME I RECURSOS FAUNÍSTICS

El Programa de les Nacions Unides per el Medi Ambient, considera que la vida salvatge i els hàbitats naturals s'estan convertint en recursos per a l'atracció de turistes. Es tracte del turisme i el lleure basant-se en l'aprofitament de la fauna com a recurs. Activitats com l'ecoturisme o el turisme d'entorns naturals podrien ajudar a mantenir la diversitat biològica.

A nivell mundial, el turisme amb interès pel medi natural ha crescut un 20-25% durant la dècada de 1990 (ATC). Països com EUA, un 34% de la població (100 milions d'habitants), practiquen alguna activitat relacionada amb el medi on creixen els segments de mercat especialitzats en aquest tipus de turisme.

A Catalunya, no existeixen estadístiques i dades que permetin conèixer l'evolució i les tendències de la demanda catalana i forana que freqüenta el medi natural i fan ús turístic dels recursos faunístics (ATC). S'ha d'afegir, que normalment, els interessats en aquest tipus de turisme no utilitzen operadors

turístics per contractar les activitats (només el 20% segons European Travel Monitor).

Es pot distingir entre dos classes de turisme sobre els recursos faunístics:

- Usos turístics no consumptius dels recursos faunístics

Turisme basat en l'ús lúdic de la fauna mitjançant l'observació i la simple contemplació d'aquesta. El turisme ornitològic és l'activitat més important dins d'aquest tipus d'ús turístic. Catalunya participà per primera vegada a la Fira Internacional de Turisme Ornitològic (British Birdwatching Fair), el 2007, a Rutland (Gran Bretanya), demostrant l'estat incipient de consolidació d'aquest tipus de turisme en aquesta comunitat (ATC).

- Usos turístics consumptius dels recursos faunístics

Turisme basat en l'ús i el consum de la fauna en el seu entorn natural. Les activitats més importants a Catalunya són la caça i la pesca. Activitats regulades administrativament i promogudes per la Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya des de fa dècades (ATC).

La tendència de les activitats recreatives i turístiques basades en l'ús de recursos faunístics és creixent, especialment les basades en usos turístics no consumptius i majoritàriament el turisme ornitològic (ATC). Aquest fet es dona sobretot per l'augment de demanda i d'ús d'aquest turisme a nivell europeu.

5.9.2 ESTRATÈGIES DE FUTUR

Per el creixement de la demanda del turisme basat amb l'ús de recursos faunístics, l'Atles de Turisme de Catalunya, efectuat per donar resposta al Pla Estratègic de Turisme de Catalunya (2005-2010), ha elaborat les següents estratègies de futur, respecte aquest àmbit:

- L'elaboració del mapa d'usos turístics potencials dels recursos faunístics a Catalunya, de manera que es tinguin en compte els valors i la fragilitat del medi, la capacitat de càrrega dels espais naturals i els possibles impactes de les activitats turístiques sobre els recursos faunístics.
- La creació del Club de Turisme de Natura dins de Turisme de Catalunya amb la triple funció de coordinar tots els sectors interessats en les activitats que utilitzen recursos biològics, promocionar en tots els sectors aquesta activitat i planificar-ne el desenvolupament.
- La creació d'un distintiu de qualitat per a les activitats turístiques que facin un ús sostenible dels recursos faunístics.
- La promoció de plans d'ordenació d'usos recreatius i turístics en el medi natural per a orientar amb eficàcia les propostes de desenvolupament d'activitats turístiques, de manera que aprofitin i siguin respectuoses

amb els recursos faunístics en particular i que tinguin en compte la fragilitat dels recursos naturals en general.

- L'afavoriment de les activitats turístiques no consumptives, basades en l'observació dels recursos faunístics en particular, i en el gaudi de la natura, en general.
- L'incentivació, a través d'ajuts directes o indirectes, d'aquelles empreses turístiques que promouen activitats relacionades amb un ús sostenible dels recursos faunístics.
- La millora de la comercialització dels productes turístics que fan un ús sostenible dels recursos faunístics a partir de contractes amb majoristes europeus.
- La planificació global i coherent de la pràctica de la caça i de la pesca en funció dels corresponents paràmetres biològics i tècnics i de les diferents característiques ecològiques i territorials.
- L'aplicació de la normativa internacional en relació amb les espècies que poden ser objecte de caça i pesca i la captura de les quals no està permesa i els mètodes de caça prohibits.
- El manteniment i l'afavoriment de la figura de les Reserves Nacionals de Caça, que s'han de dotar de més mitjans humans, tècnics i administratius, i materials —inclosa una seu prou definida—, i d'una personalitat pròpia.
- L'existència de trams de rius suficients que conservin totes les comunitats naturals de peixos pròpies de Catalunya: cal incrementar el nombre i l'extensió dels Refugis de Pesca; cal ampliar les reserves genètiques de truites, amb la garantia de l'existència d'un nombre mínim de cursos que allotgin cadascun dels ecotips; en una segona fase, aquesta proposta s'ha d'estendre a totes les espècies de peixos autòctons. Aquesta estratègia s'hauria de vincular a la promoció de la pràctica de pesca sense mort, que en principi incentivarà la Llei de Pesca Continental un cop estigui aprovada.
- La prohibició de l'alliberament i la repoblació amb finalitats cinegètiques i piscícoles d'espècies o races que no siguin autòctones, i fer efectiva aquesta prohibició a través dels corresponents sistemes de vigilància i control, tant dels rius com de les granges cinegètiques i les piscifactories, i també de mesures de sensibilització adreçades als membres de les societats de caçadors i de pescadors i a la societat en general.

5.9.3 ECOTURISME

L'ecoturisme és: “Una forma ambientalment responsable de viatjar o visitar àrees naturals poc alterades amb l'objectiu de gaudir, apreciar i estudiar llurs atractius naturals i manifestacions culturals associades —presentes i pretèrites—, a través d'un procés que promou la conservació, té un impacte ambiental baix i propicia una implicació social i econòmica beneficiosa per a les poblacions locals” segons la UICN, (Unió Internacional per a la Conservació de la Natura).

En el Manual de l'Ecoturisme, (Nel·lo i Llanes, 2005), es defineix aquest com a: "Segment de l'activitat turística que utilitza de manera sostenible el patrimoni natural i cultural, n'incentiva la conservació i busca la formació d'una consciència ambiental, alhora que promou la participació, la implicació i el benestar de les poblacions autòctones locals".

L'ecoturisme és una modalitat turística equivalent a d'altres com pot ser el turisme de sol i platja, el turisme rural o el turisme actiu però contràriament a aquestes, l'ecoturisme té com a motivació central el fet de contemplar, gaudir i conèixer el medi natural i el paisatge en les seves diverses manifestacions: espècies de fauna o flora emblemàtiques o difícils de veure, ecosistemes rars o amb algun interès especial, paisatges sublims, singulars o de gran bellesa cromàtica, formes geològiques espectaculars o poc freqüents, etc.

Per aquest fet, aquest turisme és realitza bàsicament en espais naturals i per tant, en queda exclòs tot indret o lloc creat o condicionat d'una manera artificial (zoològics, jardins botànics, etc). I és realitzat generalment en espais naturals protegits legalment.

Organismes internacionals com la Societat Internacional d'Ecoturisme (TIES) han consensuat un seguit de principis bàsics que s'han de complir per considerar que un viatge s'emmarca en aquesta modalitat turística. Per tant, l'ecoturisme és una forma de turisme sostenible que:

- Contribueix a conservar el patrimoni natural i cultural dels indrets que es visiten.
- Contribueix a millorar la qualitat de vida de les poblacions locals, incloent-les en els processos de planificació de l'ecoturisme, i promou que siguin empreses petites i de propietat local les que es beneficiïn dels ingressos derivats.
- Procura reduir al màxim els impactes negatius sobre l'entorn natural i respecta la cultura i les tradicions locals.
- Inclou elements interpretatius i educatius per informar i conscienciar els turistes sobre la necessitat de conservar la natura, la biodiversitat i el patrimoni cultural associat.

Catalunya, concentra en un àmbit territorial relativament petit, una gran diversitat de patrimoni natural:

- Fauna salvatge
- Flora, boscos i arbres monumentals
- Elements d'interès geològic, geomorfològic i paleontològic
- Paisatges
- Espais naturals protegits

Tot i això Catalunya no és gaire coneguda internacionalment per aquests factors.

La web turística ecoturcat.cat, portal tècnic del ecoturisme a Catalunya proposa 22 activitats lúdiques ecoturístiques que es poden realitzar en aquesta comunitat:

1. Observar mamífers terrestres
2. Turisme ornitològic
3. Observar cetacis
4. Contemplar insectes i papallones
5. Passejar per boscos singulars i observar flors
6. Itineraris per àrees d'interès geològic i paleontològic
7. Visites a coves i avencs
8. Itineraris senyalitzats per espais naturals
9. Senderisme i travesses de muntanya
10. Descobrir paisatges nevats
11. Cicloturisme per paisatges d'interès natural
12. Turisme eqüestre per àrees d'interès natural
13. Contemplar paisatges amb tren, telefèric o globus
14. Recórrer rius i espais marins amb caiac i piragua
15. Vaixells per conèixer el mar i els rius
16. Explorar els fons marins: submarinisme i snorkelling
17. Busseig d'altura
18. Viatges i safaris de fotografia de natura
19. Observar els astres
20. Activitats educatives als parcs naturals
21. Estades de voluntariat en espais naturals
22. Ecoturisme científic

Dels atractius ecoturístics vinculats als animals salvatges, els ocells són els que tenen major atractiu degut a la possibilitat de veure'n una gran diversitat d'una manera relativament fàcil. La distribució per el territori català i la presència d'espècies rares o en perill fan augmentar l'atractiu d'aquest país. A Catalunya és poden observar 395 espècies d'ocells, de les quals 232 són nidificants (Turisme de Catalunya 2008, Generalitat de Catalunya).

5.9.4 EL TURISME ORNITOLÒGIC

El turisme ornitològic (birdwatching o birding) és una de les activitats més populars i que genera més ingressos arreu del món, tal com ja s'ha explicat anteriorment. Consisteix en observar ocells de tot tipus. Rapinyaires i carronyaires en zones de muntanya, ocells aquàtics de zones humides, ocells marins i aus estepàries i forestals.

Catalunya és una de les millors zones d'Europa per observar espècies com la gavina corsa, el trençalòs, el sisó, l'àguila cuabarrada, la trenca, el pelarques, entre d'altres. Les migracions, els aparellaments i la nidificació de certes aus és un altre del atractius d'aquesta activitat d'observació que necessita tranquil·litat, garantida per amagatalls d'observació com els "hides" o miradors enlairats.

A Catalunya destaquen alguns productes de turisme ornitològic que es desenvolupen principalment a l'entorn de les grans zones humides del país (Delta de l'Ebre, Aiguamolls de l'Empordà, Aiguabarreig Segre-Cinca, etc). Però també es pot trobar informació sobre altres rutes dins les terres Lleidatanes. Uns bons exemples són els oferts per:

- El Patronat de Turisme Costa Daurada-Terres de l'Ebre ofereix a la seva web la possibilitat de realitzar vuit itineraris ornitològics per al conjunt de les Terres de l'Ebre.
- El Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida ha iniciat una campanya de promoció del turisme ornitològic creant una pàgina web i aprofitant els contrastos ecosistèmics d'aquesta província ha dissenyat diferents rutes d'observació d'aus: Ruta pel Montsec (inclou la ruta de l'aguila i la ruta del trencalòs), Rutes per l'Estany d'Ivars i Vila-sana i la Ruta de la Vall dels Voltors a Tremp.

La província de Lleida gaudeix de zones estepàries, zones humides com l'Aiguabarreig del Segre i el Cinca i la zona d'Utxesa, zones de muntanya mitjana com el Montsec i Boumort on es poden veure volar els grans rapinyaires i zones d'alta muntanya com els Pirineus.

És important a destacar que, el 2007, es va celebrar a la població de Seròs (Segrià) el Primer Congrés de Turisme Ornitològic de les Terres de Lleida, don sorgí la creació de l'Oficina Catalana de Turisme Ornitològic).

Es desconeixen dades detallades per al conjunt de Catalunya de visites motivades per l'observació d'ocells. Sí que es coneixen les xifres d'afluència globals per a les principals reserves d'aus de Catalunya:

- Delta de l'Ebre: Té el flamenc com a principal i més popular motiu d'atracció (gairebé 166.000 demandes d'informació presencials a les oficines i centres d'informació del parc natural durant el 2005, tot i que fonts del parc de l'abril de 2006 calculen que el 60% dels visitants no passa per cap dels centres d'informació)
- Aiguamolls de l'Empordà: Tenen en les cigonyes i els ànecs els principals motius de visita (uns 150.000 visitants anuals).

Tampoc hi ha disponibles dades relatives a la magnitud de turistes que visiten les diferents àrees d'observació de manera lliure o fent ús de serveis de guiatge especialitzat contractats en el propi lloc d'origen. Aquest fet és, d'altra banda, característic de bona part dels productes d'observació d'ocells que es comercialitzen directament a l'estranger.

És important destacar en aquest apartat, que ha estat impossible entrar a la pàgina web de la Oficina Catalana de Turisme Ornitològic (www.birding.cat), com també ha estat impossible descarregar l'arxiu de la Guia del Turisme Ornitològic a Catalunya, a la pàgina web oficial (www.catalunya.cat). La dificultat per trobar informació turística oficial sobre aquest àmbit a Catalunya, només fan que demostra l'estat primerenc en que es troba en aquesta comunitat, aquesta font de riquesa turística o ecoturística.

CAPITOL 6

6.DIAGNOSIS

Per a respondre els objectius marcats inicialment i un cop obtingut el conjunt de dades i referències necessàries, s'elabora la diagnosi de l'estudi socioambiental dels voltors a la Vall d'Alinyà. Aquesta diagnosi és basa en tres grans apartats, la primera, l'evolució dels voltors i la relació d'aquests amb diferents aspectes i interrelacions, tant humanes, com biològiques. Un segon punt, molt més antròpic, com és la percepció de l'home vers aquestes aus, fent èmfasis en la percepció des de l'antiguitat, la percepció actual i futures. El tercer i últim punt de la diagnosi és el de la viabilitat i plantejament futur de la vall, on els voltors actuïn com atractors del turisme i així dinamitzar la zona.

6.1.EVOLUCIÓ

En la part de l'evolució es contrasta les dinàmiques dels voltors durant els últims 50 anys en front de diferents aspectes que afecten al seu creixement. En un primer apartat la diagnosi de l'evolució es centrarà en com les lleis i estructures de protecció han afectat els voltors que nidifiquen tant a Espanya com a Catalunya. En un segon apartat es centra en els voltors nitrificants a la Vall d'Alinyà i les interrelacions amb aspectes antropològics com la població, agricultura o la ramaderia de la zona. D'altra banda en aquesta segona part també s'estudia les relacions sinèrgiques entre les espècies existents a la zona i els voltors.

6.1.1.CRONOLOGIA MARC LEGAL REFERENT ALS VOLTORS

En un estudi socio-ambiental és obligat tindre en compte l'afectació de la legislació de la zona en els objectes d'estudi, la població de voltors. Els homes viuen sota unes normatives i lleis comunes per a la vida en comunitat, però aquestes normatives també afecten al territori i a la fauna que hi viu. Per això a continuació és fa un estudi de l'evolució de les lleis i normatives que al llarg del temps han afectat a la població de voltors. L'estudi es refereix ha la població de voltors a Espanya, tot hi que l'estudi acaba concentrant la mirada en Catalunya i afectacions normatives a la Vall d'Alinyà.

Moltes de les lleis que es nombren no afecten directament a la conservació del voltors, però sí a la seva alimentació per part de l'home, ja sigui mitjançant canyets o punts d'alimentació suplementaria.

Evolució de la legislació Europa-Espanya-Catalunya

(Espanya) 1966.- Llei 37/1966.

Creació de la Reserva Nacional de Caça. Dins de la reserva nacional de caça estava inclosa la finca d'Alinyà. La creació d'aquesta reserva de caça suposa la única forma de protecció del territori de l'època, ja que era important mantindre una població important d'individus a caçar, especialment la cabra hispànica. Això podia afavorir a la població de necròfags de la zona, ja que un augment de la població d'espècies a caçar i la pròpia caça, podia suposar un augment dels cadàvers. Tant per mort natural, com per preses que han estat disparades i no abatudes, que s'han mort posteriorment.

(Espanya) 1971.- Creació del “Instituto de Conservación de la Naturaleza” .

Primer organisme de protecció del Medi Natural. Amb l'ajut d'aquest organisme es va poder començar a treballar per la reintroducció i protecció dels necròfags a Catalunya. Va ser de gran importància en la localització i ajut en la instal·lació dels punts d'alimentació que va crear Salvador Filella a Camarasa i Tortosa.

(Espanya - Catalunya) 1977.- Reinstauració de la Generalitat de Catalunya.

Amb la reinstauració de la Generalitat, aquesta adquireix totes les competències i la gestió del paisatge i el territori.

(Espanya) 1990.- Reial Decret 439/1990

La creació del Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades, és la primera forma legal, que regula i legisla les espècies en perill d'extinció, on està inclòs el trencalòs, i les espècies amenaçades o d'especial protecció com els voltors comuns i negres.

(Europa) 1990-1999.- Epidèmia de l'encefalopatia espongiforme bovina.

Aquesta epidèmia també coneguda com a malaltia de les vaques boges, era una malaltia del sistema nerviós central d'espècies bovines, que causava la mort. El punt d'inflexió va arribar quan es va detectar que afectava als essers humans. A partir d'aquest punt es creen un seguit de lleis de protecció per enfrontar la possible propagació de l'enfermetat. Les lleis sorgides referents a la gestió del bestiar de la ramaderia no intensiva afecten d'una manera molt significativa a la població de necròfags.

(Espanya) 2000.- Reial Decret 1911/2000 - Reial Decret 3454/2000.

En aquets dos Reials Decrets especifica el seguiment i control de tot el bestiar susceptible de contraure l'encefalopatia espongiforme bovina. Així com els procediments a seguir per a la destrucció del bestiar mort.

Aquest Reial decret obliga a la destrucció del bestiar mort, portant els cadàvers a incineradores. Així els necròfags de la Península Ibèrica perden una de les principals fonts d'alimentació .

(Unió Europea) 2001.- Reglament 999/2001.

Pel qual s'estableixen disposicions per la prevenció, control i eradicació de determinades encefalopaties espongiformes transmissibles.

(Unió Europea) 2002.- Reglament CE 1774/2002.

Aquest reglament apareix degut a la crisi alimentària derivada de l'encefalopatia espongiforme. Classifica el productes en tres categories segons el grau de perillositat per a l'esser humà, sent 1 el més elevat, així com els procediments a seguir segons categories.

Així obliga retirar tots els caps de bestiar morts per la seva classificació i posterior destrucció si s'escau. Aquest aspecte el gestionen les Comunitats Autònomes, amb la creació/contractació d'un estament privat i la obligació per els ramaders de la contractació d'una assegurança.

En el Reglament CE 1774/2002 la part de les excepcions ens interessa especialment. On es diu que els materials de les categories 2 i 3 poden utilitzar-se per l'alimentació d'aus necròfages, entre d'altres tipus de fauna.

Els estats membres també podran autoritzar l'ús de material de la categoria 1 que continguin materials especificats de risc com a aliment per espècies necròfages protegides o en perill d'extinció prèvia consulta a l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària.

Així les aus necròfagues podran tindre part de l'aport de nutrients provinents de la ramaderia, que des de el 2000 a Espanya havia sigut retirada per raons sanitàries i protecció de la població civil. Tot hi això és necessari que les zones d'alimentació compleixin un seguit de requisits i autoritzacions contingudes en el reglament. Principi de les creacions de Punts Suplementaris d'Alimentació.

(Espanya) 2003.-Reial Decret 1429/2003

Regulació de les condicions en l'aplicació del Reglament CE 1774/2002. Els aliments de categories 2 i 3 podran utilitzar-se pel consum en els animals esmentats en el reglament. Tan mateix a més a més del material de categoria 2 i 3, el material de categoria 1 també podrà ser donat a aus necròfagues prèvia consulta l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària.

(Espanya) 2007.-Reial Decret 664/2007

Aquest Reial Decret regula específicament l'alimentació d'aus rapinyaires necròfagues amb subproductes animals no destinats al consum humà. Amb el Reial Decret 1429/2003 tenien la possibilitat d'alimentar les aus necròfagues, amb aquest nou Reial Decret és regula la forma de fer-ho. D'aquesta manera es decreta la possibilitat d'alimentar a les aus necròfagues en zones autoritzades, designades i delimitades com a menjadores d'aus necròfagues o canyets. Així com el seguiment del productor i el propi aliment, per assegurar la màxima protecció sanitària.

(Unió Europea)2009.- Reglament CE 1069/2009

Aquest reglament deroga el Reglament CE 1774/2002, però segueix i amplia la tendència proteccionista. Les novetats més significatives són la reclassificació de les categories dels material amb risc d'infecció i la possibilitat de que existeixin aportos alimentaris fora de les zones ballades.

En la nova classificació de les categories materials de categoria 2 que s'ha demostrat que no tenen risc passen a reclassificar-se com categoria 3. També amb certs materials de categoria 1, concretament cossos sencers o parts d'animals morts. S'habilita la possibilitat d'alimentar aus necròfagues, i espècies que visquin en el seu hàbitat per fomentar la biodiversitat.

En aquest reglament també es regula la possibilitat de no tindre que abocar aliments per a les aus necròfagues exclusivament en zones ballades.

Tot i això, encara és obligatòria la retirada dels cadàvers del bestiar per l'agència privada i la assegurança de la ramaderia. Qualsevol animal mort ha de passar un control previ abans de determinar si es destruirà o és apte pels aportos a les aus necròfagues.

(Unió Europea)2011.- Reglament CE 142/2011

Aquest Reglament regula les normes d'aplicació de les actuacions per l'alimentació de les espècies necròfagues. Determina les possibilitats d'alimentació, tant a punts d'alimentació com fora d'ells.

Aquest reglament no és cap avenç per la població de necròfags d'Europa, ja que només és una normalització de l'anterior reglament.

(Espanya) 2011.- Reial Decret 1632/2011

En aquest Reial Decret es regula l'alimentació de determinades espècies de fauna silvestre amb subproductes animals no destinats al consum humà.

Juntament amb les condicions de funcionament dels canyets similars a les que s'aplicaven fins ara, s'inclouen els requisits per l'autorització del subministra de subproductes animals en les zones de protecció fora de recintes ballats. Aquestes zones seran designades per les Comunitats Autònomes en base als criteris establerts al Reial Decret i a les Directrius Tècniques per la gestió de l'alimentació de les espècies necròfagues a Espanya, aprovades el 13 de Juliol de 2011 a la Conferència Sectorial de Medi ambient.

Aquesta possibilitat no implica que es desautoritzi el tractament general de recollida d'animals morts al camp. Pel contrari, s'estableixen estrictes requisits de caràcter sanitari i ambiental per a garantir que es compleix l'objectiu fonamental d'aquesta excepció, que és protegir a les poblacions de determinades espècies silvestres, mantenint d'altra banda un elevat nivell de garantia sanitària. No es tracta, per tant, d'una alternativa a la gestió habitual dels cadàvers generats a les explotacions ramaderes, ja que només aquelles que hagin estat autoritzades prèviament per aquest fet, en base a la seva situació sanitària i tenint en compte les necessitats reals d'aliment suplementari de les poblacions a protegir, podran aportar animals morts a les zones de protecció.

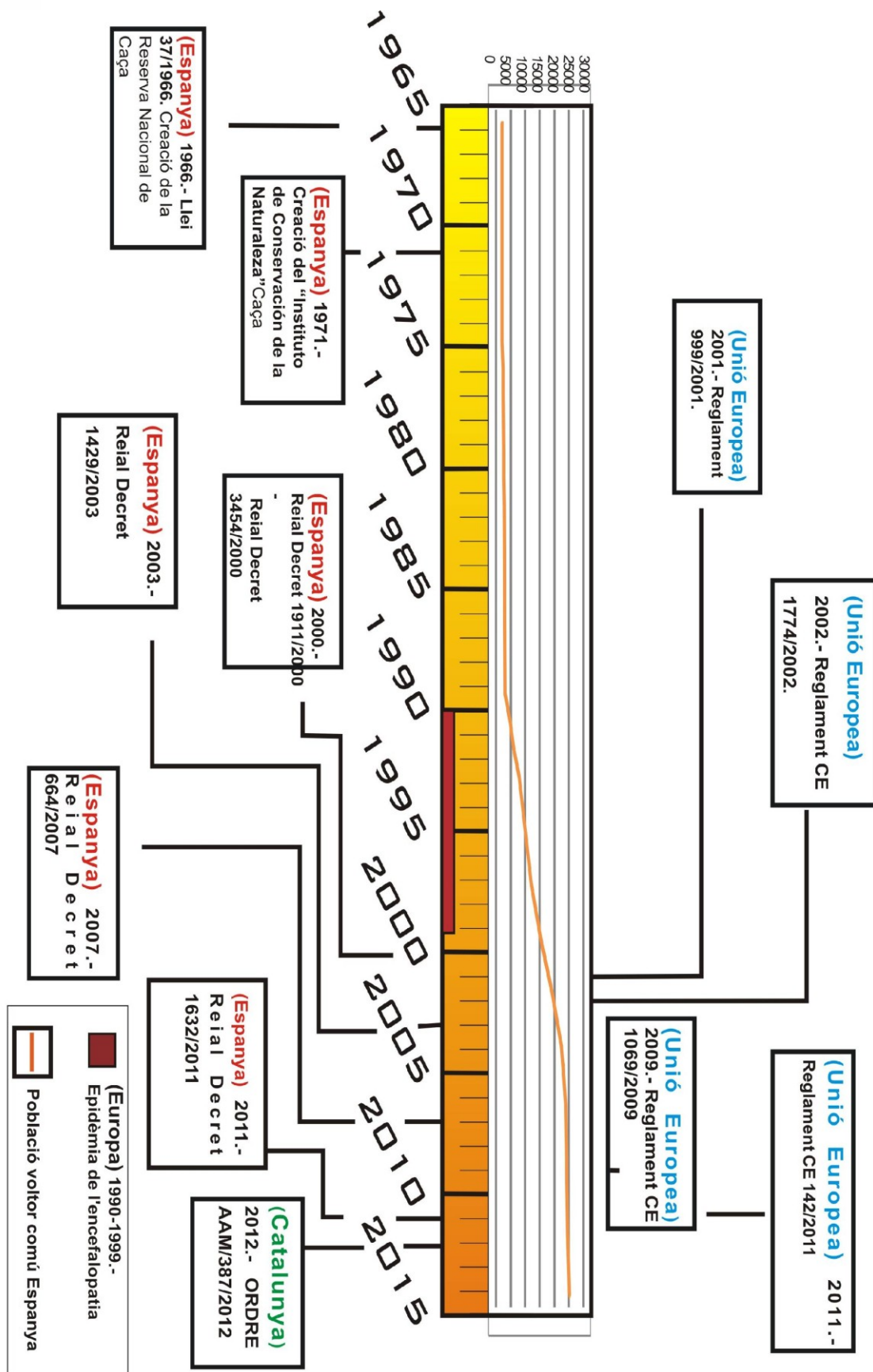


Figura 63. Evolució de la població de voltor comú (Espanya) dins de l'aparició de noves normes. Font: Elaboració pròpia

Es pot observar en la *Figura 63* com la població de voltors entre els anys 60 fins els 90 pateix un creixement molt lleuger. En aquest anys no hi havia lleis de protecció específiques per aquets animals. Existia des de l'any 1971 l'Institut de la conservació de la Natura ha Espanya, però era una entitat molt recent i amb molta feina davant d'espècies amb un gran perill de desaparèixer.

No és fins els anys 90 quan s'aprova el *Reial Decret 439/1990* on es crea el catàleg d'espècies protegides on s'incorporen el trencaòs, el volor negre i el volor comú. A partir de llavors la població de voltors experimenta un creixement exponencial i em poc més de 10 anys duplica la seva població. Aquest fet succeeix al temps que ha Europa pateix l'epidèmia de l'encefalopatia espongiforme bovina, on cada any aproximadament un centenar de caps de bestiar es morien per aquesta malaltia. Sense una legislació que gestionés aquest casos hi havia animals morts que no es retiraven i es deixaven en les zones de pastura i en canyets històrics que utilitzaven els ramaders. Aquest augment de la disponibilitat alimentaria es va derivar en aquest augment observat de la població espanyola de voltors.

Posteriorment a partir del 2000, després de veure que l'encefalopatia era transmissible a les persones la Unió Europea va obligar a la recollida de qualsevol animal mort, per a la seva posterior destrucció. Això hagués pogut ser un dràstic tall en el subministrament d'aliment de la població de necròfags provinent de la ramaderia. Per sort per els voltors, en poc més d'un parell d'anys, es va classificar el tipus d'animals morts i es va permetre que alguns d'aquets fossin utilitzats en certs punts on es feia la reintroducció d'espècies de necròfags. Així es van formar els Punts d'Alimentació Suplementaris.

Actualment tot hi que les lleis afavoreixen l'alimentació dels voltors i el seu augment, el creixement de la població ha disminuït, degut a la concentració de la població de voltors en les zones properes a aquets PAS, i que l'especie arriba a la seva capacitat de càrrega per aquesta zona.

Per a millorar la dispersió de la població de voltors i la gestió dels PAS a Catalunya s'ha aprovat un ordre (*ORDRE AAM/387/2012*) per a gestionar i ordenar la no retirada de cadàvers animals i la formació de canyets en el territori.

Legislació a Catalunya

El cas de Catalunya és una mica diferent que el de la resta d'Espanya. A Catalunya la població de voltors no ha parat de créixer en els últims 30 anys, de forma especialment pronunciada els últims 10 anys (Figura 11).

Abans dels anys 90 la població catalana de voltors comparteix la tendència de creixement de la població espanyola. És a partir del anys 90 que la població de voltors creix exponencialment amb unes tendències molt semblants a les espanyoles. Ara bé, mentre que la població espanyola a partir del 2000 tendeix a una estabilització, a Catalunya es segueix el creixement exponencial que duia fins aleshores.

Aquest creixement continuu en els últims 10 anys s'atribueix a la feina ben feta duta a terme per els responsables dels diferents PAS de Catalunya (Figura 78).

Actualment a Catalunya va ser aprovat l'ordre AAM/387/2012, que marca un punt d'inflexió i la posició d'inici de la nova forma de gestionar l'alimentació de les aus necròfages a Catalunya.

(Catalunya) 2012.- ORDRE AAM/387/2012

Pel Reial decret 1632/2011, de 14 de novembre, pel qual es regula l'alimentació de determinades espècies de fauna silvestre amb subproductes animals no destinats a consum humà, esdevé necessari establir el règim aplicable per permetre la realització d'aquestes activitats a Catalunya. A aquests efectes, cal que es delimitin les zones de protecció per a l'alimentació d'espècies d'ocells necròfags d'interès comunitari, els requisits i les obligacions que han de complir les explotacions ramaderes ubicades en aquestes zones per alimentar ocells necròfags mitjançant la no-retirada dels animals morts de l'explotació, així com la creació de canyets o punts d'alimentació suplementària per a l'alimentació d'aquestes espècies d'ocells i el règim d'autorització corresponent.

Des dels articles 6 fins el 11, l'ordre AAM/387/2012 es dedica a caracteritzar i delimitar la creació, el manteniment i la continuïtat dels canyets i Punts d'Alimentació Suplementària.

Ara bé, en els articles 3 fins el 5 ambdós inclosos, s'introdueix la part més innovadora i important d'aquesta Ordre, i que pot marcar un punt d'inflexió tant en el creixement de la població d'aus necròfages com la relació amb l'ésser humà.

En l'article 2 es delimiten les zones de protecció per a l'alimentació d'aus necròfages. I defineix una alçada mínima de 1400m. Alçada totalment arbitrària i potser poc estudiada si es té en compte que la majoria de població de voltors de Catalunya es troben en el Pre-Pirineu on hi ha poques zones de pastura i amb possibilitat de la no retirada.

En l'article 3 defineix els requisits de les explotacions ramaderes que es poden autoritzar. Els requisits essencials són que les explotacions han d'estar en una zona de protecció, no han de fer un aprofitament ramader intensiu, estar qualificades sanitàriament de les malalties vigents i complint amb el programa de vigilància les encefalopaties espongiformes transmissibles. Tots aquets requisits es compleixen amb els ramaders de la vall d'Alinyà.

En l'article 4 es defineixen les obligacions dels titulars de l'explotació ramadera referides al trasllat i traçabilitat de les baixes. En aquest punt obliga a el titular a retirar qualsevol baixa que estigui en un curs fluvial o a 100m d'aquets. Així com a pistes forestals, camins o carreteres i a 100m d'aquests. També s'obliga als titulars a informar de la posició de les baixes que no es retirin.

Segons ens indica l'article 2 i l'article 4 s'ha elaborat un mapa on situa la zona on es podria no retirar una baixa i les zones de pastura de la vall (*Figura 60*).

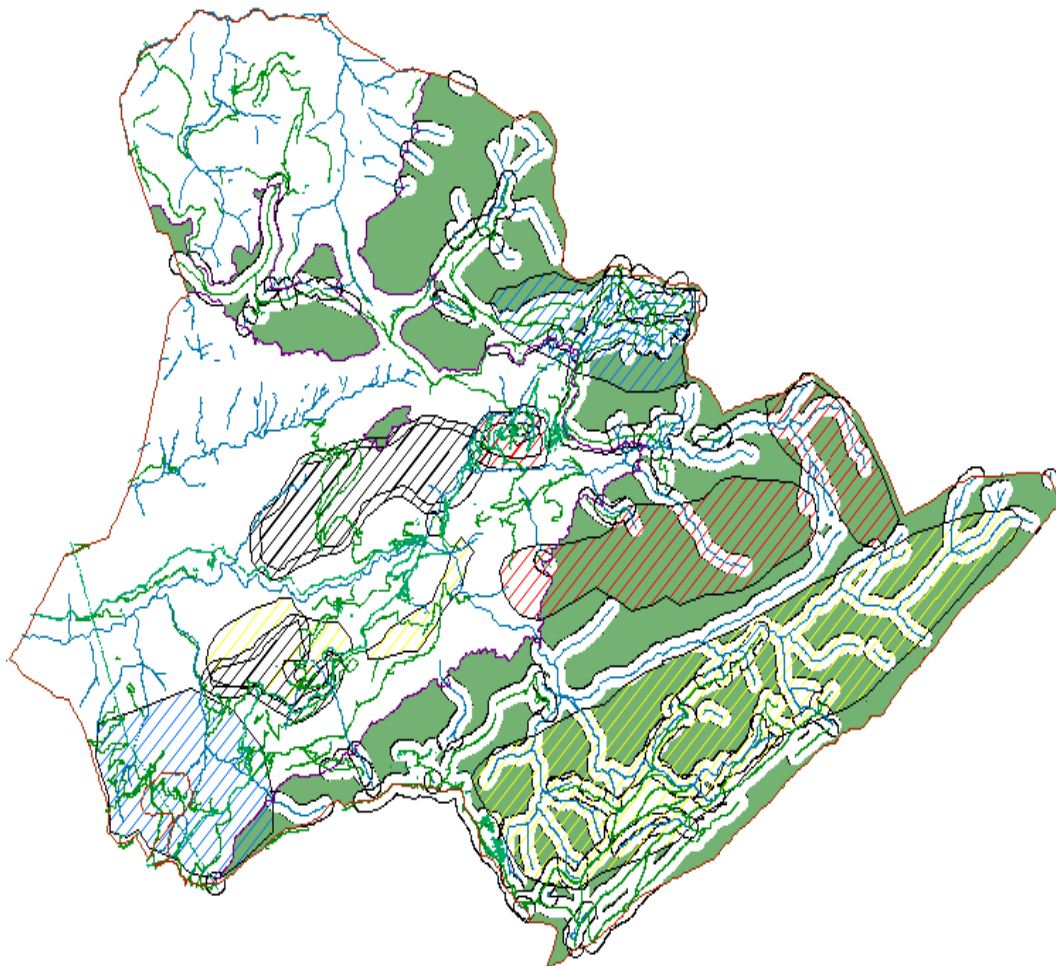


Figura 64. Mapa finca Alinyà de les zones de no recollida de bestiar (verd) i zones de pastures dels diferents ramaders (textura ratllada). Font: Elaboració pròpia.

Com s'observa en la *Figura 64* aproximadament un terç de l'extensió de la finca d'Alinyà es troba a més de 1400 metres (zona representada com a superfície de color verd) i hi conflueixen algunes zones de pastura (representada com a zones amb interior ratllat). Així doncs segons l'Ordre AAM/387/2012 en les zones de pastura situades a més de 1400metres i a una distància de més de 100 metres de rius i camins es podrà no retirar les baixes del ramat.

El problema més significatiu és el que només existeixen tres ramats que es podran aprofitar de la no recollida. Aquets ramats són els de l'Agustí, ramat boví, el del Carlos, ramat boví i el del Gilet, ramat oví. Així la resta de ramats existents a la vall es veuen obligats a retirar el bestiar mort, i portar-lo al PAS o a la incineradora.

Tot hi que només la meitat dels ramats de la vall d'Alinyà es podran beneficiar de les avantatges de l'ordre, aquesta és un primer pas cap a la regularització i a la tornada a la normalitat històrica, de no retirar els cadàvers i que beneficia a les poblacions de voltors de la zona i Catalunya.

6.1.2 EVOLUCIÓ SOCIOAMBIENTAL I DE LES POBLACIONS DE VOLTORS.

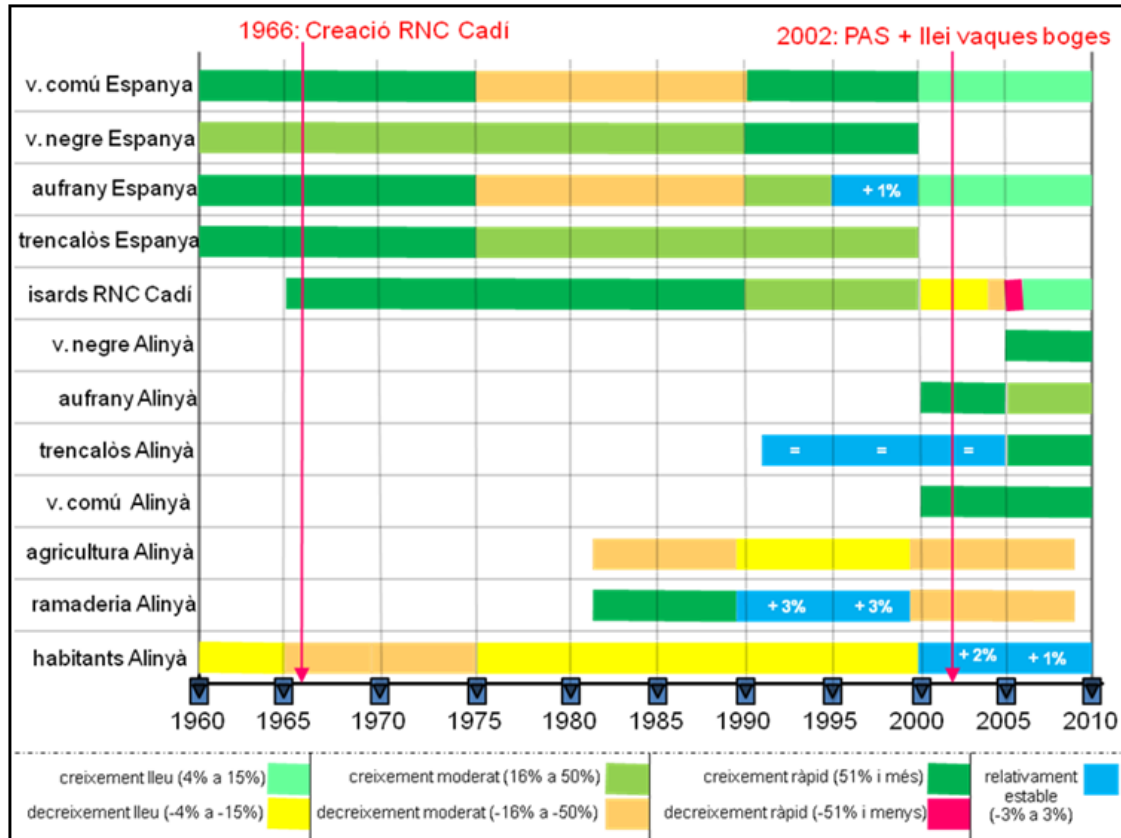


Figura.65. Esquema de les tendències durant els darrers 50 anys en el nombre d'habitants de la vall d'Alinyà, les diferents poblacions de voltors, tant a Espanya (estimacions del nombre de parelles) com a la finca d'Alinyà i el seu entorn (individus nidificants expressats en línies discontinúes), les poblacions d'isards a la RNC del Cadí, l'agricultura i la ramaderia de la mateixa finca (expressades en superfície (ha)).

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Bijleveld (1974); 1975, Garzón (1977); 1989, F. De Juana (1989); 1997, Purroy (1997); 2003, Martí & Del Moral (2003); 2008, Programas de seguimiento SEO/BirdLife 2008 (2010), Fundació Territori i Paisatge (1992-2010), Idescat (1960-2010), i Ricard Casanovas, 2010.

En l'anterior esquema es veuen plasmades les tendències de gran part dels resultats obtinguts, i inventariats anteriorment, i que fan referència a l'evolució socioambiental de la zona estudiada, així com a les evolucions de les poblacions de voltors, tant a nivell de la península ibèrica com a nivell de la finca de la Muntanya d'Alinyà i el seu entorn. A continuació s'enumeren i es desenvolupen en subapartats les activitats i les interrelacions més trascendents que determinen i expliquen aquestes tendències a la zona d'estudi.

Demografia i activitat econòmica

“Els voltors són unes espècies que es van veure afavorides, en el neolític, quan l'espècie humana va començar a fer de pastora, perquè va posar bestiar domèstic en més quantitat, i en llocs més oberts. Per tant, els voltors han esdevingut, avui dia, més nombrosos que no pas si la natura hagués evolucionat sense l'home. Es troben ara més concentrats, tenen més menjar, i tenen més oportunitats. En una natura més salvatge hi haurien menys voltors”. (Jordi Sargatal (zoòleg i director-gerent Fundació Territori i Paisatge entre 1998 i 2009) comunicació oral). Tenint en compte que a la vall existeix una tradició majoritàriament ramadera i agricultora de la població, es podria dir que l'evolució demogràfica té una forta relació amb la presència de la ramaderia i, en conseqüència, també amb gran part de l'alimentació que les poblacions de voltors de la zona reben de l'activitat ramadera. Aquesta evolució demogràfica de la vall denota un abandonament paulatí del poble per part dels seus habitants ja que la tendència és clarament negativa des de l'any 1945, tal i com s'observa en la figura 62, realitzat amb dades obtingudes de l'Idescat. Prèviament a la davallada demogràfica d'Alinyà iniciada al 1945 havia existit una tendència lleugerament positiva. Aquesta tendència positiva coincideix amb la postguerra civil espanyola que és quan va augmentar la població per l'arribada de presoners de guerra destinats a la construcció d'una carretera que comunicés la vall amb la carretera principal. Tots aquests presoners tenien majoritàriament un origen andalús i van representar un gran estímul, entre d'altres coses, per l'agricultura i la ramaderia de la zona (Lluïsa Casals (tinent d'alcalde de Figols-Alinyà entre 1986 i 2006), comunicació oral). L'abandonament progressiu del poble, que s'intensifica entre els anys 1965 i 1975, tal i com s'aprecia en l'esquema de tendències que encapçala aquest apartat (*Figura 65*), va tenir unes primeres conseqüències en l'abandonament de camps de conreu (*figura 20*).

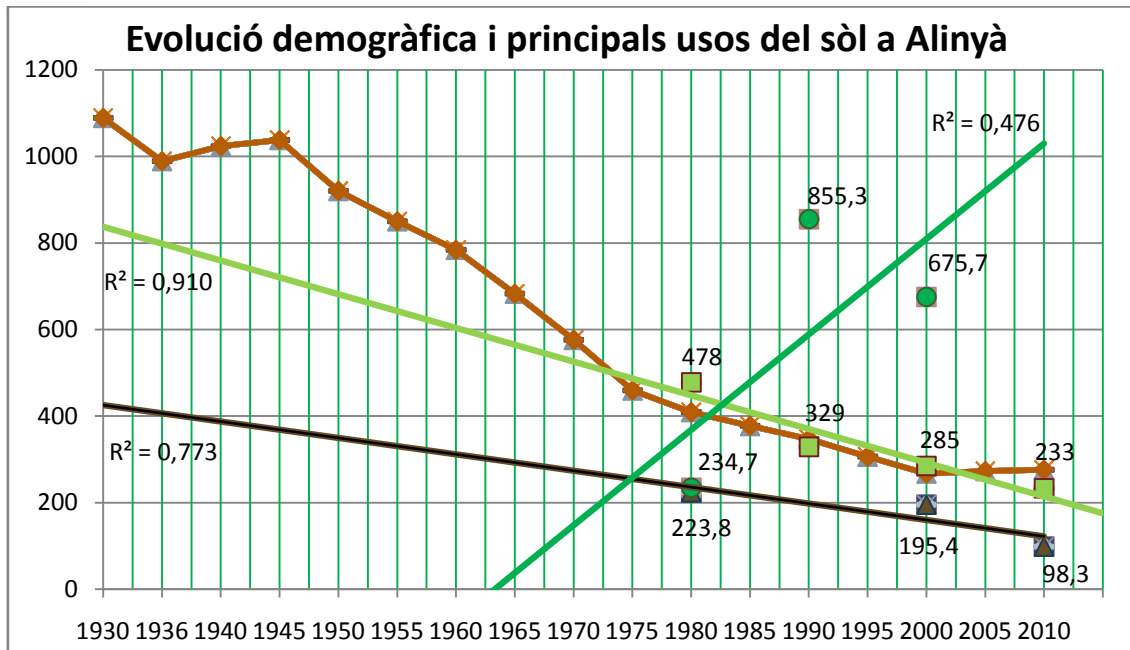


Figura. 66. Gràfic on es contraposen l'evolució a Alinyà de la població (en marró i en nº d'habitants), i les línies de tendència de les pastures permanents (en color negre i en decenes d'hectàrees), les terres llaurades (en verd clar i hectàrees) i el terreny forestal (en verd fosc i en decenes d'hectàrees). Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

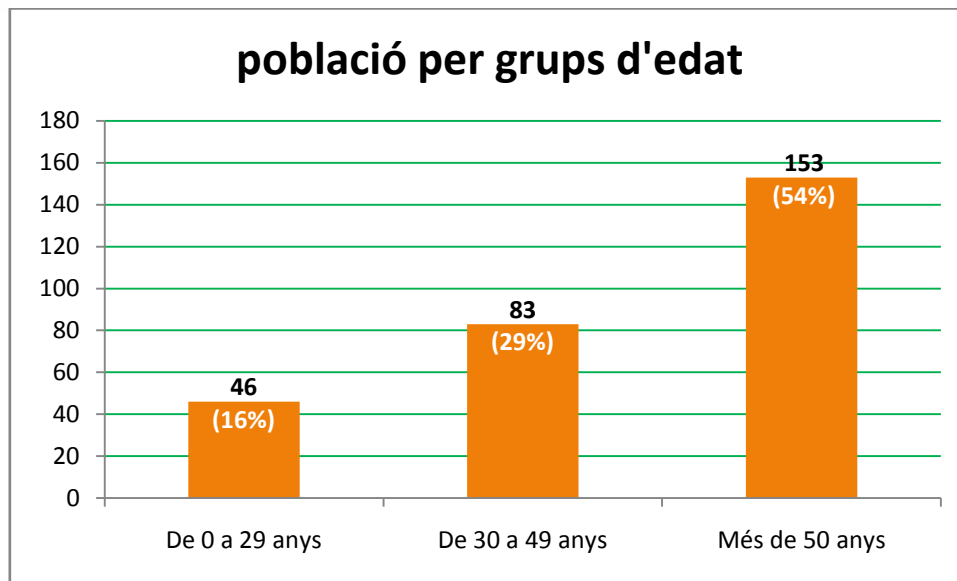
L'abandonament dels camps de conreu va significar una disminució important de disponibilitat d'aliment per molts herbívors que, a la seva vegada, podien representar un aliment potencial per als necròfags, com ara el conill, el porc senglar, els isards, etc. Aquests camps abandonats, en principi, van servir per la pastura ja que tenien una varietat més gran d'herbes, cosa que enriqueix el farratge present a la zona (Agustí Tarrés de Can Gilet (ramader), comunicació oral). Aquest fet devia representar un guany inicial en camps de pastura però posteriorment aquests camps anaven cobrint-se de matolls i acabaven tornant a ser bosc (Agustí Tarrés (ramader), comunicació oral), amb la qual cosa s'anaven perdent tant camps de conreu com pastures. "Abans, fa uns 50 anys, n'hi havia moltes més vaques al poble. Potser unes 200, mentre que ara n'hi ha unes 70. Però abans molta gent, pràcticament tothom, en tenia una o dues per treballar i llaurar, i ara som només dos els que encara en tenim, únicament com a explotació càrnica, i en tenim més quantitat cada ramader. Ara ja no es treballa tant la terra i els prats es van convertint en bosc, que ha guanyat molt terreny" (Agustí Betriu (ramader), comunicació oral). Tal i com es pot veure en la figura 62, el descens de població va acompanyat d'un descens evident en la superfície conreuada i en la dedicada a la pastura. Tot aquest descens de la població i de l'economia agropecuària va contrastat, al llarg del temps, amb una fort augment del terreny forestal, és a dir, d'un creixent predomini del bosc. Segons es pot veure en la Figura 66, l'any 1980 les superfícies cobertes de pastures i de bosc eren similars (2238 ha de pastura i 2347 ha de bosc) i representaven, entre totes dues un 45% de tota la superfície del municipi (10.180 ha). Ja a l'any 1990, només la superfície de bosc representava més d'un 84% de la superfície total, mentre que les pastures baixaven cap a les

2000 ha. Aquesta conversió del paisatge cap una homogenització forestal equival, per una banda, un major segrest d'aigua per part dels boscos i, en conseqüència, una disminució dels recursos hídrics, sobretot tenint en compte que es tracta d'un sòl calcari i que percola amb certa facilitat. Per l'altra banda, el creixement forestal representa la disminució d'hàbitats presents a la zona i, per tant, també una disminució de la diversitat en la flora i la fauna, cosa que, a llarg termini, pot repercutir negativament sobre la diversitat d'herbívors i d'altres animals que poden representar una seguretat i una continuïtat en l'alimentació potencial dels necròfags. En la comparació fotogràfica de la *figura 67* es fa palesa aquest canvi en la coberta vegetal de la zona.



Figura. 67. Fotos comparatives de la superfície de bosc a Alinyà entre l'any 1967 (esquerra) i l'any 2000. Font: Fundació Territori i Paisatge.

Al fet de la pèrdua de prats de pastura s'ha de sumar el marcat envelliment de la població on més del 54% dels 282 habitants d'Alinyà té més de 50 anys, més del 40% té més de 60 anys, i on només el 16% dels habitants té entre 0 i 30 anys (Idescat, 2011), comptant amb dades del municipi que inclou els pobles de Fígols i d'Alinyà junts (aquests grups d'edat es poden veure clarament reflectit en la figura 64). "Aquest envelliment a Alinyà és més marcat que no pas a Fígols. A més, des dels anys 50 que no tenim escola al poble i la poca canalla que queda, ha de desplaçar-se molt per anar hi" (Lluïsa Casals, comunicació oral).



*Figura. 68. Distribució de la població de la vall d'Alinyà per grups d'edat.
Font: elaboració pròpia amb dades de l'Idescat, 2011.*

Per una altra banda, a les complicacions que representen, per desenvolupar la ramaderia, la pèrdua de camps de pastura pel creixement del bosc, les malalties dels ramats (brucel·losi i tuberculosi han provocat recentment grans davallades en les poblacions dels ramats boví i oví), i l'envelliment dels ramaders, hem de sumar una accentuada orografia de la zona, marcada per uns pronunciats i constants desnivells, i un augment de la fauna salvatge herbívora protegida, que representa una forta competència pels recursos tròfics sobre els ramats en explotació extensiva,. Totes aquestes circumstàncies condueixen cap una situació en que la ramaderia es va convertint paulatinament en una activitat econòmica cada vegada més difícil de mantenir a la vall d'Alinyà, amb una tendència negativa, tal i com s'aprecia en l'esquema que obre aquest apartat i amb un futur bastant incert si no s'hi posa remei (comunicació oral amb tots els ramaders). “Ho té molt més fàcil un ramader que desenvolupa la seva tasca en un territori pla que no pas a la vall” (Agustí Tarrés (ramader), comunicació oral). Per remarcar aquesta dificultat s'ha de tenir en compte el baixíssim percentatge de ramaders que hi ha entre la població, representen tant sols un 0,7% (del grup d'edat de més de 50 anys només hi ha dos ramaders que representen l'1,3% del seu grup i del grup de 30 a 49 anys només hi ha tres ramaders que són el 3,6% del seu grup). Tanmateix aquest fet, com a realitat socioambiental de la vall, repercuteix negativament sobre l'aportació ramadera a l'alimentació dels necròfags. Les baixes ramaderes per malaltia normalment no arriben als voltors, ja que prèviament a la mort són retirades de la zona per evitar contagis. En canvi, per accidents dels animals en aquesta zona tant escarpada, o bé, per part si que hi arriben bastants cadàvers a ser consumits pels necròfags (ramaders d'Alinyà (comunicació oral).

Població, administracions i caça.

Per una altra banda, la baixada constant de població també té un efecte negatiu sobre la caça que es realitza a la vall ja que el nombre de caçadors baixa. Tot i així, molts caçadors encara no sent residents a la vall desenvolupen tasques de caça ja que consten empadronats a Alinyà, o bé, en són familiars de residents (Dossier Tècnic nº53 Gestió Cinegètica, DAAM 2011). El caçador és un element socioambiental molt necessari pel desenvolupament de les poblacions de necròfags, ja que realitza el paper de depredador que anteriorment desenvolupava el llop. “Abans els voltors seguien el llop amb la certesa que tard o d’hora trobarien menjar, actualment ens segueixen als caçadors quan fem la batuda del senglar” (Celso Grau (caçador i president Associació de Caçadors d’Alinyà), comunicació oral). “Degut a que aquí tenim un territori molt inclinat, sovint ens trobem amb que és molt complicat poder portar les peces caçades fins a les carreteres i fins als vehicles, per la qual cosa moltes vegades abandonem l’animal caçat. Normalment, quan l’abandonem, obrim els animals i els deixem en clarianes per que puguin ser aprofitats pels altres animals de la zona. Les despulles com el cap, les entranyes, la pell o les potes ho donem als voltors, o bé, ho donem als gossos” (Lluís Betriu (caçador), comunicació oral).

Des de la creació de la Reserva Nacional de Caça del Cadí, l’any 1966, destinada a protegir l’isard (*Rupicapra pyrenaica pyrenaica*), que la població d’aquesta espècie ha tingut un creixement vertiginós. L’any 1968, es va realitzar el primer inventari comptabilitzant 78 exemplars a tota la reserva (RNC del Cadí, DAAM, 2010). A partir d’aquí, la recuperació d’aquesta espècie ha estat espectacular arribant als 2.510 exemplars en tant sols 30 anys, i només interrompuda per una greu davallada del 70% de la població provocada per una infecció de pestivirus durant els anys 2004 i 2005 (Ricard Casanovas, cap de l’Àrea d’Activitats Cinegètiques de la Generalitat de Catalunya, 2010), tal i com es pot observar a l’esquema de tendències. Aquesta infecció va provocar la mort d’aproximadament uns 1390 isards, entre el 2004 i el 2006 a la Reserva Nacional de Caça del Cadí, i que van suposar una abundància extraordinària d’aliment per als voltors que van poder reproduir-se més fàcilment durant aquests dos anys. Per una altra banda, recentment es comença a relacionar aquesta infecció amb la variabilitat genètica dels isards presents a la zona, existint més afecció (i probabilitats de mort) com menys variable és el contingut genètic de la població afectada (Cavallero S, Marco I, Lavín S, D’Amelio S, López-Olvera JR., 2012). Aquest fet podria respondre a que els isards del Pirineu pateixen uns aïllaments relatius de les seves poblacions, que poden venir determinats per la pressió antròpica sobre el medi, probablement més en forma d’infraestructures viàries. Actualment, després d’una certa recuperació de la població d’isards a la zona, la caça d’aquest animal es realitza amb molt control per part de les administracions. El paper de les administracions en aquest tema ha anat augmentant des de l’aparició d’una administració regional que ha regulat legislativament més intensament i ha aportat una presència rural, a través dels seus agents, que ha influenciat i ho fa actualment d’una manera important al sector de la caça. La gran recuperació de la població

d'isards a la RNC del Cadí pot representar un bon exemple de recuperació per a d'altres espècies de grans herbívors que habiten la reserva i que són presents a la vall d'Alinyà i a indrets propers com són el porc senglar o el cabirol. Aquesta recuperació d'espècies té un gran valor cinegètic i tròfic per als necròfags.



A l'Alt Urgell, el Berguedà i la Cerdanya, el cabirol semblava extingit des de principis del segle XX, segons les enquestes realitzades per Àlex deJuan, Xavier Perellada i Oriol Alemany a inicis dels anys vuitanta. L'any 1983 es declara el Parc Natural del Cadí-Moixeró, i és a partir d'aleshores que es planteja un projecte de recuperació del cabirol. Per aquest motiu es decideix la seva

Fig. 69. Foto isard del Pirineu. Font: UAB reintroducció, amb l'alliberament dels primers 5 exemplars (1 mascle i 4 femelles) (Picot Negre, revista informativa del Parc Natural del Cadí-Moixeró, DAAM 2006). Actualment a la zona d'Alinyà hi ha poblacions molt nombroses de caça major, és a dir, de senglars, que ha anat augmentant molt en els darrers anys, de cabirols i d'isards. "Abans, de caça menor, existia més perdiu i més conill. Ara costa de trobar el conill. Hi ha massa senglars. Representen un perill en les carreteres i en els horts. Cada dia estan entrant als horts i ho desfan tot. El que podem controlar realment és el senglar i jo crec que també l'isard l'haurien de deixar caçar més. Jo penso que d'aquí a uns anys s'hauria de deixar caçar el senglar de manera lliure i sense restriccions" (Celso Grau (caçador), comunicació oral). Els caçadors i el control realitzat per les administracions públiques sobre la caça i la presència d'agents rurals també signifiquen uns factors socioambientals importants (com a depredador i com a regulador d'aquesta depredació, respectivament) a la zona estudiada, ja que actuen com a catalitzadors de l'aliment que pot arribar als necròfags per part de la caça, en una zona cinegètica que és potencialment important i en clar creixement.

La desaparició del llop.

Un altre factor socioambiental important que ha afectat i afecta les poblacions de necròfags és, tal i com s'ha mencionat anteriorment, la desaparició del llop. Aquesta desaparició, provocada per l'espècie humana, afecta als voltors de dues maneres. La primera és la desaparició d'aquest depredador com a tal, ja que els necròfags, en condicions salvatges, reben una quantitat important de la seva alimentació a través d'aprofitar les restes dels atacs que els depredadors realitzen amb èxit sobre d'altres animals salvatges. Si falta aquest depredador, que apart de l'home, era l'únic gran depredador dels boscos catalans, l'alimentació dels necròfags es veu sèriament afectada. L'altra manera en que la desaparició del llop afecta als necròfags és el com va desaparèixer. Abans

de la seva desaparició, la fam obligava als llops a sortir del bosc i acostar-se a poblacions humanes per devorar bèsties mortes, assaltar ramats i corrals i, en alguns casos, atacar a persones (Manent, A. 2004). L'espècie humana, considerant al llop un ferm competidor, s'ha encarregat de dur a terme una persecució sistemàtica i encaminada a l'extermi d'aquest depredador, i liderada i incentivada per les diferents administracions (estatals, autonòmiques i municipals). Per mitjà de diferents legislacions obligaven a fer un mínim de batudes contra el llop a l'any i premiaven econòmicament aquelles persones que caçaven l'animal diferenciant si es tractava d'una lloba (el més ben valorat), un llop o un llobató (el menys valorat). Els mètodes més utilitzats per la cacera del llop eren llaços, verins, paranyis varis, armes de foc, i inclús crema de boscos (Manent, A. 2004). La revolució industrial comportà que a Catalunya, a partir de la segona meitat del segle XIX, augmentés de forma considerable la desforestació, l'explotació agrícola i els camps de conreu. També es va donar una expansió demogràfica important acompanyada per la construcció d'importants infraestructures, sobretot grans vies de comunicació. Progressivament els boscos van anar perdent superfície i en conseqüència es van anar destruint els ecosistemes naturals del llop, el que va afavorir o desencadenar la seva extinció a Catalunya (Manent, A. 2004). Tota aquesta destrucció dels ecosistemes naturals del llop també significava la destrucció dels hàbitats dels voltors, entre molts d'altres animals, ja que, com s'ha dit anteriorment, el volor utilitzava l'estratègia de seguir als llops esperant trobar les restes d'animals caçats que els llops abandonaven, és a dir, que els ecosistemes naturals eren, en gran mesura, compartits per llops i voltors. La pressió humana sobre el medi augmentava i l'expansió demogràfica comportava una aplicació de verins més intensa.



Fig. 70. Foto volor comú mort. Font.: desconeguda.

L'any 1818 es va descobrir a França un potent verí que va ser molt utilitzat durant la segona meitat del segle XIX i la primera del XX: l'estricnina. S'escampaven pels boscos i prats esquers morts farcits d'aquest verí, des de rucs, fins a xais o cabres. El llop en devorar-los ingeria també el verí i morien intoxicats immediatament (Manent, A. 2004). Aquesta aplicació de verí també va tenir unes importants conseqüències sobre

poblacions de d'altres espècies, especialment sobre la dels necròfags que, juntament amb el llop, eren els principals consumidors d'animals morts. "Els enverinaments també anaven dirigits cap als voltors ja que, en no poder treure cap aprofitament cinegètic, alimentari, etc, els voltors eren considerats animals inservibles i feristeles o "alimanyes" que s'havien d'exterminar. Jo he vist ramaders dipositar cadàvers de vaques plens de verí i matar grans quantitats de voltors" (Salvador Filella (reconegut naturalista) comunicació oral).

La Fundació Territori i Paisatge.

Un darrer i important factor, en l'evolució socioambiental, a considerar en aquesta anàlisi és l'adquisició i gestió de la finca de la Muntanya d'Alinyà per part de la Fundació Territori i Paisatge. Inicialment, i davant la ràpida constatació, per part de la Fundació, de la greu davallada en les activitats agropecuàries, reflectida també en les negatives tendències demogràfiques, es va veure que era necessària una ràpida actuació abans que aquestes activitats primàries (l'agricultura i, sobretot, la ramaderia) desapareixessin de la vall a mitjà termini. La FTP va proposar la creació d'un *parc ramader* com a eix de gestió de la finca i per esdevenir un instrument bàsic en el manteniment d'una activitat complexa en declivi des de fa molts anys. Aquesta proposta pretenia desenvolupar l'activitat ramadera com a eix que dona sentit i potencia la resta de les activitats (forestals, agrícoles, turístiques i de lleure) en un marc de sostenibilitat, de suport econòmic als habitants de la vall i de preservació dels ecosistemes. Els dos objectius bàsics eren mantenir la vall per als qui la treballen (formalització dels usos consuetudinaris dels habitants dels enclavaments) i mantenir la vall per als qui la visiten (projecte innovador que incorpora una marca de qualitat, marca "Alinyà"). La Fundació, com a principals activitats, indirectament relacionades amb les poblacions de necròfags, va estimular l'agricultura i la ramaderia de la zona, i la seva explotació extensiva, intentant recuperar espècies autòctones i desenvolupar noves poblacions, com va ser el cas dels cavalls asturcons.

Per una altra banda, la Fundació, dins de l'objectiu de recuperació de la fauna i, en col·laboració amb la societat de caçadors d'Alinyà, va desenvolupar un projecte de reintroducció del conill de bosc (*Oryctolagus cuniculus*) amb el qual es buscava recuperar una espècie d'herbívor amb una presència disminuïda a la vall, i que també pretenia ser la base alimentària d'una sèrie de carnívors en declivi a la zona, o bé, amenaçats. "Quan jo, encara, no havia nascut, fa uns cinquanta anys, aproximadament, hi havia molt més conill perquè es semblava més. Això ja ha canviat i el conill ha baixat molt. La Fundació va realitzar la reintroducció del conill durant uns quants anys, en col·laboració amb la nostra associació de caçadors, i van començar a ser més abundants, però una infecció d'hemorràgia vírica (EHV) va reduir molt la població i actualment costa bastant de caçar-los". Celso Grau (caçador), comunicació oral).

Més directament en relació amb els voltors, tal i com es pot apreciar en l'apartat dels Antecedents dedicat a la Fundació Territori i Paisatge, des del principi d'establir-se a la finca d'Alinyà, la Fundació va dedicar molts esforços, dins del projecte de recuperació de fauna, a la cura i recuperació de espècies amenaçades i en perill com poden ser el trençalòs o l'aufrany. Cap a finals de l'any 2002, destinat a la recuperació del trençalòs, es va inaugurar a la finca de la Muntanya d'Alinyà (concretament a prop de Sant Ponç), un punt d'alimentació suplementària (PAS) tancat per impedir l'accés de d'altres carronyaires o depredadors, com ara la guineu, situat al coll del Portell. En aquest PAS s'aboquen cadàvers i restes d'animals per fer una alimentació

suplementària als voltors. L'any següent es va obrir un altre punt d'alimentació suplementària dins de la finca, concretament a El Tarrès, on actualment hi ha instal·lat un *hide* per la captació fotogràfica i de vídeo dels diferents tipus de necròfags. La progressió, pel que fa a les quantitats d'abocaments càrnics en aquests punts d'alimentació suplementària, tal i com es pot apreciar en els reculls estadístics exposats en l'inventari, va ser molt important fins a l'any 2010, en que s'inverteix aquesta tendència amb l'intenció de dirigir més aquesta alimentació suplementària cap a les espècies de necròfags menys nombroses, és a dir, el trençalòs, el volor negre i l'aufrany (Aleix Millet (tècnic de fauna de la Muntanya d'Alinyà), comunicació oral).

Coincidint en el temps amb la inauguració del PAS, l'aplicació d'una sèrie de mesures legislatives, descrites anteriorment, i en relació amb el risc de contagi d'Encefalopatia Espongiforme Bovina (EEB), que havia posat l'alarma a nivell europeu sobre possibles contagis cap a l'home, regulaven i prohibien, entre d'altres coses, l'abandonament de cadàvers d'animals al camp i l'obligació de retirar-los, cosa que va afectar seriosament la, relativament bona, simbiosi que podia existir entre ramaders i necròfags fins a aquell moment. Aquest fet va provocar que l'alimentació dels necròfags depenés més dels abocaments fets al PAS i que aquests seguíssin un obligat i estricte control sanitari. Tal i com s'aprecia a l'esquema de la figura 61 de tendències, exposat a l'inici d'aquest apartat, les poblacions de voltors fora de Catalunya i dins de la península ibèrica es trobaven en creixement demogràfic a partir de la segona meitat del anys 80. Aquest fet coincideix en el temps amb creació de les primeres "Zonas de Especial Protección para las Aves" (ZEPA) a Espanya, creades com a continuació de la Directiva Aus de la Unió Europea implantada l'any 1979. Un creixement de les poblacions de les grans aus necròfagues a la península ibèrica, amb grans concentracions als Pirineus i Prepirineus occidentals, tal i com s'aprecia a la figura 67, (excepte el volor negre que només habitava al sudoest de la península ibèrica) i amb tendència al desplaçament cap l'est, donava al PAS d'Alinyà un caràcter d'atractor d'aquestes aus, però a la vegada també podia establir un punt de connexió amb les poblacions europees de necròfags, la qual cosa podia resultar molt beneficiosa per la subsistència d'aquestes espècies a llarg termini.

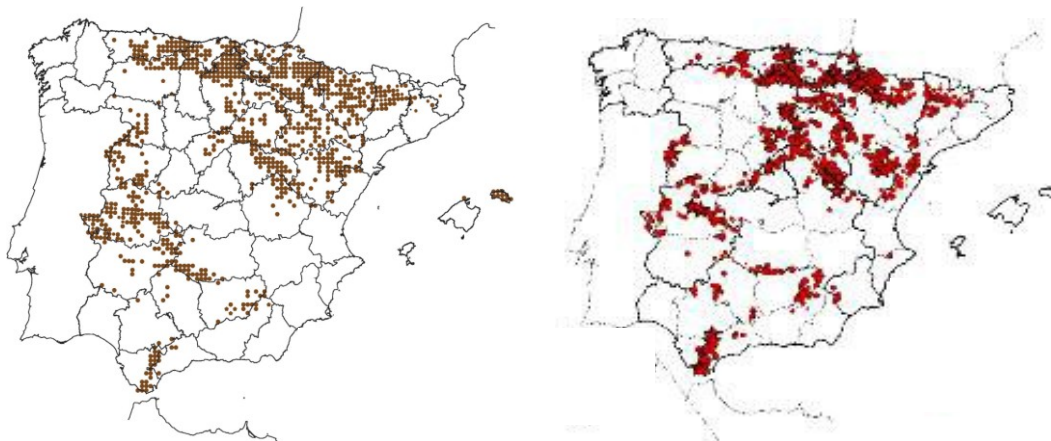




Figura 71. En aquests tres mapes es poden veure les representacions de les poblacions existents a Espanya d'aufrany a l'any 2002 (adalt-esquerra), voltor comú al 2008 (adalt-dreta) i trençalòs al 2002. El voltor negre s'ha obviat degut a la poca proximitat de les seves poblacions ibèriques amb Catalunya.

L'èxit del PAS com a atractor també es va veure reforçat per l'èxit obtingut sobre els exemplars que nidificaven a la zona de la finca i el seu entorn ja que aquestes poblacions locals es van veure sortosament incrementades, en la majoria dels casos pel naixement de nous polls. El individu nidificant a la finca i el seu entorn van passar de ser 4 a ser 7 en el cas de l'aufrany durant el període d'actuació de la FTP, en el cas del trençalòs van passar de ser 2 a ser 5, i en el cas del voltor comú van acabar sent 60 partint d'una població inicial de 16 durant aquest mateix període de temps (2001-2010). El cas del voltor negre és diferent ja que aquesta espècie va ser reintroduïda a partir de l'any 2007. Actualment existeixen 16 exemplars de voltor negre instal·lats a la finca i el seu entorn, cosa que suposa un gran èxit ja que el nivell de permanència supera el 50% dels alliberaments. A més, l'any 2010 ve néixer a la Reserva Nacional de Boumort el primer poll de voltor negre nascut a Catalunya després de més de 100 anys de no produir-se aquest fet. Així, doncs, el paper de PAS en el desenvolupament i creixement de les poblacions de voltors, a la finca d'Alinyà i el seu entorn, ha tingut un resultat destacat i molt important, possibilitant que Alinyà en converteixi en l'únic indret a Europa on es troben presents els quatre tipus de voltors existents.



Figura 72. Foto voltor comú a el Tarrès (Alinyà, de 2012. Font:: pròpia.

Però, per una altra banda, aquest paper tant important del PAS en l'alimentació dels necròfags, juntament amb l'increment alimentari que va provocar l'infecció de pestivirus en les poblacions d'isards al Pirineu, ha tingut un resultat contraproductiu. Aquest és el creixement i concentració de molts exemplars de voltor comú en la zona que (Figura 73), entre d'altres

afecta tant la percepció dels habitants sobre la presència d'aquests necròfags a la vall, com l'elevada competència que representa aquesta massificació de voltors comuns cap a les espècies de necròfags menys nombroses com són les altres tres espècies presents (trençalòs, voltor negre i aufrany). Molts dels participants en la enquesta i dels entrevistats de la zona, tant caçadors com

ramaders, coincideixen en afirmar que n'hi ha masses voltors i que si un dia falta l'aportació del PAS començaran a tenir problemes. Aquest gran creixement de la població de vultur comú també provoca que ara aquests voltors arriben molt ràpid als animals morts o amb problemes. A dia d'avui no donen temps al ramader a trobar l'animal mort, ja que en veritat són ells qui avisen al ramader que se li ha mort un animal. Això en molts casos sobta al ramader, un animal que havia vist al matí viu, a la tarda ja el troba amb els voltors al damunt i l'associació d'idees és molt fàcil, els voltors han mort l'animal. Abans quan un animal es moria en molts casos el trobava el ramader i a vegades els voltors trigaven més d'un dia en entrar-hi. A dia d'avui els voltors van molt ràpid en localitzar els cadàvers i fins i tot comencen a rondar als animals quan aquests estan moribunds però encara vius. Aquest fet ha acabat afectant molt la percepció humana sobre els necròfags.



Figura. 73. Foto grup voltors comuns a el Tàrrès (Alinyà). Desembre de 2012. Font:: pròpia.

La competència entre espècies de voltors s'estableix, no només pel que fa la demanda de menjar, sinó que també per l'ocupació d'hàbitats i de llocs d'aniuament ja que, al igual que el trençalòs i l'aufrany, el vultur comú fa els nius en parets naturals (Aleix Millet (tècnic de fauna de la Muntanya d'Alinyà) comunicació oral). Per pal·liar aquest problema de concentració de voltors comuns ara, tal i com s'ha explicat anteriorment, la nova normativa sobre el tema que va entrar en vigor el novembre del passat any 2012, entre d'altres coses, pretén dispersar aquestes concentracions, massificacions i sobrepoblacions de voltors comuns promocionant una xarxa de punts d'alimentació arreu de Catalunya en que hi participin més directament els ramaders. Això permetrà l'especialització dels punts d'alimentació suplementària (PAS) d'Alinyà cap a les tres espècies amb més necessitat d'una atenció especial per a la seva recuperació poblacional, és a dir, el trençalòs, el vultur negre i l'aufrany. En aquest sentit ja s'està dirigint més la qualitat dels abocaments del PAS cap a una alimentació dirigida a aquestes tres espècies

més amenaçades(Aleix Millet (tècnic de fauna de la Muntanya d'Alinyà) comunicació oral).

A banda de l'importantíssima funció que ha desenvolupat i desenvolupa el PAS, en general, l'etapa amb la presència de la FTP ha estat, sens dubte, l'etapa més important en l'evolució recent, especialment a nivell socioambiental, que ha experimentat la vall d'Alinyà. Com a indicatiu important podem comptar una evolució no tant negativa en les activitats primàries (especialment la ramaderia) i lleugerament positiva en la tendència demogràfica. “La majoria de projectes que teníem des de la fundació es van veure estroncats, vull dir hi han projectes com el dels voltors on sí s’han assolit els objectius ja que els voltors hi són, però tots els projectes de desenvolupament que teníem, tristament la majoria s’han estroncat. Amb la desvinculació de la FTP, la població no crec que pugui esperar moltes millores econòmiques ja que sembla que torna l’antiga dinàmica de despoblació a la vall. El que sí que m’agradaria a mi és tard o d’hora tornar a crear el National Trust, potser ibèric. Hi han varies entitats que tenen finques, hi ha l’antiga FTP., SEO BirdLife, la fundació Global Nature... Són fundacions que si un dia desapareixen no se sap que passarà amb aquests territoris, i amb això sí que hem de copiar el model anglès del National Trust. Primer, es nodria d’una llei que deia que qualsevol persona podia donar territoris al National Trust; aquí tu no pots donar una finca a una entitat perquè no saps que passarà amb la fundació receptora. Allà la llei diu que aquell territori es mantindrà, donant una seguretat legal. Finalment el National Trust compta amb un gran recolzament social amb més de 3 milions de socis i amb autosuficiència econòmica de les finques que en són propietat”. (Jordi Sargatal (director-gerent de la Fundació Territori i Paisatge entre el 1998 i el 2009) comunicació oral). Aquesta iniciativa d’una fundació estrangera i la seva gran acceptació al seu país, fa palesa de la poca educació ambiental que, en general, encara tenim a casa nostra i de la gran tasca que tenim per davant. Igualment, s’ha de destacar que les normatives existents a Catalunya no preveuen ni protegeixen situacions com aquesta en la qual ha desembocat la FTP.

Ja per finalitzar aquest apartat i per donar pas al següent, és molt oportú remarcar la gran faceta de educació ambiental que la fundació va realitzar entre la població local, aconseguint que aquesta tingués un millor enteniment de les dinàmiques ecològiques i ambientals, així com una bona percepció de la arribada i presència dels voltors a la vall. Aquest fet és bàsic i molt important per poder realitzar un desenvolupament, del conjunt de la població, d’una manera sostenible i en equilibri amb el medi. “Al principi eren bastant reticents pel tema dels hipotètics atacs dels voltors, però amb el temps i mitjançant una seducció ambiental de les dones i la canalla de la vall, que eren els més sensibles, vam aconseguir que la gent bategés i fes seus els voltors”(Jordi Sargatal (director-gerent de la Fundació Territori i Paisatge entre el 1998 i el 2009).

Resum de l'evolució socioambiental

A continuació es presenta, en forma de taula (*Taula 12*), un resum de l'anterior punt on es poden apreciar, de forma reduïda, les interrelacions existents a la vall i que configuren i han configurat l'evolució socioambiental en relació als voltors.

Taula. 12. Taula-resum de l'evolució socioambiental a Alinyà. Font: Pròpia

	Població Alinyà	Necròfags	Conreu	Ramaderia	Caga	FTP	Lleis i administracions	Fauna cinegètica	Percepció voltors	Desaparició del llop
Població Alinyà	envelliment i emigració	convivència i recel	abandó	abandó	regular fauna	recel inicial i acceptació	lleis més adaptades a cada territori	gastro-nomia	acceptació	competència a tradicional
Necròfags	espai únic amb els 4	creixement desigual i competència		depenència	aprofitament	motivació	motiu de control i protecció	dependència	motivació	
Conreu	dependència	dependència indirecta		espais oberts i farratge	espais per deixar caga	motivació	motiu de control i protecció	aport d'aliment		
Ramaderia	dependència	dependència	mantenir espais oberts			motivació	motiu de control i protecció	competència per aliment	ben rebuda	com esquers enverinats i evitar atacs
Caga	aliment i control de fauna	atacs per percepció errònia	reduir herbívors	reduir competència		motivació	motiu de regulació	aprofitament i control	ben rebuda	persecució
FTP	estímul per créixer	reintrod., alimentació i promoció	estímul de millora	estímul millora	control a la finca		col·laboració creació PAS	introd. conill de bosc	educació ambiental habitants	informar sobre el llop
Lleis i administracions	normal	recent llei de creació de més canyets		ferm control sanitari	creació RNC i control	control del PAS	renovació lleis i col·laboració	control i protecció	ben rebuda	persecució
Fauna cinegètica	recel	aliment potencial	consum	competència	motivació	motiu per conservar	motiu de control i protecció		ben rebuda	motiu depredador
Percepció voltors	enteniment necròfags	millors oportunitats		abaratir costos	menys atacs	motivació	lleis millor adaptades	menys contagis		
Desaparició del llop	menys amenaces	menys aliment	més her vltors	menys amenaces	menys competència	motiu recuperació		proliferació	mal rebuda	

6.2. PERCEPCIÓ DELS VOLTORS

Durant l'última dècada no han parat de sorgir notícies negatives als mitjans de comunicació sobre els voltors; “los buitres se abalanzaron sobre la vaca y sobre el ternero y se las comieron vivas, sin que ni los animales ni el propio ganadero pudieran hacer nada para evitarlo” (La Vanguardia, 23-9-2008, Titular: “Buitres atacan y se comen viva a una vaca de parto y a su cría en Llessú”).

Quina percepció i visió s'ha tingut abans sobre els voltors i quina és la percepció que es té ara? Quina visió i percepció tindran la gent de la vall respecte aquest carronyaires en el seu territori i que en pensaran els ramaders, màxims afectat per atacs? I els caçadors? Sense aquestes respostes no és pot efectuar un correcte anàlisi socioambiental i no és pot estudiar la viabilitat futura d'aquesta comunitat d'ocells en aquest indret dels Pirineus. Indret únic a tot Europa, precisament per la presència d'aquestes grans aus. Aquest i altres qüestions són les que s'intenten resoldre en aquest punt del treball. Inclosa la implicació per la percepció de la nova ORDRE AAM/387/2012.

6.2.1 EVOLUCIÓ DE LA PERCEPCIÓ HUMANA SOBRE ELS VOLTORS

Els voltors han estat representats des de l'antiguitat a la cultura humana a través d'una simbologia o una sèrie de conceptes simbòlics, que han sigut utilitzats en esoterisme i religió. Tant és així, que les cultures que es trobaven en contacte amb els voltors atorgaven als necròfags certs poders i capacitats especials. Trobem exemples en diversos indrets i civilitzacions:

- A l'Àfrica s'explicava que els voltors guardaven el secret de la transmutació de la substància inert en or, creença que té origen al fet que els carronyaires s'alimenten de cadàvers per obtenir energia (Font: Pamies,A. et al, 2009).
- En diverses cultures ameríndies s'atorgaven poders purificadors i vitalitzants del foc i del Sol als voltors, per contra, els maies veien en aquests animals un símbol de la mort. Tot i això hem de recordar que la visió dels maies de la mort era sensiblement diferent a la nostra, tal i com ho explica Fray Diego de Landa al seu relat “Relación de las cosas del Yucatan”: *aquesta gent ha cregut sempre en la immortalitat de l'anima més que altres moltes nacions, perquè creien que després de la mort hi hauria una altra vida més excel·lent de la qual gaudia l'anima en separar-se del cos* (Font: Pamies,A. et al, 2009).
- La mitologia egípcia deia que en una ocasió la deessa Isis va adquirir l'aparença d'un volor, des d'aquell dia els voltors simbolitzen l'amor maternal i les bones accions; tant és així que les reines egípcies

portaven amb freqüència una figura de voltor al cap que amb les ales els tapava els costats, mentre que el bec destacava sobre el front (Font: Cooper, J.C., 1988).

- En l'imperi grecoromà, el vol del voltor era consultat en els auspicis, ja que la seva aparició al cel anunciava successos propers, a més, aquesta au estava consagrada al deu Apolo (Font: Pamies, A. et al, 2009).
- La religió cristiana creia que tots els voltors eres femelles, de manera que es pensava que els ous postos per la femella eren fecundats pel vent de Llevant, simbolitzant així la virginitat de Maria (Font: Cooper, J.C., 1988).

S'observa una simbologia que confereix a aquests necròfags connotacions positives en la gran majoria dels casos, mostrant que en l'antiguitat les cultures que hi van conviure no els percebien com a animals perjudicial, sinó tot el contrari. Darrerament la literatura, els hàbits alimentaris dels voltors, que en certs moment històrics van incloure a la seva dieta cadàvers humans, i el propi desconeixement del rol ecològic d'aquests animals, ha estat motiu d'una nova simbologia. Com a exemple, es mostren a la *Figura 74* una sèrie de conceptes amb els que s'han format frases que perduren encara avui, i a través de les quals es representa la figura dels voltors en una societat actual.

En els últims anys, el nombre de lleis que afecten directament als necròfags ha augmentat, cosa que ha tingut efectes sobre les poblacions i el comportament de les mateixes, a la vegada que han esbiaixat la percepció que té la nostra societat sobre els voltors. Com a exemple tenim el reglament C.E.1774/2002, que prohibia deixar caps de bestiar mort al camp, de manera que els voltors, que es trobaven famolencs, es tornaven més agosarats vers el bestiar, i en ocasions no esperaven a la mort de l'animal, el qual estava destinat a morir de totes maneres, per començar a menjar. Aquest canvi de comportament va donar lloc a multitud de notícies que van aparèixer a la premsa arreu de l'estat espanyol, les quals podien arribar a mal informar als seus lectors. Un exemple de les notícies que podien aparèixer als diaris aleshores:

Una bandada de un centenar de buitres leonados atacó el pasado fin de semana a un rebaño de 500 ovejas en una explotación ganadera de Sarroqueta, en el término municipal de El Pont de Suert (Alta Ribagorça). El ataque causó la muerte de 35 carneros, algunos por los picotazos de las aves y la mayoría por asfixia.

Fuentes de los agentes rurales de la Generalitat explicaron ayer que los buitres acudieron a la explotación ganadera para alimentarse del cadáver de una oveja. Estas mismas fuentes consideran que la mayoría de los ejemplares murieron aplastadas por el pánico que se desató en el rebaño, ya que los ataques de buitres, cuya alimentación es la carroña, a animales vivos es un comportamiento muy poco habitual.

Los propietarios del rebaño, sin embargo, rebaten esta versión. “Cuando llegue al corral había más de 100 buitres en su interior atacando a las ovejas y otros muchos sobrevolando por los alrededores. Era para asustarse. Sólo se marcharon cuando empecé a tocar el claxon del coche repetidamente”, ha explicado José Antonio S., propietario del rebaño.

Figura. 74: Fragment de la notícia: “El ataque de un centenar de buitres causa la muerte de 35 ovejas en el Pirineo”. Font: Diari “El País”, noticia publicada el 17-04-2012.

tracta d'un cas poc habitual, ja que la majoria d'incidències amb el bestiar tenen lloc quan aquest es troba moribund o quan hi han parts complicats que debiliten els animals, els quals no són capaços d'espantar els carronyaires. Els voltors en cap cas atacarien un animal que estigués sa, ja que no estan preparats per aquesta tasca.(A. Millet, com. verb.). En tot cas, es donen a conèixer dos versions dels fets ben diferenciades.

D'una banda el ramader assegura que els voltors van atacar el ramat viu, matant ovelles i provocant el pànic i donant lloc a caps de bestiar morts per asfixia, ja que les ovelles davant del perill s'ajunten per buscar la protecció del ramat; versió que en ser verificada per un pèrit, li donaria dret a una indemnització.

D'altra banda els agents rurals sostenen que els voltors van trobar una ovella morta a la parcel·la i en baixar a alimentar-se, les ovelles es van sentir amenaçades i van formar un ramat compacte que va ocasionar la mort de diversos caps, oferint així un copiós segon plat als necròfags.

Tenint en compte les dues versions, es comprensible que hi hagi divergència d'opinions entre els lectors, ja que la majoria d'aquest no són coneixedors de la biologia d'aquests carronyaires. Per concloure l'article s'afegeix:

*El aumento de ataques está relacionado con la prohibición europea de abandonar los animales muertos junto a las explotaciones a causa de la enfermedad de las vacas locas, en 2002. Esta medida ha provocado que los buitres no encuentren alimentos para sobrevivir, **hayan modificado sus hábitos y ataquen en algunos casos a animales vivos.***

Figura. 75: Fragment de la notícia: “El ataque de un centenar de buitres causa la muerte de 35 ovejas en el Pirineo”. Font: Diari “El País”, noticia publicada el 17-04-2012.

Al analitzar la frase subratllada a la *Figura 75* resulta no ser errònia, perquè s'han documentat voltors atacant animals vius, tot i això, no aclareix que aquests atacs únicament ocorren quan els animals estan afeblits o moribunds com explicava l'Aleix. El fet d'ometre aquest aclariment dona a entendre als lectors que els voltors quan tenen gana poden abatre animals sans, fet que dista de la realitat, però que d'altre banda es troba en consonància amb la declaració del ramader.

Taula 13: Es mostren atributs atorgats als voltors en l'actualitat, l'origen o motivació d'aquest i expressions col·loquials que fan referència als atributs, on hi apareixen els voltors. Font pròpia.

OPORTUNISME	Allò que per altres suposa una desgracia esdevé un benefici pels voltors.
	“Periodista que es beneficia de la difusió de les desgràcies alienes”: <i>periodista voltor / periodista carronyaire.</i>
COBDÍCIA	El voltors passen gran part del dia sobrevolant el paisatge a grans altures en busca de menjar. Quan un voltor troba menjar i descendeix, els seus congèneres el segueixen ràpidament.
	“Persona usurera o avara que només pensa en acumular riqueses”: <i>ser un voltor.</i>
VORACITAT	Els voltors resulten ser molt sorollosos a l'hora de menjar, barallant-se contínuament amb els seus congèneres pels millors trossos de carn.
	“Menjar molt”: <i>menjar com un voltor.</i>
REPUGNÀNCIA	Els voltors s'alimenten de cadàvers i són portadors de les malalties de les seves preses, a les quals són immunes.
	“Ser molt lleig”: <i>ser més lleig que un voltor / ser més lleig que un voltor cagant.</i>

La percepció que tenen les societats modernes dels voltors contrasta bruscament amb la que tenien altres civilitzacions de l'antiguitat. L'aparent inexistència de voltors mascles va donar lloc a una simbologia favorable als necròfags a l'antiguitat, la qual va quedar a l'oblit en descobrir que els voltors no presenten dimorfisme sexual. Altre factor a considerar seria el fet que en el passat els necròfags eren respectats pel seu paper de neteja, beneficiós per la natura, mentre que avui en dia aquest mateix rol és el que els dona mala fama, ja que pot arribar a interferir amb les activitats humanes, com seria el cas de la ramaderia. D'aquesta manera es pot veure que l'acció d'alimentar-se de carronya resulta ser un mur infranquejable en una cultura sensiblement

desarrelada de la natura, com es la nostra, incapaç de veure per sobre d'aquesta paret de prejudicis, desinformació i interessos econòmics. (Taula 13)

6.2.2 PERCEPCIÓ DELS VOLTORS A ALINYÀ

A la finca d'Alinyà s'han fet veritables esforços econòmics i humans per a reintroduir el voltor negre, a més de protegir l'aufrany i el trençalòs mitjançant PAS que representen un important reforç alimentari. El voltor comú es troba en expansió ja que ha estat el gran beneficiat pel PAS de Sant Ponç, fet pel qual avui en dia resulten innecessàries actuacions amb l'objectiu de potenciar l'espècie a la finca. En conseqüència a això, resulta primordial conèixer la percepció dels alinyencs respecte els necròfags, ja que seran aquest en última instància, els qui conviuran amb aquestes espècies i d'alguna manera, seran ells els responsables de la conservació o la destrucció d'aquests animals.

La gent de la vall

La F.T.P. tenia clar que era fonamental obtenir l'aprovació de la gent de la vall abans de realitzar qualsevol intervenció, per això *es compra el territori i es comença a parlar amb la gent de la vall per tenir-los en compte, i es comença a planificar el que volem fer* (Sargatal, com. verb.). Encara que per aquella època es començaven a sentir les primeres notícies d'atacs de voltors al bestiar, fet que complicava la tasca de guanyar-se als alinyencs, així ho explica en Jordi Sargatal: *Al principi eren bastant reticents pel tema dels atacs dels voltors, però amb el temps i mitjançant una seducció ambiental de les dones i la canalla de la vall, que eren els més sensibles, vam aconseguir que la gent bateges i fes seus els voltors* (com. verb.). Tot i això, amb el temps la fundació es veu obligada a abandonar els seus objectius per motius econòmics, *la majoria de projectes que teníem des de la fundació es van veure estroncats, vull dir hi han projectes com el dels voltors on sí s'han assolit els objectius ja que els voltors han tornat, però tots els projectes de desenvolupament que teníem, tristament la majoria han quedat estroncats* (Sargatal, com. verb.).

Així doncs, es procedeix a estudiar la percepció vers els voltors, per mitja del anàlisi de les enquestes realitzades al 6% de la població d'Alinyà. Pel que fa als enquestats, un 65% tenen casa a Alinyà, tot i que només un 36% hi resideix tot l'any.

➤ **Coneixements bàsics sobre els voltors**

Es pretén conèixer de forma qualitativa quines nocions bàsiques d'ornitologia té la gent de la vall. Per això, es compara el grau de coneixement que tenen els alinyencs de les diferents espècies de voltors, amb altres espècies d'aus emblemàtiques de la zona. Com

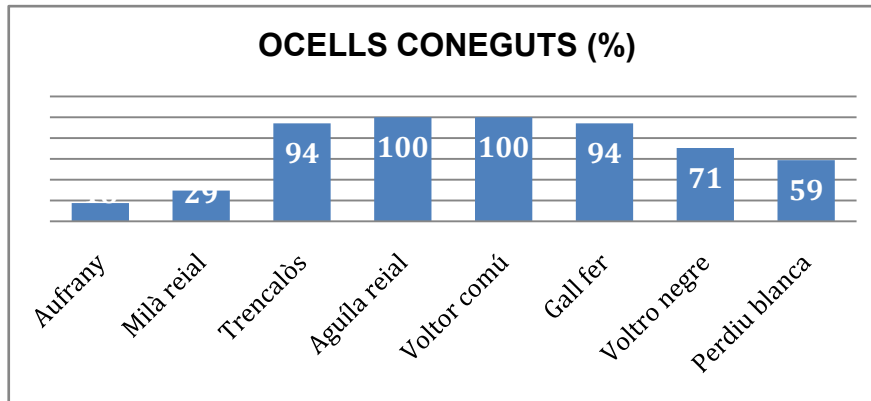


Figura 76 :Gràfic de barres on es recull el percentatge d'enquestats que coneix o ha sentit a parlar de les quatre espècies de voltors europeus. Font: pròpia.

s'observa a la figura 76, el vultur comú i el trençalòs són les espècies de voltors més conegudes.

D'una banda el vultur comú és amb diferència

el més nombrós dels quatre, fet pel qual són animals fàcilment

observables a la zona; però en el cas del trençalòs, trobem que els esforços de conservació i difusió realitzats, units a l'estatus d'espècie carismàtica, justifiquen aquesta popularitat, tot i la seva relativa raresa. D'altra banda, el vultur negre és conegut per un 71% dels enquestats, recompensant així els esforços d'educació ambiental realitzats per la F.T.P.; tot i aquests bons resultats, es pot comprovar que l'aufrany es només conegut per un 18% dels enquestats, probablement causat per la manca de difusió d'aquesta espècie, al comptar amb pocs efectius i no gaudir de cap estatus distintiu, fet pel qual passa més desapercebuda pel alinyencs.

En preguntar sobre l'alimentació dels carronyaires, un 94% contesten encertadament, restes d'animals morts, i un 53% afegeixen que també mengen animals afeblits, que com es veu en la *Figura 77*, resulta ser infreqüent però possible. Encara que un 29% dels enquestats afegeixen que també s'alimenten d'animals vius, és a dir, cacen preses sanes.

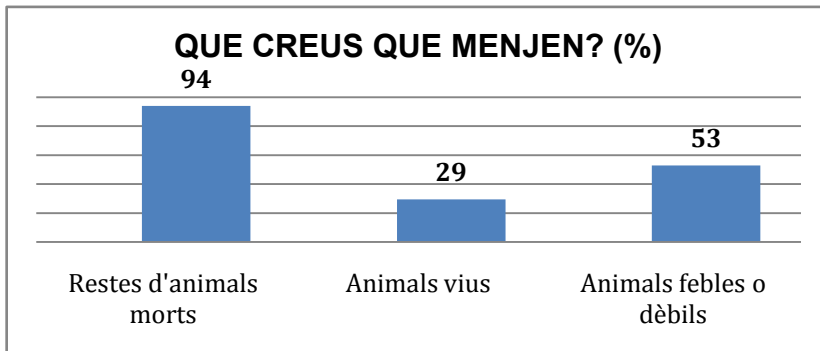
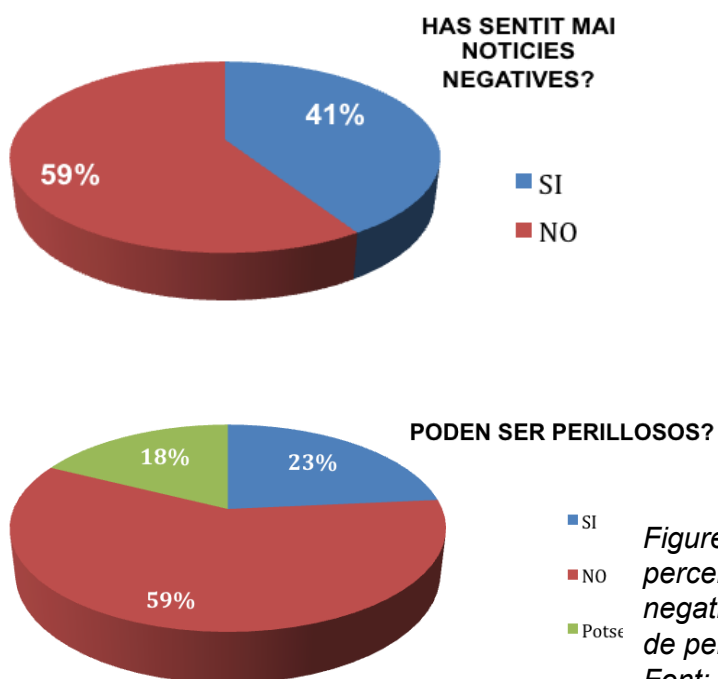


Figura 77: Gràfic de barres on es recull el percentatge d'enquestats que coneix la tipologia del menjar que ingereixen els voltors. Font: Elaboració pròpia.

L'Aleix Millet remarca: *els voltors no ataquen animals vius, pot ser que animals casi morts hagin estat picotejats, però mai en animals sans sinó sempre en animals pràcticament morts, moribunds. Aquest*

fet no es considera atac, perquè l'animal estava ja destinat a morir en breus instants sense l'acció ni la influència dels voltors (com. verb.). Aleshores trobem que gairebé un terç dels enquestats encara estan mal informats dels hàbits alimentaris dels voltors i podrien arribar a percebre'ls com a una amenaça. Aquest pensament es va originar durant el passat segle, on eren perseguits tots els animals que no es menjaven, coneguts anteriorment com a feristeles, entre elles els voltors. Més recentment el tractament periodístic sensacionalista dels atacs de voltors al bestiar, han contribuït a mantenir aquesta creença.

➤ Tractament periodístic



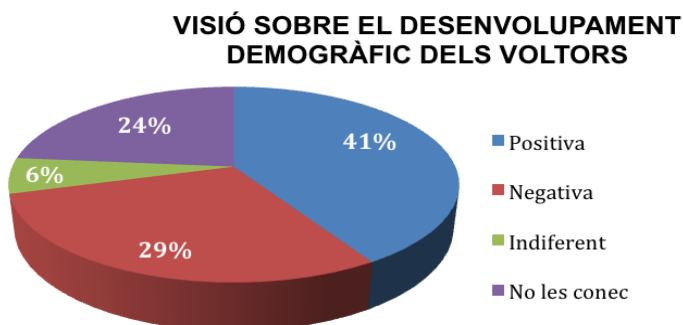
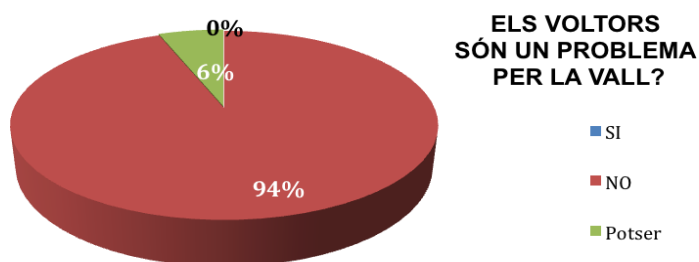
S'observarà quina percepció tenen els alinyencs dels voltors. D'una banda comparem el fet d'escoltar notícies negatives a la premsa respecte els necròfags, amb la sensació de perill que causen als habitants de la vall, ja sigui pels animals o per a les pròpies persones. El 41% dels enquestats diu haver

Figures 78 i 79: Gràfics de sectors on es recullen el percentatge d'enquestats que han sentit notícies negatives per als voltors a la premsa; i la sensació de perillositat que generen els voltors als alinyencs. Font: pròpia

escollat notícies negatives sobre els voltors (*Figura 78*), on afirmaven haver llegit sobre atacs de voltors a bèsties vives, febles o mortes, que els caçadors maten els voltors o fins i tot que els necròfags s'enduen els vedells. En contraposició, un 59% nega haver escoltat aquestes notícies (*Figura 79*). Curiosament en preguntar sobre la perillositat dels voltors, un 59% respon que els voltors no poden ser perillosos, per contra, un 41% afirma que poden o que podrien ser perillosos. Tot i que el tant per cent enquestat resulta insuficient per a validar o no una hipòtesis, es mostra una clara relació entre les dues preguntes i les seves respostes, ja que les mateixes persones que havien sentit notícies negatives sobre els voltors, en alguns casos de fonts incertes, perceben els voltors com a una amenaça potencial. Encara que avui en dia no se n'estigui fent el millor dels tractament periodístics d'aquests tipus de notícies, degut al sensacionalisme amb el que es donen a conèixer, un canvi d'estratègia podria ser molt efectiu de cara a l'educació ambiental de la gent.

➤ Percepció dels voltors

D'altra banda, observem que en preguntar si el volor són un problema per a la vall, únicament un 6% dels enquestats creu que poden ser un problema (*Figura 80*). Tot i això majoritàriament no es perceben els volor com a un problema per a la vall, ara bé, en aprofundir en el tema i parlar sobre el desenvolupament demogràfic dels voltors, la gent mostra una major divergència d'opinions. Un



Figures 80 i 81: Gràfics de sectors on es recullen el percentatge d'enquestats que veuen als voltors com a un problema per a la vall; i la visió sobre la població de voltors, respectivament. Font: pròpia.

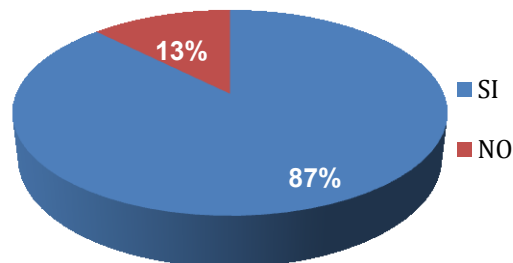
30% o no coneix o li és indiferent la tendència poblacional dels carronyaires, mentre que un 41% creuen positiu l'augment de població. Finalment observem un 29% dels enquestats, gairebé un terç, veuen amb altres ulls les tendències poblacionals (*Figura 81*). Els alinyencs expliquen que podrien arribar a ser un contratemps, ja que afirmen que els voltors passen molt a prop de les cases, que són massa nombrosos i que poden transmetre malalties, però principalment la major reticència dels enquestats és la incògnita sobre el futur d'aquests voltors, si

algun dia es tanques el PAS, aleshores temen que els voltors comencin a atacar als animals de la vall degut a la fam.

➤ Turisme i voltors

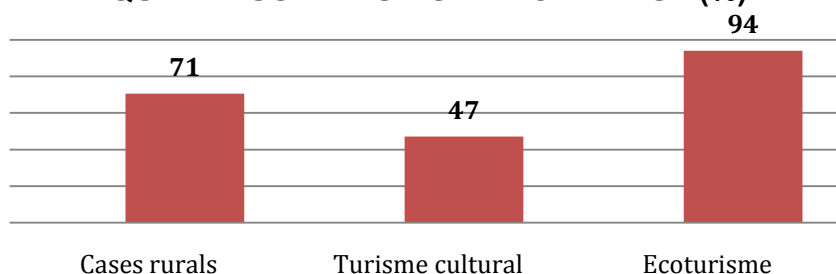
Per últim, plantegem el turisme com a via de desenvolupament econòmic a la vall, ja que pot ser una molt bona eina per a vivificar la vall, atraient turistes i possiblement nous residents a la vall atrets per aquesta activitat econòmica. De manera que es qüestiona amb els enquestats la possibilitat de portar gent nova a la vall mitjançant el turisme, on una ampla majoria està d'acord amb aquesta proposta (*Figura 82*). Seguidament es plantegen tres escenaris turístics, com serien les cases rurals o turisme rural, el turisme cultural i l'ecoturisme. Observem a la *Figura 83*, que l'ecoturisme resulta ser l'opció de desenvolupament més acceptada pels alinyencs, els quals, tot i voler contrarestar el despoblament de la vall portant treball que permeti establir-se a la gent jove, no ho volen fer a qualsevol preu, i contesten voler un turisme respectuós i de baixa densitat. És aquí on els voltors destaquen com a una important opció de desenvolupament sostenible a la vall.

**T'AGRADARIA QUE LA VALL ESTIGUES
MÉS OBERTA AL TURISME?**



Figures 82 i 83: Gràfic de sectors on es recull la percepció del habitants respecte a l'arribada de turisme, i gràfic de barres on es mostra la tipologia de turisme preferida. Font: pròpia.

QUIN TIPUS DE TURISME VOLDRIES? (%)



En la *Taula 14* s'ha condensat els aspectes més importants que s'han obtingut de la percepció dels habitants de la vall d'Alinyà sobre la població de voltors de la zona.

Taula 14: Percepció dels alinyencs sobre la normativa AAM/387/2012, els Punts d'Alimentació Suplementaria, la incidència d'atacs sobre els seus ramats, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

LA GENT DE LA VALL, SUMARI

	Coneixement	Prensa	Voltors	Futur
POSITIVA	Voltor comú, voltor negre i trencalòs molt coneguts.	Podria suposar una via efectiva per a l'educació ambiental de la població.	No suposen un problema per la vall.	Els alinyencs volen un desenvolupar un ecoturisme respectuós i de baixa densitat.
NEGATIVA	Un terç dels enquestats creu que ataquen animals sans. L'aufrany és el més desconegut dels voltors.	Podria tenir relació amb el fet que la gent de la vall considerés perillosos els voltors.	Hi han masses voltors, si es tanca el PAS podrien ser un problema.	

RAMADERS I CAÇADORS DE LA VALL

Els ramaders i caçadors de la vall són els dos principals agents socials amb els que entren en contacte els voltors, de manera que la seva percepció resulta primordial, ja que són els que millor els coneixen i els que patiran o gaudiran de les conseqüències derivades de la gestió de la comunitat de necròfags d'Alinyà.

- Ramaders

L'obtenció de la percepció d'aquest gremi es farà mitjançant el tractament de les entrevistes als cinc ramaders de la vall mitjançant una taula sumari, on es recull el que pensen sobre la normativa, el PAS, els voltors i el seu futur, *Taula 15*.

Taula 15: Percepció dels ramaders de la vall sobre la normativa AAM/387/2012, els Punts d'Alimentació Suplementaria, la incidència d'atacs sobre els seus ramats, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

RAMADERS, SUMARI

Normativa	- Els ramaders no entenen perquè s'utilitza la cota de 1400 metres d'altitud - Creuen que hauria de dependre de la presència dels voltors i de la accessibilitat del terreny, per garantir la neteja o la recollida dels cadàvers.
P.A.S.	- Existeix una bona acceptació - El canyet de Tarrés hauria d'estar tancat per evitar la dispersió de carronya, ja que pot ocasionar malestar i desperfectes en la maquinària agrícola.
Atacs	- Només es comptabilitzen dues baixes, corresponent a un parell d'ovelles mortes per atac de gossos salvatges. - Els corbs causen majors molèsties que no pas els voltors (2 de 5 mencions possibles als corbs, contra 1/5 mencions als voltors). - Els atacs atribuïbles als necròfags, tenen lloc sempre sobre caps recent nascuts, que acostumen a trobar-se debilitats i vulnerables. - Els ramaders estan ben informats i saben que els voltors

no atacaran bestiar sa, en comptades ocasions poden atacar a neonats vulnerables.

Voltors

- Bona acceptació per part dels ramaders de la vall.
- En ocasions es parla d'un excés de voltors comuns.

Voltors i futur

- Els ramaders alerten que un població sobredimensionada de voltors respecte a les possibilitats de la vall, podrien ocasionar problemes amb els voltors.
 - Seria bo afavorir la recuperació de les poblacions de voltor negre, aufrany i trençalòs, a la vegada que controlar la població de voltor comú.
-

➤ **Caçadors**

Pel que fa als caçadors, es disposa de les percepcions del president de la societat de caçadors i del president de la colla de caçadors d'Alinyà. Aquestes s'expressen a la *Taula 16*. Hi podem observar la seva opinió i percepció sobre la caça a la vall, el PAS, els voltors i els seu futur.

Taula 16: Percepció dels caçadors de la vall sobre la caça, els Punts d'Alimentació Suplementaria, els voltors en general i el seu futur a Alinyà. Font: pròpia.

CAÇADORS, SUMARI

Caça

- Destaquen la gran abundància de porcs senglars.
- Es parla d'una disminució de la caça menor (conill, llebre i perdiu) que contrasta amb l'augment de la caça major (porc senglar, cabirol i isard).

P.A.S.

- Són molt utilitzats pels caçadors per a desfer-se de les despulles de les preses abatudes, amb l'Aleix com a intermediari.

Voltors

- En aquests moments no els veuen com a una amenaça.
- Els voltors atrauen turisme, eviten problemes de contaminació i contagis, i contribueixen a no perdre gossos, ja que eliminen els cadàvers que provoquen aquest comportament en els cànids.
- Destaquen la importància que tenen els voltors i la bona tasca realitzada per l'Aleix.

Voltors i futur

- La gent es va familiaritzant cada cop més amb els voltors.
- No els veuen com a un problema en un futur, tot i que adverteixen que un gran nombre de voltors sense suficient menjar sí que podrien ocasionar conflictes.

6.2.3. PREVISIONS DE FUTUR DELS VOLTORS A ALINYÀ

Quin futur tenen els voltors a Alinyà? És clar que el temps ho dirà però gràcies a les entrevistes i les enquestes realitzades es pot saber que és el que els experts, els ramaders, els caçadors i la població espera que sigui.

Hi ha diferents factors que poden alterar per bé o per mal, el futur de les aus necròfagues a la vall d'Alinyà i alhora a tot Catalunya. Aquest futur està molt lligat a l'aplicació de la nova ORDRE AAM/387/2012, de 23 de novembre, relativa a l'alimentació d'espècies necròfagues d'interès comunitari aprovada per la Generalitat de Catalunya (Aleix Millet, com. verb.).

Com s'ha vist en l'apartat anterior, segons les cultures i el moment històric i social, o fins i tot, segons el teu ofici, medi de subsistència o visió familiar o local, els voltors han passat de ser "alimanyes" a ser un bé per la comunitat. Però en els últims anys degut a l'augment de la població del voltor comú i la seva concentració en àrees molt pròximes on es localitzen els PAS, hi han hagut, problemes per la mala interpretació dels esdeveniments per part del veïns o els damnificats, o per la informació de la premsa. A la pròpia vall d'Alinyà, tot i la informació i l'experiència que tenen els seus habitants per la reintroducció del trencalòs i el voltor negre per part de la FTP, la població enquestada, va recalcar, que el gran nombre d'exemplars de voltor comú i la seva proximitat, a les poblacions i les cases de la vall, impressionaven. Tots el ramaders, excepte el Juanjo, coincideixen en la visió de l'excés de voltors comuns a la vall, inclòs el Celso, caçador, opina de la mateixa manera. Però tots ells, pensen i els dona tranquil·litat, la figura de l'Aleix, com a gestor del PAS però alhora els crea inseguretat, imaginar-se la reacció dels voltors, si l'Aleix no hi fos. Com reaccionarien els voltors al disminuir el seu aport rutinari d'aliment a la vall?

D'aquesta manera es pot afirmar que existeixen tres punts de conflicte per resoldre a la vall:

- L'alta densitat de voltors comuns a les zones pròximes al PAS quant s'ha efectuat un abocament, on s'acumulen entre 200 i 300 exemplars, impressiona i causa mal estar.
- La gran proximitat visual d'aquests grans aus als nuclis urbans, degut al seu gran nombre i a la seva envergadura, també impressiona i causa cert impacte. Els pobles com l'Alzina d'Alinyà, són pobles que es troben a cotes altes de la vall i relativament pròximes al PAS. Durant els abocaments de menjar, les aus passen a escassos metres i fins i tot reposen a les taulades de les cases. Aquest fet, causa en alguns habitants cert mal estar (com. or. durant les enquestes).
- La desaparició del PAS i la del seu gestor, és una possibilitat que causa incertesa sobre l'actuació dels nombrosos voltors famolencs i sense la dosi de menjar regular aportada en aquest.

L'Aleix Millet explicava a la seva entrevista, Annex Entrevistes, que l'aplicació de la nova ORDRE AAM/387/2012, permetrà deixar els cadàvers dels animals morts a zones de més de 1400m als ramaders amb explotacions d'animals domèstics de les espècies bovina, ovina, caprina i equina que no siguin objecte d'aprofitament intensiu i que estiguin ubicades en zones de protecció per a l'alimentació d'espècies d'ocells necròfags d'interès comunitari, *Figura 78*. I es permetrà a aquest mateix tipus de ramaders de la resta del territori català, demanar la creació d'un canyet per l'alimentació de les aus necròfagues. Aquest fet i l'èxit i acceptació d'aquesta normativa dins l'entorn ramader pot repercutir positivament sobre els necròfags en un futur.

La *Figura 84* permet comparar en el mapa del territori, els punts exclusius on fins ara es podia deixar menjar per els necròfags, els PAS, i les zones on podran a partir d'ara trobar cadàvers a més de 1400m provinents de ramaderia extensiva.

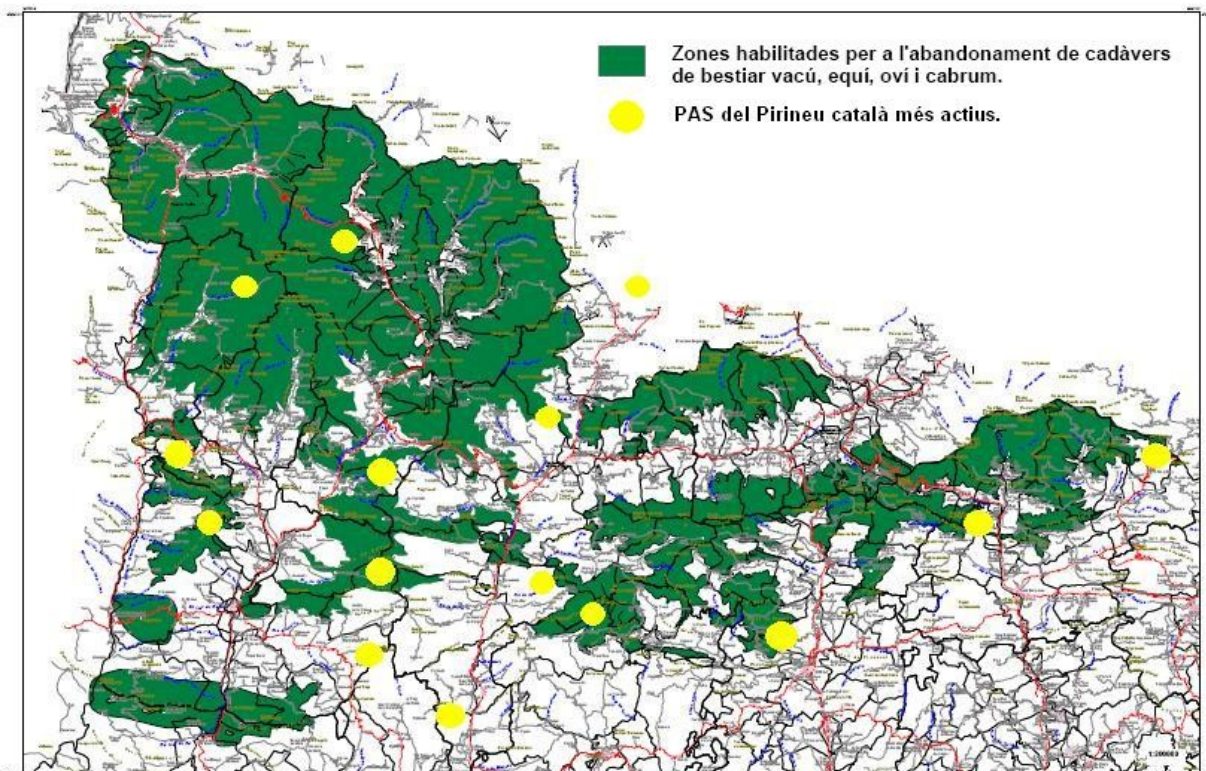


Figura 84. PAS del Pirineu i zones de protecció per a l'alimentació d'espècies d'ocells necròfags d'interès comunitari ORDRE AAM/387/2012.
Font: Elaboració propia a partir de mapa oficial del DAR i mapa dels PAS facilitat per Aleix Millet.

Possibles beneficis de l'ORDRE AAM/387/2012, segons el beneficiari:

Beneficis per els necròfags:

- Dispersió de la població per el territori augmentant el seu habitat.
- Augment de les possibilitats de trobar aliment.
- Disminució de la competència per l'alimentació interespecífica (J.Sargatal, com. verb.) amb els de les espècies competidores.

Beneficis per els ramaders (A.Millet, com. verb.):

- Estalvi econòmic al no pagar l'assegurança ramadera obligatòria per eliminar els cadàvers d'animals morts. Per la recollida dels cadàvers a les explotacions, els grangers han de comptar amb una assegurança ramadera. Ara bé, per poder ésser assegurades, cal que les explotacions tinguin assignat un número d'explotació ramadera segons el que estableix el Reial Decret 476/2004, i compleixin el que s'especifica al Reial Decret 728/2007 sobre la identificació i el moviment dels animals. El cost de l'assegurança està subvencionat, a Espanya, un 30% pel Ministeri de Medi Ambient i l'empresa asseguradora (Jacho MA et al., 2010). Cada ramader paga anualment 50-200 euros per l'assegurança, depenent del tipus d'animal i la quantitat de baixes.
- Major comoditat al poder autogestionar ells mateixos els canyets.
- Més sensibilització, respecte els voltors i la seva funció en el ecosistema amb equilibri amb els humans.

Beneficis per la resta del territori de català:

- Augment de la biodiversitat de certes zones del territori català davant la possibilitat de l'expansió i dispersió de les espècies necròfagues per el territori.
- Obertura d'altres territoris catalans al turisme ornitològic, degut a la expansió de les aus necròfagues i per l'interès d'aquest sector sobre algunes d'aquestes, com el vultur negre i el trencalòs.
- Anualment, es donen de baixa, uns 30 caps de bestia a Alinyà (com. verb.). L'incinerador de GREFACSA, empresa gestora encarregada de l'eliminació dels cadàvers, es troba a 100km de distància, (via Michelin), a Vallfogona - Tàrruens, al costat de Tàrruens, Lleida. Segons la Guia de càlcul d'emissions de CO₂ de la Generalitat de Catalunya, un vehicle de mercaderies lleuger diesel amb un desplaçament interurbà consumeix 282gCO₂/km. Amb aquestes dades podem enunciar que el cost ambiental de venir a recollir els caps de bestia a la vall d'Alinyà és de 1,7TCO₂/any. Per tant, la nova normativa pot ajudar a evitar l'emissió d'aquesta xifra de gasos d'efecte hivernacle, al evitar el transport de les baixes d'animals de les explotacions ramaderes de la vall.

Beneficis respecte la percepció de la població d'Alinyà

- Pèrdua de les pors i de la desconfiança envers els necròfags al disminuir les densitats d'aquests en els punts d'alimentació al millorar la seva dispersió per el territori.
- Pèrdua de la por respecte la possibilitat de desaparició del PAS d'Alinyà i la figura del seu gestor, al tenir ells la possibilitat de crear i gestionar el seu propi canyet i al haver una major quantitat de canyets per el territori dispersant-se, d'aquesta manera, els necròfags per altres zones veïnes.

En la *Taula 17*, podem veure resumit, el que pot comportar la nova normativa per a Alinyà, per els ramaders, per les pròpies aus necròfagues i per la resta del territori català. Aquests fets, actualment no són comprovables. El temps dirà si s'han complert aquestes previsions.

Taula 17: Resum possibles beneficis ORDRE AAM/387/2012. Font: Elaboració pròpia.

Possibles beneficis de la ORDRE AAM/387/2012	
Necròfags	- Augment hàbitat. - Augment aliment. - Disminució competència interespecífica.
La percepció a Alinyà	- Major confiança envers els necròfags. - Major seguretat davant la possibilitat de desaparició del PAS d'Alinyà i la figura del seu gestor.
Ramaders	- Estalvi econòmic (50-200 euros/any per ramader). - Major comoditat al autogestionar els canyets. - Més sensibilització i confiança respecte els necròfags.
Resta del territori	- Major biodiversitat. - Obertura del turisme ornitològic a altres indrets. - Eliminació del cost ambiental del transport del animals morts a les explotacions ramaderes de la vall (-1,7TCO₂/any).

6.3- VIABILITAT

Es planteja un futur escenari per a Alinyà, on l'ecoturisme fos el principal motor econòmic de la vall; sense deixar de banda el sector primari, fortament arrelat a la zona. En aquesta tessitura, els voltors tindrien un paper important actuant com a principal actiu turístic de la vall.

A partir de la informació recaptada, s'ha realitzat la següent matriu D.A.F.O.:

Taula 18 Matriu D.A.F.O. que analitza la realitat de la vall, contemplant una activitat turística sostenible a Alinyà. Font: pròpia.

	DEBILITATS	FORTALESES
A N À L I S I S I N T E R N	- Alinyà resulta ser una zona poc coneguda. - Accessos limitats. - Incertesa generalitzada davant una hipotètica clausura del P.A.S.. - Alt nombre poblacional de voltor comú en detriment de l'aufrany, el voltor negre i el trençalòs, que presenten poblacions molt més discretes. - Reduït grup d'alinyencs es mostra contrari als voltors i a qualsevol tipus d'activitat que alteri les seves rutines. - Han tingut lloc morts de voltors per part d'humans. - Possibilitat de que els voltors donin mort a un cap de bestiar afeblit.	- Presència de les quatre espècies de voltors europeus, que suposen un important atractiu turístic. - Infraestructures que permeten un turisme ornitològic ("Hide" de Tarrés, mirador de Sant Ponç, plafons informatius, ...). - Necròfags ben integrats en el sector primari de la vall, reportant beneficis econòmics als ramaders. - Il·lusió dels restauradors que presenten els equipaments necessaris. - Acceptació per part d'una ampla majoria dels alinyencs. - Gran potencial ecoturístic de la vall. - Creació de llocs de treball.

- **Fixació d'habitants que aturaria el despoblament que té lloc a la vall.**
- **Baix cost.**
- **Baix impacte ambiental.**

	AMENACES	OPORTUNITATS
A N À L I S	- Crisi econòmica.	- Turisme estranger aficionat al "birdwatching".
	- Possibles variacions normatives que afectin a les poblacions de voltors.	- Mercat en alça.
	- Competència creixent.	- L'ordre AAM/387/2012 regula l'alimentació dels necròfags hi hauria de suposar una dispersió d'aquests pel territori.
	- Tractament sensacionalista de les notícies d'atacs de voltors als ramats.	
E X T E R N		- Venta de productes propis de la vall.
		- Creació de nous negocis vinculats al turisme.

Mitjançant la *Taula18*, es pot definir una planificació estratègica que permetrà dur a terme la implantació d'una activitat turística de baixa densitat i respectuosa amb la vall.

6.3.1 ESTRATÈGIES D'ACCIÓ

Un cop realitzat l'anàlisi de la realitat, el següent pas és pensar en estratègies d'acció. Es considera d'una banda, el nombre de fortaleeses que presenta la zona, en gran mesura gràcies als esforços realitzats per la FTP., i les oportunitats, a destacar el recent ordre AAM/387/2012.

D'altra banda, les debilitats i amenaces tenen un major grau d'incertesa i resulten minoritàries front les fortaleeses i oportunitats respectivament. Així doncs, considerant lo anteriorment esmentat i el caràcter emprenedor i arriscat de la actuació, s'ha escollit una estratègia ofensiva.

Aquesta estratègia pretén aprofitar les oportunitats existents mitjançant la utilització de les nombroses fortaleeses, potenciades després de diversos anys d'educació, d'intervencions i planificació per part de la fundació. A més, la nova normativa obre les portes a un nou escenari per als necròfags, fet pel qual debilitats com:

- Incertesa generalitzada davant una hipotètica clausura del P.A.S..
- Alt nombre poblacional de voltor comú en detriment de l'aufrany, el voltor negre i el trençalòs, que presenten poblacions molt més discretes.
- Possibilitat de que els voltors donin mort a un cap de bestiar afeblit.

Es veuen total o parcialment corregides.

➤ Estratègia ofensiva

Tenint en compte l'acceptació d'un turisme respectuós per part dels alinyencs i l'existència dels equipaments necessaris per dur a terme aquesta iniciativa, resulta primordial planificar una oferta turística ampla i variada aprofitant el baix cost inicial per a l'emprenedor i el reduït impacte ambiental de l'activitat a escometre.

Partint de la base que la vall presenta un important atractiu turístic com els voltors, les infraestructures que permeten aquest turisme i la predisposició i capacitat d'oferir allotjament per part dels dos restauradors de la vall, seria bo dur a terme aquesta transició econòmica cap a un ecoturisme, aprofitant que el sector es troba en alça i que el mercat estranger exerceix una considerable demanda. La via per aconseguir-ho es mitjançant una bona difusió de la oferta turística, especialment dirigida a consumidors estrangers.

La vall compta amb un gran potencial ecoturístic, que en materialitzar-se donaria lloc a la creació de llocs de treball que fixarien població a la vall, rejuvenint així Alinyà. Per

aprofitar aquesta oportunitat caldria facilitar l'establiment de nous habitants a la vall que vulguin participar activament en aquest desenvolupament sostenible.

La vall presenta un marcat sector primari, el qual avui en dia es troba en recessió degut a les múltiples pressions que obliga a pagesos i pastors a abandonar la seva activitat. Considerant la bona integració dels necròfags en aquest sector, una bona estratègia seria comerciar directament des d'un establiment que es trobi a la mateixa vall i que compri el producte directament al productor i el vengui com a producte propi d'Alinyà, de manera que tots els beneficis repercutirien sobre els alinyencs. D'aquesta manera es redueixen ostensiblement els intermediaris i els ramaders i agricultors reben majors beneficis econòmics.

Les espècies de voltors menys nombroses d'Alinyà s'haurien de veure beneficiades per l'entrada en vigor de l'ordre AAM/387/2012 que regula l'alimentació dels necròfags. Degut a aquesta normativa s'establirà una xarxa de canyets que permetrà dispersar pel territori el volor comú en favor de les altres tres espècies de voltors, que tindran una menor competència tròfica. Per a accentuar aquest procés es convenient tractar el menjar a abocar als voltors i abocar-ho al P.A.S. procurant segmentar i dispersar el menjar, de forma que les espècies minoritàries tinguin més facilitats per a accedir a aquests suplements alimentaris.

En resum, es planteja la següent estratègia per a fomentar la implantació d'un sector turístic sostenible i de baixa densitat a la vall d'Alinyà:

- **Planificar una oferta turística variada i sostenible per a la vall.**
- **Difondre la oferta turística de la vall, principalment encaminada a un turisme ornític estranger.**
- **Facilitar l'establiment a la vall de gent emprenedora.**
- **Donar sortida a la producció primària com a productes propis d'Alinyà directament des de la vall.**
- **Abocar la carronya al P.A.S. procurant dispersar i fragmentar el menjar, donant més possibilitats d'alimentar-se a les espècies més amenaçades i ajudant així a refermar el projecte turístic.**

CAPÍTOL 7

7. CONCLUSIONS

En aquest punt es recullen les conclusions obtingudes de la realització de l'estudi socioambiental dels voltors d'Alinyà.

1. La percepció humana vers els voltors es veu influenciada seriosament per la premsa, que en ocasions fa un tractament excessivament sensacionalista, revertint directament en la figura dels necròfags. Aquests poden arribar a ser vistos com animals especialment perillosos per al bestiar, quan animals com els gossos salvatges o els corbs han ocasionat la majoria de les molèsties patides pels ramaders alinyencs.
2. Aquest projecte deixa entreveure una nova problemàtica, l'aufrany és el més desconegut dels voltors d'Alinyà, cosa que podria tenir relació amb el fet que a dia d'avui és l'únic vultur europeu que presenta una tendència poblacional negativa. Si tenim en compte la percepció humana i l'evolució d'aquesta espècie, resulta evident la necessitat d'una gestió adequada i la posada en marxa de noves mesures de conservació que reverteixin la tendència i assegurin la continuïtat del més petit dels nostres voltors.
3. Els alinyencs es mostren receptius a la implantació d'una activitat turística sostenible a la vall que revifi la zona, les infraestructures necessàries per a dur-la a terme ja estan llestes i les primeres ofertes turístiques comencen a aparèixer. En qüestió d'anys es molt probable que aquesta activitat es vegi incrementada, de manera que per agilitzar aquesta transició, seria adequat planificar una oferta turística variada i respectuosa amb la vall que respecti als seus habitants.
4. L'abandonament progressiu del poble d'Alinyà durant els darrers 60 anys, sumat a l'envelliment accentuat dels seus habitants i l'escarpada orografia, provoquen una decadència constant de les activitats econòmiques agropecuàries, especialment de la ramaderia i, per tant, plantegen un canvi en l'economia, el paisatge, i en les interrelacions entre l'home i els voltors que no tindran un aport alimentari tant basat en la ramaderia local.
5. La caça, al contrari que les activitats agropecuàries, es mostra com una activitat amb més futur gràcies a que les figures de protecció ambiental vénen gestionant, des de fa anys, una creixent i abundant fauna cinegètica a la zona. Aquesta activitat cinegètica i la seva regulació

representen, potencialment, una gran font d'alimentació per als necròfags ja que, en desaparèixer el llop, l'home és ara l'únic depredador. De totes maneres, existeixen riscos cap a les poblacions de fauna cinegètica, com ara les conseqüències d'un aïllament relatiu originat per la pressió antròpica sobre el medi.

6. El PAS de la finca d'Alinyà ha estat un factor importantíssim en la supervivència de molts necròfags de dins i de fora de la finca. A banda de la recuperació i manteniment de poblacions d'espècies en perill i amenaçades, el PAS també ha possibilitat la sobrepoblació del vultur comú a la zona, cosa que ha influït negativament sobre la percepció humana de la seva presència. Aquesta massificació té unes perspectives de solució positives gràcies a la recent aprovació d'una nova normativa que promourà la dispersió arreu de Catalunya d'aquestes aus.
7. La FTP, seguint l'exemple d'una fundació estrangera, ha desenvolupat una gestió de revitalització socioambiental de la zona amb un èxit relatiu, i amb molts objectius aturats i encara per complir degut a l'estroncament de la mateixa FTP. La tasca d'educació ambiental i percepció socioambiental realitzada amb la població de la zona, per part de la FTP, permet un millor enteniment i acceptació de la recent evolució. La desaparició i estroncament de la FTP ha obeït, únicament, a una davallada i posterior reajustament econòmic i financer que, encara pot representar una amenaça cap a l'equilibri socioambiental d'Alinyà.
8. En la relació entre l'evolució de la legislació que afecta de forma directa o indirecta les aus necròfages, s'obté dos tendències paral·leles en un inici xo divergents els últims anys. S'ha de diferenciar dos models d'estudi, l'espanyol i el català.
 - a. L'evolució de la població de voltors a Espanya ha patit un creixement exponencial entre els anys 1990 i 2000, època on es crea el 1990 el Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades, i coincideix amb l'enfermetat de l'encefalopatia espongiforme bovina. A partir del 2000 s'obliga la retirada dels cadàvers del bestiar mort en el camp, i el creixement de la població pateix una davallada fins a tindre un creixement semblant al dels anys anteriors al 1990.
 - b. La població de voltors a Catalunya té un comportament significativament diferent a la població espanyola. Fins el 2000 el comportament de les poblacions de voltors (vultur comú, ja que el vultur negre i el trencaòs són espècies en reintroducció) segueix

les mateixes tendències que el model espanyol, la diferència recau apartí del 2002 i les creacions dels PAS, que tot hi ser creats per l'ús de les espècies en reintroducció, és un punt d'alimentació que utilitzen totes les aus necròfagues. Degut a la creació dels PAS els voltors catalans podien seguir alimentant-se del bestiar mort de la ramaderia, i han seguit creixent exponencialment.

7.1 ACCIONS DE FUTUR

Aquest apartat té com a principal objectiu, mostrar un seguit de accions per a la millora de la vall d'Alinyà i ajudar a la sostenibilitat i continuïtat de les activitats de reintroducció i conservació de les aus necròfagues de la Vall d'Alinyà. Per això totes integren una basant econòmica en elles.

La majoria d'accions a proposar es podria dividir en dos grups, un grup on s'integrarien les propostes de millores derivades directament d'activitats dels propis necròfags. I un segon grup on s'agruparien les accions on les aus necròfagues es presenten en un segon pla, però són presents en les activitats.

Aquestes accions proposades s'han de concebre com accions conjuntes o paral·leles en el temps. Cap acció per ella mateixa porta una solució definitiva, però es creu que en un futur el global d'accions si poden arribar a dur un canvi substancial en l'ajuda a la gestió i la difusió de les activitats amb les aus necròfagues.

Abans de començar amb les accions de futur, es pren com a referència que el cost derivat del PAS en un any és de 10.000€ de mitjana, cost que l'absorbeix integrament l'organ gestor del PAS. En aquest cost està inclòs l'alimentació de les aus, el transport d'aquest i les diferents activitats derivades de la reintroducció de les aus dutes a terme.

Tenint en compte aquests fets, s'han elaborat les següents possibles accions de futur a la Vall d'Alinyà.

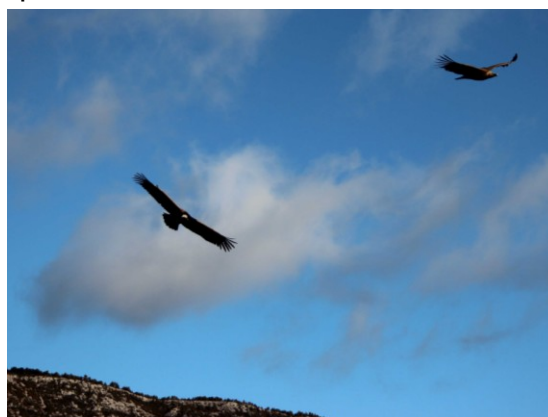


Figura 85. Fotografia de voltor comú des de la plataforma d'observació, Alinyà. Font: pròpia

Circuit ornitològic públic

En els últims anys l'afluència de públic que realitza activitats de muntanya han anat augmentant, ja sigui amb activitats de senderisme, ciclisme en BTT o el simple contacte amb la natura. Així es

proposa elaborar una oferta gratuïta on una persona enamorada de la natura pugui introduir-se en el món de la ornitologia de forma senzilla i ràpida.

Aprofitant l'elaboració per part del grup d'educació ambiental (Riera et al . 2013), d'un camí amb elements per a l'educació del medi natural que finalitza en l'ermita de Sant Ponts, a 200 metres de la plataforma d'observació pròxima al PAS. Es proposa que qualsevol usuari d'aquest camí pugui tindre accés a la plataforma, i tindre opció a observar tant els necròfags com les vistes privilegiades d'aquest punt (*Figura 85*).

Una cosa ha tindre en conte és que l'accés a la plataforma d'observació es veurà restringit en els moment en que el PAS dugui a terme les seves activitats diàries. De la mateixa manera que es creu que per a dur a terme una tranquil·la i bona observació el nombre d'usuaris de la plataforma no hauria de sobrepassar la trentena de persones. La restricció del nombre de persones és un element molt complicat de controlar, però en uns inicis de l'acció no es preveu que es superin aquests valors.

Paral·lelament es proposa que en el nou punt d'informació de la rectoria es disposi de material per a la observació i també material de suport de referència.

- Material per a la Observació: material de lloguer per a que els visitants de la zona que ho desitgin puguin millorar l'experiència de la observació d'aus
 - Binocles: lloguer 10-15€ dia. Necessari fiança, identificació de l'usuari (fotocòpia del DNI) per evitar robatoris i desperfectes.
- Material per a la identificació: consta d' una petita llibreta amb els diferents tipus d'aus de la zona, petit resum de les característiques generals i formes d'identificar-los, visualment o sonorament. Aquesta llibreta es donarà de forma gratuïta.

Si posteriorment s'observa que l'acceptació i l'afluència del públic és positiva, seria interessant la creació d'una aplicació per a mòbil que incorporés la informació continguda en el material per a la identificació, algunes fotos, i la possibilitat de marcar les zones i la tipologia d'aus que s'observen. Així podria aprofitar-se aquesta informació per estudis posteriors.

Aquesta mateixa acció podria adaptar-se per a que escoles o grups d'usuaris duguessin a terme el camí d'educació ambiental, amb la supervisió d'un/a guia, i finalitzar l'activitat en la plataforma d'observació i amb un complement d'informació molt més exhaustiu.

- Visita guiada: cost per grup d'usuaris de 50€, 3 hores de guia.

D'altre banda s'ha de preveure la possibilitat de que persones amb mobilitat reduïda puguin accedir a la plataforma d'observació. Per això és disposarà de taxis rurals, vehicles que permetin la fàcil accessibilitat a la plataforma per a qualsevol individu.

- Taxi rural: 5€ per usuaris i viatge d'anada i tornada.

Aquesta acció de millora té com a objectius principals l'aproximació de les aus i sobretot dels necròfags de la zona a gent no instruïda, a més de l'educació en la diversitat natural i paisatgística privilegiada de la zona d'Alinyà.

Apadrinació de voltors /micromecenatge

Aquesta acció està poc relaciona amb qualsevol tipus d'educació ambiental o activitat de millora de la Vall d'Alinyà, almenys de forma directa. És basa exclusivament en la recaptació de fons per la continuïtat de les activitats de reintroducció de les aus necròfagues.

El concepte és molt senzill, però a l'hora atractiu, potser per la seva senzillesa, facilitat i poca inversió. Bàsicament es basa oferir a qualsevol usuari la opció de donar una quantitat monetària anualment que es destinarà a la conservació dels necròfags de la zona.

La idea es basa en el micromecenatge, persones interessades i preocupades per la conservació del medi, aporten una certa quantitat de diners anualment. En aquest cas no és sols una donació, sinó que la intenció és que existeixi un "feedback" entre el mecenes i l'objecta de la donació, en el nostre cas els necròfags.

En un primer plantejament es calcula que la donació anual mínima per a mecenes sigui de 150€ a l'any, inversió directa o 15€ al mes. La donació donarà dret a certs privilegis com són la possibilitat d'efectuar una visita guiada per les instal·lacions i veure el treball realitzat, visitar el punt d'alimentació suplementària mentre s'efectua un aport alimentari, la zona d'aclimatació per la introducció de nous individus i la zona de Hacking. Aquesta visita durarà un cap de setmana, per així crear la necessitat d'utilitzar un allotjament de la zona. A més de la visita, el mecenes serà obsequiat amb un àpat amb productes naturals de la zona, d'aquesta manera aproximar els productors agrícoles i ramaders a altres opcions de mercat, oferint la possibilitat de comprar aquets productes.

El màxim atractiu que s'ofereix, a més a més de la visita de les instal·lacions, és la possibilitat de donar nom a un nou exemplar de necròfags que s'introdueixin a la vall. En aquesta opció es vol incloure informes anuals sobre l'evolució de l'exemplar i un seguiment d'aquest.



Figura 86. Edifici de l'espai Ribatell, Alinyà. Font pròpia

Aquesta opció és una opció de cost inicial 0, ja que les activitats de reintroducció es seguiran duent a terme amb altres inversions, però l'objectiu és alleujar el pes econòmic d'aquestes inversions i implicar a persones interessades en l'ornitologia, els necròfags, o simplement preocupats pel medi natural.

És molt important que tots els tràmits es puguin dur a terme de forma ràpida i segura per Internet, per això serà necessari tindre una bona i intuïtiva infraestructura web.

Aprofitament infraestructures espai Ribatell

Amb la nova ubicació del punt d'informació a l'antiga Rectoria, l'espai del Ribatell (*Figura 86*) perd el seu us com a punt d'informació. Es proposa la reutilització de l'espai com a estudi de fotografia digital, i espai d'exposició de fotografies. El concepte no és tindre un gran estudi fotogràfic, sinó un reduït però modern i eficient espai on gent amb inquietuds fotogràfiques pugui fer allà l'edició de les fotografies realitzades. Aquest espai d'edició serà aprofitat i s'enllaça amb les accions que es proposen més endavant sobre cursos de Fotografia, concursos de caça fotogràfica o el View Watching per experts. La inversió inicial pot ser relativament alta amb la compra de material informàtic, software i adequació de l'espai, però pot recuperar-se la inversió en el preu de les accions esmentades anteriorment.

A banda de l'estudi fotogràfic i enllaçant amb la proposta educativa del grup EDUCAMB de CCAA de la UAB (*Riera et al . 2013*), que té intenció d'utilitzar part de la zona del Ribatell com a espai sensorial. Es planteja la incorporació de figures dels tipus de necròfags, parts com les plomes o les siluetes que tenen cada espècie m'entres volen.

Així l'espai del Ribatell pot esdevenir un punt d'educació ambiental a l'hora que se li dona un ús més pràctic econòmicament.

Curs fotografia Natural

Actualment existeix una aproximació del públic en general a tecnologia cada cop més especialitzada. És el cas de les càmeres fotogràfiques Reflex digitals i una creixent afició a la fotografia, degut a la possibilitat d'obtenir imatges de relativament bona qualitat amb facilitat gràcies a aquestes càmeres.



*Figura 87. Hide de Tarrés, Alinyà.
Font: pròpia*

A més a més si es té en compte que la zona de la Vall d'Alinyà és un punt estratègic pel que fa a l'existència de les quatre aus necròfagues del continent europeu i que posseeix instal·lacions adequades per a la observació d'aquestes, com el Hide (*Figura 87*) o la plataforma d'observació, es pot crear una oferta de fotografia natural a la zona, molt interessant.

Així doncs es proposa la creació d'un seguit de cursos de fotografia natural aprofitant el privilegiat paisatge present en la zona, i la fauna autòctona present.

Taller pràctic d'iniciació a la fotografia d'aus.

El taller té com a objectius introduir a la gent interessada en la fotografia els principis i tècniques bàsiques de la fotografia d'aus. És recomanables tindre les nocions bàsiques de la fotografia, encara que en l'inici de del taller es repassaran per a gent no iniciada.

Serà un taller d'un cap de setmana, de divendres nit fins diumenge a la tarda, amb un nombre limitat de places, un màxim de 8 persones. Degut a la capacitat de les instal·lacions i la pròpia observació de les aus.

PROGRAMACIÓ:

DIVENDRES:

20:00 Benvinguda/Recepció

20:30 Explicació del curs, activitats i conceptes bàsics de la fotografia

21:30 Sopar

DISSABTE:

8:00 Esmorzar

8:30 Introducció a la sessió pràctica

9:15-13:30 Sessió pràctica des de la plataforma d'observació, ermita de sant Pons.

14:00 Dinar

17:00-19:00 Introducció al tractament d'imatges digital i tractament de les fotografies de la jornada.

19:00-20:00 Explicació tècniques de fotografia des de Hide i atracció de fauna

21:00 Sopar

DIUMENGE:

7:30 Esmorzar

8:00 Introducció a la sessió pràctica

8:30-13:00 Sessió pràctica de fotografia des de Hide.

13:15-14:00 Recull de fotografies fetes durant la jornada i millores.

14:00 Dinar de cloenda

El cost del taller és de 220€. Inclou pensió completa, desplaçaments per la zona i allotjament a un dels hostals de la Vall d'Alinyà, en habitacions compartides. En el cas que algú desitgi una habitació individual el preu es veurà incrementa un 15%.

Algunes peculiaritats en aquest taller són que degut a la capacitat del Hide, on només caben 4 persones, el grup de s'haurà de dividir en dos i alternar les activitats. Un grup primer anirà a la plataforma d'observació,

mentres que l'altre passa el matí en el Hide. I el dia següent s'intercanvien les activitats.

Aprofitant la zona del Ribatell, com s'ha comentat en propostes anteriors, serà el punt de reunió i base de totes les activitats no de camp. Així totes les xerrades, presentacions i explicacions es faran en aquest espai. Així com la part del taller de tractament d'imatge. La única excepció serà la benvinguda i presentació que es durà a terme en el punt d'informació del poble d'alinyà.

Taller pràctic de fotografia d'aus en Hide

Aquest taller va dirigit a gent aficionada a la fotografia natural, ja iniciada, que vol millorar les seves qualitats com a fotògraf i adquirir tècniques de Birdwatching.

Serà un taller d'un cap de setmana, de divendres nit fins diumenge a la tarda, amb un nombre limitat de places, un màxim de 4 persones. Degut a la capacitat de les instal·lacions i la pròpia observació de les aus.

PROGRAMACIÓ:

DIVENDRES:

20:00 Benvinguda/Recepció

20:30 Explicació del curs, activitats

21:30 Sopar

DISSABTE:

8:00 Esmorzar

8:30 Introducció a la sessió pràctica

9:15-13:30 Sessió pràctica des del Hide

14:00 Dinar

17:00-20:00 Tècniques avançades del tractament d'imatge.

21:00 Sopar

DIUMENGE:

7:30 Esmorzar

8:00-13:30 Sessió pràctica de fotografia des de Hide.

13:15-14:00 Recull de fotografies.

14:00 Dinar de cloenda

El cost del taller és de 275€. Inclou pensió completa, desplaçaments per la zona i allotjament a un dels hostals de la Vall d'Alinyà, en habitacions compartides. En el cas que algú desitgi una habitació individual el preu es veurà incrementa un 15%.

Aquests tallers són dos activitats que aprofiten els recursos de la vall, tant agrícoles i ramaders, ja que els usuaris consumeixen en tot moment productes de la zona, a més a més augmentant el mercat dels productors primaris de la vall amb la opció de que els usuàries dels cursos comprin els productes. I també és una molt bona opció comercial per els hostalers de la vall. Pel que fa a la gent de la vall aquest tipus d'activitats són respectuoses amb l'entorn i els usuaris estimen la natura, així que no es creu que s'entri en conflicte amb els habitants de la zona.

L'oferta d'aquests cursos és pot augmentar oferint un canvi de marc, així no és el mateix el curs de fotografia a l'hivern, amb un marc nevat. O oferir un curs a l'estiu, època quan l'aufrany a tornat de la migració a Africa. O potser oferir un curs a la tardor amb un mosaic de colors de les arbredes del fons. El curs com a base seria el mateix però s'ofereix un valor afegit com és el paisatge i el contrast d'aquest.

Concurs de “Caça” fotogràfica

Si els tallers de fotografia són regulars i donguessin un resultat favorable, es proposa, d'una forma posterior, la creació d'un concurs de

fotografia natural. Aprofitant la gent vinguda als cursos i anunciant el concurs a pàgines especialitzades, captar concursants per participar en el concurs.

El premi del concurs serà l'accés gratuït al Hide durant un cap de setmana, a més a més de material fotogràfic, ja bé un trípode o un objectiu. Per a participar serà necessari la inscripció de 15€. El premi serà donat en una cerimònia després d'un dinar, preu del qual serà de 20€.

Curs d'anellament científic d'ocells

Deixant de banda la temàtica exclusiva dels voltors, però no l'ornitologia i l'apropar a les persones amb la natura, es proposa organitzar un seguit de cursos d'anellament d'aus.

Ja que la riquesa faunística d'Alinyà no es limita als necròfags, l'elaboració d'un curs d'anellament pot ser útil per a dos besants. La primera, per a fer que la gent conegui les aus de la zona i la propia vall d'Alinyà. I la segona i potser més important, és que a l'hora que es forma gent com a anelladors, també s'està duent a terme un treball de camp i d'investigació molt valuós per a futurs estudis. Ja que hi ha moltes espècies pròpies del Pirineu que es té constància de la seva presència però no s'ha quantificat el nombre. Algunes d'elles són el falcó pelegrí, falcó mostatxut, el duc, el gall fer, la perdiu xerra, el picot negre o la merla d'aigua entre d'altres.

Així doncs es proposa la següent tipologia de curs.

Curs d'introducció a l'anellament

Aquest curs va destinat a qualsevol persona major de 16 any que vulguin iniciar-se a aquest mètode d'estudi, ampliar els seus coneixements d'ornitologia i apropar-se a la natura.

El curs està pensat per a que tingui una durada d'un cap de setmana, de divendres a la tarda fins diumenge al matí, amb un nombre limitat de places, amb un màxim de 16 persones.

El curs constarà d'un seguit de continguts (*Taula 19*), que s'impartiran de forma pràctica i teòrica:

Taula 19. Continguts educatius curs anellament. Font: OCA

Secció Teòrica	Secció Pràctica
- Breu història de l'anellament - Introducció a la muda - Utilització i gestió de les	- Tipus de marcatge - Mètode de captura - Manipulació d'ocells

dades	- Claus d'identificació
- Legislació	- Tècniques de sexat i datat
- Ètica i situacions excepcionals	

Es seguirà la següent programació, el dissabte al matí sessió pràctica, on es parlarà de mètodes de captura, manipulació d'ocells i tipus de marcatge. El mateix dissabte a la tarda sessió teòrica on s'explicarà els conceptes anteriorment anomenats. Per finalitzar el curs el diumenge al matí última sessió pràctica, on es parlarà de claus d'identificació i tècniques de sexat i datat.

Per a realitzar el curs es proposa un preu de 30€, que no inclou l'allotjament, ni els àpats. Es dona la possibilitat de que els diferents hostals de la zona facilitin l'allotjament a un mòdic preu de 15€ la nit i persona, a més a més d'oferir uns menús de 10€ per a cada àpat.

Aquest curs va dirigit a persones interessades en l'ornitologia, però pot ser una molt bona oferta per a estudiants del Batxillerat i Universitaris de la branca més científica.

Paquet Turístic Birdwatching

Com s'ha indicat anteriorment en repetides ocasions la Vall d'Alinyà té un tret característic que la fa especial. Tindre les quatre espècies de voltors europeus en una zona, dona un valor afegit i una avantatge a la vall en front d'altres indrets amb presència de voltors i que es treballa amb aquets animals com atracadors turístics, com és el cas seria d'Extremadura o Castella la Mancha.

A Europa i també a Espanya existeix un mercat d'aficionats a l'ornitologia, disposats a invertir part dels seus bens en activitats que els permetin observar i sobretot fotografiar les aus. La opció de que una part d'aquets ornitòlegs vinguessin a la vall d'Alinyà, podria suposar un molt bon aport econòmic per la zona.

Així es proposa la creació d'un paquet turístic per a ornitòlegs experimentats de tot Europa, amb nom "Catalonia Birdwatching", que es centrarà en els voltors de la vall d'Alinyà. Però l'oferta no es pot limitar a oferir només els voltors. Tenim la sort que el país on vivim és molt ric i te gran varietat d'ecosistemes i separats unes distàncies relativament curtes. Així que la idea del paquet turístic no és només vendre la excepcionalitat dels voltors a Alinyà, sinó que el concepte a vendre seria Catalunya i la seva singularitat (*Taula 20*).

Seguin aquesta idea es proposa que el paquet turístic és basi en un itinerari de 8 dies per indrets de Catalunya amb una destacada població d'aus. Es proposa

el delta de l'Ebre, els aiguamolls de l'Empordà i la Vall d'Alinyà, per les seves característiques i tipologia de fauna.

El paquet proposat té els següents continguts i experiències:

Taula 20. Programació i continguts paquet turístic Catalonia Birdwatching.

Dia	Contingut	Experiència
1	Arribada a Barcelona Recepció i introducció de les activitats a dur a terme (lloc: La Pedrera) Rest a de dia lliure per visitar Barcelona	Visitar una ciutat meravellosa del Mediterrani, referent mundial en l'arquitectura modernista. Visitar Sagrada Família, Parc Güell,...
2	Viatge cap al Delta de l'Ebre Explicació de les espècies que s'observaran 1 dia Hide Delta de l'Ebre	Possible observació de: mussol emigrant (<i>Asio flammeus</i>) el martinet (<i>Nycticorax nycticorax</i>) el martinet ros (<i>Ardeola ralloides</i>) l'esplugabou(<i>Bubulcus ibis</i>), el martinet blanc (<i>Egretta garzetta</i>) el bernat pescaire (<i>Ardea cinerea</i>) el flamenc(<i>Phoenicopterus ruber</i>) el rascló (<i>Rallus aquaticus</i>) el rasclet (<i>Porzana pusilla</i>) la fotja(<i>Fulica atra</i>) la garsa de mar (<i>Haematopus ostralegus</i>) el cames llargues (<i>Himantopus himantopus</i>) el bec d'alena (<i>Recurvirostra avosetta</i>) la carregada (<i>Glareola pratinicola</i>) la gavina capblanca (<i>Larus genei</i>) la gavina Audoin (<i>Larus audouinii</i>)

3	2 dia Hide Delta de l'Ebre	Possible observació de: mussol emigrant (<i>Asio flammeus</i>) el martinet (<i>Nycticorax nycticorax</i>) el martinet ros (<i>Ardeola ralloides</i>) l'esplugabous(<i>Bubulcus ibis</i>), el martinet blanc (<i>Egretta garzetta</i>) el berrat pescaire (<i>Ardea cinerea</i>) el flamenc(<i>Phoenicopterus ruber</i>) el rascló (<i>Rallus aquaticus</i>) el rasclet (<i>Porzana pusilla</i>) la fotja(<i>Fulica atra</i>) la garsa de mar (<i>Haematopus ostralegus</i>) el cames llargues (<i>Himantopus himantopus</i>) el bec d'alena (<i>Recurvirostra avosetta</i>) la carregada (<i>Glareola pratinicola</i>) la gavina capblanca (<i>Larus genei</i>) la gavina Audoin (<i>Larus audouinii</i>)
4	Viatge cap els aiguamolls de l'empordar Explicació de les espècies que s'observaran 1 dia Hide els Aiguamolls de l'Empordar	Possible observació de: bitó (<i>Botaurus stellaris</i>) arpella (<i>Circus cyaneus</i>) ànec collverd(<i>Anas platyrhynchos</i>) gall de canyar (<i>Porphyrio porphyrio</i>) trenca (<i>Lanius Minor</i>)
5	Viatge cap a la Vall d'Alinyà Explicació de les espècies que s'observaran importància de la	Possible observació de: Voltor comú (<i>Gyps fulvus</i>) Voltor negre (<i>Aegypius</i>)

	zona	<i>monachus</i>
	1 dia Hide Tarrés Alinyà	Trencalòs(<i>Gypaetus barbatus</i>)
	Possibilitat de tractaments d'imatge en el laboratori d'imatge Ribatell	Aufrany (<i>Neophron percnopterus</i>) Àguila Daurada (<i>Aquila chrysaetos</i>) Milà Reial (<i>Milvus milvus</i>)
6	2 dia Hide Tarrés Alinyà Possibilitat de tractaments d'imatge en el laboratori d'imatge Ribatell	Possible observació de: Voltor comú (<i>Gyps fulvus</i>) Voltor negre (<i>Aegypius monachus</i>) Trencalòs(<i>Gypaetus barbatus</i>) Aufrany (<i>Neophron percnopterus</i>) Àguila Daurada (<i>Aquila chrysaetos</i>) Milà Reial (<i>Milvus milvus</i>)
7	Dinar de cloenda en la vall d'Alinyà amb productes de la zona Viatge de tornada cap a Barcelona	Assaborir els productes naturals i de proximitat de la zona Intercanvi d'experiències
8	Dia lliure per Barcelona Sortida	Possibilitat de seguir visitant la ciutat de Barcelona
Preu: 1650€		

Aquest tipus de paquet turístic és exclusivament per ornitòlegs, per això es creu necessari que cal complementar aquestes pack amb una ampla oferta d'activitats per les zones a visitar. Informació d'itineraris a peu i activitats del parc natural. D'aquesta manera s'obre la possibilitat de que la gent interessada, pugui portar les seves famílies. A més a més oferir una bona oferta gastronòmica de productes de la terra i cuina tradicional catalana.

El preu estimat del paquet turístic que oferim és de 1650€ per persona. De forma desglossada equivaldria a 150€ per dia d'utilització del Hide, 100€ de

l'allotjament en règim de tot inclòs (excepte els dies d'estada lliure a Barcelona que només entra l'estada a l'hotel amb esmorzar) i finalment 200€ de despeses de transport. En el cas que es vulgui portar la família el preu es veuria reduït, 900€ per la persona que no utilitzi el Hide, i 500€ per els nens.

Finalment cal remarcar que el paquet turístic és per a 4 persones com a màxim, ja que és el nombre màxim de persones que poden entrar en el Hide a l'hora.

Com és lògic una activitat dirigida a un públic molt més expert, resulta molt més cara. Aquest paquet és molt interessant ja que en poc més d'una setmana es pot visitar una capital mundial com Barcelona, i observar una gran diversitat d'aus de diferents tipologies.

D'altra banda, per el marcat més pròxim, estatal, que te la possibilitat d'accedir a les instal·lacions d'una forma molt més flexible degut a la proximitat, es podria ofertar uns paquets més reduïts. Aquest paquet constaria de dos dies d'utilització del Hide d'Alinyà amb un preu de 450€, 150€ del lloguer del Hide per dia i 150 de la pernoctació amb esmorzar i dos àpats.

CAPITOL 8

8. BIBLIOGRAFIA

LLIBRES

- Ferrer, X.; Martínez-Vilalta, A. y Muntaner, J. (1986). *Aves. In: Història Natural de los Països Catalans*, Barcelona. Ed: Enciclopedia Catalana vol. 12.
- Gonzalez, C. (2004). *Libro Rojo de la Aves de España*. Madrid. Ed: ICONA (Organismo Autonomo Parques Nacionales).
 - Disponible a:
<http://www.seo.org/media/docs/LR%20completo%20para%20web.pdf>
- López, F (2009). *Atles del turisme de Catalunya. Mapa nacional de l'oferta i els productes turístics*. Espanya. Ed: Generalitat de Catalunya.
- Manent, A, 2004. *El llop a Catalunya: memòria, llegenda i història*. Ed. Pages. Barcelona.
- Martí, R; Moral, J.C. (2004). *Atlas de las Aves Reproductoras de España*. España.Ed: Parques Nacionales.
 - Disponible a:
<http://www.magrama.gob.es/es/biodiversidad/temas/inventariosnacionales/inventario-especies-terrestres/inventario-nacional-de-biodiversidad/capitulos.aspx>
- Sargetal, J. (2004). *Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà*. Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural

ARTICLES

- Agencia EFE. (23-9-2008). "Buitres atacan y se comen viva a una vaca de parto y a su cría en Llessú". Diari La Vanguardia.

- Disponible a:
<http://www.lavanguardia.com/sucesos/20080923/53545050567/buitres-atacan-y-se-comen-viva-a-una-vaca-de-parto-y-a-su-cria-en-llessui.html>
- Agencia EFE, BERLIN. (22-6-2007). “Decenas de buitres leonados españoles sobrevuelan Alemania en busca de alimento”. La Vanguardia.
 - Disponible a:
<http://www.lavanguardia.com/vida/20070622/51365861288/decenas-de-buitres-leonados-espanoles-sobrevuelan-alemania-en-busca-de-alimento.html>
- Agencia EFE. (18-7-2012). “Dos presidentes de cotos de caza detenidos por envenenar aves”. Diari El Mundo.
 - Disponible a:
<http://www.elmundo.es/elmundo/2012/07/18/natura/1342597806.html>
- Aranda, A. (2010). “El plan de lucha contra el uso ilegal de veneno en Castilla - La Mancha”. Foresta. 40.
- Campos, M.A. (15-2-2001). “El ataque de los 'buitres locos”. Diari El País.
 - Disponible a:
http://elpais.com/diario/2007/05/26/sociedad/1180130406_850215.html
- Casanovas, R. (2010). “Estat de les poblacions d'isard a Catalunya”. Àrea d'activitats cinegètiques, Generalitat de Catalunya.
- De Juana, E. (2004). “Cambios en el estado de conservación de las aves de España, Año 1954 – 2004. Ardeola, 51(1), p. 19-50
- Del Moral, J. C., Bermejo, A., Molina, B., Escandell, V. y Palomino, D. (Eds.) (2010). “Programas de seguimiento de SEO/BirdLife en 2008”. SEO/BirdLife. Madrid.
- Del Moral, J. C. (Ed.). (2009). “El buitre leonado en España. Población reproductora en 2008 y método de censo”. SEO/BirdLife. Madrid.
- De la Puente, J., Moreno-Opo, R. y Del Moral, J. C. (2007). “El buitre negro en España. Censo Nacional 2006”. SEO/BirdLife. Madrid
- Europa Press. (20-12-2011). “Investigadores piden abordar los ataques de buitres al ganado y el uso de cebos envenenados contra especies amenazadas”. La Vanguardia.
 - Disponible a:
<http://www.lavanguardia.com/20111220/54241424160/inve>

stigadores-piden-abordar-los-ataques-de-buitres-al-ganado-y-el-uso-de-cebos-envenenados-contra.html

- Garcia, J. (2006). “El cabirol i la seva recuperació al Parc”. Juny. El picot Negre. Revista informativa del Parc natural de Cadí-Moixeró, nº7, juny 2006
- Generalitat de Catalunya. (2011). “Guia pràctica per al càlcul d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH)”.
 - Disponible a: http://www20.gencat.cat/docs/canviclimatic/Home/Politiques/Politiques%20catalanes/La%20mitigacio%20del%20canvi%20climatic/Guia%20de%20calcul%20d'emissions%20de%20CO2/110301_Guia%20practica%20calcul%20emissions%20rev_CA.pdf
- Generalitat de Catalunya. (29 de novembre de 2012). “ORDRE AAM/387/2012, de 23 de novembre de 2012, relativa a l'alimentació d'espècies necròfages d'interès comunitari”. DOG Num. 6264 –pag 59157 fins 59163.
- Gonzalez, L.M.; Moreno, R. (2012). “Consecuencias de la nuevas normativas para la alimentación de la espècies necrófagas”. Quercus, 317, Juliol.
- Jacho M, et al. (5 de juliol de 2010). “La gestión de los cadáveres. Recomendaciones prácticas para reducir el impacto ambiental en granjas porcinas”.
 - Disponible a: <http://www.engormix.com/MA-porcicultura/frigorifico/articulos/recomendaciones-practicas-reducir-impacto-t3052/378-p0.htm>
- Margalida, A.; Colomer, M.A. (2012). “Modelling the effects of sanitary policies on European vulture conservation”. Scientific Reports. 2 : 753 | DOI: 10.1038 / srep00753.
- Muez, M. (22-6-1997). “Unos expertos cuestionan los ataques de buitres a ovejas vivas en Navarra y el País Vasco”. Diari El País.
 - Disponible a: http://elpais.com/diario/1997/06/22/sociedad/866930406_850215.html
- Navarcorrena, N. (9-5-2012). “Los ganaderos exigen una solución a los ataques de buitres”. El Periódico de Aragón.

- Disponible a:
http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/aragon/los-ganaderos-exigen-una-solucion-a-los-ataques-de-buitres_755395.html
- López, J.M. (2011). "Situació de les espècies cinegètiques a Catalunya. Formació i assessorament al sector agroalimentari". Dossier Tècnic. nº53.Desembre.
- López, J.R. (2012). Novembre 2012. "Els isards, com més diversos més sans". UAB Divulga. Ciència Animal. Revista de divulgació científica. Novembre
- Pazos J.M. Monteiro R. 2009. "Implementación lexicográfica de los símbolos desde un enfoque multilingüe e intercultural, el culturema buitre". In J.Kon Regional Eds. Tübingen G.Narr 339-350.
- Perez de Ana, J.M. (2012). "Los buitres del País Vasco comen en vertederos". Quercus 317, Juliol.
- Sense autor. (27-3-2009). "Els ramaders podran deixar bestiar mort a la muntanya per alimentar voltors". Diari Regió7.cat
 - Disponible a:
<http://www.regio7.cat/solsones/2012/12/01/ramaders-podran-deixar-bestiar-mort-muntanya-alimentar-voltors/217936.html>
- Sense Autor. (27-2-2010). "Els ramaders lamenten que no s'actui per evitar nous atacs de voltors". Diari Regió7.cat
 - Disponible a:
<http://www.regio7.cat/solsones/2010/02/27/ramaders-lamenten-que-no-sactui-evitar-nous-atacs-voltors/70743.html>
- Sense Autor. (14-12-2011). "Atac de voltors a ramat prop d'herbeset". Diari Comarquesnord
 - Disponible a: <http://comarquesnord.cat/2011/12/14/atac-de-voltors-a-ramat-prop-dherbeset/>
- Visa. LL. (17-4-2012). "El ataque de un centenar de buitres causa la muerte de 35 ovejas en el Pirineo2. Diari el País.
 - Disonible a:
http://ccaa.elpais.com/ccaa/2012/04/16/catalunya/1334605511_998602.html

- Zuberogoitia, I. (2009). "El buitre leonado en Vizcaya". En, J. C. del Moral (Ed.). El buitre leonado en España. Población reproductora en 2008 y método de censo, pp. 151. SEO/BirdLife. Madrid.
-

DOCUMENTS NO PUBLICATS

- Bonet, A., Cárdenas, M., Cisteró. (2012) "Voltors: Víctimes o culpables?" Deontologia i veterinària legal. UAB.
- Informes Anual Obra Social Caixa Catalunya . Fundació Territori i Paisatge, 2001 a 2010.
- Millet, A. (2009) "Alimentació suplementària a la Vall d'Alinyà (Memòria 2009)" Treball d'investigació. Fundació Catalunya Caixa.
- Millet, A. (2010). "Alimentació suplementària a la Vall d'Alinyà (Memòria 2010)" Treball d'investigació. Fundació Catalunya Caixa.
- Millet, A. (2011). "Alimentació suplementària a la Vall d'Alinyà (Memòria 2011)" Treball d'investigació. Fundació Catalunya Caixa.
- Millet, A. (2012). "Alimentació suplementària a la Vall d'Alinyà (Memòria 2012)" Treball d'investigació. Fundació Catalunya Caixa.
- Rieradevall. J. (2011). "Documentació de l'assignatura Organització i Gestió de Projectes (OGP)", 3curs de CCAA. UAB.
- Tewes, E., Saavedra, D., Sánchez, J.J., Sanmartí, R., Parés, P.M. (2005). "Estudi de viabilitat de la reintroducció del voltor negre (*Aegypius monachus*) a la muntanya d'Alinyà". Document inèdit. Fundación para la Conservación del Buitre Negro (BVCF).

PÀGINES INTERNET

www.ecoturcat.cat

www.es.scribd.com/doc/27480740/25/El-buitre-y-la-lechuza

www.icc.cat

www.idescat.cat

www.gencat.cat

www.losarapiles.com/despues-de-la-batalla.php

www.ornitologia.org

www.rtve.es/alacarta/videos/el-hombre-y-la-tierra/

CAPITOL 9

9. PRESSUPOST

Despeses Recursos Humans

Ocupació	Temps de treball	Import
Treball de camp	25 hores	2500€
Treball despatx	400 hores	12000€
Pernoctacions	4 nits	400€
Dietes	12 àpats	500€
Transport	1200 Km	1500€
Total		16.900€

Despeses Materials

Material	Import
Lloguer vehicles 4x4	800€
Lloguer material Fotogràfic:	
Càmera Fotogràfica	242€
Canon EOS 5D MarkII	
Teleobjectiu	92€
Canon EF 100-400	
Tripode	30€
Lloguer material Observació:	
Binocles	48€
Total	1212€

Despeses d'edició

Materials	Import
Hardware (Ordinador portàtil)	500€
Software:	

OriginLab	69€
Microsoft Office 2010	250€
Papereria	200€
Total	1019€

Despeses energètiques

Serveis energètics	3380€
Total	22511€
IVA 21%	4727.31€

TOTAL	27.300€
--------------	----------------

CAPITOL 10

10 ACRONIMS

ATC- Atles de Turisme a Catalunya
CE- Comunitat Europea
CEE- Comunitat Econòmica Europea
Com. Verb.-Comunicació Verbal
DMAH- Departament de Medi Ambient i Habitatge
DOGC- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
E - Est
EEB- Encefalopatia Espongiforme Bovina
FCP- Fundació Catalunya Pedrera
FTP- Fundació Territori i Paisatge
GEPT- Grup d'Estudi i Protecció del Trencalòs
GREFA- Grup de Rehabilitació de Fauna Autòctona.
Ha- Hectàrees
ICHN- Institut Català d'Història Natural
ICONA- Institut per Conservació de la Naturalesa
IDESCT- Institut d'Estadística de Catalunya
Kg- Quilograms
NE- Nord Est
NW- Nord Oest
PAS - Punts d'Alimentació Suplementària
PEIN- Pla d'espais d'Interés Natural
RNC- Reserva Nacional de Caça
S- Sud
SEO- Societat Espanyola d'Ornitologia
Tn- Tones
TV- Televisió
UAB.- Universitat Autònoma de Barcelona
UE- Unió Europea

UOC- Universitat Oberta de Catalunya

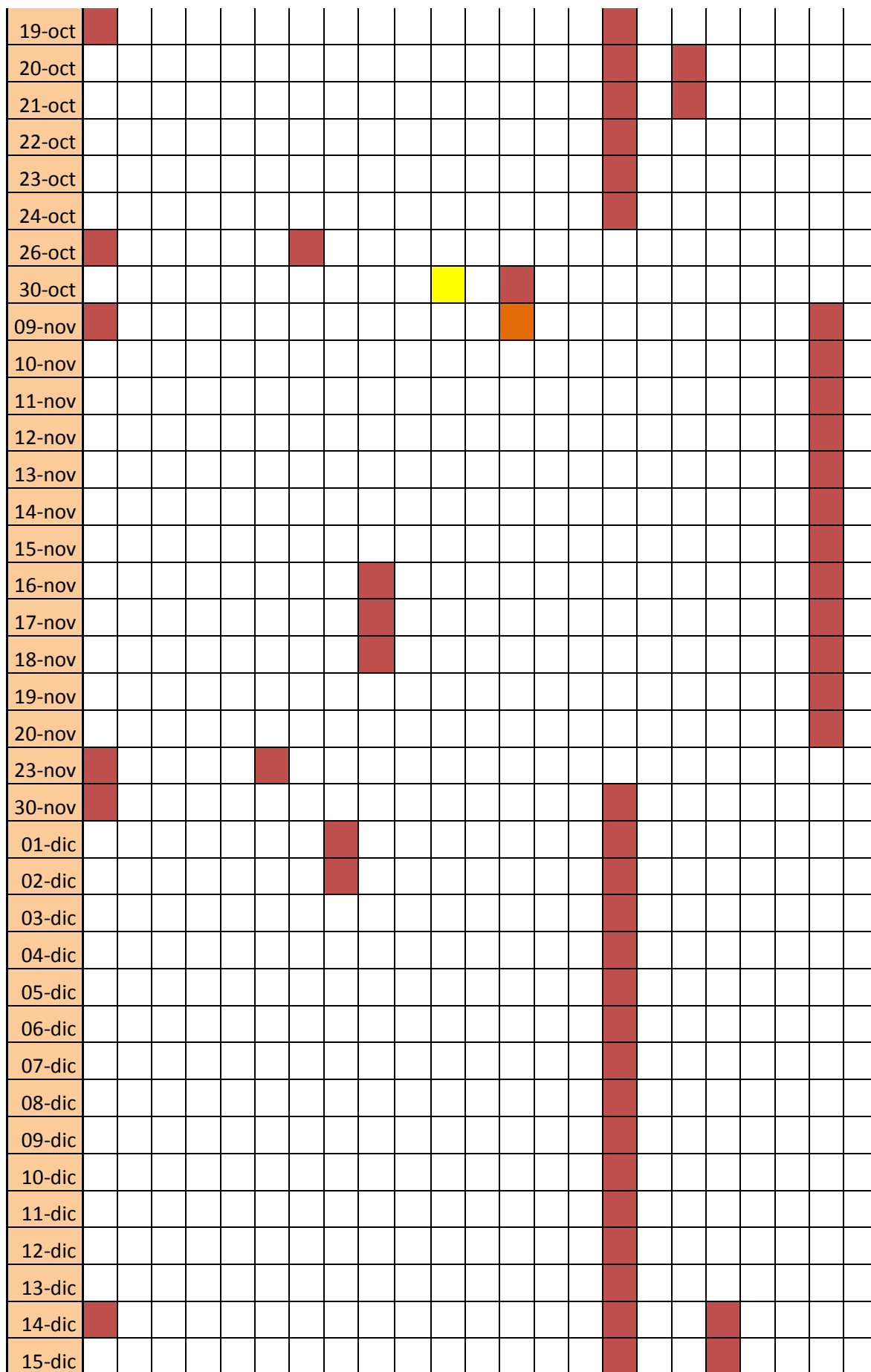
W- Oest

CAPITOL 11

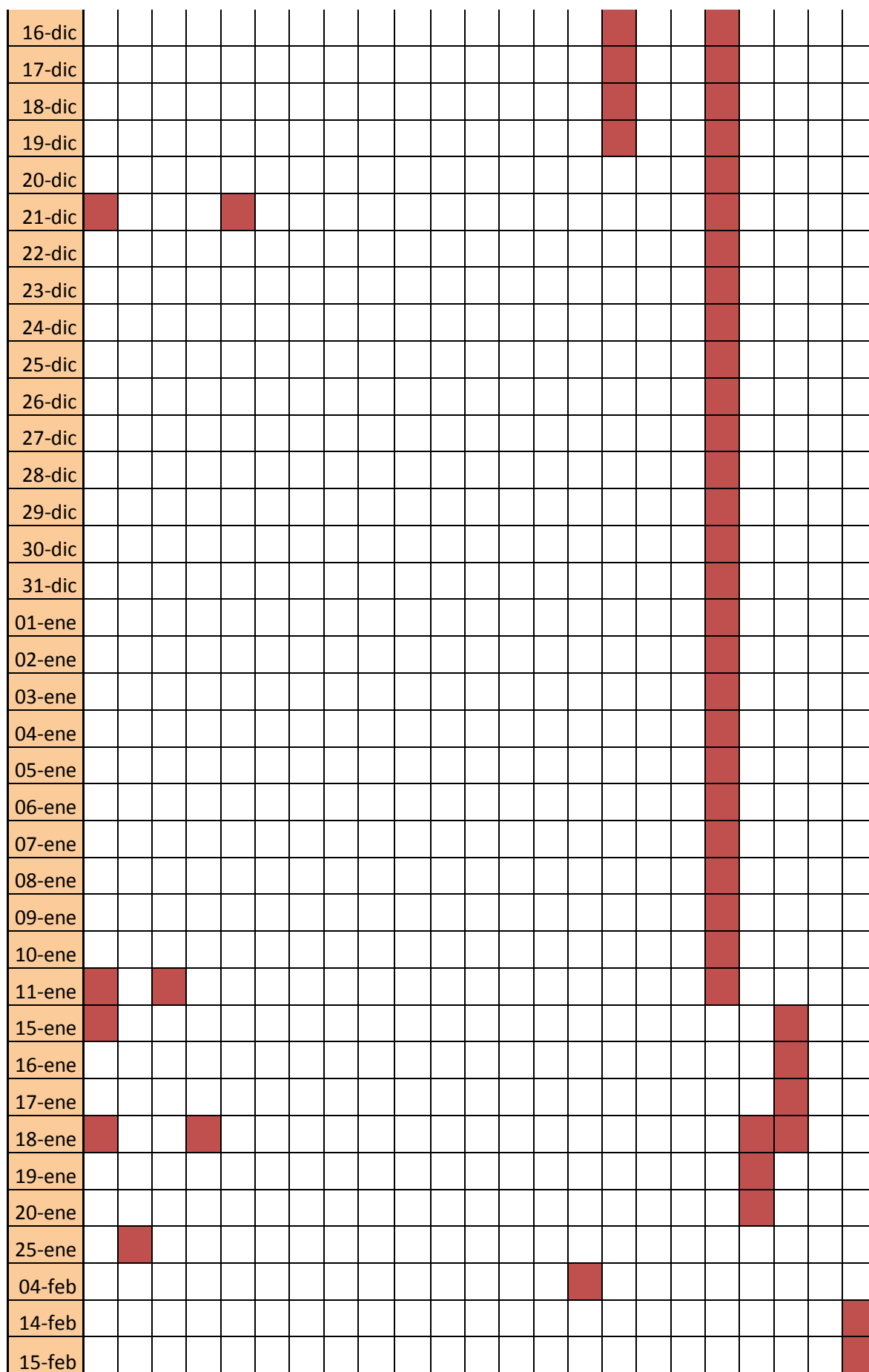
11. PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS

10.1.PROGRAMACIÓ

	Seminaris / Docència	Presentació global preliminar	Presentació Diagnosis	Presentació conclusions i propstes de millora	Presentació Inventari	Presentació antecedents i bibliografia	Presentació títol, índex, objectius, metodologia, programa de treball, pressupost.	III Sortida de Camp Vall d'Alinyà	II Sortida de Camp Vall d'Alinyà	I Sortida de Camp Vall d'Alinyà	Entrevistes Salvador Filella	Entrevistes Ramaders Vall Alinyà	Entrevistes Jordi Sargetal	Entrevistes Dr.Martí Boada	Entrega de Projecte Final	Elaboració títol, índex, objectius, metodologia, programa de treball, pressupost.	Elaboració de l'inventari	Elaboració de les entrevistes als diferents experts	Elaboració de la diagnosis	Elaboració d'article, paraules clau, llistat d'acrònims, annexos	Elaboració conclusions i propstes de millora	Elaboració Antecedents i bibliografia	Defensa del Projecte
28-sep																							
03-oct																							
04-oct																							
05-oct																							
08-oct																							
15-oct																							



PROJECTE LL.CIÈNCIES AMBIENTALS



	Diego M		Oriol S
	Diego C		Pere J
			Tots

10.2. AGENDA

Taula 20. Agenda de la proramació. Elaboració pròpia conjuntament amb la programació prèvia facilitada per els tutors de projecte.

Data	Activitats	Accions	Membres 4 persones
28 SET	Assistir a la presentació de la Vall d'Alinyà per part dels tècnics de la Fundació Catalunya Caixa i dels temes seleccionats	Preparar qüestions sobre el projecte. Demandar documents clau. Enviar un dossier del grup: nom del grup, correu de grup, CV de cada membre	Tots
3 OCT	Entrevista tutor projecte Dr. Martí Boada	Primera presa de contacte amb el tutor: definir el projecte, introducció dels aspectes generals i definir futures entrevistes	Oriol S. Diego C.
4-5 OCT	I Sortida d'aproximació a la Diagnosi Ambiental de la Vall d'Alinyà .	Preparar qüestions sobre el projecte. Demandar documents clau.	Diego C. Pere J.
8 OCT	Entrevista tutor projecte Dr. Martí Boada	Elaborar els objectius del projecte i definir camps de treball i aspectes a treballar.	Oriol S. Pere J.
15 Oct	Entrevista tutor projecte Dr. Martí Boada	Seguiment del projecte. Obtenció de dades de contacte d'experts relacionats amb el projecte per futures entrevistes:	Tots
19 OCT	Assistir al seminari: "Estadística aplicada a projectes" (NC) Elaboració documentació preliminar 01	Elaborar document preliminar 01: títol, índex, objectius, metodologia, programa de treball, pressupost.	Tots
20-21 OCT	Elaboració de les entrevistes als diferents experts	Buscar antecedents i elaboració de les entrevistes. (repartiment de tasques en l'elaboració)	Tots

26 OCT	Assistir al seminari: “La protecció dels espais naturals protegits. El cas del Garraf” (MB) Presentació 01	Entrega de document (e-mail) i presentació (10 minuts): títol, índex, objectius, metodologia, programa de treball, pressupost.	Tots
30 OCT	Entrevista Salvador Filella	Entrevistar en Salvador Filella	Diego M. Diego C.
09 NOV	9:00-13:00 Assistir al seminari: “Sostenibilitat dels entorns urbans” (JR) Elaboració documentació preliminar 02 17:00 Entrevista Jordi Sargetal	Elaborar document preliminar 02: antecedents, bibliografia. Entrevistar Jordi Sargetal	Tots Diego M Pere J.
16-18 NOV	II Sortida de Camp amb els responsables de la Fundació i tutor projecte Dr. Martí Boada	Observació d' aus en el PAS. Entrevistar ramaders de la zona	Tots
23 NOV	Assistir al seminari: “Canvi Global i Canvi Climàtic” (MB/NC) Presentació 02	Entrega de document (e-mail) i presentació (10 minuts): antecedents, bibliografia.	Tots
30 NOV	Assistir al seminari: “Cartografia aplicada a projectes” (JD) Elaboració documentació preliminar 03	Elaborar document preliminar 03: inventari.	Tots
1-2 DES	III Sortida de Camp amb els responsables de la Fundació	Contatge, localització i classificació de nius de la zona	Tots
14 DES	Assistir al seminari: “Sostenibilitat en agricultura i bioenergia” (CG) Elaboració documentació preliminar 04	Elaborar document preliminar 04: inventari.	Tots
21 DES	Assistir al seminari: “Els ocells com bioindicadors” Presentació 03	PO3 Entrega de document (e-mail) i presentació (10 minuts): inventari.	Tots
11 GEN	Assistir al seminari:	Entrega de document (email) i presentació (10 minuts):	Tots

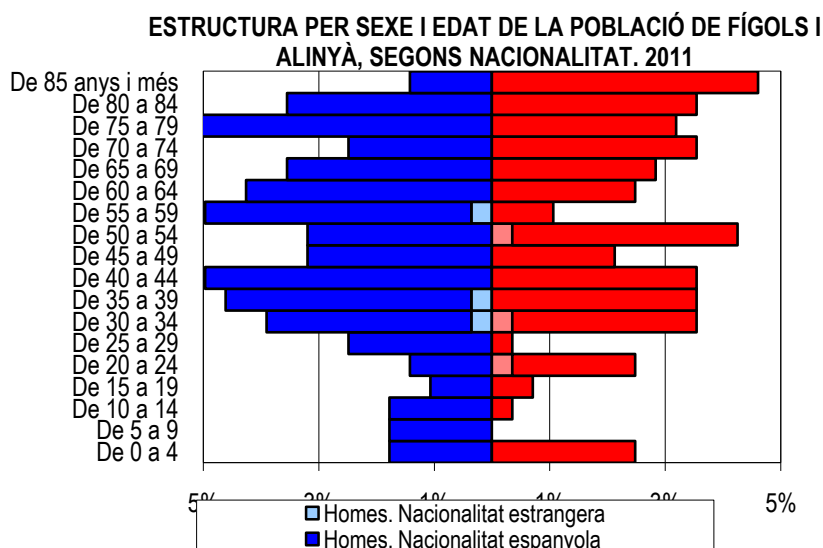
	“Comunicació i Educació ambiental” Presentació 04	diagnosi.	
15 GEN	Elaboració documentació preliminar 05	Elaborar document preliminar 05: conclusions i propostes de millora.	Tots
18 GEN	Assistir al seminari: “Biodiversitat urbana i no urbana” Presentació 05	Entrega de document (e-mail) i presentació (10 minuts): conclusions i propostes de millora.	Tots
18-20 GEN	Elaboració documentació preliminar 06	Elaborar document preliminar 06:): article, paraules clau, llistat d'acrònims, annexos.	Tots
25 GEN	Presentació Global	Entrega de document (e-mail): article, paraules clau, llistat d'acrònims, annexos. Presentació final (20 minuts).	Tots
04 FEB ENTRE GA	Entrega de projectes: Yolanda Maldonado, ICTA.	Entrega del document final.	Tots
Data a concreta r.	Assaig de defensa del projecte.	Presentació (20 minuts): projecte final.	Tots
14-15 FEB	Defensa de projectes.	Consultar detalls al tauló d'anuncis de l'ICTA, al web de Ciències Ambientals i al Campus Virtual.	Tots

CAPITOL 12

ANNEX I

1. ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ

La piràmide de població del municipi de Fígols i Alinyà és representativa d'una població molt envellida, on es veu una base molt estreta i a mesura que augmenta l'edat augmenta el nombre de persones. Tenint un gran nombre d'ancians i adults de més de 40 anys.



Gràfic.3 Piràmide població 2011 Fígols i Alinyà. Elaboració pròpia. Dades IDESCAT.

En aquesta piràmide és pot extreure que la població d'infants (persones entre 0-14anys) del municipi representa el 8.3% de la població total. La població d'adults (entre 15-65) representa el 57.3%. finalment la població d'ancians representa el 34.7% del total de la població. Amb aquestes dades s'observa que un terç de la població local esta formada per ancians.

ANNEX II

RECULL DE NOTÍCIES

Els diaris, com ara ho és internet i les xarxes socials, antigament i encara en l'actualitat, són fons inesgotables d'informació i de notícies que ajuden a veure el pensament de la societat en la que vivim i alhora influeixen en el pensament d'aquesta.

Aquest apartat recopila informació periodística relacionada amb els voltors en el nostre país. La informació, s'extreu i es divideix segons si és publicada en diaris nacionals, autonòmics o comarcals. S'han elegit quatre notícies per àmbit essent a continuació dotze les exposades.

DIARIS D'ORIGEN NACIONAL

Diari: "El País"

Data de la publicació: 22-6-1997

Titular: "Unos expertos cuestionan los ataques de buitres a ovejas vivas en Navarra y el País Vasco"

Cos de la noticia: "Los buitres leonados (*Gyps fulvus*) no han dejado de ser carroñeros para actuar como aves depredadoras, según han puesto de relieve especialistas en biología y comportamiento de las especies carroñeras que habitan España, reunidos en Pamplona. Esta evolución es imposible, a juicio de estos expertos, que atribuyen la proliferación de denuncias en Navarra (son ya 70) y Álava (11) sobre ataques a ovejas vivas a un estado de "psicosis colectiva" generada, según su criterio, por informaciones propias del "pseudocientifismo" de algunos medios de comunicación.

La sociedad conservacionista Ugatza reunió en Pamplona a los biólogos del Consejo Superior de Investigaciones Científicas José Antonio Donázar y Fernando Hiraldo, de la estación de Doñana, en Sevilla; al doctor en biología Carmelo Fernández, uno de los máximos expertos navarros en aves carroñeras; a Dominique Ardoin, miembro e la Office National de Chasse de los Pirineos Atlánticos Franceses; a Andoni Canela, el fotógrafo que captó para el diario La Vanguardia las imágenes del ataque de un buitre a una oveja coja y atada, y Alberto Bergerandi, biólogo responsable del puesto de observación de Lindex, en el Pirineo navarro. Todos ellos se mostraron de acuerdo en que los buitres leonados tienen una estructura física que les incapacita para matar a otros animales. Carmelo Fernández aseguró que la población de buitres leonados en Navarra (1.800 parejas reproductoras) tiende a equilibrarse, con tasas de crecimiento que han pasado del 12,9% en 1989 al 6% de la actualidad, y posee alimento en forma de carroña más que suficiente para atender sus necesidades. Los expertos coincidieron en que las denuncias de los ganaderos no son malintencionadas, pero pusieron en duda que respondan a la observación del momento preciso en el que los buitres se aproximan a un animal que está a punto de convertirse en carroña."

Diari: “El País”

Data de la publicació: 15-2-2001

Titular: “El ataque de los 'buitres locos’”

Cos de la noticia: “Los ganaderos de la comarca castellonense de Els Ports han constatado los primeros ataques de buitres leonados, muy comunes en la zona, a las ovejas y vacas de sus explotaciones. Se trata de un hecho insólito, pues el buitre es un carroñero que salvo contados casos documentados sólo se alimenta de animales muertos cumpliendo así a la perfección su papel en lo alto de la pirámide trófica. La explicación, según el delegado de la Unió de Llauradors i Ramaders en Castellón, Vicent Goterris, podría encontrarse en las dificultades que tienen estas rapaces para encontrar sustento, agravadas desde el 1 de enero por la entrada en vigor de la normativa comunitaria que obliga a recoger y eliminar los cadáveres del ganado bovino, ovino y caprino, que antes se depositaban en el campo.

Goterris asegura: 'Tenemos constancia de que los buitres de la comarca de Els Ports han atacado ya a animales débiles, como terneros u ovejas que acababan de parir, provocándoles la muerte'. El delegado de la Unió ha manifestado su 'preocupación, porque con la retirada de los cadáveres los buitres no tienen qué comer, y si están sufriendo hambre, el peligro es que intensifiquen los ataques'. El representante de la organización agraria ha querido matizar que no quiere 'iniciar ninguna persecución contra esta especie, más bien al contrario, los ganaderos de la comarca han tenido desde siempre en el buitre a un aliado, ya que eliminaba los cadáveres de las reses que morían sin coste alguno'. La Unió ha comunicado el problema a la Consejería de Agricultura pero todavía no se ha adoptado ninguna solución y propone que los cadáveres sean depositados de nuevo en el campo 'una vez pasen los controles sanitarios'.

Por su parte los grupos ecologistas son escépticos respecto a los ataques a animales vivos; el representante de Ecologistes en Acció, Sergi Monfort, duda que 'los buitres hayan pasado en tan poco tiempo de ser carroñeros a predadores', y ha mostrado su preocupación porque 'si creen esto, los ganaderos pueden iniciar una persecución contra los buitres leonados aunque estén protegidos'.

El portavoz del grupo ecologista afirma que 'sería un error extender la idea de que puede comportarse como un predador', y ha asegurado con rotundidad que 'el centenar de buitres que sobrevuela cualquiera de los pueblos de la comarca habitualmente, no se lanzará sobre ningún cordero, vaca, u otro animal porque no están preparados para ello'. Sergi Monfort, por el contrario sí que lanzó una advertencia: 'Se están muriendo de inanición', algo que por otra parte también han confirmado algunos ganaderos que han podido observar a buitres moribundos en la comarca.”

Diari: “El País”

Data de la publicació: 17-4-2012

Titular: “El ataque de un centenar de buitres causa la muerte de 35 ovejas en el Pirineo”

Cos de la noticia: “Una bandada de un centenar de buitres leonados atacó el pasado fin de semana a un rebaño de 500 ovejas en una explotación ganadera de Sarroqueta, en el término municipal de El Pont de Suert (Alta Ribagorça). El ataque causó la muerte de 35 carneros, algunos por los picotazos de las aves y la mayoría por asfixia.

Fuentes de los agentes rurales de la Generalitat explicaron ayer que los buitres acudieron a la explotación ganadera para alimentarse del cadáver de una oveja. Estas mismas fuentes consideran que la mayoría de los ejemplares murieron aplastadas por el pánico que se desató en el rebaño, ya que los ataques de buitres, cuya alimentación es la carroña, a animales vivos es un comportamiento muy poco habitual.

Los propietarios del rebaño, sin embargo, rebaten esta versión. “Cuando llegue al corral había más de 100 buitres en su interior atacando a las ovejas y otros muchos sobrevolando por los alrededores. Era para asustarse. Sólo se marcharon cuando empecé a tocar el claxon del coche repetidamente”, ha explicado José Antonio S., propietario del rebaño.

El ganadero ha reconocido que algunas reses murieron asfixiadas, pero no todas ya que algunos animales presentaban picotazos y zarpazos por todo el cuerpo. “Hoy han muerto otros cinco animales y el veterinario nos ha dicho que podría aumentar el número de bajas en los próximos días”, añadió el ganadero, que niega que en corral hubiera un cadáver antes de la llegada de los buitres.

El ganadero denuncia que los buitres llegaron atraídos por el hedor del cadáver de una yegua que estaba en un prado vecino, a unos 50 metros de su corral. Según él, el propietario del animal debía haber avisado a la empresa encargada de recoger los cadáveres y no lo hizo.

Cada vez son más habituales este tipo de ataques de los buitres leonados a los rebaños en Cataluña, donde se calcula que hay una población de más de 5.000 ejemplares. Hace 20 años apenas había un centenar de parejas. El aumento de ataques está relacionado con la prohibición europea de abandonar los animales muertos junto a las explotaciones a causa de la enfermedad de las vacas locas, en 2002. Esta medida ha provocado que los buitres no encuentren alimentos para sobrevivir, hayan modificado sus hábitos y ataquen en algunos casos a animales vivos.

El pasado mes de diciembre, varios buitres penetraron en un corral de Taüll (Alta Ribagorça) por una ventana de ventilación y se comieron un ternero que acababa de nacer. Los ataques se producen casi siempre entre los meses de

marzo y junio, ya que es cuando el ganado está más débil y en plena época de cría. Los ganaderos reclaman la instalación de comederos en las zonas con mayor presencia de buitres.”

Diari: “El Mundo”

Publicació: 18-7-2012

Titular: “Dos presidentes de cotos de caza detenidos por envenenar aves”

Cos de la Noticia: “Agentes de la Policía Foral han detenido a cinco personas por el presunto envenenamiento de aves en tres cotos de caza navarros.

Entre ellos se encuentran los presidentes de dos de estos espacios, en los que se han encontrado hasta el momento más de 120 animales muertos, según ha informado el Gobierno foral.

Se trata de los cotos de Montes del Cierzo y de Monte Alto en Tudela y del coto de Cintruénigo. Muchos de los animales muertos, además de cuervos y grajillas, son especies protegidas como milanos reales y negros, alimoches, aguiluchos laguneros y buitres leonados.

Los arrestos se realizaron el día 3 y los cinco detenidos han sido puestos a disposición del juzgado de Primera Instancia e Instrucción número 2 de Tudela.

Los presuntos autores son el presidente, el guarda y un vocal del coto de Montes del Cierzo. Además del presidente del coto de Cintruénigo, y una quinta persona que puede estar relacionada con los envenenamientos en el coto de Monte Alto.

Fue el pasado mes de abril cuando el Guarderío Forestal de la dirección general de Medio Ambiente y Agua detectó las primeras aves presuntamente muertas por envenenamiento. Entonces, puso estos hechos en conocimiento de la Policía Foral, que inició las investigaciones.

Desde entonces se han realizado análisis a los animales muertos con muestras remitidas a laboratorios externos con el fin de conocer cual había sido la sustancia empleada.

Se han realizado diversas indagaciones, entre las que se incluye el registro de dos locales y de un vehículo. Según el Gobierno se han logrado localizar abundantes evidencias que han permitido deducir la aplicación de veneno con la finalidad de afectar a las rapaces. Éstas han establecido la posible implicación de las cinco personas detenidas.

Según la investigación, en la que se ha empleado un equipo de perros especializados en la detección de venenos, la sustancia empleada puede haber sido Lebaycid. Se trata de un insecticida organofosforado que actúa por contacto, ingestión e inhalación y que se encuentra prohibido en España desde hace varios años.”

DIARIS D'ORIGEN AUTONÒMIC

Diari: La Vanguardia

Data de la publicació: 22-6-2007

Titular: “Decenas de buitres leonados españoles sobrevuelan Alemania en busca de alimento”

Cos de la noticia: “Varias decenas de buitres leonados, al parecer procedentes de España, han sido atisbadas por ornitólogos alemanes sobrevolando tres 'länder' de este país en busca de alimento.

Las aves carroñeras, que con las alas extendidas pueden alcanzar los 2,8 metros, han sido vistas en Baden-Württemberg, Renania del Norte-Westfalia y Schleswig-Holstein (sur, oeste y norte de Alemania), informó hoy la plataforma por internet de ornitólogos 'Club 300'.

Los primeros buitres fueron detectados a mediados de junio y, desde entonces, han proliferado las informaciones sobre nuevas observaciones de esta especie.

Los ornitólogos creen que los buitres han volado a más de mil kilómetros de su hábitat natural y en pocos días en busca de alimento.

Ya en jornadas pasadas fueron atisbadas casi un centenar de estas aves carroñeras, procedentes de los Pirineos españoles, en varios lugares de Bélgica.

El fenómeno es consecuencia de la prohibición de dejar ganado muerto en el campo, una de las medidas adoptadas por la UE como consecuencia de la crisis de las "vacas locas" y para evitar la extensión de la enfermedad.

El veto ha hecho que en España se hayan registrado ataques de buitres a animales vivos, así como esta migración anómala de las aves hacia el norte de Europa.

Los ornitólogos alemanes advierten del peligro que este fenómeno puede suponer también para el campo del país, donde los buitres tampoco hallarán carroña abandonada y, por tanto, deberán buscar otra fuente de alimento, agotados por el largo vuelo emprendido.”

Diari: La Vanguardia

Data de la publicació: 23-9-2008

Titular: “Buitres atacan y se comen viva a una vaca de parto y a su cría en Llessúí”

Cos de la noticia: “Unos doscientos buitres atacaron el pasado sábado día 20 y se comieron vivas a una vaca que se encontraba de parto y al ternero recién nacido, en el núcleo de Llessúí, dependiente del municipio leridano de Sort, según ha denunciado hoy el ganadero responsable del animal.

Según el ganadero, los buitres se abalanzaron sobre la vaca y sobre el ternero y se las comieron vivas, sin que ni los animales ni el propio ganadero pudieran hacer nada para evitarlo.

Este ataque de buitres es el primero que se produce en Llessúí, pero no el único que se ha registrado en la comarca del Pallars Sobirà, ya que el departamento de Medi Ambient tiene contabilizados otros ataques en Sort y en Lladorre. El departamento de Medi Ambient había levantado a finales del año pasado un total de once actas de denuncia de los ganaderos por los ataques de los buitres.

Según los ganaderos de la zona, los buitres han cambiado de hábitos y ahora se dedican a atacar a presas fáciles.”

Diari: La Vanguardia

Publicació: 20-12-2011

Titular: “Investigadores piden abordar los ataques de buitres al ganado y el uso de cebos envenenados contra especies amenazadas”

Cos de la Noticia: “Investigadores de la Estación Biológica de Doñana, del Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), la Universidad de Berna y técnicos de la administración de Navarra publican el próximo jueves una carta en la revista 'Nature' alertando del "difícil" conflicto que existe en España entre los ganaderos y los buitres en relación a los ataques al ganado y los cebos envenenados que están poniendo en peligro especies amenazadas.

Así, según ha indicado el CSIC en una nota, los investigadores ponen de manifiesto que "en el norte de España, entre los años 2005 y 2010 hubo 1165 denuncias de ataques, de las cuales cerca del 70 por ciento fueron desechadas, lo que supuso un reducido coste medio anual estimado en 44.000 euros en indemnizaciones".

Sin embargo, los investigadores señalan que "la falta de datos científicos y la magnificación del problema han creado una alarma social que urgentemente requiere el diálogo entre científicos, ganaderos y administraciones para

establecer las directrices que permitan solucionar este conflicto emergente".

Los investigadores mencionan que durante este mismo periodo, en el conjunto de España se documentaron "243 casos de envenenamientos de buitres leonados" algunos de ellos específicamente dirigidos intencionadamente contra buitres leonados.

"Los efectos colaterales del uso ilegal de cebos envenenados en otras especies amenazadas como el quebrantahuesos o el alimoche constituyen una importante amenaza para la conservación de estas especies" explica Antoni Margalida, primer firmante de la carta, junto con José Antonio Donázar, ambos investigadores de la Estación Biológica de Doñana.

España alberga el 95 por ciento de la población europea de aves carroñeras -- buitre leonado, buitre negro, alimoche y quebrantahuesos--, siendo la población de buitre leonado con cerca de 26.000 parejas, la más abundante.

Estas especies, durante milenios han ofrecido servicios a los ecosistemas al eliminar los cadáveres que podrían constituir focos de infección y enfermedades, siendo verdaderos aliados de los ganaderos.

Sin embargo, en 2001 el brote de encefalopatía espongiforme bovina -- enfermedad de las vacas locas-- provocó que la Unión Europea prohibiera dejar estos cadáveres en el campo y obligara a destruirlos o reutilizarlos en instalaciones autorizadas. La medida tuvo un gran impacto en la población de buitres, causando un déficit de alimentación que tuvo consecuencias demográficas y comportamentales "importantes".

"Uno de los efectos atribuidos por la mayoría de ganaderos es que la falta de comida ha propiciado un cambio en el comportamiento de los buitres lo que ha redundado en el incipiente incremento de denuncias", han indicado. Sin embargo los investigadores destacan que las causas pueden ser "múltiples y complejas" y su identificación requiere abordar la problemática desde una aproximación científica "rigurosa".

Diari: "El Periódico de Aragón"

Data de la publicació: 9-5-2012

Titular: "Los ganaderos exigen una solución a los ataques de buitres"

Cos de la noticia: "Los ganaderos están molestos con Medio Ambiente por los ataques de buitres de los últimos años, que cifran en 527 desde el 2006, y al consejero Modesto Lobón le dan un mes de plazo para poner en marcha las zonas permitidas para el abandono de cadáveres y para aplicar el decreto de indemnizaciones que permanece en un cajón del departamento. "Si las distintas direcciones generales no se ponen de acuerdo, denunciaremos la situación en Bruselas", afirmó ayer el responsable de sectores ganaderos de UAGA, José Luis Lasheras.

"No buscamos el pago por un animal muerto, sino que se dé solución a un grave problema que llevamos arrastrando durante muchos años, prácticamente desde que terminó la prohibición de la enfermedad de las vacas locas", recuerda este responsable de UAGA. De ahí que también estén estudiando llevar a los tribunales el tema de las indemnizaciones.

Una de las propuestas es ampliar al máximo posible la extensión de las zonas de protección, en donde "de forma voluntaria, cada ganadero pueda abandonar si quiere los cadáveres.

Lasheras recuerda que en Aragón habita una de las poblaciones más importantes de buitres, "entre el 50 y 60% del censo se localiza en la comunidad". Y que la red de comederos o muladares de Aragón es la más completa del país, lo que "atrae a individuos de otras autonomías en donde no encuentra comida. Nosotros hemos comprobado que estas buitreras no ha sido la solución, porque los ataques más fuertes se han producido precisamente muy cerca de estas zonas, muy atractivas para los buitres".

Control de Población: Por eso, entre las soluciones que aporta UAGA está la de "cerrar alguna de estas buitreras o poner en marcha el control de la población. Y si sobran parejas que se las lleven", alega José Luis Lasheras.

Pero la Administración difiere bastante de todas estas opiniones. Ni siquiera coinciden en el número de ataques, ya que el director general de Conservación del Medio Natural, Pablo Munilla, lo reduce a 63 desde el 2008, que además los califica de "presuntos", ya que no existe una evidencia científica de que estas aves ataquen a animales vivos. "El 80% del ganado atacado estaba de parto", contestó ayer Lasheras, haciendo hincapié en que no se tratan de animales moribundos.

En cuanto a las indemnizaciones, de los 63 presuntos ataques que Medio Ambiente admite tener contabilizados, solo 23 han sido objeto de reclamación. "Los ganaderos tienen miedo a denunciar por temor a represalias. Y también porque les molesta que la Administración dude de su palabra", añade Lasheras.

Pero sin un decreto o norma que contemple las indemnizaciones, el Gobierno aragonés solo paga cuando existe una orden judicial."

DIARIS D'ORIGEN COMARCAL O REGIONAL

Diari: regió7.cat

Data de la publicació: 27-3-2009

Titular: Tots els atacs de voltors d'aquest 2009 s'han produït a la comarca del Solsonès

Cos de la notícia: Els atacs de voltors que han tingut lloc durant el 2009 a bestiar viu s'han concentrat únicament i exclusivament a la comarca del Solsonès. En total han mort 9 caps de bestiar vacum. L'any passat aquests atacs es van concentrar a la Cerdanya, i anteriorment al Pallars Sobirà i a Osona.

El primer atac de volor a un animal viu confirmat d'enguany es va produir el 24 de febrer a Navès, on van morir una vaca i el seu vedell. Dies després, van començar els atacs més consecutius. El primer del mes de març va ser el dia 9 a Lladurs, on els voltors van aconseguir matar una vaca. El dos següents ja van ser a Castellar de la Ribera el 13 i el 14 de març. En tots dos casos els voltors van matar un vedell. I els dos últims atacs han tingut lloc dins el terme d'Odèn, també en dos dies consecutius, el 20 i el 21 de març. En aquests casos, les aus carronyaires van aconseguir menjar-se un vedell i una vaca cada dia. Les xifres total suposen 9 animals morts en menys d'un mes, 4 vaques i 5 vedells, alguns acabats de néixer i d'altres que ja tenien uns quants dies. Aquestes xifres responen als casos que els tècnics del departament han pogut certificar com a morts de bestiar que han tingut com a únic factor l'agressió d'un volor quan l'animal era viu. A partir d'aquesta certificació els ramaders poden demanar les indemnitzacions corresponents que estableix un decret llei de l'any 2007.

Els ajuts per animals morts, en cas de bestiar vacuï oscil·len entre els 700 i els gairebé 2.200 euros. En canvi, en el sector equí l'oscil·lació econòmica va dels 700 als prop de 2.000 euros. La variació de la compensació econòmica va en funció de l'edat de l'animal, de l'aprofitament que se'n pugui fer i de si és mascle o femella. Aquestes indemnitzacions estan en fase de revisió per adequar-les als barems actuals.

Diari: Regió7.cat

Data de la publicació: 27-2-2010

Titular: Els ramaders lamenten que no s'actui per evitar nous atacs de voltors

Cos de la notícia: El departament de Medi Ambient encara no ha instal·lat cap menjadora al Solsonès per resoldre la problemàtica dels atacs de voltors a bestiar viu, principalment bestiar vacum, poques setmanes abans de l'inici de la primavera, quan es registra la major part dels casos d'atacs. Per altra banda, si bé s'han rebut indemnitzacions pels caps de bestiar morts fins al moment, els ramaders lamenten que "en alguns casos s'han desestimat per manca de proves", fet que consideren "injust" ja que, en el moment del peritatge, s'havia determinat l'atac com a causa de la mort. Fonts del departament de Medi Ambient han precisat que "la indemnització es paga quan el cas és evident i dubtós", i que la resolució té en compte altres aspectes, com l'estat de salut de la vaca en el moment de l'atac.

A Unió de Pagesos tampoc no els consta que s'hagi dut a terme l'estudi del cens de voltors que s'havia de fer per valorar si hi ha excés de població

d'aquesta espècie carronyaire, segons ha explicat el responsable del sindicat agrari al Solsonès, Jaume Garriga, que ha manifestat el malestar per la manca de voluntat de la Generalitat per resoldre aquest afer.

Medi Ambient es va comprometre a instal·lar canyets a la comarca per alimentar els voltors que viuen a la zona i així evitar els atacs contra el bestiar, principalment en animals ferits o mentre pareixen. Aquesta mesura encara no s'ha fet efectiva i els ramaders ho lamenten, tot i que creuen que no és la solució definitiva ja que "la població ha crescut molt i caldria reduir-la", explica Ramon Sala, ramader de boví. En la mateixa línia, Joan Marquès, també ramader i membre d'Unió de Pagesos, ha explicat que, "abans, 40 a 50 voltors atacaven una vaca, i ara els atacs són massius, de fins a 200 voltors per un sol cap de bestiar". Marquès lamenta que les actuacions de la Generalitat fins ara "han estat per quedar bé amb l'opinió pública", però "no s'ha apostat de manera ferma per resoldre el problema". Els ramaders expliquen que d'ençà de les restriccions per abandonar animals morts, hi ha hagut un perillós canvi d'hàbits d'aquesta població, en principi carronyaire, ja que la manca d'aliment els ha dut a atacar animals vius quan estan indefensos. L'única mesura que poden prendre pel seu compte els pagesos és la vigilància constant del ramat, fet que "no sempre és possible".

Diari: Comarquesnord

Data de la publicació: 14-12-2011

Titular: Atac de voltors a ramat prop d'herbeset

Cos de la notícia: Els voltors han atacat aquest dimecres de nou a la comarca dels Ports. En esta ocasió un gran nombre d'aus carronyeres es van encebar amb una vaca de l'explotació de Torremiró prop de la zona d'Herbeset. L'animal, que apunta tots els signes de que va ser atacat per part dels voltors, era una vaca d'uns 12-13 anys, d'entre 500 i 600 quilos, que fa dos mesos havia tingut un vedell. Uns cercadors de bolets van presenciar el vol dels voltors a la zona, mentre que una de les responsables de l'explotació els advertia del que estava passant. Poc després, els cercadors de bolets van trobar l'animal mort al qual van fotografiar. En les imatges es comprova com els voltors van començar atacant els ulls de la víctima i després devorarien la part del darrere del animal. Els propietaris es van trobar als voltors menjant ja el cos sense vida de la vaca "de casualitat", espantant a les moltes aus carronyeres que estaven allí com van poder. L'atac ha succeït al menjador de les vaques i possiblement l'afectada es va quedar endarrerida respecte al grup amb el que pastava. Els voltors han estat bona part del matí per la zona i finalment atacarien a esta vaca. Al costat de l'animal mort es podien trobar plomes dels voltors.

Darrerament no s'han fet públics massa atacs de voltors. La "impotència" i "desengany" que tenen els afectats és un dels motius pels quals els ramaders no ho denuncien i no ho fan públic, però tot apunta que continuen havent-hi

atacs de voltors a ramat viu. La Generalitat en moltes ocasions fa que els afectats tinguin de passar massa tràmits per poder cobrar.

Diari: Regió7.cat

Publicació: 1-12-2012

Titular: Els ramaders podran deixar bestiar mort a la muntanya per alimentar voltors

Cos de la Notícia: El departament d'Agricultura ha publicat un nou reglament que autoritza els ramaders de ramaderia extensiva d'alta muntanya a deixar els animals morts a zones de pastura incloses les de protecció per a l'alimentació d'espècies d'ocells necròfags com els voltors. La mesura busca alimentar aquestes espècies i ha sigut aplaudida per Unió de Pagesos.

El sindicat agrari remarca que aquesta norma permetrà regularitzar la situació de les explotacions de ramaderia extensiva "ja que quan tenen alguna baixa a les pastures d'alta muntanya, normalment en zones de difícil accés, no poden deixar-hi l'animal mort".

La normativa europea va prohibir el 2002 deixar qualsevol cadàver d'animal a la muntanya a causa de l'aparició de l'encefalopatia espongiforme bovina, més coneguda com la malaltia de les vaques boges. La Unió Europea va aixecar aquesta prohibició el 2009 i, des de llavors, Unió de Pagesos ha defensat l'aplicació d'aquest reglament per part de l'administració catalana. La majoria d'esmenes presentades pel sindicat a l'ordre de la Generalitat ara aplicada han estat incorporades.

El nou reglament estableix que les zones de muntanya en les quals està permès deixar els cadàvers d'animals morts han d'estar com a mínim a 1.400 metres d'altitud en diversos municipis, entre els quals n'hi ha tretze de la Cerdanya i l'Alt Urgell respectivament i 14 del Berguedà. Quant al Solsonès la mesura afecta Guixers, la Coma i la Pedra i Odèn, tots tres municipis del nord de la comarca. Els ramaders del Solsonès, de fet, havien reclamat insistentment mesures de l'administració davant atacs de voltors a bestiar

ANNEX III

CONTATGE VISUAL EN EL PAS

Taula 2. Avistaments de necrófagas en el PAS d'Alinyà (2009-2011).

Data cens	V. comú	V. negre	Trencalòs	Aufrany
12/11/2009	140,00	1	0	0
19/11/2009	100,00	0	0	1
21/11/2009	130,00	1	0	1
26/11/2009	150,00	1	0	1
28/11/2009	100,00	1	0	0
05/12/2009	100,00	0	0	0
10/12/2009	50,00	0	0	1
11/12/2009	120,00	0	0	0
17/12/2009	100,00	0	0	2
19/12/2009	90,00	1	0	1
30/12/2009	100,00	1	0	0
15/01/2010	100,00	0	0	2
20/01/2010	40,00	0	0	0
23/01/2010	50,00	1	0	1
27/01/2010	70,00	0	0	0
03/02/2010	90,00	0	0	1
05/02/2010	50,00	1	0	1
11/02/2010	120,00	0	0	1
18/02/2010	50,00	0	0	1
23/02/2010	40,00	0	0	0
25/02/2010	60,00	0	0	1
26/02/2010	20,00	0	0	0
02/03/2010	60,00	1	0	0
04/03/2010	70,00	0	0	1
05/03/2010	40,00	0	0	2
17/03/2010	100,00	0	2	2
18/03/2010	50,00	0	2	0
24/03/2010	100,00	3	2	2
26/03/2010	80,00	0	2	4
01/04/2010	70,00	0	1	1
02/04/2010	50,00	1	2	1
07/04/2010	50,00	0	2	1
09/04/2010	80,00	0	2	0
17/04/2010	70,00	1	1	1

PROJECTE LL.CIÈNCIES AMBIENTALS

23/04/2010	120,00	1	5	1
24/04/2010	100,00	1	2	0
28/04/2010	70,00	1	4	2
30/04/2010	100,00	0	1	2
06/05/2010	70,00	3	2	0
07/05/2010	80,00	2	1	0
12/05/2010	70,00	3	3	1
13/05/2010	100,00	3	5	3
15/05/2010	100,00	0	2	1
20/05/2010	100,00	0	3	2
25/05/2010	100,00	4	3	1
27/05/2010	60,00	2	1	2
02/06/2010	70,00	3	1	2
04/06/2010	100,00	1	1	1
15/06/2010	100,00	1	2	0
16/06/2010	80,00	2	2	1
22/06/2010	100,00	3	2	3
23/06/2010	100,00	3	3	3
01/07/2010	80,00	0	2	0
02/07/2010	100,00	3	6	2
07/07/2010	100,00	1	2	3
14/07/2010	90,00	1	2	3
21/07/2010	100,00	3	3	2
23/07/2010	100,00	4	1	2
27/07/2010	110,00	1	2	2
30/07/2010	150,00	2	2	2
04/08/2010	175,00	0	1	2
06/08/2010	150,00	2	2	1
11/08/2010	110,00	1	4	1
13/08/2010	175,00	1	4	0
18/08/2010	180,00	0	5	1
25/08/2010	150,00	4	4	2
27/08/2010	100,00	1	3	0
01/09/2010	200,00	0	0	0
03/09/2010	200,00	1	0	0
11/09/2010	150,00	0	0	0
15/09/2010	100,00	1	0	0
22/09/2010	150,00	3	0	1
29/09/2010	100,00	1	0	0
01/10/2010	150,00	3	0	1
03/10/2010	100,00	1	0	0
05/10/2010	80,00	0	0	1
06/10/2010	100,00	1	0	1
08/10/2010	150,00	2	0	2

PROJECTE LL.CIÈNCIES AMBIENTALS

09/10/2010	100,00	1	0	1
13/10/2010	80,00	2	0	1
14/10/2010	100,00	2	0	1
22/10/2010	200,00	0	0	2
29/10/2010	180,00	1	0	1
30/10/2010	100,00	1	1	0
07/11/2010	100,00	1	0	1
12/11/2010	100,00	0	0	1
18/11/2010	200,00	1	1	0
27/11/2010	200,00	0	1	0
04/12/2010	60,00	0	0	0
11/12/2010	110,00	0	0	0
12/12/2010	120,00	0	1	0
05/01/2011	100,00	1	1	0
13/01/2011	70,00	0	1	0
14/01/2011	0,00	0	0	0
22/01/2011	150,00	3	1	0
27/01/2011	90,00	1	0	0
28/01/2011	40,00	1	0	0
02/02/2011	120,00	2	2	0
04/02/2011	100,00	2	2	0
09/02/2011	130,00	2	1	0
11/02/2011	135,00	1	1	0
18/02/2011	120,00	2	0	0
18/03/2011	100,00	1	2	0
20/03/2011	120,00	1	1	0
25/03/2011	100,00	1	0	3
05/04/2011	190,00	1	1	3
15/04/2011	100,00	3	1	3
21/04/2011	100,00	2	0	3
27/04/2011	120,00	2	1	3
05/05/2011	150,00	0	3	2
11/05/2011	150,00	0	3	2
14/05/2011	175,00	1	0	1
18/05/2011	150,00	1	1	1
25/05/2011	150,00	0	1	4
26/05/2011	100,00	0	1	2
01/06/2011	150,00	1	4	3
02/06/2011	80,00	1	1	1
08/06/2011	100,00	0	2	5
15/06/2011	250,00	1	1	3
17/06/2011	150,00	0	2	2
22/06/2011	250,00	1	2	3
29/06/2011	200,00	0	1	5

PROJECTE LL.CIÈNCIES AMBIENTALS

30/06/2011	125,00	1	1	2
06/07/2011	200,00	1	1	3
08/07/2011	250,00	0	1	3
13/07/2011	300,00	2	0	2
15/07/2011	150,00	0	0	3
20/07/2011	150,00	1	3	2
23/07/2011	200,00	2	0	2
27/07/2011	160,00	1	0	2
29/07/2011	200,00	1	0	3
04/08/2011	200,00	0	2	5
06/08/2011	180,00	2	1	2
10/08/2011	200,00	3	0	2
17/08/2011	200,00	3	0	2
20/08/2011	200,00	2	0	3
26/08/2011	150,00	2	1	2
31/08/2011	150,00	3	0	3
02/09/2011	100,00	3	0	0
07/09/2011	150,00	5	1	0
10/09/2011	200,00	1	1	0
17/09/2011	150,00	3	0	0
21/09/2011	200,00	2	0	0
28/09/2011	250,00	1	0	0
06/10/2011	225,00	2	0	0
07/10/2011	200,00	1	0	0
15/10/2011	150,00	2	0	0
19/10/2011	250,00	2	3	0
26/10/2011	150,00	2	0	0
28/10/2011	100,00	1	0	0
02/11/2011	100,00	1	1	0
09/11/2011	200,00	2	1	0
11/11/2011	200,00	2	0	0
15/12/2010	150,00	0	1	0
22/12/2010	70,00	0	1	0
23/12/2010	0,00	0	1	0
25/11/2010	225,00	0	1	0
29/12/2010	70,00	0	2	0
24/08/2011	250,00	1	0	2
31/04/2011	100,00	2	0	2

ANNEX IV

ENTREVISTES A EXPERTS

Aquest apartat, consta de les transcripcions de les entrevistes a Salvador Filella, Jordi Sargatal i Aleix Millet. Cada entrevista consta de tres parts, segons la temàtica de les preguntes que s'efectuaven.

1.1 ENTREVISTA A SALVADOR FILELLA

-Entrevistat i primers contactes amb voltors

- Amb una experiència tant natura, podria explicar-nos quina motivació ha mantingut vives aquesta vocació i aquesta entrega durant tot aquest temps?. Perquè aquest món?.



Imatge: Font pròpia, Salvador Filella durant l'entrevista.

No podria precisar quan va començar, sempre he tingut aquesta motivació cap el món natural. Per exemple, la meva primera feina va ser dins d'una empresa de taxidèrmia, era una molt bona manera d'observar l'interior dels animals i la seva composició. Val a dir que per aquells temps no existien molts llibres de biologia, si més no eren molt difícil d'aconseguir. Fixis que la carrera de biològiques es deia ciències naturals.

- Quin any va començar a fer abocaments d'alimentació per als voltors del Pirineu, i en quins punts concrets ho feia? Té constància de si algú més ho feia?. Recorda quantes vegades ho va fer?. Segueix alguna metodologia concreta en els abocaments?.

Cap els anys 70-71 vam començar amb en Francisco Ferrer, company de la mili. En l'empresa de taxidèrmia es parlava de la guerra civil, "la batalla del Ebro", i la quantitat de voltors que s'havien vist. Així amb en Francisco vam parlar de començar a prospectar la zona dels ports de Tortosa, ja que potser encara quedava aquest tipus de fauna, i així ho vam fer.

Paral·lelament a Navarra van muntar el primer menjador artificial, entre els anys 69-70, amb un Hide per observar, que va funcionar molt bé.

Nosaltres varem decidir de muntar la menjadora aquí, ja que pràcticament no hi havia aus necròfages. Però els començaments van ser difícils i amb un seguit de fracassos. Els abocaments es tenien de fer amb el consentiment del propietari de la finca on es duïen a terme. A més a més en aquella època hi havia el Instituto para la Conservación de la Naturaleza (ICoNa), organisme central, que és el que controlava totes les activitats faunístiques i de conservació de la natura, sortosament les relacions amb la delegació catalana van ser molt bones. I varem començar a provar quins eren els llocs més adients per posar els punts d'alimentació.

Per la zona de Camarasa va costar molt, degut al terreny i a la poca informació de les zones d'alimentació i de pas dels voltors. Aquí a Camarasa es va trobar una finca amb un altiplà lliure de vegetació i es va veure que allà si que baixaven a alimentar-se. Amb el permís de la ICoNa es va fer la menjadora allà i va donar uns resultats espectacular.

En els ports de Tortosa varem fer algú semblant, però ve manar directament a l'ICoNa, i va derivar-nos a la Reserva Nacional de Caça, encara que a ells tenien com a prioritat preservar la Cabra Hispànica. Els de la reserva tenien molta reticències degut a la por de que pogués afectar a la cabra hispànica. Es va tindre de garantir la seguretat d'aquesta, portant a una revisió veterinària al parc zoològic tots els aliments i garantir que els animals morts no ho eren d'una enfermetat infecto contagiosa. Un cop solbentats aquets entrebancs els resultats novament van ser formidables.

Amb aquestes experiències varem començar a saber quin eren els llocs més adients per posar el menjar, llocs amb poca vegetació, com es tenia de posar i quin tipus.

- Existia alguna mena de control en la tipologia del menjar subministrat i en la qualitat del mateix?. Tot l'aliment era facilitat pel Zoo de Barcelona?. Existien objeccions per la seva banda?.

Tot l'aliment que se li donava eren mamífers, mai aus. Un cop que es va pujar una zebra els voltors no se la van menjar, degut aquest pelatge tant vistós que tenen, en canvi unes ovelles se les vam menjar de seguida. En aquelles èpoques eren molt més selectius ja que al ser pocs individus no tenien competència.

El zoològic ens donava totes es facilitats cap a oferir les restes, normalment eren animals exòtics i foranies ja que en el zoològic hi ha en majoria, però els

voltors ne els importava excepte casos com l'anomena't abans de la zebra o algun posterior com un jaguar. Per a solucionar-ho es tenia de treure la pell, el cap i les potes per no relacionar –los com a depredador.

- Vostè n'estava informat de com subsistien les poblacions de voltors al Pirineu?. Com s'informava?. Es feien recomptes dels individus de les poblacions de voltors?. Els feia vostè?. S'han arxivat dades?.

Un cop els menjadors tenien un bon funcionament, es van organitzar un programa de cens de població. Ens reuníem un grup de col·laboradors del museu per a dur-ho a terme. Consistia en colocar-se en parelles al voltant de la menjadora i controlar els individus que entraven i sortien. Així si una parella contava tres voltors en un punt, es que hi havia tres, però si a més a més en un altre punt s'havien observat dos més, és que hi havia cinc. Era un comptatge molt rudimentari ja que en aquella època no disposàvem de la tecnologia d'avui en dia, ni walkitalquis, ni mòbils, ni binocles com els d'avui en dia.

Referent a les dades de la època a la península hi havia molt poques publicacions de recomptes, recordo que a França si que n'hi havia alguna. Però la majoria de publicacions d'ornitologia són editades els últims vint anys.

Actualment en el museu de zoologia s'està informatitzant totes les dades recopilades els últims any, però és una feina molt difícil, degut a la quantitat de dades existents.

-Normatives

- Quan vostè va començar a fer abocaments, existia alguna normativa que regularitzés o afectés aquesta activitat?. Perquè i quan va deixar de fer-ho?. Va sorgir, en aquella època, alguna normativa que fés referència a abocaments semblants?

Si, si, hi havia normatives de sanitat que prohibien deixar cadàvers en el camp, obligava a enterrar-los. Cosa que sanitàriament també era una equivocació, ja que hi havia la possibilitat de contaminar les aigües subterrànies. Per això després de l'epidèmia de les vaques boixes es va obligar a destruir els cadàvers. Nosaltres vam poder fer aquells aportats verificats per els veterinaris del zoo.

Les aportacions es van deixar de fer paulatinament, a nivell particular, ja que nosaltres tot hi ser personal del museu o del zoo ho fèiem de forma particular, a partir de la reinstauració de la Generalitat. En aquell moment la Generalitat és va fer càrrec de la protecció de la fauna i el paisatge.

- Quina opinió té de la directiva europea sorgida com a conseqüència de la malaltia de les vaques boges, que prohibeix l'abandonament d'animals morts?. I de la possible acceptació de fer-ho a partir dels 1400 metres d'altitud?. Creu que són justes i necessàries aquestes normatives, tenint en compte les seves conseqüències?.

Penso que allò va ser una equivocació, produïda per la por que allò s'extengués a la ramaderia i d'allà a l'esser humà. I com a totes les decisions derivades de la por es prenen de forma precipitades.

Això el que produïa era que, primer, si tu obligaves a destruir aquell cadàver, tu no sabia que s'havia fet amb aquell cadàver, ja que un mateix podia cremar el cadàver o vendre'l i dir que s'havia cremat. Així donava pas a aquesta murresca.

Una altra cosa, es que un cadàver deixat a la natura amb una bona població de necròfags desapareix completament, i sense problemes sanitaris, ja que els voltors són immunes a les malalties.

La possibilitat de l'aport proteínic a l'alta muntanya em sembla una bona mesura. Sabem que les coses legals tenen de tindre un començament i un final, han de marcar uns límits. Evident ment hi haurà un zona que a 1400m serà inapropiada i en canvi una altre a 1000m ja n'hi hauria prou. Això, potser hauria de ser no per altitud, sinó per freqüència d'individus, hauria de ser molt més flexible aquesta mesura.

- La població

- Quina opinió en tenien els habitants d'aquella zona dels necròfags quan vostè hi anava?. Creu que això ha anat canviant?. Perquè?. Els rumors que corren actualment sobre atacs de voltors als ramats, creu que tenen una base correcta?.

Els primers anys dels menjadors eren unes activitats ultrasecretes. No se li deia a ningú ni que es feia, ni que donaven de menjar. Si esperes a uns animals que venen a menjar, amb unes escopetes, allà pots fer una matança. O es pot enverinar una part d'aquell menjar.

La població els veia com alimanyes. Hi havia una buitrera als ports de Tortosa, que un any abans que nosaltres anéssim a estudiar-la un terratinent d'allà va agafar una vaca i la va omplir d'estornina, carregant-se deu o dotze voltors.

La població de les hores consideraven que tots els animals depredadors, carnívors, sense cap utilitat cinegètica es tenien de matar.

La gent ara està molt més informada, gracies als mitjans de comunicació, especialment la televisió que amb una seria de reportatges fa entendre el paper de cadascú a la natura, i que els animals són conseqüència d'uns nínxols

ecològics que han de ser explotats, reomplerts i aprofitats per crear una cohesió en el mosaic de la natura.

Sobre els rumors... tots els rumors tenen una base. Ara que, un rumor és una cosa que pots aprofitar com a arma "arjadiza" o no. Evidentment hi ha hagut atacs de carronyaires a animals domèstics. Ara, aquests animals domèstics segur que en el 95% haguessin mort, ja per enfermetat, cries abandonades, o ferits. El que passa que el fet de que haguessin estat morts per els voltors abans de la seva mort natural, crea aquesta llegenda negra.

- Com creu que les activitats humanes dins del medi natural, com per exemple la ramaderia, poden influenciar l'evolució de les poblacions de voltors al llarg del temps?.

Això esta en les nostres mans. Si hi ha una ramaderia menys globalitzades, més de proximitat, més de garantia d'origen. Aquesta ramaderia afavoreix els carronyaires. En canvi si és una ramaderia intensiva pot ser perjudicial, ja que és necessita una asèpsia total en el bestiar.

- Li sembla que l'ecoturisme i el turisme ornitòleg, en aquest cas, pot ser la resposta correcta per mantenir les infraestructures que vetllen per la subsistència d'espècies en perill d'extinció?. Perquè?.

Això jo ho veig molt positiu i necessari. Hem de pensar que totes aquestes tasques de protecció de la natura tenen unes despeses i aquestes despeses evidentment tal i com està la societat ara no hi ha cap país que les pugui fer d'una manera ample. Hi ha hagut un empobriment de la societat global i aquest empobriment fa que s'hagi de buscar una rendibilitat a les coses

Rendibilitat de la producció de les especies, pues és que la gent que està enamorat de la natura les pugui veure. I per ha fer-ho haurà de tindre llocs per allotjar-se, restauració, haurà de gastar-se uns diners en viatges, etc, etc. D'alguna manera es crea una industria turística especialitzada amb la gent que estima la natura. Això és pràcticament la única sortida viable.

Sempre hi quan això no produeixi un afecte contrari i que la massificació d'aquest turisme es giri en contra de la conservació de la natura, que també és possible, perquè evidentment ens els anys cinquanta l'oferiment de platges verges en el nostre litoral era una bona solució, però quan aquesta explotació és va massificar i va vindre una destrucció del litoral es va posar en contra de la nostre economia i en contra de la conservació de l'entorn. Això és el que em d'evitar que no passes amb això.

Totes les coses amb un cert us racional són positives, ara, es poden girar en contra si en fem un mal us. S'ha de buscar un equilibri on els beneficis derivats reverteixin en la pròpia natura. S'ha d'evitar que es transformi en un negoci.

1.2 ENTREVISTA A JORDI SARGATAL

- Entrevistat i la protecció del medi ambient.

- Mirant el seu currículum, ràpidament veiem dues etapes principals pel que fa al temps dedicat. Podria comparar les principals diferències i similituds entre un ens públic i un altre de privat on tots dos pretenen protegir el medi? Quin motiu el va portar a comprar la finca d'Alinyà? En el cas dels aiguamolls de l'Empordà existia una forta pressió urbanitzadora i en el d'Alinyà potser era a l'inrevés, això va representar un ajut o un inconvenient?. Perquè?

Hi ha una diferencia notable, es a dir, vaig estar 14 anys a la administració com a director d'un parc natural i després 11 anys a la Fundació Territori i Paisatge també com a director, però en l'últim cas ja depenia d'una obra social, és a dir una empresa social. Es pot dir que aquesta última té molta més agilitat i molta més facilitat per a fer les coses, es la gran diferència que vaig trobar. A Territori i Paisatge tenia molts més mitjans, vaig passar de tenir un pressupost de 30 milions de pessetes a tenir 1000 milions de pessetes, que per a mi era una cosa espectacular i que ens permetia fer moltes coses.

Alinyà va ser un gran repte i un cas d'enamorament. L'any 1998 neix F.T.P. que ha de comprar finques per començar a protegir, aleshores van començar a arribar un allau d'ofertes de finques i de cop ens va arribar la noticia de que s'estava venent la finca privada més gran de Catalunya de casi 5000 ha i en visitar-la em va impressionar. Es tracta d'una finca que va des de els 500 als 2000 metres d'alçada, i el primer dia que vaig anar a l'altiplà vaig trobar un ramat d'isards, un trençalòs que ens va sobrevolar i a mi em va meravellar. Es tracta d'un lloc molt viu i una cosa que em va atraure va ser que hi ha un poble que es diu Llobera i altre que es diu Ossera i ja la imaginació se'm va anar al dia en que tornessin els llops i els ossos.

Els aiguamolls tenien el problema de que estaven apunt de ser urbanitzats, en el cas d'Alinyà hi havia alguna empresa que volia comprar la finca per fer canteres, però allà hi havien unes normes de protecció que potser ho evitava. També havia qui volia comprar la finca per tallar, però nosaltres volíem comprar la finca per conservar i per vivificar la vall portant gent jove, ja que la mitjana d'edat era de 74 anys, generant llocs de treball. De fet la gent en un primer moment es mostrava molt contrariada amb el fet que una caixa d'estalvis volgués comprar la finca, cosa que va resultar un inconvenient, però al fer comprendre a la gent les nostres idees i el que volíem dur a terme, el projecte es va posar en marxa sense problemes.

- Donat que estem passant per una greu crisi econòmica, tant en el sector privat com en el públic, creu que és possible seguir conservar el medi, tenint en compte la menor quantitat de capital disponible per a invertir?

Mantenir espais naturals no costa res, Alinyà mateix era esplèndida quan es va comprar i no s'havia gastat ni un duro, el que costa és recuperar aquests espais un cop l'home els ha alterat, però el medi per si sol té mecanismes d'autoregeneració. Es per això que la educació ambiental de la gent juga un paper molt important, com podria ser el cas d'en Gilet. En Gilet és un pastor d'ovelles de la vall, que tot i ser reticent a la tornada del llop a Alinyà, anys enrere va veure un exemplar a la Llobera i em va trucar emocionat expressament per dir-me que havia vist el llop i que era molt guapo. Cal dir que la Fundació prèviament va regalar mastins als pastors de la vall per evitar qualsevol atac sobre els ramats, es aquí on es requereix una inversió, però en aquest cas, podem veure com una inversió petita ha donat molt bons resultats en la protecció del medi.

- Ens podria explicar resumidament els objectius del grup Mascort i els resultats obtinguts des de que vostè el dirigeix?.

Vaig conèixer a Ramon Mascort perquè va comprar un càmping als aiguamolls quan jo era director, ens vam fer amics i fa 24 anys vaig veure que era una persona molt sensible pel que feia a temes de natura i li vaig proposar que invertís per crear junts amb en Josep del Hoyo i amb ell mateix Linx Edicions per fer llibres de natura. Aleshores tenim un càmping als aiguamolls i un altre càmping aquí a l'Estartit, el dels aiguamolls es troba dins del parc i el d'aquí està a tocar al parc natural del Montgrí, per tant també està lligat a un parc natural i això, la sala on ens trobem, era el menjador per a fumadors i se'm va ocórrer fer un centre d'informació de parcs naturals empordanesos i de vendre productes de qualitat de la terra, perquè crec que el productor ja te prou feina en fer una cosa ven feta com perquè a més l'hagi de vendre, per tant en aquest cas el que fem es ajudar a vendre, i els productors estan encantats de portar aquí el seu producte i cada cop la gent va venint més.

El parc del Montgrí s'ha creat fa molt poc i no té centre d'informació, i això és un exemple molt clar de com des de la empresa privada pots oferir a la societat un centre d'informació, que en el nostre cas l'hem pagat nosaltres, aquest es el canvi que hi ha hagut.

- Quines serien les bases per poder desenvolupar una protecció sostenible del medi?. Aquesta protecció ha d'anar lligada al turisme?.

Als espais s'ha d'invertir, però perquè siguin coses sostenibles s'ha d'aconseguir que els espais protegits siguin un motor de desenvolupament. És evident que la societat té la necessitat de lleure, de sortir a uns espais que tenen nom a fer coses, es a dir, que tinguin un itinerari, plafons amb els atractius de la zona, en definitiva que se sàpiga què s'hi pot fer allà, ja que al cap i a la fi aquestes coses tenen un baix cost i per a la societat no es suficient amb un espai maco i prou.

Crec que a part de produir bon cabrit, bona mel, bon formatge... L'ecoturisme juga un paper clau a l'hora de donar vida a aquestes zones, amb un desenvolupament respectuós i lligat a la compra de productes de la terra. Per exemple, en Juanjo venia els seus cabrits al doble de preu del que els ven normalment, a gent que treballa a la pedrera que els hi compraven directament, mentre que a aquests treballadors els hi sortia a meitat de preu el cabrit si li compraven a en Juanjo, que no pas si el compraven directament a la carnisseria, és a dir, es tracta d'un negoci beneficiós per totes dues parts, on no hi han intermediaris.

- Fundació Territori i Paisatge a Alinyà .

- Perquè es va triar la finca de la muntanya d'Alinyà?. Com es va adquirir la finca?. Els habitants són copropietaris de la terra?. Van acceptar de bon grau la compra del terreny per part de la Fundació?. Han existit conflictes entre ramaders i agricultors durant aquest temps

Ens arribaven ofertes de finques espectaculars al començament de la fundació i amb el Miquel Rafa i el patronat vam triar la finca d'Alinyà perquè ens va enamorar, com ja explicava anteriorment.

No, els habitants tenen la seva casa i alguns horts, però la finca aquella és enorme i a dintre té uns enclavats que són d'aquests propietaris, però hi ha la finca enorme que és una sola propietat i que és la que vam comprar.

Sí, ells volien vendre, el propietari de la finca era tallador rematà i un gran negociant, membre de la família Caserras. Aleshores li vam comprar la finca per 300 milions de pessetes, és a dir, va ser una llarga negociació amb tires i afliuxes on jo personalment vaig fer un màster accelerat en negociació, ja que el comprador era d'aquelles persones que saben molt, que saben veure quan et brillen els ulls per aprofitar per apujar el preu un parell de milions

més. Poc més tard ens vam fer amics i mentre dinaven em van explicar les tècniques que feia servir, unes coses divertidíssimes.

Hi havia una mica de conflicte entre ramaders que pujaven a la muntanya amb les vaques, uns altres amb les ovelles, però lo natural, conflictes de veïns amb enemistats d'aquestes que venen de generacions enrere i que molts no saben ni perquè estan enfadats, però mica en mica això es va anar llimant.

- De totes les finques adquirides per la Fundació Territori i Paisatge (F.T.P.), la de la muntanya d'Alinyà era la més extensa, amb 5.352 ha. Això va representar haver de fer un estudi més profund del territori per aplicar unes mesures determinades?. Quin estudi es va fer? (inventari?).

Sí i tant, aquí vam encarregar un pla especial a l'estudi Ramon Folch per veure com ho podíem desenvolupar, però a més, vam fer un inventari amb ICHN, Institut Català d'Història Natural que té uns treballs multidisciplinars, que vol dir que 20 o 21 equips diferents van estar durant dos anys a la vall d'Alinyà estudiant-ho tot, i va sortir una publicació en que s'estudiava la vall per tots cantons, anomenada "Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà".

- Quin va ser el procés per protegir aquest territori?. Sap si en aquesta zona havien existit figures de protecció del medi anteriorment?. Creu que es van assolir els objectius de protecció plantejats inicialment?. Li sembla que el model de protecció aplicat a Alinyà és extrapolable?. Perquè?. Com creu que hagués estat aquest territori sense la intervenció de la Fundació Territori i Paisatge?.

Es compra el territori i es comença a parlar amb la gent de la vall per tenir-los en compte, i es comença a planificar el que volem fer. Aleshores s'encarreguen estudis, l'estudi Ramon Folch i el treball de ICHN que va venir després. A veure, nosaltres no ens volem dedicar a fer diners posant canteres ni treien bosc, de manera que el deixem tranquil i que es desenvolupi, només si convé tallarem alguns boscos de manera selectiva i que ens ajudi per a conservar i per crear irregularitats en un bosc que es recupera d'una cremada. En uns llocs el bosc es va deixar madurar, en altres es van refer prats, en definitiva el que vam fer va ser dotar-nos d'un pla de gestió, que va ser el nostre llibre d'abord de les coses de devíem fer.

Tota la finca estava dintre de la reserva de caça del Cadí, per tant, era una semifigura de protecció. A més, alguna part estava dintre de la Xarxa Natura 2000.

Jo crec que no, perquè la majoria de projectes que teníem des de la fundació es van veure estroncats, vull dir hi han projectes com el dels voltors on sí s'han assolit els objectius ja que els voltors han tornat, però tots els projectes de desenvolupament que teníem, tristament la majoria han

quedat estroncats. A l'arribada havíem de fer un centre d'informació, que potser estava desmesurat, el parc viu, i unes quantes coses més que van quedar totes parades.

Jo crec que sí que és extrapolable, el que nosaltres preteníem amb la fundació, que es una llàstima que se'n hagi anat en l'aire, era anar comprant territoris, anar comprant però de forma limitada, perquè si tens un pressupost i et gastes molt en gestió, al final et gastes tots els diners en gestió i ja no pots comprar més, per tant un objectiu era gastar el mínim en gestió i fer coses molt autosuficients. Aquí va ser quan vam descobrir que a part de comprar, el que podíem fer era signar convenis amb ajuntaments, en que finques municipals es posaven a disposició de la fundació. Es van signar més de cent convenis de custòdia del territori i vam arribar a gestionar 140.000 ha en custòdia, és a dir, un 5% del territori de Catalunya.

Hauria evolucionat, però de fet no estaria gaire diferent de com esta ara. La gent anava fent patates aquí i allà, feien la pastura, la caça, i nosaltres el que vam fer va ser intentar posar una mica d'ordre, però estaria bàsicament igual encara que, sense voltors, és a dir, sense el canyet els voltors segurament que no hi serien.

- *Quin futur creu que tindrà aquesta zona després de desvincular-se de la Fundació Territori i Paisatge?. Li sembla que l'ecoturisme i el turisme ornitològic, en aquest cas, pot ser la resposta correcta per mantenir les infraestructures que vetllen per la subsistència d'espècies en perill d'extinció?. Perquè?. I la població de la vall, pot esperar millores econòmiques arrel d'aquesta desvinculació de la Fundació?.*

Crec que evolucionarà igual, espero que ningú faci cap bestiesa, de fet és propietat encara de la F.T.P., on ara quedarà una fundació separada de Caixa Catalunya que esperem que es mantingui, però passarà el que jo sempre deia que havíem d'evitar que passés, quan era director de la F.T.P estava tip d'anar a propietats que m'ensenyaven terrenys que pertanyien a antigues fundacions avui dia extintes. La gent d'aquí 50 anys es preguntarà: què devia ser la F.T.P.? Una fundació que va durar 11 anys, després va canviar de nom i més tard va esdevenir en allò altre... És una llàstima, ja que el nostre model era el National Trust.

Jo crec que sí, he estat a llocs com el Japó, on hi han pobles sencers que viuen de l'ecoturisme. Un exemple perfecte són les illes que hi han al sud del Japó, en una zona d'arrossars. Un cop han collit l'arròs fan grans tancats i tiren arròs trencat o fet malbé, arròs que els hi costaria diners desfer-se d'ell. Aleshores les grues en migració fan parada en aquests camps per alimentar-se, de manera que han passat de rebre 400 grues, a rebre 12.000 exemplars. La zona ha passat de trobar-se deprimida a rebre cada any més de 2,5 milions de visitants que arriben a l'hivern a gaudir d'aquests animals; és fantàstic.

Jo crec que no, ja que torna la antiga dinàmica de despoblació.

- Creu que podria existir una cooperació entre la futura fundació que gestioni la cura del medi i dels voltors a la vall d'Alinyà i la Fundació Mascort?

Podria arribar a ser, el que passa és que ens trobem massa lluny, és a dir, la Fundació Mascort és d'àmbit empordanès, i el que estem fent aquí és intentar ajudar als parcs empordanesos que prou feina tenim, el que sí que m'agradaria a mi és tard o d'hora tornar a crear el National Trust potser ibèric diguem-ne. Hi han varies entitats que tenen finques, hi ha l'antiga F.T.P., SEO BirdLife, la fundació Global Nature... Són fundacions que si un dia desapareixen no se sap que passarà amb aquests territoris, i amb això sí que hem de copiar el model anglès del National Trust. Primer, es nodria d'una llei que deia que qualsevol persona podia donar territoris al National Trust; aquí tu no pots donar una finca a una entitat perquè no saps que passarà amb la fundació receptora. Allà la llei diu que aquell territori es mantindrà, donant una seguretat legal. Finalment el National Trust compta amb un gran recolzament social amb més de 3 milions de socis i amb autosuficiència econòmica de les finques que en són propietat.

-Voltors a la vall d'Alinyà.

- Quina opinió en tenien els habitants d'aquella zona dels necròfags quan es van adquirir els terrenys?. Creu que això ha anat canviant?. Perquè?. Quina opinió tenia la gent de que vostès volguessin desenvolupar un projecte de protecció dels voltors?. Els rumors que corren actualment sobre atacs de voltors als ramats, creu que tenen una base correcta?.

Quan vam arribar i vam començar a parlar dels voltors ja es començava a sentir alguna notícia de que els voltors ataquen el bestiar, cosa que és falsa. En alguns llocs on es van retirar les vaques del camp i hi havien un munt de voltors morint-se de gana, aquests atacaven a vaques en parts complicats, moments en que l'animal es vulnerable, però que en condicions normals mai seria atacat, de totes maneres, aquestes notícies no ajudaven als necròfags.

Sí, perquè d'una banda tenim la comoditat que representa per als ramaders el no haver de pagar a GREFACSA i poder-se desfer gratuïtament dels animals morts al canyet, d'altra banda el veure que hi ha gent disposada a pagar diners per veure als voltors; tot això a ajudat a la gent a veure que els voltors poden donar diners i vida a la vall.

Al principi eren bastant reticents pel tema dels atacs dels voltors, però amb el temps i mitjançant una seducció ambiental de les dones i la canalla de la vall, que eren els més sensibles, vam aconseguir que la gent bateges i fes seus els voltors.

- Com creu que les activitats humanes dins del medi natural, com per exemple la ramaderia, poden influenciar l'evolució de les poblacions de voltors al llarg del temps?. Creu que sense la intervenció humana, podria existir una població de necròfags en aquesta zona?. Perquè?.

Tornar a posar herbívors salvatges en el bosc, farà que en tornar el llop, els ossos i el linx, tinguin menjar i que a la seva vegada els voltors s'alimentin de les restes d'aquests. El que és important es tornar a aconseguir el funcionament normal de la natura amb aquelles espècies que nosaltres hem fet fora i que ara les podem fer tornar perquè tot funcioni, és a dir, buscar un marc socioambiental equilibrat.

Ara no perquè el volor viu del canyet, però si no hi haguessin humans hi haurien més isards, més cérvols, etc. Que també es morien i també hi haurien voltors, tot i que en una natura salvatge en trobaríem una menor quantitat.

- Creu que té sentit mantenir les poblacions actuals de voltors, tenint en compte el seu rol vers l'home? Quina és la situació de la directiva europea sorgida com a conseqüència de la malaltia de les vaques boges, que prohibeix l'abandonament d'animals morts?.

I tant, a Alinyà actualment els ramaders poden deixar les bèsties mortes al camp, amb certes limitacions, i els voltors baixen a menjar, d'altra manera sense els voltors, aquestes bèsties podrien originar problemes sanitaris, de manera que continuen desenvolupant la seva tasca ecològica.

Des de fa pocs mesos hi ha una directiva europea més recent que permet deixar els animals morts en zones de carronyaires ja que la malaltia de les vaques boges ha desaparegut totalment. Però clar, a Santa Coloma on hi baixa cap volor, evidentment no es podran deixar cadàvers al camp.

1.3 ENTREVISTA A ALEIX MILLET

- Fundació Territori i Paisatge

- Quin era el teu paper dins la FTP i quins eren els objectius de la Fundació, pel que fa als necròfags? Considera que actualment s'han acomplert els objectius inicials?

Fa 10 anys que treballo per la Fundació i m'encarrego de la part de biodiversitat i educació ambiental. Concretament, de la reintroducció del voltor negre i els diferents punts d'alimentació. També es duen a terme seguiments de població del Gall fer i suport als estudiants en pràctiques.

L'any 1999 la FTP va comprar la finca i el 2003 va obrir un punt d'alimentació on s'aporta menjar setmanalment per la conservació dels necròfags. El 2000 és va prohibir l'abandó d'animals morts i per tot Catalunya és va crear una xarxa de punts d'alimentació controlats per substituir les mancances d'alimentació que la normativa havia deixat, respecte els voltors. Aquest és el motiu per el qual va néixer aquest PAS.

El 2004 es va establir una parella de Trençalòs a la finca d'Alinyà els quals han criat tots els anys següents. El PAS serveix d'alimentació de múltiples ocells, parelles i joves en dispersió. Aquest, és també important per el projecte de reintroducció del Voltor Negre, les parelles d'Aufrany de les comarques que ens envolten, les daurades i altres rapinyaires que s'aprofiten d'aquesta gestió.

Jo crec que si que s'han acomplert els objectius de la fundació.

- Ha existit una campanya de sensibilització de la població envers els voltors per part de FTP?

Quant es va obrir el punt d'alimentació es va informar sobre el que significava i el que es volia aconseguir a tota la població de la vall però ha estat al llarg dels anys de interrelacionar-nos, sobretot amb els ramaders, que s'ha aconseguit sensibilitzar a la població. Es treballa totalment en contacte amb els ramaders i tot i que no s'ha fet xerrades ni classes d'educació ambiental el dia a dia a portat a conscienciar-los. Tots ells "son participants del projecte, sense ells no existirien els necròfags". La seva implicació en la gestió dels punts de conservació és bàsica i encara ho serà més amb la nova normativa que s'acaba de fer pública que permet deixar animals morts a cotes de més de 1400m.

- Punts d'Alimentació Suplementària

- Desde quan s'utilitza el Punt d'Alimentació Suplementària (PAS) de la Vall d'Alinyà? Com valoraria els PAS com a eina de conservació de rapinyaires? Ha ocasionat, que tu sàpigues, alguna molèstia a la gent l'afluència de carronyaires deguda als PAS?

Com el nom indica, els PAS, són Punts d'Alimentació Suplementària. Són un

suport, una ajuda alimentària degut als dèficits causats per l'estricta normativa que es va posar el 2000. La falta d'aliment va fer que es crees la xarxa de 20 punts d'alimentació que hi ha a Catalunya, els quals, mai han de convertir-se en la base de la seva alimentació, sinó, un complement. Amb la nova normativa esperem que aquest PAS ja no sigui tant necessaris com en aquest 10 anys que els ha faltat aliment.

Al llarg dels anys, la ramaderia ha anat baixant i hi ha unes poblacions importants de voltors que possiblement depenien dels animals morts dels ramats. Els PAS supleixen això. Per una altra banda, s'ha de destacar que les poblacions d'Isards s'estan recuperant del pestivirus que van patir fa pocs anys, les que cabirols està augmentant i els senglars són molt abundants. Aquí al costat, a Boumort també hi ha una població important de cérvols. La finca on es troba Alinyà està tota dins la reserva nacional de caça. La fauna cinegètica en els últims anys ha anat en augment. Aquest fet ajuda a protegir i mantenir espècies que per mort natural donen aliment als necròfags.

Els PAS que sapiguem, no ha causat cap conflicte important en la gent de la vall. Si que potser comenten que hi ha masses voltors, però no s'han enregistrat ni cap atac ni cap altre esdeveniment remarcable. S'ha de remarcar que els voltors no ataquen animals vius, pot ser que animals casi morts hagin estat picotejats, però mai en animals sans sinó sempre en animals pràcticament morts, moribunds. Aquest fet no es considera atac, perquè l'animal estava ja destinat a morir en breus instants sense l'acció ni la influència dels voltors.

- Entenent per turisme, un turisme ornitològic i sostenible, considera que el PAS de la Vall d'Alinyà té potencial turístic i per tant, econòmic?

El punt d'alimentació va néixer com un projecte de conservació i segueix gestionant-se de la mateixa manera. Però amb els anys s'ha vist que l'espectacle que es pot observar a Alinyà és un actiu turístic per la vall. Aquest, s'ha d'obrir al món i s'ha de vendre d'una manera sostenible i amb respecte a la natura. Una manera de fer-ho és aprofitant els abocaments d'aliment setmanals per exportar a la gent nacional i sobretot els estrangers els espectacles que hi ha a la vall. Però sempre amb coherència i impedit que això es converteixi amb una simple atracció.

La gent que ve a veure els necròfags, pot dormir i menjar a Cal Lluís o Cal Celsio, aprofitar els serveis de taxi, etc. Tot això pot repercutir positivament a la gent de la vall i s'ha d'aprofitar, igual que s'han d'aprofitar les infraestructures que es tenen, com el Hide nou que s'ha construït. Es té el potencial, els coneixement i sempre amb la coherència que ens donen aquest deu anys d'experiència, s'ha de posar en pràctica.

- Quin creu que serà l'impacte de la nova normativa sobre la comunitat de voltors? I sobre la gent? Aplicareu canvis al PAS arrel de la nova normativa? Que considera que es podria millorar d'aquesta imminent

regulació?

L'impacta no es veurà fins que no passi un temps des de la posada en vigència de la nova normativa. "A partir de 1400m es podran deixar els animals morts a les zones on el departament de medi ambient a marcat com a prioritàries". Concretament, "aquí Alinyà, a partir de 1400m tot és considerat zona prioritària per l'alimentació de necròfags". Però és pot dir que això ja es feia, perquè ningú et venia a buscar un animal mort a aquestes altures, degut a les pistes d'accés i l'orografia de les muntanyes. L'única diferència és que ara serà legal. La sorpresa de la normativa és que per sota d'aqueta cota, tots els ramaders de Catalunya, amb els tràmits administratius concrets, podran sol·licitar obrir un punt d'alimentació sempre que es compleixin uns requisits.

Si es comencen a obrir nous punts d'alimentació, creant una xarxa homogènia per el territori, s'efectuarà un repartiment per el territori dels voltors, els quals actualment es concentraven bàsicament en zones relativament pròximes als punts d'alimentació. Punts que estan molt massificats. Això serà molt positiu per els voltors i en concret per les espècies més delicades com pot ser el Trencalòs, l'Aufrany i ara el Vultur Negre, amb la seva reintroducció. Però això es podrà veure amb el pas del temps.

També s'ha de pensar que són els propis ramaders que demanaran i gestionaran els punts d'alimentació. No serà una persona externa que imposarà aquests PAS. A més els ramaders ja no tindran que pagar l'assegurança de recollida anual d'animals morts que fins ara tenien pagar. És la gent pròpia del territori que es beneficiarà d'aquest fet. La pròpia gent es farà la seva pròpia tasca de conscienciació. A França ja fa anys que s'efectua aquest tipus de gestió.

Aquí al PAS d'Alinyà a nosaltres ens interessa continuar controlant els quilos de menjar que es dipositen i efectuar a posteriori els censos de les poblacions que venen a alimentar-se. Aquesta nova normativa però ens permetrà col·laborar més estretament amb la població.

Quant es comenci a aplicar es veuran les mancances de la normativa, el meu dubte és si amb aquesta normativa s'obriran molts o pocs punts d'alimentació. Si serà per tot el territori... Això ja es veurà.

- Et sembla que és possible la supervivència d'aquestes espècies de voltors sense aportacions suplementàries de menjar? Si és així, que s'hauria de fer per aconseguir-ho?

De moment es necessiten els PAS. Ara es recuperaran els canyets o moledars que tota la vida han existit amb convivència amb els ramaders. D'aquesta manera s'aconsegueix completar el cicle de neteja que efectua la natura.

Actualment hi ha 1200 parelles de voltors i hi ha gent que diu que hi han masses. Concretament de vultur comú. Un excés de vultur comú pot afectar fins i tot a les altres espècies de voltors, no per la competència directa de

menjar, sinó per el fet que formen colònies i poden ocupar literalment l'hàbitat on viuen els altres voltors, com el trençalòs i l'aufrany que niden a parets com el volor comú.

- Voltors i humans

- Com creus que ha canviat la comunitat de voltors, a escala pirinenca i europea, en els darrers 50 anys? Què ha motivat aquests canvis?

Ha escala pirinenca a augmentat.

- Quina opinió té la gent, segons tu, dels voltors de la vall avui en dia? Creus que això ha anat evolucionant al llarg del temps? Com? (aplicació sensibilització)

A la vall no crec que hi hagi problema amb els voltors. Pot algú comenta que ni han molts i pot sorgir el dubte de que passaria si es deixes de donar de menjar als volor. Primer, això no té perquè passar, en l'actualitat, degut a que la nova normativa ha de facilitar que la gent pugui obrir els seus propis PAS. Ja no dependran de nosaltres exclusivament i no han de patir per si algun dia nosaltres no i som.

- Han tingut lloc incidents entre les dues parts, com serien atacs de voltors a humans o bestiar, o atacs de humans a voltors? Creus que és possible la convivència? Que hauria de canviar per que fos una realitat?

Durant aquest anys i amb la feina que s'ha fet dia a dia amb la gent de la vall s'ha aconseguit aprendre a conviure i ha canviat el concepte que es tenia d'aquestes. La gent ha vist que nosaltres intentem potenciar la vall i que s'ha d'aprofitar aquest actiu per el seu propi benestar. S'ha creat convivència tant entre la població, com amb la fundació i els propis voltors i ara amb la nova normativa ells encara tenen molt més a dir.

2. ENTREVISTES A RAMADERS

S'han entrevistat als cinc ramader de la vall d'Alinyà. L'Agustí Betriu, en Carlos Puit, en Gilet, en Juanjo Lecum i en Rafael.

2.1 Entrevista a l'Agustí:

- Quin tipus de bestiar té? Quants caps?

Tinc uns 38-40 caps de vaques brunes del Pirineu per a la producció de carn.

- És un ofici familiar? Des de quan?

Sí sí, de tota la vida. Els meus avantpassats ja hi treballaven.

- Com pasturen els seus ramats? Sobre quina extensió de terreny?

Pasturen de forma extensiva, tot i que hi ha una època a l'hivern en que he de donar menjar, però ho fan a l'aire lliure en un tancat d'unes 3 ha, perquè de corral no en tinc. La vaca pot menjar més afora que no pas ho feia abans, ja que hi han més terrenys deixats i no es cultiva tant la terra, encara que els arbres han augmentat molt, provocant que es faci menys herba.

- Creu que hi ha algun animal salvatge que amenaci el seu bestiar?

No ho sé, no ho he pogut inspeccionar. Ara sí, dues vegades els voltors han amenaçat cries que estaven molt flaques. Tot i això els voltors no són animals valents, jo no el considero un animal que mata, encara que jo m'he trobat aquest dos cassos.

- Ha tingut algun problema referent a atacs? I referent a malalties?

Com he dit abans, els voltors hem van atacar dues cries que havien nascut en nits fredes i estaven mig gelades. Però no els he donat la possibilitat que les poguessin matar.

Pel que fa a les malalties, m'he trobat tuberculosi i un cop brucel·losi també. En aquest cas vaig haver de matar 3 o 4 vaques, però pel que fa a la tuberculosi vaig haver de "fer neteja".

- Quin concepte té de la comunitat de voltors de la vall? Creu que pot haver algun conflicte?

Crec que se'ls ha escapat de les mans, pel que fa al volor comú l'han deixat pujar massa, i això si no es frena potser algun dia hauran d'atacar per necessitat. Com més menjar els hi dones més creix la població, i a l'actualitat els estan alimentat, però avui en dia es cansen de pagar i en quant es deixi d'alimentar els voltors es poden tornar agressius i atacar les besties. Encara que, mentre rebin menjar no crec pas que ataquin als ramats.

- Quina és la seva opinió de punts d'alimentació per a voltors a la vall?

Crec que el punt d'alimentació de Sant Ponç està bé, però el punt de guaites de Tarrés no està tancat i considero que no està bé, ja que es troben ossos a uns 500 metres del punt i el trobar ossos és quelcom fastigós, a més de que les potes de vedells poden espatllar la maquinaria que s'utilitza als camps, de manera que el punt d'alimentació de Tarrés crec que hauria d'estar separat per tanques, tot i que no vull que es clausuri.

- Quantes baixes es poden produir a l'any? Quin és el principal motiu de les morts? Que fa d'ells?

Calculo unes 5-10 baixes a l'any, produïdes per coixesa, recanvi de vaques velles o morts de vedells, es a dir baixes normals o per accidents.

Les vaques les ve a buscar en camió GREFACSA, en canvi els vedells es porten als canyets a través de l'Aleix.

- Li suposa una gran cost econòmic?

Sí, pago uns 75 euros a l'any, ja que jo no el faig servir gaire perquè quan es mor una bèstia ho fa a dalt de la muntanya on és inaccessible, de manera que no m'han incrementat l'assegurança.

- Quina impressió té de la normativa de no deixar cadàvers de bestiar?

D'una banda volen protegir els voltors i de l'altre els hi foten garrotada, perquè si volen protegir els voltors que deixin les bèsties mortes a fora, perquè els voltors no són per res més, els voltors no serveixen per caçar, només serveixen per mirar i per netejar els cadàvers, ja que en dos dies netegen els cossos que es queden als camps.

- Està d'acord amb la nova normativa que permet deixar els animals morts en punts a partir de 1400m?

Jo penso que haurien de ser 1000 metres perquè no hagués de pagar l'assegurança <<rialles>>, jo no veig perquè fixen una alçada, perquè potser una zona de 500 metres pot ser tan inaccessible i amb una quantitat de rapinyaires tal, que facin una tonteria fixar-se en el límit de 1400 metres.

- Canviarà d'estratègia? Utilitzarà el canyet o el punt d'alimentació per als necròfags per desfer-se dels cadàvers?

Jo crec que amb la quantitat de voltors que hi ha es podrien deixar els cadàvers allà on moren, però si tens el cadàver a prop de casa jo m'estimo més carregar-lo al tractor i portar-lo al canyet jo mateix.

2.2. Entrevista al Carlos:

- Quin tipus de bestiar té? Quants caps?

Tinc 20 vaques brunes reproductores amb un total 28 caps.

- És un ofici familiar? Des de quan?

Sí, és un negoci familiar que ve de 5 generacions enrere.

- Com pasturen els seus ramats? Sobre quina extensió de terreny?

El ramat pastura en extensiu la part alta de la muntanya ocupant unes 50 ha.

- Creu que hi ha algun animal salvatge que amenaci el seu bestiar?

En aquest moment no, de fet no tinc gossos ja que el llop no ha ocasionat cap problema.

- Ha tingut algun problema referent a atacs? I referent a malalties?

No en tots dos cassos. Pel que fa a les malalties, la baixa freqüència de trobaments entre ramats diferents, facilita que no es puguin estendre les possibles malalties dels ramats.

- Quin concepte té de la comunitat de voltors de la vall? Creu que pot haver algun conflicte?

Ni bo ni dolent, ells no m'han portat problemes a mi i mentre sigui així aquests animals no interfereixen negativament amb la meva activitat.

- Quina és la seva opinió dels punts d'alimentació per a voltors a la vall?

Ni bona ni dolenta perquè jo haig de continuar pagant una assegurança per la recollida de cadàvers, que en realitat no utilitzo, de manera que la qüestió es regular-ho adequadament.

- Quantes baixes es poden produir a l'any? Quin és el principal motiu de les morts? Que fa d'ells?

Poques, aquest any hi han hagut 3 ja que han tingut lloc més parts primerencs del compte, de manera que es tracta de morts naturals. Els cadàvers els porto a l'Aleix.

- Li suposa una gran cost econòmic?

No, uns 100 euros a l'any que pago no hem sembla excessiu, però es un despesa innecessària.

- Quina impressió tens de la normativa de no deixar cadàvers de bestiar?

No gaire bona, ja que si tens menjar pels voltors produïda pels ramaders, no hem sembla lògic haver d'importar menjar pel canyet i a la vegada pagar per incinerar els cadàvers de les bèsties pels ramaders. A més que no esta justificada aquí, perquè aquí no utilitzem pinsos ja que el ramat s'alimenta en extensiu.

- Està d'acord amb la nova normativa que permet deixar els animals morts en punts a partir de 1400m?

Hem sembla una cota adequada, tot i que en aquesta zona la cota encara podria ser encara menor. Potser més que de la cota hauria de dependre de la accessibilitat del terreny, ja que moltes vegades el que impossibilita la recollida és la orografia, més que no pas l'altitud.

- Canviarà d'estratègia? Utilitzarà el canyet o el punt d'alimentació per als necròfags per desfer-se dels cadàvers?

Utilitzo de forma indirecta el canyet, perquè tot i que no se gaire com va, dono els vedells morts a l'Aleix i ell es qui s'encarrega de deixar-los allà quan sigui convenient. Però trobo que es millor donar els cadàvers a l'Aleix ja que ells és qui s'encarrega de gestionar-ho.

2.3. Entrevista a en Gilet:

- Quin tipus de bestiar té? Quants caps?

Tinc ovelles, uns 120 caps de bestiar.

- És un ofici familiar? Des de quan?

Sí, sí. És un ofici familiar des de fa molt temps. Ja eren ramaders el meu pare i el meu avi. És un negoci familiar des de sempre.

- Durant tot aquest temps que la seva família s'ha dedicat a la ramaderia, vostè sap si aquests ramats han anat augmentant en nombre amb el temps, o pel contrari han anat baixant?

En general la ramaderia ha anat baixant aquí al poble ja des de fa bastants anys. No ens surt a compte tenir ramats ja que els beneficis que obtenim són

cada vegada més baixos i costa molt tirar endavant. Ho té més fàcil un ramader que no té tant problemes amb un terreny tant escarpat com el nostre i li resulta més fàcil desenvolupar la seva tasca.

- Això vol dir que la superfície dedicada a la ramaderia en aquesta zona també ha anat baixant amb el temps?

Si. Abans havien més terrenys abandonats que anteriorment s'havien destinat a l'agricultura que em resultaven molt beneficiosos per la ramaderia per que hi creixien moltes herbes. Actualment ha anat creixent molt el bosc i aquests prats s'han anat cobrint de manera que no són aprofitables per les meves ovelles.

- La seva és una explotació ramadera extensiva o intensiva?

És extensiva. Deixo les meves ovelles que pasturin per la muntanya.

- Podria dir-me, aproximadament, quantes ha de terreny dedica a la pastura dels seus ramats?

És molt difícil de calcular. No sabria dir-li ja que també les vaig canviant de zones de pastura segons les èpoques de l'any.

- Creu que hi ha algun animal salvatge que amenaci el seu bestiar?
No, en general no hi ha molts animals salvatges que representin una amenaça pel meu bestiar. Abans hi havia el llop, però ara no és una amenaça.

- Ha tingut algun problema referent a atacs? I referent a malalties?

Si. En un parell d'ocasions he tingut problemes amb animals que van atacar les meves ovelles. Una vegada vaig veure corbs que intentaven menjar-se un be que acabava de néixer. Una altra vegada van ser uns gossos salvatges que van atacar les ovelles i en van matar dues. De vegades existeixen gossos que s'escapen dels caçadors convertint-se en salvatges i que poden atacar els ramats. Per malalties he tingut molts problemes amb els meus ramats. L'any 2000 jo deuria tenir unes 500 ovelles i per culpa d'un brot de brucel·losi vaig haver de sacrificar-les totes i tornar a començar de zero. Amb la brucel·losi notes que les ovelles comencen a avortar molt. Vaig cobrar l'assegurança però vaig haver de tornar a començar. L'origen del brot va ser un pastor de la vall del costat que ve de Tarragona només durant alguna temporada a portar els seus ramats i després se'ls torna a emportar. Jo vaig haver de sacrificar totes les meves ovelles per evitar contagis i aquest altre pastor segur que va fer passar ovelles contaminades per ovelles sanes.

- Quin concepte té de la comunitat de voltors de la vall? Creu que pot haver algun conflicte?

Tinc un bon concepte dels voltors a la vall sempre i quan no siguin massa nombre. Em sembla bé que hi hagin voltors comuns, però crec que actualment són molts. Potser haurien de fer que aquests no fossin tants i que el voltor negre i el trençalòs creixessin més en nombre. Voltors comuns n'hi molts i si no tenen sempre per menjar poder arribar a atacar algun animal.

- Quina és la seva opinió de punts d'alimentació per a voltors a la vall?

Crec que són una bona cosa, però com ja li dic, crec que aquests punts no han de fer créixer tant unes poblacions de voltors que poden arribar a portar problemes si aquest subministrament alimentari s'interromp.

- Quantes baixes es poden produir a l'any? Quin és el principal motiu de les morts? Que en fa d'ells?

Normalment en són poques les baixes anuals. Acostumen a ser per accidents o parts. Totes les ovelles que vaig haver de sacrificar per culpa de la brucel·losi no es van sacrificar aquí al poble. Se les van endur en camions i no sé quin destí van rebre aquells animals. Com aquí a Espanya som tant espavilats ves a saber que en van fer d'aquelles ovelles.

- Li suposa una gran cost econòmic l'assegurança obligatòria per la recollida d'animals morts?

Si. En pago uns 100 euros anuals, aproximadament. Normalment s'hauria d'incrementar amb l'ús del servei de recollides però aquest servei no l'utilitzo.

- Quina impressió té de la normativa de no deixar cadàvers de bestiar?

Em sembla que la malaltia per la qual van aplicar aquesta llei no afectava molt els nostres ramats. Potser aquesta llei aquí s'hauria d'haver aplicat d'una manera diferent a la d'altres llocs on existia més perill de contagi. Crec que les lleis s'haurien d'aplicar d'una manera més adaptada a cada territori ja que no es pot aplicar una mateixa llei a Lleida, per exemple, que a una zona d'alta muntanya.

- Està d'acord amb la nova normativa que permet deixar els animals morts en punts a partir de 1400m?

No entenc perquè s'aplica això dels 1400 metres. Potser seria més correcte aplicar una distància mínima amb nuclis urbans que no pas una alçada de muntanya.

- Canviarà d'estratègia? Utilitzarà el canyet o el punt d'alimentació per als necròfags per desfer-se dels cadàvers?

Les ovelles que tinguin un accident a la muntanya i no es les puguin retirar es quedaran allà i els voltors faran la seva tasca de neteja. Ara, jo si tinc baixes i les he de recollir truco a l'Aleix (gestor del PAS) per que les vingui a recollir i les porti al PAS. Jo mateix no en faria ús directe del PAS ja que jo no sé molt bé com s'ha de disposar un animal mort per que els voltors l'aprofitin. Això ho sap fer millor l'Aleix.

2.4. Entrevista al Juanjo:

- Quin tipus de bestiar té? Quants caps?

Tinc 260 cabres.

- És un ofici familiar? Des de quan?

No pas, d'ençà que era petit ja tenia afició per la ramaderia, però hem vaig començar a guanyar la vida a la construcció, fins que fa 12 anys vaig venir a la vall d'Alinyà i vaig tenir l'oportunitat de cuidar de 6 cabres al 2002, i al 2006 vaig proposar a la fundació d'ampliar el ramat i vaig comprar 140.

- Com pasturen els seus ramats? Sobre quina extensió de terreny?

Depèn perquè en funció de l'època de l'any, es pastura per unes zones o per unes altres, però aproximadament faig ús d'unes 300-400 ha de forma extensiva.

- Creu que hi ha algun animal salvatge que amenaci el seu bestiar?

De moment no, cap ni un, ja que el llop no resulta cap amenaça, a més de que el ramat esta protegit per 1 mastí i 3 gossos pirinencs.

- Ha tingut algun problema referent a atacs? I referent a malalties?

No pas, en cap dels dos casos.

- Quin concepte té de la comunitat de voltors de la vall? Creu que pot haver algun conflicte?

Tinc un bon concepte, es tracta d'animals que s'encarreguen de desfer-se de les meves despulles, de manera que en tinc cap problema sinó al contrari.

- Quina és la seva opinió de punts d'alimentació per a voltors a la vall?
Es tracta d'una bona acció.

- Quantes baixes es poden produir a l'any? Quin és el principal motiu de les morts? Que fa d'ells?

Es produeixen 10-12 baixes anuals, principalment morts naturals i fortuïtes com malalties i morts de cabrits al poc de néixer. De vegades els corbs intenten matar els cabrits recent nascuts. Els cadàvers es cedeixen a l'Aleix que els porta als voltors.

- Li suposa una gran cost econòmic?

No pas, 160 euros a l'any a més del que es paga pels cadàvers que hem venen a buscar.

- Quina impressió té de la normativa de no deixar cadàvers de bestiar?
Depèn, si la zona no té carronyaires que facin desaparèixer els cadàvers hem sembla bé, però aquí hem sembla innecessària tenint en compte la zona de necròfags en la que ens trobem.

- Està d'acord amb la nova normativa que permet deixar els animals morts en punts a partir de 1400m?

Si hi ha carronyaires sí, però sinó no, s'ha de ser coherents. Tot i que crec que la cota hauria de ser inferior, sempre i quan hi hagin voltors que en puguin treure profit i estalviar-nos les despeses associades a la desaparició d'aquests cadàvers.

- Canviarà d'estratègia? Utilitzarà el canyet o el punt d'alimentació per als necròfags per desfer-se dels cadàvers?

Sí sí, de fet ja ho faig actualment mitjançant l'Aleix i fins i tot per medis propis.

2.5. Entrevista al Rafael:

- Quin tipus de bestiar té? Quants caps?

Tinc asturcons, cavalls de mida petita i de peülla petita, fet que els proporciona una molt bona adaptació al terreny abrupte i sec de la vall, fent-los perfectes pels treballs de camp degut a lo robust dels exemplars. De fet són cavalls propis d'aquí i dispo de 19 exemplars.

- És un ofici familiar? Des de quan?

No, hem vaig fer càrrec d'un ramat d'asturcons a causa del meu treball a l'antiga fundació de la Caixa Catalunya. Fa tres anys la fundació hem va cedir el ramat de 6 exemplars per tal de que continues amb aquesta activitat.

- Com pasturen els seus ramats? Sobre quina extensió de terreny?

S'enquadren a l'època de desmames per tal d'acostumar el cavall a l'home, mitjançant el tancament i progressiu alliberament mitjançant cordes, fins que aquests animals acaben pasturant lliurement de forma extensiva. La superfície de pastura ha augmentat de 0 a 200ha en 7 anys, ja que anteriorment es criaven intensivament i no pasturaven.

- Creu que hi ha algun animal salvatge que amenaci el seu bestiar?

No pas, podria haver-hi el llop ja que ha tornat als pirineus i és el caçador ancestral del cavall, tot i que es tracta d'una espècie de cavall que té mecanismes de defensa davant d'aquests depredadors i que sobretot es podrien veure amenaçats en època de cria o en moment de malalties.

- Ha tingut algun problema referent a atacs? I referent a malalties?

De moment no he patit cap problema ni per atacs ni per malalties.

- Quin concepte té de la comunitat de voltors de la vall? Creu que pot haver algun conflicte?

Tinc un bon concepte, tot i que els animals evolucionen i una bona població de voltors pot atacar un animal malalt que es trobi a les portes de la mort i matar-lo, sobretot quan es tracta de voltors joves en dispersió que troben dificultats per aconseguir menjar.

- Quina és la seva opinió de punts d'alimentació per a voltors a la vall?

Són necessaris ja que només una de les 4 espècies de voltors es troben fora de perill, de manera que avui dia aquest PAS estan especialment pensats per aufrany, trençalòs i voltor negre.

- Quantes baixes es poden produir a l'any? Quin és el principal motiu de les morts? Que fa d'ells?

Cap. Causes fortuïtes com esbarrancaments. Pago la quota i espero que s'accepti la meva baixa amb la nova normativa que entra en vigor.

- Li suposa una gran cost econòmic?

Es tracta d'una quota assumible. Dels 50-200 euros al mes en funció de si s'ha de fer ús o no.

- Quina impressió tens de la normativa de no deixar cadàvers de bestiar?

Es una normativa necessària però que està enfocada a ramaderia intensiva. Puntualment hi ha hagut un negoci muntat a les esquenes dels ramaders

- Està d'acord amb la nova normativa que permet deixar els animals morts en punts a partir de 1700m?

Es una bona mesura tot i que hem de ser coherents, potser no totes les zones presenten poblacions de necròfags que es facin càrrec d'aquestes despulles. Però aquells llocs que presenten la fauna necròfaga necessària i les instal·lacions adients, és una manera d'abaratir el preu de producció de la carn.

- Canviarà d'estratègia?. Utilitzarà el canyet o el punt d'alimentació per als necròfags per desfer-se dels cadàvers?

Ja ho he fet, les 2 ultimes baixes, un poltre i una euga que els vaig deixar allà.

3 ENTREVISTES A CAÇADORS

S'han entrevistat als dos caps de les dos colles de caçadors de la Vall d'Alinyà. En Lluís Betriu i en Celso Grau.

3.1. Entrevista al Lluís:

- Des de quan existeix el vostre gremi de caçadors a la vall?

En realitat som un grup d'amics que ens reunim per sortir a caçar junts. Devem ser entre uns set i dotze. Això ho fem des de fa relativament poc temps.

- Creu que actualment és més fàcil caçar que fa uns quants anys pel que fa a l'abundància de peces de caça?

Si. En realitat ha canviat el tipus d'animals que es poden caçar. Abans es podien caçar més fàcilment la llebre, el conill i la perdiu. Avui és més fàcil trobar porc senglar, cabirol o l'isard. Amb la reintroducció feta per la Fundació encara es veuen més conills, però això va a menys ja que aquests conills no s'han extès pel territori i s'han anat acostant a les poblacions per aprofitar-se dels conreus.

- Quines són les principals peces de caça? (en quantitat i en tamany?)

Com ja he dit abans, els més abundants són el porc senglar, el cabirol i l'isard. Sobretot el porc senglar és molt nombrós i arriba a acostar-se molt als conreus, fent-los malbé.

- S'aprofita tota la peça o, pel contrari, s'abandonen restes dels animals caçats?. Com s'aprofita?

Degut a que aquí tenim un territori molt inclinat, sovint ens trobem amb que és molt complicat poder portar les peces caçades fins a les carreteres i fins als

vehicles, per la qual cosa moltes vegades abandonem l'animal caçat. Normalment, quan l'abandonem, obrim els animals i els deixem en clarianes per que puguin ser aprofitats pels altres animals de la zona. Si podem aprofitar la peça de caça, pràcticament ho aprofitem tot per menjar. Les despulles com el cap, les entranyes, la pell o les potes ho donem als voltors, o bé, ho donem als gossos.

- Sap quines espècies de depredadors existeixen a la zona?. Poden arribar a ser perillosos?

Tots els depredadors que hi han són petits i en cap cas parlem de depredadors de caça major.

- La vostra tasca també és de regulació del nombre d'animals d'algunes espècies?. De quines?.

Si, els caçadors controlem en nombre sobretot els porcs senglars que abunden molt. També l'isard pot ser molt abundant i convertir-se en una amenaça pels conreus del poble, sobretot a la primavera quan arrenquen els brots tendres. Amb el pestivirus de fa uns quants anys aquest animals va ser molt controlat per la malaltia, sobretot a la Cerdanya on van morir molts. Crec que la protecció dels isards per part de les administracions durant aquest període va ser contraproduent ja que els animals malalts haguessin estat caçat els primers i potser no s'haurien contagiat tants animals. Aquí no va afectar tant, potser per un cert aïllament que tenen les poblacions d'isards d'aquí. Aquests animals s'acosten molt a les poblacions i no es dispersen pel territori perquè aquest territori, de vegades, no és prou extens, i perquè no tenen un depredador natural que provoqui la dispersió. Antigament amb al llop segur que estaven més dispersos per la zona.

- Han existit, que vostè sàpiga, atacs d'animals salvatges cap a persones?. I cap a animals domèstics o ramats?.

No. Que jo sàpiga, no. El porc senglar pot tenir fama d'atacar a les persones però no és així. Si tu et trobes en la seva trajectòria ell passarà per allà on ets tu. Ell va en línia recta. I com qualsevol animal, si es veu acorralat és possible que vulgui defensar-se o sortir d'allà, però no ataca de manera impulsiva.

- Quina és la seva opinió de la presència de voltors a la zona?. Creu que són una amenaça cap a les persones del poble?.

Tinc una bona opinió dels voltors d'aquí ja que saps que aquests mai representen una amenaça per les persones i, a més, si caçant mates o fereixes un animal i es queda allà on no pots arribar per retirar-ho, els voltors s'encarregaran de fer-ho i no hi hauran més problemes. Si no tinguéssim voltors aquí, en deixar un animal mort al camp al cap d'un temps encara hi seria i podria provocar problemes de contaminació i de contagis o també el

perdre els gossos que podrien anar a menjar d'aquest animal mort i no tornar en dies.

- Pensa que se'ls ha de controlar en nombre mitjançant la caça?

No, en principi el voltor no representa cap amenaça, més aviat al contrari. Només en el cas que els voltors vagin creixent molt en nombre i es trobessin en una situació que no tinguessin prou menjar podrien arribar a ser una amenaça, i aleshores potser si que se'ls hauria de controlar.

3.2. Entrevista al Celso:

- Des de quan existeix el vostre gremi de caçadors a la vall?

Fa molt temps. Abans que existís el gremi de caçadors aquí caçava qui volia, com i quan volia. Venia molta gent de fora i no hi havia regulació. Posteriorment, fa uns 25 anys aproximadament (als anys 80), es va crear la RNC. Ara cacem els d'aquí i està tot més i millor controlat. Jo sóc actualment el president de la societat de caçadors d'Alinyà. Som en total uns 35 caçadors. Hi ha molta gent que té la tarja per poder caçar i cacen molt de tant en tant. Cacem dissabte el porc senglar i diumenge cacem la llebre. Procurem i ens agrada fer-ho cada setmana en zones diferents. Jo porto uns trenta anys caçant en aquesta societat de caçadors.

- Quines són les principals peces de caça? (en quantitat i en mida?)

Aquí el que més es caça és el porc senglar, la llebre, el cabirol que des de uns quatre o cinc anys ha augmentat moltíssim, i abans es caçava l'isard que avui està molt controlat i es caça però s'ha de fer amb els guardes.

- Creu que actualment és més fàcil caçar que fa uns quants anys pel que fa a l'abundància de peces de caça?

Si, ara hi ha un gran augment de senglars especialment. També han augmentat els cabirols i els isards s'han mantingut perquè fa uns 4 o 5 anys vam tenir el pestivirus que és quan vam tenir una afectació i mort d'un 40 o 50% dels animals a tota la zona del Cadí. Actualment s'està recuperant però encara se'n troba la malaltia a la zona del túnel del Cadí i això pot ser un gran problema. Abans hi havia massa quantitat d'isards i aquesta malaltia és un mecanisme d'autoregulació de la natura per controlar el nombre d'isards. I aquí l'única espècie que no s'empesta és el senglar, a més, tampoc no té depredadors, apart del caçador. L'únic és que ara no hi ha tant conill ni perdiu com abans. Fa uns anys van intentar fer una reintroducció de conill i aquí a Salzes teníem una zona on abundaven i en un any la hemorràgia vírica (EVH) va acabar amb

aquesta població. Abans aquí hi havien més conills també perquè es sembrava més, ara ja no tant.

- S'aprofita tota la peça o, pel contrari, s'abandonen restes dels animals caçats?. Com s'aprofita?

Intentem aprofitar-ho tot, tret de les vísceres i altres despulles que les donem a l'Aleix per que les porti als voltors. Nosaltres portem les peces de caça aquí, on tenim una caldera, i primer pelem els porcs i després els esquarterem aquí. També és molt important fer els anàlisi per part del veterinari dels porcs senglar caçats ja que fa uns quinze dies van sortir dos animals dolents que tenien la triquinosi. Quan el lloc on pugui morir un senglar sigui poc accessible i llunyà el deixem al camp per que se'l mengin els voltors. Hi han moltes colles de caçadors que no arregen els animals morts i els deixen al camp pels voltors.

- Sap quines espècies de depredadors existeixen a la zona?. Poden arribar a ser perillosos?

"Bueno", aquí tenim pocs depredadors. Tenim la guineu, l'àguila, la fagina, el falcó... no tenim molts depredadors aquí. Sempre hi ha depredadors per la caça petita, per la caça gran no hi ha. Cap d'ells pot arribar a ser perillós per les persones. L'únic podria ser el senglar, tot i no ser un depredador, ja que és molt nombrós i representa un perill en les carreteres i en els conreus.

- La vostra tasca també és de regulació del nombre d'animals d'algunes espècies?. De quines?

L'únic que podem arribar a controlar és el senglar. A més, tenim un límit al dia. Per exemple, cada caçador no pot caçar més de tres llebres al dia, cosa que és impossible ja que no en trobem tantes de llebres. El que podem controlar realment és el senglar i jo crec que també l'isard l'haurien de deixar caçar més. En comptes dels tres que ens deixen caçar ens haurien de deixar caçar sis com a mínim. D'aquí a uns anys, sinó, tornarà a passar el mateix que ja va passar, tindrem el pestivirus de nou. Jo penso que d'aquí a uns anys s'hauria de deixar caçar el senglar de manera lliure i sense restriccions. El senglar és l'únic animal que està en augment. Els altres, no. Ni tant sols amb un llop es podria controlar els senglars de la zona, seria necessària una llopada per posar-los a ratlla. Aquí fa un parell o tres d'anys que es van trobar excrements de llop, però el llop no s'establirà mai aquí perquè el llop és un animal que va i ve i aquí no tenim prou territori protegit per que el llop el pugui recórrer.

- Han existit, que vostè sàpiga, atacs d'animals salvatges cap a persones?. I cap a animals domèstics o ramats?.

No, no, Que jo sàpiga mai han existit atacs d'animals salvatges. Ara, quan un porc senglar va ferit s'ha d'anar amb compte perquè et pot atacar i fer-te mal, però això passa molt poques vegades.

- Quina és la seva opinió de la presència de voltors a la zona?. Creu que són una amenaça cap a les persones del poble?.

Home, jo des del meu punt de vista crec que és el millor que podia haver passat al poble, també parlo com a restaurador. La presència de voltors està aportant un turisme al poble que sempre és beneficiós per l'economia local. A més, crec que l'Aleix està fent una gran tasca en aquest sentit. Ara, en aquests moments crec que els voltors no representen cap amenaça. Com se'ls cuida i tenen menjar no crec que siguin un problema. El voltor ataca quan no té menjar. De moment no hi ha hagut cap queixa ni cap problema. En principi, el pagès aquí parla malament dels voltors perquè en són un nombre massa gran, però crec que poc a poc la gent aquí es va familiaritzant amb els voltors i Alinyà es coneix pels voltors. Si el PAS no donés de menjar als voltors, i com la població de voltors ha crescut molt, potser sí que aquests animals podrien atacar en un lloc o altre i representarien una amenaça. A més, el voltor està molt acostumat a la caça ja que ens segueixen quan sortim a fer la batuda del senglar sabent que passarà posteriorment.

- Pensa que se'ls ha de controlar en nombre mitjançant la caça?

No. Tots els caçadors respecten moltíssim als voltors i, a més, tenim una molt bona relació amb l'Aleix. Mentre que funcioni el PAS no tindrem cap mena de problemes amb els voltors.

4. ENQUESTES A LA POBLACIÓ

Resultats de l'enquesta a la població resident (primera i segona residència) i forans que poden visitar la vall d'Alinyà.

ENQUESTA (Percepció dels voltors per la població de Figols-Alinyà)

Sexe:	Home	11	Edat	25,58,64,75,45,31,52,45,63,54,45
	Dona	6	Edat	31,45,52,44,40,63
	Total	17	6%	del total de població
1	Ets fill de la Vall d'Alinyà?			
	SI	6	35%	
	NO	11	65%	
2	Tens casa a la Vall d'Alinyà?			
	SI	11	65%	
	NO	6	35%	
	Resideixes tot l'any?			
	SI	4	36%	
	NO	7	64%	
3	Quin és el teu nivell d'estudis?			
	Sense estudis	1	6%	
	EGB, ESO	9	53%	
	F.P1, CFGM	2	12%	
	BUP, BATXILLERAT, FP2,			
	CFGS	0	0%	
	Estudis universitaris	5	29%	
4	Quin és el teu ofici o quin ha estat el teu ofici?			
	Professor primària	1		
	Professor secundària	2		
	Disseny gràfic	1		
	Electricista	1		
	Administratiu	2		
	Estudiant	2		
	Mecànic	2		
	Construcció	2		
	Agricultor	3		
	Mestressa de casa	1		
5	Marca amb una X si practiques algun dels següents hobbies?			
	Excursionisme	11	65%	
	Pesca	1	6%	
	Caça	5	29%	
	Boletaire	5	29%	
	Ciclisme	1	6%	
	Running	1	6%	
	Esquiar	1	6%	
	Cap	2	12%	

6 Marca els noms del següents ocells que coneixes?

Aufrany	3	18%
Milà reial	5	29%
Trencalòs	16	94%
Xoriguer gros	9	53%
Àguila reial	17	100%
Mussol		
pirinenc	12	71%
Voltor comú	17	100%
Gall fer	16	94%
Voltor negre	12	71%
Perdiu blanca	10	59%

7 Saps si hi ha voltors per la zona?

SI	16	94%
NO	1	6%

8 Digues quants tipus de voltors creus existeixen?

1	1
2	4
3	4
4	2
5	0
6	4
Ni idea	2

9 Com definiries la teva visió sobre els voltors?

Positiva	13	76%
Terme mig	1	6%
Negativa	2	12%
Indiferent	1	6%

10 Has sentit mai notícies negatives sobre els voltors

SI	7	41%
NO	10	59%

Quines?

Atacs
S'emporten vedells
Atacs a animals febles
Atacs a animals vius
Caçadors maten voltors

11 Creus que els voltors poden arribar a ser perillosos?

SI	4	24%
NO	10	59%
Potser	3	18%

Quin motiu?

Quedar-se sense menjar
Masses voltors
Ara no, però potser en un futur

12 Creus que hi ha un problema a la vall per culpa dels voltors?

SI	0	0%
NO	16	94%
Potser	1	6%

Quin motiu?

*Estan molt aprop
Poden portar malalties
Si no se'ls dona de menjar
Hi han masses*

13 Saps que mengen els voltors?

SI	15	88%
NO	1	6%

Marca el que creus que mengen?

Restes d'animals morts	16	94%
Animals vius	5	29%
Entranyes	8	47%
Músculs	8	47%
Pells	7	41%
Ossos	8	47%
Animals febles o dèbils	9	53%

14 Coneixes la Fundació Territori i Paisatge?

SI	11	65%
NO	5	29%
No gaire	1	6%

15 Saps quines actuacions ha desenvolupat dins la Vall d'Alinyà?

SI	10	59%
NO	7	41%

16 Coneixes el programa de reintroducció del Voltor Negre?

SI	7	41%
NO	8	47%
No gaire	2	12%

17 Quina visió tens de:

Les actuacions, en general, de la fundació a la vall?

Positiva	9	53%
Negativa	0	0%
Indiferent	2	12%
No les conec	6	35%

La reintroducció del Voltor Negre

Positiva	10	59%
Negativa	1	6%
Indiferent	0	0%
No les conec	6	35%

El desenvolupament demogràfic dels voltors en general?

Positiva	7	41%
Negativa	5	29%

Indiferent	1	6%
No les conec	4	24%

18 Trobes a faltar informació sobre les actuacions de la fundació a la vall?

SI	9	53%
NO	8	47%

19 I sobre els voltors?

SI	7	41%
NO	10	59%

20 I sobre algun altre tema relacionat?

SI	7	41%
NO	10	59%

Quin?

Bona informació turística de la zona
Bons cartells i indicadors de la ubicació dels llocs i poblacions (la gent es perd)
Bones carreteres
Informació bàsica de la zona
Manteniment instal·lacions i camins del rodal

21 Veuries positiu per la vall, un turisme ornitològic, basat amb els voltors?

SI	15	88%
NO	2	12%

22 T'agradaria que la vall estigues més oberta al turisme?

SI	14	82%
NO	2	12%

Comentaris:

Dos persones van dir que no volien cap turista i cap boletaire.

23 Quin tipus de turisme voldries?

Cases rurals	12	71%
Turisme cultural	8	47%
Ecoturisme	16	94%

Comentaris:

En general volen turisme respectuós
Turisme per tornar la vida a la vall
Dos persones no volen la reintroducció i ajuda al llop
En general turisme limitat i amb responsabilitat